Niciodată nu e prea târziu

roman

MICHAEL PHILLIPS

Verișoarele din Carolina * 3

Niciodată nu e prea târziu

MICHAEL PHILLIPS

Traducere de Mihaela Tocuț-Addy

CASACĂRȚII
Oradea, 2018

Copyright © 2007 Michael Phillips
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Never Too Late*, la Bethany House Publishers, un imprint al Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, SUA.
Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Niciodată nu e prea târziu
de Michael Phillips

Copyright © 2017 Casa Cărții
OP 2, CP 30
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PHILLIPS, MICHAEL
Niciodată nu e prea târziu / Michael Phillips; trad.: Mihaela Tocuț-Addy. - Oradea: Casa Cărții, 2018
ISBN 978-606-732-092-3
I. Tocuț-Addy, Mihaela (trad.)
821.111

Traducerea: Mihaela Tocuț-Addy
Editarea: Camelia Luncan
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Corectura: Timeia Pop
Coperta: Marius Bonce

Tinerilor de la gimnaziul Winship şi liceele Eureka şi Fortuna, cărora am avut privilegiul să le fiu profesor de atletism. Voi mi-aţi îmbogăţit viaţa în fel şi chip şi vă mulţumesc pentru plăcutele amintiri ale prieteniilor legate de-a lungul anilor şi ale minunatelor experienţe trăite împreună.

Cuprins

Prolog 9
1. Incendiul 11
2. Cu mult înainte de război 17
3. Grace 23
4. Prietenie 29
5. Jack Chioru' 33
6. O cană cu zahăr și doi biscuiți 39
7. Menuet 43
8. Furtună și foc 47
9. Misterioasa cale ferată 53
10. Răbdare și curaj 57
11. Fugarii 63
12. Peștera 71
13. Halta 73
14. Un nou sălaș 79
15. Puterea biscuiților 83
16. Înapoi în bucătărie 87
17. O nouă viață 93
18. Teroare 99
19. Revedere neașteptată 105
20. Din nou împreună 111
21. Renovare 117
22. Limonadă și sandviciuri 121
23. La pescuit 129
24. Scrisoarea 137
25. O sperietură zdravănă 141

26. Convalescență 149
27. Rafturi pentru cărți 153
28. Povestea fraților Daniels 159
29. Doamna Hammond 167
30. Katie, vânzătoarea 177
31. Vizita 187
32. O discuție dificilă 193
33. O mantie pe măsura oricui 197
34. Două inimi 201
35. Mătușa Nelda 203
36. Ziua fatidică 211
37. Urmări 221
38. Trei conversații 227
39. Henry și Josepha 235
40. Despărțire 243
41. Un vis împlinit 247
Epilog 249
Despre autor 253

Prolog

Tare-i năstruşnic cum, despre cei pe care crezi că îi cunoşti cât se poate de bine, ştii, de fapt, mai puţine decât ţi-ai închipui.

În adâncul sufletului, fiecare nutreşte bunăoară mai multe gânduri şi simţăminte decât îţi dai tu seama. Fiecare are un trecut, o întreagă existenţă de care nu ai habar şi nici nu apuci să afli vreodată dacă nu îţi dai silinţa să încerci.

De aceea-i, bag seama, aşa de interesant – o adevărată aventură, s-ar putea zice – s-ajungi a cunoaşte pe cineva. Căci nu se află pe lumea asta poveste mai captivantă decât povestea de viaţă pe care o are de spus un om – despre sine, despre întâmplările prin care a trecut, locurile pe unde l-au purtat paşii, ce a văzut şi ce a învăţat de-a lungul drumului. Nu degeaba se spune că despre viaţa fiecăruia s-ar putea scrie o carte. Totul e să ştii cum s-o faci.

Pasămite de-aia mi-a plăcut mie să spun poveşti încă din copilărie, când început-am a-nşira la mărgăritare frăţiorului meu Samuel. Pe atunci eram sclavi şi născoceam fel şi fel de istorioare ca să ne treacă timpul. Pe lângă snoavele plăsmuite de mine, îi mai spuneam ălui mic şi poveşti ştiute din bătrâni – preferatele mele erau cele despre cumătrul Iepurilă şi cumătrul Vulpoi. Mai apoi însă, crescând, am descoperit că poveştile cele mai frumoase sunt despre oameni – poveşti adevărate despre ceea ce li s-a întâmplat lor în viaţă. Hm, deşi atunci poate că nu sunt, de fapt, „poveşti"...

Orişicum, poveşti ori ba, ele sunt de-a dreptul fascinante, iar mie mi-e drag să le depăn.

1

Incendiul

Henry Patterson nu avea niciun dușman. Așa credea, cel puțin, lumea.

De ce l-ar fi pândit primejdia pe un om atât de pașnic și de blajin n-a înțeles-o cu adevărat nimeni din Greens Crossing, în afară de cei implicați. Iar aceștia n-aveau, vezi bine, niciun interes să vorbească.

Ziua din ajun nu fusese una ieșită din comun. Doi necunoscuți veniseră la grajdul cu chirie să întrebe de proprietar. Când Henry le spuse că patronul nu este acolo, aceștia aruncară o privire piezișă în jur, apoi se îndepărtară călare. La început, Henry nu dădu mare importanță faptului, dar straniul schimb de cuvinte îi zăbovi în minte vreme îndelungată, tulburându-i somnul din noaptea aceea.

A doua zi se trezi, ca de obicei, la revărsatul zorilor. La micul dejun, servit împreună cu toată familia de la Rosewood, ceilalți se puseră de acord să facă la rându-le o vizită în oraș. Cum însă Henry și feciorul său, Jeremiah, trebuiau să ajungă la lucru devreme, ei fură primii care părăsiră călare plantația pe la șapte și jumătate.

După Războiul dintre State, organizația clandestină cunoscută sub numele de Ku Klux Klan, dedicată menținerii supremației rasei albe și conservării tradițiilor sudiste, se răspândise rapid în întregul Sud. Membrii organizației considerau că este

de datoria lor sfântă, în calitate de sudişti devotaţi, să îi pedepsească pe albii care îmbrăţişau noua ordine... şi pe negrii care nu îşi ştiau lungul nasului.

Deşi nu era singura grupare rasistă care năpăstuia comitatele din Sud, torturându-i şi ucigându-i pe „negrii cu nasul pe sus", Ku Klux Klan era, fără doar şi poate, cea mai puternică şi cea mai temută. Membrii săi, înveşmântaţi în robe albe, cu glugi înspăimântătoare pe cap, călare pe cai cu copitele căptuşite ca să nu facă zgomot, atacau neauziţi pe timp de noapte, stârnind panică şi groază.

Klanul folosea, la alegere, trei tipuri de arme: puşca, torţa sau ştreangul.

În orăşelele Greens Crossing şi Oakwood, aflate la douăzeci de mile de Charlotte, în statul Carolina de Nord, vreo douăzeci de localnici, printre care nu puţini cetăţeni de vază, fuseseră iniţiaţi în tainele Klanului. Cu excepţia unei spânzurări nereuşite, până acum faptele lor reprobabile nu se soldaseră cu moartea nimănui. Dar în scurtă vreme asta avea, pare-se, să se schimbe.

Într-o zi din toamna anului 1869, membrii Klanului hotărâră bunăoară să schimbe tactica. Aveau să atace în plină zi, ca să-i vadă tot oraşul şi s-o ţină minte. Ţinta lor era un negru pe care îl cunoşteau cu toţii de ani de zile. La drept vorbind, niciunul dintre ei nu avea vreo răfuială personală cu Henry Patterson. Acesta îşi ştia lungul nasului, vorbea respectuos şi, de când îl cunoşteau, nu făcuse necazuri nimănui. Problema era că trăia alături de anumite persoane care nu păreau a şti să facă diferenţa între albi şi negri.

Şi-apoi, era vorba de ceea ce reprezenta el. Henry Patterson era primul negru liber care se stabilise în ţinut înainte de război, iar acum că aveau loc atâtea schimbări îngrijorătoare pretutindeni, mai că totul părea să fi început din cauza lui. Având în vedere că de la o vreme trăia pe plantaţia fraţilor Daniels, asasinarea lui era cea mai uşoară cale de răzbunare împotriva întregii şleahte de la Rosewood – albi şi negri deopotrivă.

Şi uite aşa, cu puţin înainte de amiază, vreo cincisprezece indivizi înveşmântaţi în robe albe se năpustiră călare spre Greens Crossing. Torţele aprinse din mâinile lor nu erau menite să le lumineze calea, cum s-ar fi întâmplat dacă atacul ar fi avut loc în miez de noapte.

Nu, de astă dată aveau de gând să dea focului o altă întrebuinţare.

Mary Ann, Templeton şi Ward Daniels, Kathleen Clairborne şi Josepha Black ajunseseră cu toţii în Greens Crossing pe la ora unsprezece şi se împrăştiaseră care pe unde. Fraţii Daniels aveau treabă la bancă, Josepha se afla în prăvălia coanei Hammond să ridice corespondenţa şi oarece provizii, iar Mayme şi Katie se duseseră la cizmărie.

La început, vuietul de copite ce răzbea din capătul oraşului, unde se afla grajdul cu chirie, ultima clădire de pe stradă, nu atrase atenţia nimănui.

În interiorul grajdului, de cum le auzi însă răcnetele, Henry ştiu că el era ţinta furiei lor. Dădu să păşească afară, dar o salvă de gloanţe îi ateriză numaidecât la picioare, tăindu-i calea.

— Înapoi, Patterson, că de nu, eşti un om mort! îi strigă unul dintre călăreţii mascaţi.

Încă o răpăială fulgerătoare de gloanţe veni să întărească ameninţarea.

Cât ai clipi, călăreţii împresurară grajdul. Nu era cale de scăpare. Prima torţă ateriză pe acoperiş înainte ca ecoul ultimei detunături să se stingă, iar alte zece îi urmară, incendiind pereţii. Peste doar câteva secunde, clădirea era deja înconjurată de un cerc de foc.

Henry auzi pârâitul flăcărilor de îndată ce fu aruncată prima torţă şi se repezi să scoată din boxe cei trei-patru cai care, simţind în nări mirosul de fum, începuseră deja a necheza şi a se cabra speriaţi.

Cu chiu, cu vai, Henry scoase patrupedele din boxe, după care ridică zăvorul uşii din dos şi izbi uşa cu piciorul, deschizând-o

larg. Afară, limbile de foc se înălțau, dogoritoare, cât un stat de om. Henry făcu șocat câțiva pași înapoi și, strigând din străfundul bojocilor, se apucă a plesni înnebunit caii cu cravașa până ce, într-un sfârșit, forăind îngroziți și buimaci, aceștia se năpustiră afară prin perdeaua de flăcări și fum.

— Păzea! țipară o seamă de călăreți, dându-și repede la o parte propriii cai.

— Nu-l lăsați să scape! strigă un altul. Strângeți rândurile... iar, de încearcă să fugă, împușcați-l!

De îndată ce caii din grajd trecură în galop nebun pe lângă ei, călăreții își reluară locurile, formând iarăși un cerc impenetrabil în jurul clădirii.

La auzul împușcăturilor, urmate rapid de fuiorul de fum ce se înălța deasupra grajdului cu chirie – un butoi cu pulbere încropit din paie și lemn uscat – toată lumea se repezi afară din prăvălii și din case să vadă care era pricina zarvei. Unul dintre primii bărbați care dădură fuga în stradă fu domnul Watson. Aruncând o privire spre grajd, acesta strigă numaidecât după brigada de pompieri. Peste doar câteva secunde, o duzină de bărbați alergau deja spre locul incendiului.

— A luat foc grajdul cu chirie! strigă cineva la bancă.

Auzind la rându-i țipetele, Jeremiah Patterson, slujbașul domnului Watson, care lucra în depozit, ieși în stradă imediat după șeful său. Ward și Templeton veneau în fugă spre el dinspre bancă. Jeremiah nu stătu însă să-i aștepte. De cum văzu de unde venea fumul, se năpusti spre grajd.

De acum strada era plină de oameni ce alergau, strigând, din toate direcțiile.

Înăuntrul clădirii incendiate, Henry nu vedea nimic prin fumul gros și înecăcios. Totul în jur era negru. Înșfăcă o găleată pe jumătate plină de lângă nicovală și își turnă apa în cap și pe cămașă, după care se trânti la podea, cât mai departe de fum, încercând să inspire puținul aer ce reușea să pătrundă pe sub flăcări. Nu mai exista nicio cale de scăpare.

Vâlvătăile care cuprinseseră faţada se înălţau deja trosnind spre cer. Incendiul era prea avansat ca brigada de pompieri amatori să mai spere că ar mai putea salva clădirea. Bărbaţii din întregul oraş alergau într-acolo strigând, dar o privire asupra grajdului a fost de ajuns ca să ştie că era prea târziu. Orice ar fi încercat să facă altminteri, când se apropiară şi dădură cu ochii de călăreţii mascaţi ce încercuiau pârjolul, mai toţi încetiniră intimidaţi pasul. Niciun grajd cu chirie nu merita riscul să fii ucis de către o poteră a *Klanului* – la cât erau de bezmetici, indivizii aceia probabil că n-ar fi ezitat să deschidă focul asupra orişicui ar fi încercat să intervină. Tot ce puteau face acum era să încerce a împiedica răspândirea incendiului.

Oamenii veneau mai departe din toate direcţiile, dar niciunul dintre ei nu nutrea mari speranţe că, după stingerea focului, se va mai găsi chiar şi o urmă de viaţă înăuntru.

*

Bag seama că negrii din Statele Unite ale Americii n-or fi nicicând în stare să se gândească la ei înşişi fără a se gândi la sclavie.

Chiar mai mult decât culoarea pielii, sclavia a fost cea care ne-a definit – ca indivizi şi ca rasă. Unii dintre noi aveam pielea mai închisă, iar alţii mai deschisă la culoare (ca mine, bunăoară, care eram pe jumătate albă). Oricare ne-ar fi fost însă nuanţa pielii, înainte de Războiul dintre State am fost cu toţii sclavi şi am ştiut ce înseamnă să fii vândut şi cumpărat.

Firește că se găseau şi negri liberi în Statele Unite, cei mai mulţi în Nord, iar câţiva chiar şi în Sud. Unii dintre ei avuseseră stăpâni albi mărinimoşi care îi eliberaseră din proprie iniţiativă, alţii izbutiseră să îşi răscumpere libertatea, iar câţiva, precum Henry – deşi mă îndoiesc că s-au găsit mulţi ca el – îşi câştigaseră slobozenia în urma unui rămăşag. Când Henry a izbutit bunăoară să strunească un armăsar ce era socotit de neîmblânzit, stăpânul lui s-a făcut foc şi pară, gândind că negrul îl trăsese în piept, dar, cum făcuse pariul de faţă cu un megieş alb, n-a avut încotro şi a trebuit să se ţină de cuvânt. Aşa că Henry şi-a câştigat libertatea şi, până la urmă, paşii l-au purtat la Greens Crossing.

Ci nici măcar negrii liberi din ţara asta nu cred că se pot gândi la propria lor persoană fără a se gândi la sclavie – asta voiam eu să spun. A fi negru în vremurile acelea însemna fie să fii sclav tu însuţi, fie să suferi pentru restul rasei tale înrobite. Acum, la câţiva ani după război, eram cu toţii liberi, mulţumită lui Abraham Lincoln. Dar amintirile ne dureau încă pe toţi.

Amintirea sclaviei îi va mistui pasămite mereu pe negrii din Statele Unite, oricât timp s-ar scurge. Poate că sclavia va rămâne mereu o parte a ceea ce însemna să fii un american de culoare.

În toată viaţa mea am cunoscut doar un singur om de culoare care n-a fost niciodată sclav. Se numea Micah Duff şi venise din Nord. De curând, Micah se însurase cu prietena noastră, Emma, şi cei doi se îndreptau acum spre Vest. Spre deosebire de Micah, care nu cunoscuse niciodată lanţurile robiei, proaspăta lui soaţă le cunoscuse. Şi tocmai din pricina sclaviei îl pierduseră pe micul William, copilaşul Emmei. Iată deci că până şi un negru liber precum Micah Duff avea să cunoască pentru totdeauna durerea sclaviei.

Întrucât în copilărie fusesem sclavă, nu învăţasem să citesc decât cu câţiva ani în urmă – mulţumită prietenei şi verişoarei mele, Katie Clairborne – şi încă tot nu citeam foarte bine. Nu avusesem parte de cine ştie ce educaţie, căci sclavii nu erau învăţaţi mai nimic în afară de a munci pe rupte. Tot ce ştiam despre lumea de dincolo de Rosewood (aşa se numea plantaţia unde trăiam eu şi Katie) am învăţat din cărţi sau de la Katie sau de la Templeton Daniels, tatăl meu. Dar încă tot nu ştiam mare lucru despre istorie, ţări străine şi nici măcar despre celelalte state americane.

Ci în curând aveam să aflu povestea cuiva care copilărise într-un loc îndepărtat, la fel de îndepărtat de Carolina de Nord cum era Chicago, unde crescuse Micah Duff, dar în direcţia opusă. Fiinţa cu pricina se trăgea, vezi bine, de undeva de lângă New Orleans, unde fluviul Mississippi se varsă în Golful Mexic – un loc unde vremea face câteodată prăpăd.

2

Cu mult înainte de război

Era o noapte de toamnă. Focul de tabără mocnea, gata să se stingă, sub cerul Louisianei.

Ultimii tăciuni scânteiau roşietici în maldărul de cenuşă. Credincioşii negri din satul sclavilor de pe plantaţia De Seille care se adunaseră să înalţe cântări de slavă se împrăştiaseră mai toţi pe la colibe.

O negresă de vreo şase-şapte ani şedea fixând focul ce ardea înăbuşit, cu spatele rezemat de un copac şi ochii aproape închişi, într-o piroteală plină de pace. Cuvintele ultimei cântări îi răsunau încă în minte.

Când la sălaşu' ăl sfânt om ajunge
Lacrimi pe-obraji nu ne-or mai curge
Şi slobozi om fi.

Frunzişul foşni, trezind-o din amorţeală. Când deschise ochii, văzu un băiat înalt, cu vreo trei-patru ani mai mare decât ea, care se furişă până la foc şi, ghemuindu-se, se apucă a scormoni cu un băţ în jăratic.

— Ce faci acol', mă Mose? întrebă fetiţa.

Băiatul tresări şi privi în jur.

— Tot acilea eşti, Seffie?

— M-a furat somnu'.

— Iaca, adus-am niscaiva nuci să le coc pe jar. Nu vrei şi tu una? o întrebă, întinzându-i o nucă pecan rotofeie, în coajă.

Fata scutură din cap.

— Mâncat-am deja pe săturate.

— Atunci fă bine şi te du acas', că te cată mamă-ta, o îndemnă băiatul pe nume Mose.

Fata se ridică încet şi se apropie de foc.

— Chiar ai de gând să coci nucile celea?

— De ce nu le-aş coace?

— E prea târziu.

— Nu şi pentru mine. Focu-i numa' bun pentru copt.

Băiatul scoase trei-patru nuci din buzunar şi le azvârli în cenuşa de pe margine, învârtindu-le cu băţul să nu ia foc.

— De un' le ai? îl iscodi fetiţa.

— Le-am găsit pe jos, un' or căzut din pomii ceia.

— Găseşte-mi un băţ, Mose, că vreau să mă joc şi io cu focu'.

— Io coc nuci, Seffie, nu mă joc. Ş-apoi, tu eşti prea mică să te joci cu un foc din ăsta. Focu-i periculos, nu-i joacă de copii.

Seffie se aşează şi pironi tăciunii roşietici, vrăjită de scânteierea lor, în vreme ce Mose răscolea mai departe cu băţul grămăjoara de nuci de pe margine, a căror coajă începea de acum să se înnegrească şi să fumege.

După încă un minut, două, le rostogoli spre el cu vârful nuielei, după care aşteptă nerăbdător să se răcească.

— Sigur nu vrei şi tu o nucă de-asta frumoasă? o întrebă el, luând o nucă pecan în căuşul palmelor şi săltând-o dintr-o mână într-alta să nu se ardă.

Prea somnoroasă ca să-i poată măcar răspunde, fetiţa pe nume Seffie se ridică şi se îndepărtă încet, lăsându-l singur cu focul mocnit şi mica-i comoară de nuci.

Când ajunse la şirul de cocioabe, o negresă voinică tăbărî valvârtej asupra ei şi o hâşâi spre una dintre colibe.

— Pe unde-mi umblaşi, mă copilă? o luă la rost mamă-sa. Căutatu-te-am peste tot! Hai, treci repejor înăuntru, că trecut-a de mult ora de culcare.

Fetița se cuibări într-un colț, lângă frații și surorile ei mai mari, și adormi cât ai bate din palme. Ci peste nici două ceasuri fu trezită din somn de vacarmul din jur.

Când deschise ochii, umbre pâlpâitoare dănțuiau pe pereți și coliba era năpădită de o scânteiere stranie. Fumul îi înțepa ochii și gâtlejul.

— Mămucă! Mămucă! strigă ea speriată. Ce se petrece?

— Hai fuguța, copilă, sări în picioare și vin' cu mine, o zori maică-sa înfrigurată, trăgând-o de mână.

Coliba era plină de lume. Cei mai mici dintre copilași, doi țânci de-o șchioapă și un sugaci, plângeau speriați, în vreme ce mama lui Seffie și o bătrână șchioapă și fără dinți căreia toți îi ziceau „mătușa Phoebe" încercau să salveze puținele lucrușoare pe care le aveau, în caz că focul mistuia cocioaba.

Pricina agitației fu limpede de îndată ce se năpustiră afară în aerul rece al nopții. Magazia de lemne și grămada de butuci uscați din fața ei luaseră foc, iar flăcările se înălțau deja la peste douăzeci de picioare, scuipând bucățele de tăciuni aprinși care, purtate de vântul de miazăzi, pluteau amenințător spre satul sclavilor. Toți bărbații de culoare, înarmați cu găleți umplute la pârâu, stropeau cu apă pereții și acoperișurile aflate cel mai aproape de pârjol. Stăpânul și mai mulți slujbași de-ai săi de la conac, cu cizmele trase peste nădragii de noapte, dădeau răstit ordine, îngrijorați să nu cumva să se extindă incendiul.

A doua zi dis-de-dimineață, în vreme ce rămășițele magaziei și a grămezii de lemne ce fusese în fața ei încă mai fumegau, vechilul le strigă sclavilor să iasă cu toții din colibe.

— Pârjolu' de azi-noapte nu s-a pornit din întâmplare, începu el încruntat de cum se adunară. Stăpânu' v-a dat voie să faceți foc de tabără și să vă cântați cântările ș-acu', din pricina voastră, uite că s-a ales scrumu' și de magazie, și de lemnele pentru iarnă. Așa că n-aveți decât să ne tăiați și să ne-aduceți altele, și asta după ce-ți fi isprăvit treaba ce-o aveți de făcut peste zi. Stăpânu-i mânios tare pe voi toți și mi-a zis să vă biciuiesc de la primu' pân'

la ultimu' de nu mi-ți spune cin' lăsat-a focu' să se răspândească, fiindcă știe, vezi bine, că totu' s-a petrecut din pricina afurisitului cela de foc de-l aprinserăți voi.

Pironi cele treizeci-patruzeci de chipuri tăcute cu o privire care dădea de înțeles că, în secret, nădăjduia să nu vorbească nimeni, ca să poată avea satisfacția de a-i biciui pe fiecare în parte.

După o tăcere îndelungă și grea, un băiat negru de vreo 11–12 ani numai ce făcu un pas în față.

— Dă-i drumu', Dominique – zi ce ai de zis! se răsti la el vechilul.

Băiatul se foi de pe un picior pe altul.

— Vorbește odată, de nu vrei să-mi simți gârbaciu' pe spinare! se zborși la el supraveghetorul.

— Ăia doi or fost, Mose și fata ceea, Seffie a lu' mătușa Phoebe, răspunse Dominique, arătând cu degetul spre ei. Azi-noapte i-am văzut furișându-se p-acol' după ce-or plecat toți ăilalți. S-or pus a scormoni-n jar pân' ce-or sărit scântei.

Vechilul îi fixă pe cei doi pârâți cu o privire ucigătoare.

— Vasăzică voi sunteți făptașii!

— Nu, stăpâne, nu io răspândit-am focu'! strigă Mose printre lacrimi. Dominique minte!

Vechilul se apropie de fetiță și o sfredeli cu privirea.

— Te jucai cu focu'?

— Nu, dom' vechil, răspunse ea, privind în sus cu ochii măriți de groază.

— Atunci ce făceai?

— Numa' mă uitam, dom' vechil.

— Da' *el* se juca cu focu'? întrebă vechilul, arătând spre băiat.

— Cocea doar colo, niscaiva nuci.

— Și-a scormonit în foc?

— Nițel – doar cât să scoată nucile din jăratic.

— Cu bățu'?

— Da, da' era un băț mic. N-avea cum să iște ditai focu' cu nuielușa ceea.

Dar pe vechil nu îl interesa atât adevărul, cât pedeapsa pe care era de acum chitit s-o administreze. *Cineva* – nu conta prea mult

cine – trebuia să plătească pentru orice abatere, fie ea cât de mică. Aceasta era regula numărul unu a stăpânului său în ceea ce îi privea pe sclavi. Nu avea nicio importanță dacă era pedepsit chiar adevăratul făptaș. Până și într-un caz ca acesta, care era probabil un simplu accident, cineva trebuia să fie pedepsit. Nu conta decât pedeapsa, nu și dreptatea – *cineva* trebuia să sufere în văzul tuturor celorlalți sclavi. Doar așa aveau să știe de frica stăpânului.

Vechilul îi fixă pe toți în tăcere vreme de câteva secunde, parcă nesfârșite, apoi se răsti la fată:

— Ridică-te!

Tremurând de groază, Seffie se sculă în picioare.

— Mose, treci aici și-ți primește pedeapsa ca un bărbat, mârâi vechilul la băiat. Oți primi amândoi câte cinșpe bice pe spinare.

Îl înșfăcă pe băiat de braț și întinse mâna spre copilă.

— Fie-ți milă, dom' vechil! strigă mama fetei, croindu-și înfrigurată cale spre bărbat. Fie-ți milă, că nu știa ce face. Îi doar o copilă zăpăcită. N-a făcut-o cu gând rău. Pân-acu' n-a făcut necazuri la nime'.

Vechilul căzu o clipă pe gânduri, apoi dădu încet din cap.

— Ai dreptate. Câteva lovituri de gârbaci colo nu-s nicidecum o pedeapsă pe măsura unei asemenea fapte. Mai știi? Azi, mâine poate li s-o năzări să dea foc la conac.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă cu glas deznădăjduit femeia, agățându-se strâns de fetiță, brusc mai înfricoșată decât fusese cu câteva clipe în urmă.

Vechilul o smulse cu brutalitate pe Seffie din brațele mamă-sii și, trăgând-o după el în timp ce copila țipa speriată, porni spre casa stăpânului.

— L-oi lăsa pe stăpân să hotărască, spuse el. După toate necazurile pe care le-au făcut negroteii ăștia afurisiți, nu m-aș mira să mă pună să-i vând.

— Nu! se tângui femeia după ei, privindu-i neajutorată. Mose îi urmă, ascultător și totodată îngrozit de ceea ce avea să vină.

3

Grace

Niciun copil de vârsta lui Seffie n-ar trebui să aibă inima frântă în chipul acesta.

Smulsă de lângă mama ei și din singurul cămin pe care îl cunoscuse vreodată, avea oare să rămână marcată pe viață? Sau inima ei avea să se vindece, învățând să iubească din nou?

Mose o povățui să stea lipită de el. Avea să spună că e sora lui și că ar munci mai cu spor pentru orice stăpân dacă ar rămâne împreună.

Totuși, când Pete Meisner, un imigrant german cu stare, îi văzu la târgul de sclavi din New Orleans, fetița fu cea care îi atrase prima dată atenția. Părea să aibă vârsta potrivită și, chiar dacă era limpede că-i înfricoșată, avea niște ochi luminoși și inteligenți.

Când se apropie de cei doi copii, fetița își ațintì ochii în pământ, însă băiatul îi susținu privirea.

— E surioara ta?

— Da, domnu', răspunse Mose.

— Cum te cheamă? întrebă Meisner, întorcându-se spre ea.

— O cheamă Seffie, răspunse Mose în locul ei. Iară io mă pricep la cai.

— Câți ani ai, Seffie?

Fata ridică privirea spre Mose, prea speriată să deschidă gura.

— Răspunde-mi la întrebare, stărui bărbatul.

— Cred că vreo şapte, îngăimă copila.

Bărbatul îngenunche în dreptul ei.

— Ştii să citeşti, Seffie?

Fetiţa se uită din nou, şovăielnică, la Mose.

— N-avea nicio grijă, adăugă Meisner, n-am să te iau de lângă fratele tău. Dacă hotărăsc să te cumpăr, am să vă cumpăr pe amândoi. Vasăzică... ştii să citeşti?

— Nu, domnu', răspunse Seffie sfioasă.

— Şi nu ţi-ar plăcea să înveţi?

Seffie căută iar privirea lui Mose, întrebându-se ce să răspundă. Băiatul înclină aproape imperceptibil din cap, deja convins că bărbatul acela ar fi un stăpân bun pentru amândoi.

— Ba da, domnu', răspunse Seffie.

— Bine, atunci – am să văd ce pot face.

Niciunul dintre cei doi copii n-o ştia încă, dar Peter Meisner venise la târgul de sclavi în speranţa că va găsi o mică însoţitoare pentru fiica lui în vârstă de opt ani. La scurt timp după ce el şi soţia lui se mutaseră în Louisiana, în urmă cu doi ani, Grace, fetiţa lor, se îmbolnăvise de scarlatină, iar îndelungata luptă cu boala slăbise inima copilei şi o lăsase oarbă. Însă Grace ştia să citească şi era însetată de cunoaştere. Chiar dacă nu putea citi singură, îi putea citi altcineva. Aşa că soţii Meisner au angajat o guvernantă, dar femeia, chit că se pricepea destul de bine la predat, nu avea compasiunea necesară în lucrul cu un copil suferind. Cu timpul, Grace a devenit din ce în ce mai tăcută, guvernanta tot mai distantă, iar sala de studiu, deprimantă. Tatăl copilei se dusese aşadar la târgul de sclavi cu gândul să găsească o mică negresă ageră la minte care să se joace şi să înveţe împreună cu Grace, nădăjduind că noua însoţitoare va readuce un strop de voioşie în viaţa fiicei sale.

În scurtă vreme, părinţii lui Grace şi-au dat seama că făcuseră o alegere înţeleaptă. Cum ar fi stat lucrurile dacă Grace ar fi putut vedea faţa brună a noii sale prietene, n-aveau s-o ştie niciodată. Cert e că fetiţele s-au împrietenit numaidecât. Capacitatea lui Seffie de a învăţa s-a dovedit a fi la fel de benefică pentru

guvernantă cum era prezența ei pentru starea de spirit a lui Grace. Chiar dacă guvernanta nu fusese angajată să predea unei sclave, atunci când îi citea lui Grace, li se alătura și Seffie. Și uite așa, în decurs de șase luni, spre imensa bucurie a prietenei sale albe, mica negresă ajunse să îi citească ea însăși lui Grace. Încercând să își modeleze vorbirea după felul în care vorbea Grace – corectată fiind când și când de celelalte două – încet-încet, Seffie a început să se exprime din ce în ce mai corect. Ascultând cu atenție și punând întrebări în timp ce domnișoara Walker îi preda lui Grace materiile solicitate de părinții fetei, peste încă un an Seffie știa deja să scrie și începuse să învețe matematică.

— Ei bine, fetelor, spuse guvernanta într-o dimineață, astăzi vom face câteva exerciții de adunare. Grace, crezi că poți vizualiza numerele în minte, așa cum am făcut ieri?

— Am să încerc, domnișoară Walker.

— Io poci și le scriu..., începu Seffie.

— Eu pot să le scriu, o corectă Grace.

— Mulțumesc, domnișoară Grace. Eu pot să le scriu pe foaia asta de hârtie, domnișoară Walker? reluă Seffie întrebarea.

— Sigur că poți. Tu vei trece adunările pe foaie și vei încerca să le rezolvi în scris în vreme ce Grace le va rezolva în minte. Dar Grace este cea care trebuie să spună prima rezultatul. Iar apoi vei putea să vezi dacă ți-a dat și ție aceeași sumă.

— Am înțeles, domnișoară Walker.

— Atunci să începem. Cât fac... 16 plus 3 plus 8?

— O, dar asta-i ușor! râse Grace. Ia să vedem... 27.

— Foarte bine. Atât ți-a dat și ție, Seffie?

— Io încă n-am apucat să le-adun.

— Hai să mai facem un exercițiu. De astă dată, Grace, te rog să aștepți până rezolvă și Seffie adunarea. 11 plus 13 plus 10.

Se lăsă tăcerea vreme de un minut. Seffie trecu cele trei numere pe hârtie, după care începu prin a aduna cifrele unităților, așa cum o învățase domnișoara Walker. Când obținu rezultatul, ridică privirea.

— Gata.

— Să vedem întâi care este răspunsul lui Grace, spuse guvernanta.

— 34.

— Şi mie tot atâta mi-a dat! exclamă Seffie.

— Bravo, fetelor. Vom mai face câteva adunări, după care am o surpriză pentru voi.

— Ce surpriză, domnişoară Walker? întrebă Grace entuziasmată.

— Am să vă spun după ce mai facem câteva exerciţii.

Peste un sfert de ceas, guvernanta dădu foaia cu exerciţiile de aritmetică la o parte şi anunţă:

— Surpriza pe care v-am promis-o constă în faptul că părinţii dumitale, Grace, doresc să începi a studia o limbă străină.

— Ce limbă?

— Au zis că hotărârea îţi aparţine. Întrucât, în afară de engleză, cunosc doar două alte limbi, ai posibilitatea să alegi între latină şi franceză.

— Spuneţi, vă rog, câte ceva în fiecare dintre ele ca să aud cum sună.

— În regulă... Hm, ia să vedem... *Salve – si vales optime valeo. Meum nomen est Marie Walker.* Şi în cealaltă limbă... *Enchanté de faire votre connaissance. Je m'appelle Marie Walker.*

— Ce a fost în latină şi ce a fost în franceză? chicoti Grace. Mie mi-a plăcut mai mult ce aţi spus în ultima parte. A sunat dulce şi melodios.

— Cuvintele acelea au fost în limba franceză.

— Atunci vreau să învăţ franceza.

— Parcă aşa vorbeau ăi de pe plantaţia unde-am crescut, comentă Seffie.

— Foloseau probabil franceza cajună, spuse domnişoara Walker. O vorbesc mulţi în Louisiana.

— Franceza cajună? se miră Grace. Asta ce mai e?

— E un dialect al limbii franceze, adus aici în sec. XVIII de către francezii acadieni deportaţi din patria lor, care acum este o provincie a Canadei.

— Putem începe lecţiile chiar azi, domnişoară Walker? întrebă Grace entuziasmată. Aş vrea să învăţ să zic ce aţi spus dumneavoastră adineauri.

— Vom începe în curând, draga mea. Acum însă te văd cam palidă şi cred că ar trebui să te odihneşti puţin. Hai, Seffie, ajută-mă s-o conduc pe domnişoara Grace până în dormitor.

Din nefericire, febra o slăbise pe Grace în mai mare măsură decât o realizase medicul, iar încet-încet efectele ei au început să revină. După nici trei luni de învăţat franceza, pentru care Seffie părea mai înzestrată decât Grace, lecţiile au trebuit suspendate timp de două săptămâni.

Lui Seffie nu i s-a spus decât că Grace era bolnavă şi că o vreme nu se va mai ţine nicio lecţie. Între timp, i s-au dat de făcut alte treburi prin casă. Când domnişoara Walker s-a întors şi au reluat cursurile, Grace părea mai firavă şi mai palidă decât înainte. Abia se putea ridica în capul oaselor în pat.

Lecţiile nu au ţinut decât o săptămână, după care au fost întrerupte iar.

Lui Seffie nu i s-a spus nimic nici de astă dată. Totuşi, judecând după vorbele şoptite, expresiile îngrijorate şi tăcerile din casă, vizitele tot mai dese ale medicului şi tristeţea de pe chipul doamnei Meisner, înţelese că situaţia era gravă.

Apoi veni o zi când din spatele uşilor închise se auziră hohote de plâns, şi oameni pe care nu îi mai văzuse niciodată se adunară în casa familiei Meisner. Toţi aveau un aer solemn şi trist.

A doua zi sosi un car drapat în negru şi o seamă de bărbaţi purtară pe braţe înăuntru o cutie lungă şi îngustă. Stăpâna şi mai toţi sclavii plângeau. Şi, în momentul acela, Seffie înţelese în sfârşit că n-avea s-o mai revadă niciodată pe Grace.

Inima i se frânse pentru a doua oară, lăsând încă o rană adâncă.

4

Prietenie

O sclavă de vreo zece ani ieşi din bucătăria conacului şi porni încet spre grădina de zarzavaturi aflată pe marginea unui câmp cultivat. Ducea în mână un coş mare, pe care trebuia să îl umple cu morcovi şi fasole.

În depărtare, la capătul opus al câmpului, vreo 25 de bărbaţi şi femei de culoare trudeau aplecaţi sub razele dogoritoare ale soarelui de august, prăşind cu sapa buruienile ce creşteau în pământul afânat, între şirurile nesfârşite de bumbac. Aruncând din mers o privire spre ei, fata nu simţi niciun sentiment de apartenenţă. Nu avea nici mamă, nici tată, nici fraţi, nici surori, nici unchi şi nici mătuşi pe această mare plantaţie unde muncea ca sclavă de trei ani încoace. Nu avea decât un singur prieten. Iar acel prieten făcuse dezrădăcinarea ei dacă nu uşoară – ce putea fi numit uşor în viaţa unui sclav? – măcar suportabilă. Nu se văzuseră decât arar de-a lungul anilor, căci ea trăia la conac, iar el, în satul sclavilor. Totuşi, faptul că se aflau împreună acolo era un adevărat miracol. Niciunul dintre cei pe care îi zări muncind pe câmp nu îi stârni însă vreun simţământ de fraternitate sau afecţiune.

Din mila Domnului, după moartea lui Grace fusese trecută la munca de bucătărie, sarcina ei fiind îndeosebi spălatul vaselor. Chiar dacă nu trebuise aşadar să îndure muncile câmpului sub soarele zăpuşitor, de curând ajunsese a se deprinde cu munca

grea, năduşitoare, nesfârşită şi neapreciată a unei sclave de bucătărie, trudind astfel încât o mână de indivizi privilegiaţi să primească pe tavă orice mâncare pofteau, fără ca ei să fie nevoiţi a ridica un deget. Deşi Seffie nu avea decât 10 ani, talentul ei intuitiv la gătit începea deja să se manifeste. Când şi când, i se cerea să facă pâine sau chiar şi o oală de supă de una singură şi, până acum, niciunul dintre cei care gustaseră din bucatele pregătite de ea nu fusese dezamăgit.

Ajungând în dreptul grădinii, deschise portiţa de sârmă, păşi înăuntru şi începu să culeagă legumele după care fusese trimisă.

Peste douăzeci de minute, cu coşul plin, părăsi grădina, închise cu grijă portiţa în urma ei şi porni înapoi spre casă. Nu era ea o fire visătoare, dar stând mai tot timpul tăcută, dădea adesea impresia că ar fi pierdută în visuri. Adevărul era că nu îşi revenise niciodată pe de-a-ntregul după ce fusese smulsă atât de brutal din sânul familiei la frageda vârstă de doar şapte ani, şi nici după moartea tinerei sale stăpâne, survenită câţiva ani mai târziu. De atunci, ducea o viaţă mecanică şi monotonă, făcând o muncă de care era prea puţin interesată, printre oameni la care nu ţinea şi n-avea să ţină vreodată şi care, la rându-le, nu ţineau nici cât negru sub unghie la ea. Unii erau mai binevoitori decât alţii, dar nu se găsea printre ei nici măcar unul căruia să-i pese cu adevărat de soarta ei. Ataşamentul aducea suferinţă în viaţa unui sclav. Deşi nu-şi luase niciodată răgazul să cugete la asta, şi era oricum prea tânără ca s-o facă, durerea pe care o suferise deja o rănise prea profund ca să fie în stare să se mai ataşeze de cineva. Aşa că stătea retrasă. Nici măcar ameninţarea biciului, pe care îl simţise pe spinare la cealaltă plantaţie, unde îşi avusese casa părintească, nu era îndeajuns să o scoată din letargie. Fusese smulsă de lângă mama ei. Iar apoi moartea o smulsese pe Grace de lângă ea.

Nu îi mai păsa de nimic şi de nimeni... în afară de singurul prieten care îi mai rămânea.

Pierdută în plictisul indiferent al ceasurilor ce se scurgeau mereu la fel, zi după zi, nu auzi tropotul de copite. Chiar dacă

ar fi ridicat privirea şi ar fi văzut calul, nebănuind că animalul scăpase din grajd, n-ar fi sesizat numaidecât primejdia.

Totuşi, auzind într-un sfârşit vuietul, se opri şi privi într-acolo. Pe drumul îngust dintre conac şi câmpuri un cal galopa direct spre ea. Trei bărbaţi alergau în urma lui, strigând din toţi bojocii. *Or fi strigând la mine,* se gândi ea.

Înlemni, cuprinsă de aceeaşi groază pe care o simţise la târgul de sclavi sau când fusese biciuită. I se uscă gâtlejul şi nu putu scoate nici măcar un sunet.

În cele din urmă, îi ajunseră însă la urechi vorbele bărbaţilor.

— La o parte... Dă-te la o parte, proasto!

Dar la fel cum i se legase limba, fetei i se înmuiaseră şi picioarele şi rămase ţintuită locului în vreme ce armăsarul cu ochi scăpărători gonea drept spre ea. Din ziua aceea de după incendiu, frica o transforma de fiece dată în stană de piatră.

Coşul îi căzu din mână, dar ea rămase nemişcată.

Zări ceva cu coada ochiului. Nu îndrăzni să întoarcă privirea într-acolo, dar sesiză vag mişcarea. O siluetă alerga mâncând pământul. Era doar un băieţandru, dar gonea mai rapid decât orice om, alb sau de culoare, de pe plantaţie.

Când calul se năpusti cu ochii bulbucaţi spre ea, gata-gata s-o calce în picioare, o nălucă neagră ţâşni de pe pajişte şi, aruncându-se spre fată, o împinse de pe drum şi o trânti la pământ. Peste o clipă, calul goni vijelios pe lângă ei, zdrobind coşul şi legumele sub copitele-i uriaşe.

Bărbaţii o ţinură la fugă după el, zeflemisind-o în treacăt pe cea care mai că se lăsase ucisă de patruped. Nu pierdură însă multă vreme cu batjocura, căci aveau, vezi bine, un cal de prins – de care le păsa mai mult decât le păsa de fată.

Băiatul se ridică de jos, apoi o ajută şi pe ea să se ridice.

— De ce nu te dăduşi la o parte, mă Seffie? o întrebă el. Afurisitu' cela de cal te putea omorî.

— Nu ştiu, răspunse ea. Îngheţat-am, pur şi simplu, de frică. Câteodat' cân' mi-e frică, nu mă mai pot urni din loc.

— Bine că te-am zărit io la timp.

— Mulţam, Mose. M-ai salvat şi de data asta. Nu ştiu ce m-aş face de n-ai fi tu să-mi sari mereu în ajutor.

— Las', că ştii tu să-ţi porţi şi singură de grijă! râse Mose. La bucătărie, bunăoară, n-ai nevoie de ajutor de la nime'.

— Asta-i altceva. Acol' ştiu ce fac. Că veni vorba – adusu-ţi-am ceva.

Zicând acestea, fata îşi vârî mâna în buzunarul rochiei şi scoase un pumn de nuci pecan.

— Îs gata curăţate, spuse ea, întinzându-i-le.

— Mulţam, Seffie! exclamă băiatul. Chiar tăte-s pentru mine?

— Pentru tine le-am adus.

— Nu s-a supăra, oare, careva?

— Nu ştiu. Da' era un castron întreg plin cu nuci şi socotit-am că n-a fi foc de ţi-oi aduce şi ţie câteva.

Mose îi mulţumi iar, după care muşcă dintr-o nucă uriaşă, cu ochii strălucind de satisfacţie.

— Of, da' uite ce s-a ales de coş şi de zarzavaturi! se căină Seffie. Ce-or să mă mai certe!

— Le-oi zice io ce s-a-ntâmplat cu calu' şi tăte alea. Până una, alta, hai să strângem acilea şi să mai culegem niscaiva fasole şi morcovi în locu' ăstora de le-a făcut zob calu' sub copite, ş-apoi te-oi însoţi pân' la conac. Nu-i, orişicum, cine ştie ce pocinog.

Seffie însă nu vru ca Mose să intre şi să le spună celor din casă cele petrecute, de teamă să nu păţească el ceva. Aşa că intră singură şi, drept pedeapsă pentru că a întârziat cu legumele şi a rupt coşul, nu fu biciuită, ci doar admonestată. Cei de la conac erau înţelegători cu ea – ştiau cât suferise după moartea lui Grace şi aşteptau răbdători să îşi redobândească voioşia de odinioară. Seffie nu pomeni niciun cuvânt despre Mose şi, în scurtă vreme, în afară de cei doi prieteni, toată lumea dădu uitării incidentul.

5
Jack Chioru'

Un an mai târziu, într-o zi zăpușitoare de vară, toți păreau prea sleiți chiar și să miște un deget, darămite să dea cu sapa în lanul de bumbac. Întrucât era duminică și sclavii erau liberi să își petreacă timpul așa cum poftesc, mare parte din ei – mai cu seamă copiii – se duseră la râu să se răcorească. Pe la jumătatea după-amiezii strigătele și râsetele de la scăldătoare prinseră a se stinge, înlocuite fiind de moleșeala resimțită după ore întregi de joacă.

Mose, care se scăldase la rându-i împreună cu ceilalți, era acum călare pe un bătrân cal de arat pe care vechilul îl lăsa să-l călărească atunci când n-avea trebuință nici de animal, nici de băiețandru. Mose se dovedise a fi folositor în lucrul cu caii, devenind mai priceput decât mulți alți grăjdari de vârsta lui. Azi, băiatul încerca să-l convingă pe Jack Chioru', poreclit astfel din pricina faptului că nu vedea cu un ochi, să treacă râul înot cu el în spinare, ispravă la care nu se încumetase până atunci niciunul dintre ei. Cu toate îndemnurile, loviturile, amenințările și promisiunile lui Mose, din care calul nu înțelegea orișicum o iotă, Jack refuza să pășească în apă.

— Ce faci acol', mă, Mose? îi strigă Seffie, acum în vârstă de 11 ani, apropiindu-se desculță pe malul râului, prin apa care îi ajungea până la glezne. Între timp își recăpătase aproape pe de-a-ntregul graiul de odinioară – dialectul sclavilor. Nu de alta,

dar privirile piezişe pe care i le aruncaseră celelalte sclave de la bucătărie îi dăduseră iute de înţeles că o negresă cu ifose le era şi lor la fel de nesuferită precum albilor. Cu Grace fusese altfel. Dar vremurile acelea se duseseră şi acum trebuia să se poarte ca orice altă sclavă.

— Cat să-l înduplec pe afurisitu' ăsta de cal să mă treacă râu', răspunse Mose ofuscat.

— Şi de ce nu vrea?

— Habar n-am. Pen' c-aşa i s-a căşunat lui, bag seama. Tu de ce nu te scalzi laolaltă cu ăilalţi?

— Îs prea grasă ca să înot.

— Ei aş, oricine poa' să 'noate! Şi nu eşti defel grasă.

— Atunci tu de ce nu te duci să înoţi?

— Fost-am deja. Nu vezi că-s tăt ud? Ci apoi mi s-a năzărit a trece râu' călare pe Jack, da' se vede treaba că n-oi izbuti în grabă.

Făcu o pauză, după care numai ce descălecă şi exclamă entuziasmat:

— Hei, mi-o venit o idee! Urcă tu pe Jack, Seffie, şi io l-oi trage de frâu în apă. Iară cân' a ajunge-n apa mai adâncă, tu sări jos de pe el şi l-oi încăleca io.

— Nu ştiu io să călăresc, mă Mose. Nu m-am suit de cân' îs pe un cal. Şi nici de 'notat, nu ştiu să-not.

— Îi floare la ureche şi una, şi alta. Nu tre' decât să te sui şi să te-aşezi pe spinarea lu' Jack.

— Şi de ce m-oi ţine, dacă ţii tu frâiele?

— De coama lu' Jack.

— Ştiu şi io, Mose... Mi-e cam frică să stau cocoţată aşa de sus. Dac-o ia la goană?

— N-o s-o ia, că l-oi ţine io de frâie.

— Da' aşa că nu mi-i pune să mă scufund în apa adâncă?

— Ai putea să te dai jos de pe Jack acol' un' poţi atinge fundu' cu picioarele.

— Da' să nu fie apa prea adâncă... Că mi-a fi frică.

— Fie cum vrei tu... Hai atuncea, suie-te pe spinarea lui Jack.

— Cum?

— Hai să-ți arăt... Ține-te de coama lui și de curele... Așa. Io l-oi ține de zăbală.

— Da' cum să mă salt io pân-acol'?? Îi prea sus!

— Uite, m-oi așeza io într-un genunchi... Tu pune picioru' pe genunchiu' meu... așa... ș-acu' saltă-te s-ajungi cu burta pe spinarea lui.

Seffie încercă șovăielnică să facă așa cum i-a spus Mose, dar de fiece dată ajungea doar până la jumătatea flancului lui Jack și apoi aluneca înapoi. Calul necheză ușor și fremătă din picioare.

— Nu pot, Mose! Prea-i înalt!

— Ba poți, Seffie. Haide – nu tre' decât să-ți iei mai mult avânt și să te tragi în sus. Mai încearcă o dat'... De astă dat' te-oi împinge și io.

— Of, Mose, de ce ții morțiș?...

— Hai, că poți, Seffie. Oricine se poate sui pe-un cal.

Slobozind un geamăt, Seffie se apropie din nou, își încleștă degetele pe frâie și pe coama lui Jack, apoi puse piciorul pe genunchiul lui Mose și făcu un salt. În același moment, Mose se ridică și o împinse peste crupa calului.

— Aoleo, strigă ea, acu' ce mă fac??

— Trece-ți un picior peste spinarea lui și ridică-te-n fund.

Fata se conformă cu stângăcie. Peste câteva secunde, stătea călare pe spinarea lui Jack, cu o expresie triumfătoare pe chip, chit că degetele, cu care se ținea de coamă și de curele, îi cam tremurau.

— Bravo, Seffie! Știam io că poți! o lăudă Mose. Acu' dă-mi mie frâiele, iar tu ține-te de coama lui Jack, adăugă el, ridicând mâna și luându-i blajin hățurile. Înainte să intrăm în râu n-ai vrea să călărești puțin pe el, ca să vezi cum e?

— Crezi c-aș fi în stare?

— Cum să nu fii? Îi floare la ureche. Apleacă-te nițel în față, lipește-ți picioarele de spinarea lu' Jack și... ține-te bine. Io l-oi conduce.

Mose se duse încet în faţa calului, după care, ţinând de frâie, îl trase cu blândeţe departe de apă, pornind cu el de-a lungul malului.

Seffie slobozi un ţipăt de spaimă amestecată cu încântare. Mose se întoarse spre ea zâmbind cu gura până la urechi.

— Iacă, Seffie, mergi călare pe cal. Ţi-am zis io că-i floare la ureche!

— Îi niţel înspăimântător, Mose! Dacă Jack se ridică-n două picioare sau o ia la galop?

— Atuncea bag seama că te-ai duce de-a berbeleacu'. Da' Jack n-are să facă pozne de-astea, că-i un cal bătrân şi obosit care nu voieşte decât să meargă la pas, cât mai încet cu putinţă.

Merseră mai departe – aşa cum zisese Mose – încet de tot. În cele din urmă, când Seffie se obişnui cu mersul călare, Mose îi întinse frâiele.

— Nu... nu pot! ţipă fata îngrozită.

— Ba poţi... Hai, ia-le!

Cu ochii măriţi de groază, Seffie preluă frâiele.

— Stai pe-aproape, Mose – să nu care cumva să pleci!

— Oi merge în faţa voastră ca Jack să mă vază – cu ochiu' ăl bun – şi să vie după mine.

Înaintară aşa câţiva paşi.

— Vezi, Seffie? Călăreşti de una singură! Nu trage de curele, să nu se sperie Jack. Dă-i frâu slobod să meargă la pas.

Mose se dădu încet la o parte, lăsându-l pe Jack să înainteze cu Seffie în spinare.

— Mose! strigă ea.

— Îs acilea, stai liniştită.

— Cum îl fac să se-ntoarcă?!

— Trece-i frâiele de-o parte a grumazului – uşurel, făr' să tragi de ele.

Seffie încercă să aşeze curelele aşa cum o instruise el, iar Jack făcu un ocol larg şi porni încet înapoi spre Mose.

— Ura! exclamă Seffie fericită. Face întocmai ce ziseşi tu!

— Păi, vezi? Un' că te poartă-n spinare, se și-ntoarse pen' c-așa-i zisăși tu. Zisu-ți-am io că poți! Ș-acu' hai să-l băgăm în apă, adăugă el, luând frâiele din mâinile lui Seffie. Haide, Jack, îndemnă el calul, ducându-l spre malul râului.

— Nu cred că pot! exclamă Seffie.

— Sigur că poți. Uite și tu ce călăreață priceputăești. De cum l-om băga-n apă, te-i și putea coborî de pe el.

— Of, Mose, da'...

Jack plescăia deja cu copitele în apa de pe mal. Acum că Mose era în fața lui și îl trăgea încet de frâu, calul intră în râu fără să șovăie. Apa îi trecu repede de genunchi, ajungându-i până sub burtă. De acum Seffie avea picioarele și tivul rochiei ude, dar Mose, scufundat la rându-i în apă până la brâu, îl conducea mai departe pe Jack spre mijlocul râului.

— Mose, prea-i adâncă apa! țipă Seffie.

— Încă un pic, să pot încăleca... Așa... Acu' dă-te jos, Seffie.

— Mi-e frică să mă scufund în apa ceea adâncă!

— Nu-i adâncă. Uite, io stau în picioare și nici măcar nu-mi trece de piept.

— Da' tu ești mai înalt ca mine!

— Sări, Seffie!

Crispată, Seffie își trecu un picior peste spinarea lui Jack, apoi închise ochii și, slobozind un țipăt, se scufundă în apă.

— Mose, ajută-mă, mi-e...

Încă înainte să deschidă ea gura, băiatul o luă de mână și o ținu până când Seffie atinse cu picioarele fundul nisipos al râului.

— Ăi putea ajunge singură 'napoi la mal? o întrebă el.

— Acu' bag de seamă că da, răspunse ea, înaintând încet spre apa mai puțin adâncă.

— Bine, atuncea io m-oi sui pe cal. Haide, Jack! Noi doi om trece-mpreună râu' ăsta bătrân.

Seffie ajunse la marginea apei și ieși pe mal, șiroind toată. Oftând din rărunchi, se așeză și privi spre mijlocul râului unde Mose înainta nici călare, nici înot pe spinarea lui Jack. Când ajunseră în apa mai adâncă, unde calul era nevoit să înoate, băiatul

slobozi un chiot de bucurie. Seffie zâmbi, însufleţită atât de satisfacţia propriei sale realizări, cât şi de voioşia lui Mose.

Trecu încă un an. Mose se transformă într-un adolescent vânjos, iar Seffie se mai rotunji un pic, fără a creşte şi în înălţime şi, încet-încet, chipul ei căpătă feminitatea apropiatei maturităţi. Nu mulţi băgară însă de seamă schimbarea, căci prea puţini o băgau în seamă pe fată. După moartea lui Grace, Seffie devenise doar una dintre fetele de la bucătărie. Ştia să gătească şi să îşi servească stăpânii albi, şi asta era tot ce conta. Nu era genul de fată pe care stăpânul să fi vrut s-o mărite de tânără. Atâta vreme cât făcea ce i se cerea şi nu dădea altora bătăi de cap, viaţa mergea înainte fără ca lumea din jur să observe rotunjimile feminine pe care le căpăta trupul tinerei sclave.

Mose şi Seffie, acum în vârstă de 15, respectiv 12 ani, erau în continuare cei mai buni prieteni. Între timp, Seffie învăţase să călărească şi în două rânduri, când fuseseră scutiţi de muncă în acelaşi timp, călăriseră împreună pe Jack Chioru'.

6

O cană cu zahăr și doi biscuiți

Veni în cele din urmă și sfârșitul verii, frunzele copacilor începură să-și schimbe culoarea, iar culturile dădeau în pârgă. Când și când, o adiere rece și înmiresmată vestea apropiata toamnă și iarna ce avea să-i urmeze.

Se apropia vremea culesului. Și, odată cu ea, sărbătoarea recoltei, cu muzică și dans. Până și sclavii, dacă erau norocoși, puteau lua parte la distracție. Firește că nu erau niciodată invitați la conac sau îndeajuns de aproape cât să arunce măcar o *privire* în întinsele grădini unde se dădeau petrecerilor albilor. Iar orchestra angajată pentru eveniment nu cânta, desigur, muzică de-a negrilor. Ei, dar sclavii n-aveau nevoie de orchestră pentru a se bucura de muzică. Gurile lor și simțămintele pe care le purtau în inimă, laolaltă cu o scripcă, erau toate instrumentele de care aveau trebuință.

Și, chiar dacă muzica lor putea fi cântată oricând și oriunde, vestea că stăpânul și stăpâna aveau să dea o petrecere cu muzică, dans și voie bună, îi însufleți pe toți sclavii la gândul serii festive pe care o vor avea la rându-le. Ș-apoi, aveau să fie scutiți de la muncă o jumătate de zi, ca să se pregătească pentru propria lor sărbătoare a recoltei.

În zilele de dinaintea petrecerii vântul se înteți, iar spre sfârșitul săptămânii sufla deja în rafale. Totuși, era un vânt cald și înmiresmat, dinspre golf și nu părea să fie aducător de ploaie, așa că nimeni nu îi acordă mare atenție. Pe măsură ce se apropia seara petrecerii, principala grijă era ca felinarele de afară să fie fixate bine.

Animalele fremătau neliniștite din pricina vântului, dar la vremea când aveau să sosească invitații, ele aveau să fie la adăpost în cotețe, țarcuri, grajduri și șuri.

Toate sclavele care nu lucrau la conac se îndeletniciră întreaga după-masă cu jumulitul găinilor, curățatul porumbului de pe știuleți, tăiatul cartofilor, bamelor și morcovilor și cu pregătitul aluatului pentru găluști. Bărbații ședeau pe prispe cu pipa-n gură, cântând la muzicuță și depănând povești. Căci într-o zi ca aceasta până și un sclav, dacă avea temperamentul potrivit, găsea că, fie ea cât de grea, viața e frumoasă și neprețuită. Sclavii se aveau bunăoară unii pe alții, aveau familii, își aveau demnitatea și stima de sine și niciun stăpân alb nu putea să le răpească toate astea.

Doar unii, puțini la număr, fuseseră smulși de lângă familiile lor.

Mose, în vârstă de 15 ani, dormea de regulă într-o colibă de-ale burlacilor. Seffie își petrecea nopțile încovrigată pe o rogojină, într-un colț al odăiței lui Mammy, alăturată bucătăriei de la conac.

— Hei, Mose, îi strigă o femeie, ieșind pe prispa unei colibe și ștergându-și mâinile de șorțul murdar.

— Da, coană, răspunse el, lăsându-i pe băieții cu care se juca și alergând la ea.

— Dă o fugă pân' la conac și adu-mi oleacă de zahăr în asta, zise femeia, întinzându-i o cană. Da' vezi să te duci la ușa din dos, la bucătărie. Știi de care zic?

— Da – ușița a maronie.

— Întocmai. Caut-o pe Mammy. Vezi să nu te zărească stăpâna sau ăi din casă. Noi n-avem voie să cerem una, alta, da'

Mammy o să-ți dea niscaiva zahăr – numa' să-i spui că te-a trimis Mabel.

Mose se făcu numaidecât nevăzut. Înainte să ajungă la bucătărie își vârî cana în cămașă, în caz că îi deschidea vreuna dintre slujbașele albe.

Bătu la ușă, iar peste câteva clipe veni să îi deschidă o negresă durdulie.

— Ziua bună, Seffie.

— Mose, ce cauți tu acilea?

— M-o trimis cineva să-i cer oarece lu' Mammy.

— Ce să-i ceri?

— Nișteva zahăr, răspunse Mose, scoțând cana din sân. Da' nime' din casă nu tre' să știe.

— Cu cin' vorbești, copilă? se auzi o voce din bucătărie, după care silueta masivă a unei negrese apăru în cadrul ușii, umplându-l.

— Îi Mose, Mammy.

— Asta o văz și io.

— Venit-a să-i dai nișteva zahăr.

— Psst – vorbește mai încet, copilă! o mustră Mammy, aruncând precaută o privire îndărăt.

— Mabel m-a trimis, spuse Mose.

Mammy privi iar în jur, apoi îi luă cana din mână.

— Seffie, tu du-te de frământă aluatu' cela, iară tu, Mose, așteaptă acilea.

Zicând acestea, Mammy închise ușa, iar Seffie se întoarse în bucătărie.

Peste vreo două-trei minute, ușa se deschise iar.

— Iacătă zahăru' pentru Mabel, zise Mammy. Ș-acu' șterge-o repejor pân' nu te vede careva.

Mose luă cana, se întoarse pe călcâie și o zbughi din loc.

— Mose... așteaptă! numai ce se auzi o voce în urma lui.

Băiatul se opri și întoarse privirea. Seffie alerga spre el. Când ajunse în dreptul lui, se uită înfrigurată îndărăt. În mână strângea un șervet.

— Ăştia-s pentru tine, Mose.

Când Seffie desfăcu şervetul, băiatul făcu ochii mari şi luă pofticios cei doi biscuiţi.

— Îs încă fierbinţi!

— Păi numa' ce-i scosei din cuptor.

— Tu i-ai făcut?

— Io, da.

Mose nici că se mai răbdă să aştepte şi muşcă din primul biscuit.

— Mm, ce bun e! Orice găteşti tu îi gustos tare!

— Tre' să mă-ntorc că, de nu, Mammy are să-mi mănânce urechile.

Îşi vârî şervetul gol în rochie şi o luă la fugă spre bucătărie.

— Mulţam, Seffie, îs tare buni biscuiţii! strigă Mose după ea, după care porni agale înapoi spre satul sclavilor, molfăind satisfăcut. Cea mai bună cale de a păstra doar pentru sine bunătate de biscuiţi era să-i halească înainte să ajungă în sat.

7

Menuet

Seara, începură să sosească invitaţii din târgurile şi de pe plantaţiile megieşe.

Vântul se domoli cu totul şi se aşternu un calm desăvârşit. La lăsatul întunericului, de departe, din satul sclavilor, răzbătea nedesluşit zvon de scripcă şi de palme lovite la unison. În grădinile de la conac, pe de altă parte, muzica sofisticată interpretată de mica orchestră începea să ispitească doamnele gătite în rochii multicolore cu acorduri de menuet şi o selecţie de dansuri germane compuse de Mozart.

După ce a fost servită cina şi toate vasele au fost spălate, şterse şi puse la loc, Mammy le spuse ajutoarelor sale că sunt libere să se ducă în satul sclavilor, dacă poftesc, deşi era deja trecut de ora zece şi se făcuse cam frig.

Cu toate că îi era somn, Seffie nu voia să rateze petrecerea, aşa că le urmă prin noapte pe celelalte trei-patru fete de la bucătărie, toate mai vârstnice decât ea. Treptat, muzica rafinată a albilor se estompă, lăsând loc bine cunoscutelor voci ale sclavilor, râsetelor, acordurilor de scripcă şi cântecelor cu armonii bogate ale negrilor. În satul sclavilor, chiar în mijloc, ardea un foc uriaş de tabără.

Îngrozită şi totodată vrăjită de foc, Seffie nu îndrăzni să se apropie. Totuşi, n-avea cum să nu se simtă captivată de muzica,

dansul şi voia bună a semenilor săi de culoare care, deşi săraci lipiţi pământului, tot mai ştiau să se bucure şi să petreacă.

— Hei, Seffie, ce faci tu acilea? se auzi un glas lângă ea. Era Mose.

— După ce-am gătat de spălat vasele, Mammy ne-a dat voie să venim încoa'. Da' pe mine mă ia deja cu somn.

— Tare buni or fo' biscuiţii ceia.

— Ţi-aş mai fi adus, da' n-a mai rămas niciunu'.

— Atâta bai să fie. Mâncat-am oricum pe săturate.

— Vai, Mose, de-ai vedea şi de-ai auzi ce-i la conac! Femeile îs toate gătite cu dichis, în rochii care mai de care, şi se dansează aşa de frumos! exclamă ea, scuturându-şi nişte făină de pe rochia sărăcăcioasă de lucru, din material cadrilat, cu două buzunare mari.

— Ş-acilea se dănţuieşte, ripostă băiatul.

— Da' nu-i la fel.

— De ce? Nu tot aşa se joacă ş-acol'? întrebă el, aruncând o privire spre foc, unde vreo 15-20 de bărbaţi şi femei stârneau nori de praf dănţuind pe ritmurile săltăreţe ale scripcii, în vreme ce privitorii băteau cadenţat din palme.

— Nu, acol' se dansează domol şi graţios, fără tropăieli şi râsete. Bărbaţii şi femeile se ţin gingaş de mână şi, în afar' de muzică, n-auzi decât foşnetu' de-l fac rochiile lor înfoiate şi mândre când se-nvârt. Ţi-e mai mare dragu' să te uiţi.

— Hai să-mi arăţi. Vreau şi io să văz, zise Mose şi nici una, nici două o luă din loc.

— Acum? făcu Seffie mirată.

— Da... de ce nu? Hai, Seffie – să mergem!

O luară la fugă prin întuneric spre conac.

În apropiere de locul unde se ţinea petrecerea albilor, încetiniră pasul.

— Hai s-o luăm p-acilea, spuse Mose, făcând un ocol larg prin spatele afumătorii, după care se furişă prin noapte spre cei care dansau pe gazon, în cealaltă parte a casei.

— Şi dacă ne văd? întrebă Seffie speriată.

— Ce-or să ne facă?

— Mai ştii? Poate-or să puie să fim biciuiţi.

— N-ar face ei una ca asta numa' pen' c-am venit s-aruncăm şi noi o privire.

Zicând acestea, Mose îi înşfăcă mâna şi o trase după el. Cum teama de a rămâne singură în întuneric era mai mare decât cea de a înainta, Seffie îl urmă.

Peste câteva minute, stăteau ghemuiţi aproape pe marginea cercului de lumină proiectat de cele douăzeci şi ceva de felinare ce atârnau în jurul grădinii unde se dansa pe acordurile intonate de orchestră. Umbrele aruncate în toate direcţiile de mişcările pline de graţie ale dansatorilor de menuet se împleteau cu lumina, sporind şi mai abitir misterul spectacolului în ochii celor doi privitori de culoare.

— Avut-ai dreptate, Seffie, şopti Mose. Tare-i frumos. Şi n-aduce cu niciun dans de-a nost, asta-i sigur.

O rafală de vânt străbătu brusc grădina, legănând felinarele, ridicând rochiile câtorva doamne până la genunchi şi stârnind exclamaţii alarmate.

— Ptiu, că iar se porni vântu' ăsta afurisit! comentă Mose, ridicându-şi privirea spre cerul nopţii.

Cufundaţi în tăcere, mai urmăriră vrăjiţi dansul vreme de câteva minute.

— Crezi că noi am putea să dănţuim aşa? întrebă Mose într-un sfârşit.

— Aşa cum dănţuiesc ei?

— Da.

— Am putea, bag seama, de-am şti cum.

— Ce-ar fi să-ncercăm?

— Adicătelea... noi doi?

— Noi, da. Haide!

O luă hotărât de mână şi o conduse prin întuneric ceva mai încolo pe iarbă. Vântul începuse să sufle iar aşa cum suflase de dimineaţă. Se mai auziră niscaiva ţipete speriate şi câteva doamne, biciuite de rafale, părăsiră grăbite peluza, refugiindu-se

spre casă. Orchestra cânta însă mai departe şi, în întuneric, departe de ochii tuturor, un băiat de 15 ani şi o fată de 12 dansau ţinându-se de mână, apropiindu-se şi îndepărtându-se unul de altul, străduindu-se să ţină ritmul şi să imite paşii făcuţi de dansatorii de menuet.

Amuzaţi de propria lor stângăcie, se opriră chicotind, dar apoi reluară numaidecât dansul. De acum Seffie gusta la fel de mult aventura precum Mose. Vreme de câteva secunde, îşi aţinti privirea spre puţinii dansatori rămaşi pe peluză, urmărindu-le cu atenţie paşii.

— Acu' cred că m-am prins, spuse ea entuziasmată. Tu, Mose, întinde picioru'-ntr-o parte... Aşa. În timp ce vorbea, îi luă iar mâinile într-ale sale. Bravo! Uite, dănţuim întocmai ca dânşii!

Dansară mai departe în noapte. În răstimpuri, când lumina vreunui felinar se întâmpla să cadă înspre ei, sub părul negru al lui Mose şi basmaua de pe capul lui Seffie, chipurile amândurora radiau de veselie. Seffie avea să repete acei paşi în gând pentru tot restul vieţii sale.

8
Furtună și foc

La cât de bine se simțeau, Seffie și Mose nici că băgară în seamă vântul ce bătea tot mai năprasnic. În mai puțin de zece minute, vuietul acoperi acordurile orchestrei și muzicienii fură nevoiți să se oprească din cântat. În beznă însă, cei doi tineri de culoare dansau mai departe, pășind înainte și înapoi, apoi la dreapta, după care la stânga.

— Tare-i distractiv! Oare de ce nu dănțuiesc și negrii așa?

— Habar n-am, Seffie. Poate pen' că nu știu.

Câțiva stropi mari de ploaie le șfichiuiră obrajii, punând capăt dansului improvizat.

— Asta ce-a mai fost?! exclamă Mose, ridicându-și iar ochii spre cerul întunecat.

O rafală aprigă îi acoperi glasul.

Ultimii dansatori rămași pe gazon se lăsară în sfârșit păgubași și o țâșniră spre casă, urmați de membrii orchestrei. Stropii de ploaie, învârtindu-se în toate direcțiile, cădeau acum cu repeziciune.

— E timpu' să mă-ntorc la conac, spuse Seffie. Îi târziu și Mammy m-a jupui de mai zăbovesc mult, adăugă ea, pornind spre casă.

— Nu poți merge pe-acol', interveni Mose. Or să te vază. Hai cu mine. Ne-om întoarce pe un' am venit și tu ăi intra prin bucătărie. Albii nu vor să vadă nicio față neagră cân' petrec.

O luă de mână şi ocoliră afumătoarea.

— Iacătă-l pe Robert! exclamă Mose, arătând spre un tânăr alb îmbrăcat la costum.

— Cine-i Robert?

— Fecioru' cela neisprăvit a vechilului – uite-l că se duce-n şură cu fata ceea. Au oarece gânduri necurate, bag seama. Hai să ne luăm după ei!

Tânărul mergea împleticindu-se spre unul dintre hambarele mai mici, ţinând pe după umăr o adolescentă îmbrăcată într-o rochie elegantă, care chicotea voioasă.

— Mose, nu cred că-i lucru cuvenit. Tre' să mă-ntorc pân' nu se-nfurie Mammy.

— Las', că n-a şti ea cân' te-ai întors.

— Mammy ştie tot ce mişcă.

— Şi dacă ăştia doi au de gând să...

— Tre' să mă-ntorc.

— Ei, zău aşa!

Fără să-i mai asculte protestele, o luă iar de mână şi o trase spre acareturi. De acum ploua torenţial şi vântul se prefăcuse în vijelie. Bărbaţii forfoteau de colo colo, ducând scaunele în casă, priponind trăsurile, dând fuga la cele trei-patru grajduri unde sforăiau speriaţi caii invitaţilor. Între timp, femeile adunau felinarele ce se clătinau primejdios afară, de teamă să nu ia foc ceva.

Mai mulţi negri veniră într-un suflet din satul sclavilor să dea o mână de ajutor. În doar câteva minute, rafalele ca de uragan smulseră acoperişul de pe un coteţ, şi altele păreau să îi urmeze în curând. Parcă se dezlănţuise iadul, nu alta. Animalele cotcodăceau, guiţau, mugeau şi răgeau, iar oamenii alergau care pe unde, încercând să ia toate precauţiunile necesare.

La cei 19 ani ai săi, Robert McCarty trăsese aşa de vârtos la măsea de-a lungul serii, că abia se mai ţinea pe picioare, darămite să ia seama la ce se petrece în jur. Însoţitoarea lui, fiica în vârstă de 16 ani a unui plantator megieş, băuse iarăşi pe furiş mai mult lichior de mentă decât i-ar fi îngăduit oricare dintre părinţii ei. Cei doi dispărură clătinându-se într-unul dintre grajdurile mai

mici, felinarul din mâna lui Robert bălăbănindu-se şi mai abitir odată ce ajunseră la adăpost de vânt.

— Ai grijă! chicoti fata, poticnindu-se în faţă în vreme ce Robert închidea uşa în urma lor. Câh, miroase a cai aici!

— Dar a ce ai vrea să miroasă? ripostă el cu un râs de beţiv. Aici n-o să le treacă prin cap să ne caute.

Aşeză felinarul jos şi aruncă o privire în jur.

— Oricum, caii nu ocupă tot grajdul. Om găsi noi nişte fân uscat pe care să ne-ntindem.

— Robert! exclamă fetişcana, râzând din nou. Ţine-ţi mâinile acasă!

— N-am venit aici să-mi ţin mâinile acasă!

— Chiar *eşti* un băiat obraznic!

Habar nu aveau ei că patru ochi negri îi urmăreau între timp prin două crăpături din perete.

Deodată, un bubuit năprasnic de tunet explodă parcă exact deasupra grajdului. Cei trei cai din boxe rânchezară îngroziţi. Unul se ridică pe picioarele dindărăt şi, în coborâre, spulberă cu copitele peretele ţarcului. Aşchiile zburară în toate părţile, doborând felinarul pus pe jos. Într-o clipită, fânul uscat de dedesubt se aprinse vâlvătaie.

— S-o întindem de aici! zbieră Robert şi o ţâşni spre ieşire fără a încerca măcar, la cât era de beat, să stingă focul înainte de a se răspândi.

Fata îl urmă afară prin ploaie şi vânt, alergând spre casă, cu poalele rochiei ridicate peste faţă.

— Caii! strigă Mose, sărind în picioare. Seffie, tu du-te... du-te d-acilea!

Peste două-trei minute, la conac şi în satul sclavilor deopotrivă, toată lumea striga: „Foc! Foc!"

Până să apuce bărbaţii să-l stingă, vântul, care se dovedi a fi mult mai puternic decât ploaia torenţială, prefăcuse grajdul într-un adevărat infern.

Cu un trosnet năprasnic, o porţiune mare din acoperiş se desprinse, rămase o clipă pradă rafalelor, azvârlind scântei şi

văpăi spre înaltul cerului, după care se prăbuşi înapoi în mijlocul clădirii. Aproape simultan, un alt trosnet întoarse toate privirile spre falnicul stejar ce trona arcuit peste casă tocmai când una dintre cele mai lungi ramuri ale copacului se rupse, căzând peste acoperişul solariului şi făcând ţăndări sub greutatea sa o duzină de ferestre.

Se auziră ţipete în toată casa şi, preţ de o clipă, cât alergară toţi într-un suflet să vadă dacă nu se rănise careva, incendiul fu dat uitării. În depărtare, se rupeau una după alta crengile mai multor arbori, cu vaierul unei detunături. Scânduri din grajdul cel mare cădeau primejdios în toate direcţiile, iar ţiglele zburau de parc-ar fi fost nişte bucăţele de hârtie. Mai era puţin şi vântul avea să sufle cu totul acoperişul de pe două-trei colibe de-ale sclavilor.

Pe când se întoarse într-un suflet la incendiu, deşi nu trecuseră decât vreo două minute de când se surpase acoperişul solariului, vechilul McCarty înţelese numaidecât că grajdul nu mai putea fi salvat. Flăcările aţâţate de vânt îl înghiţiseră în întregime şi, după prăbuşirea acoperişului, fusese mistuită mai toată clădirea. În pofida vântului, ploaia cădea destul de puternic cât să nu ia foc vreun copac şi să stingă în cele din urmă şi incendiul. Aşa că grajdul n-avea decât să ardă. Să fi ştiut că beţivanul de fiu-său se făcea vinovat de pornirea incendiului, poate că alta i-ar fi fost atitudinea.

În vreme ce stătea acolo, biciuit de ploaie şi de vânt, privind cum micul grajd se preface încet-încet în scrum, vechilul nu ştia nici că înspăimântătorul spectacol este urmărit de încă o pereche de ochi. La cincizeci de paşi distanţă, Seffie stătea năucă, înmărmurită, mută, cu ochii măriţi de groaza celor văzute, incapabilă să strige măcar după ajutor.

O oră mai târziu se afla tot acolo, udă până la piele, tremurând, dar paralizată într-o agonie mută care o împiedica să se urnească din loc. La conac, văzând că fata nu se mai întoarce, Mammy începuse să se îngrijoreze. Când furtuna se domoli niţel, bucătăreasa se duse aşadar s-o caute în satul sclavilor şi o găsi stană de piatră, singură în întunericul nopţii.

— Seffie, copilă, ce faci acilea – vrei să te-mbolnăveşti? exclamă ea. Hai, vin' cu mine!

Zicând acestea, pe cât de uşurată că o găsise teafără, pe atât de iritată de situaţie, Mammy înşfăcă mâna fetei şi o trase spre casă. Era cât pe ce s-o ia pe Seffie la trei-păzeşte, dar când îi simţi mâna rece ca gheaţa se opri, îngrijorată sincer pentru sănătatea copilei. După ce ajunseră în cămăruţa lor, cu toată agitaţia creată de cohorta de oaspeţi nevoită să petreacă noaptea adăpostindu-se de uragan în casa gazdelor, Mammy izbuti să îi dea fetei un pahar cu lapte cald şi apoi o băgă în pat şi o înveli cu şase pături.

9
Misterioasa cale ferată

După ce dormi puțin – e o adevărată minune că izbuti să închidă ochii în noaptea aceea – Seffie se trezi slăbită, dârdâind, delirând și aparent incapabilă să scoată o vorbă.

Totuși, era îndeajuns de lucidă cât să audă conversația purtată de două sclave ceva mai vârstnice în încăperea alăturată.

— ... auzit-ai de foc...

— ... făcut zob, din câte-auzit-am io... Cică a căzut acoperișu' pe el, așa zice stăpânu'.

— Cin'...?

— Nu știu sigur... ars rău de tot... Cred că-i băietu' cela, Mose.

— Copilu' cela fără neamuri?

— El, da.

— Ce căuta el acol'... în mijlocu' focului...

— Cin' știe?... Tăți caii or scăpat...

— S-o fi surpat acoperișu' 'nainte s-apuce a ieși și el.

— ... mare păcat... băiat bun...

Ochii lui Seffie se umplură de lacrimi. Știuse încă din ajun adevărul, dar cumva șocul și somnul de peste noapte îi șterseseră temporar din creier sfâșietoarea amintire. Acum îi reveniră însă toate în minte... cum a stat acolo... și a stat... și a stat... și n-a făcut nimic să-l ajute.

Plânse amarnic în agonia ei mută, până adormi pe perna udată de propriile-i lacrimi.

Se trezi cu speranţa că fusese doar un coşmar, după care îşi aminti, vărsă iar lacrimi amare... apoi adormi din nou.

Seffie zăcu cinci zile la pat, începu încet-încet să mănânce şi să bea apă, dar de vorbit, nu vorbi săptămâni întregi. Ce rost aveau cuvintele acum că prietenul ei nu mai era? Despre ce să vorbească? Cu cine să vorbească? Puţina bucurie pe care o mai avusese în viaţă se dusese.

Lunile trecură ca prin vis. Seffie pierdu din greutate, dar cum singurul ei interes rămânea acum munca de la bucătărie, în cele din urmă puse la loc kilogramele pierdute şi mai puse câteva în plus pe pântece. În doi ani, datorită priceperii ei la gătit, deveni mâna dreaptă a lui Mammy. Peste alţi doi ani, Seffie, în vârstă de 16 ani, răspundea deja de mai toate mesele stăpânilor, iar aceştia îi apreciau cum nu se poate mai mult talentele de bucătăreasă. Tânăra negresă era pe cât de harnică, pe atât de tăcută – pentru că nu simţea pur şi simplu nevoia să vorbească. Totuşi, când stăpânul începu să facă aluzii cum că venise vremea ca Seffie să îşi găsească un soţ, tânăra îşi căpătă în sfârşit glasul şi îi spuse clar şi răspicat că, dacă doreşte să mai mănânce pesmeţi albi, pâine neagră, plăcintă cu mere şi cu carne, prăjituri asortate şi toate celelalte preferate ale lui, preparate aşa cum numai ea ştia să le prepare, atunci ar face bine să nu mai aducă vorba de asta şi s-o lase să hotărască singură când şi dacă o vrea să se mărite. Că nu i-ar veni bunăoară greu să-i scape, *din greşeală*, prea multă sare în mâncare. Nu avea de gând să se mărite doar ca să-i sporească lui numărul de sclavi. Chit că stăpânului nu-i convenea să-i vorbească nimeni cu asemenea îndrăzneală, şi cu atât mai puţin o sclavă, adevărul e că nu se mai găsea bucătăreasă ca Seffie. O ştiau prea bine şi el, şi ea. Aşa că aceea fu prima şi ultima discuţie despre măritiş.

În adâncul sufletului, Seffie ştia că nu avea să se mărite niciodată. Încă din noaptea nenorocirii îşi spusese că nu îşi va mai îngădui niciodată să se ataşeze de cineva. Iubirea nu aducea decât suferinţă. Or ea nu mai voia să simtă vreodată durerea aceea. Mose fusese prietenul ei, cel mai bun şi singurul său prieten.

Îl iubise cu devotamentul unei copile pentru un băiat care îi purta de grijă şi o trata cu bunătate.

Acum că Mose nu mai era, n-avea să mai iubească niciodată. Durea prea tare să iubeşti pe cineva.

Când şi cum i s-a înfiripat prima oară gândul acesta în minte, n-o ştia nici ea. Poate se întâmplase din pricină că n-avea pe nimeni drag şi niciun loc în care să se simtă cu adevărat acasă. Orişicum, pe lângă hotărârea de a rămâne nemăritată, Seffie începu să nutrească şi dorul de libertate. Nu ştia cum se scapă de sclavie. Dar ştia că unii scăpaseră. Ştia că, în Nord, negrii sunt slobozi. Atunci de ce n-ar fi şi ea slobodă?

La o adică, Seffie nu ezita să spună verde-n faţă ce gândeşte. N-o făcea însă prea des. Ştia că ceilalţi sclavi de pe plantaţie şi albii de la conac o credeau mai toţi cam într-o doagă. Dar, atâta vreme cât era în bucătărie, făcând ceea ce îi plăcea să facă, îi păsa prea puţin ce gândeşte lumea. Maturizându-se, ajunse să înţeleagă că era oarecum o binecuvântare să fii trecut cu vederea. Aşa auzise bunăoară lucruri care ştia că nu erau menite urechilor ei, şi asta din simplul motiv că, nedându-i atenţie, oamenii nu se opreau din vorbă când era ea prin preajmă.

Şi uite aşa a aflat pentru prima dată despre misterioasa cale ferată.

La început, nu înţelesese despre ce vorbeau, fiindcă pe acolo nu existau nicăieri şine de tren. Încet-încet îşi dădu însă seama că vorbeau despre un alt soi de cale ferată, una nevăzută, o cale pe care o urmau nu trenurile, ci oamenii – negrii fugari.

Era o cale ferată ce ducea spre libertate!

Cum, n-o ştia, dar ştia că despre asta vorbeau – despre o rută secretă. O dată, când o trimise Mammy să culeagă nişte napi din grădina lui Mabel, îi auzi pe doi dintre sclavii de parte bărbătească şuşotind între ei.

— ... îi primejdios... Îs o mulţime de albi car' te vânează...

— ... ascunzători sigure...

— ... dacă-i găseşti... că conductorii nu-s mereu acol'...

— ... un risc pe care tre' să ţi-l asumi... libertatea se plăteşte scump...

Peste două săptămâni, Rufus dispăru, de parcă l-ar fi înghiţit pur şi simplu pământul. Ci printre câţiva sclavi circula zvonul cum că îşi cumpărase un bilet pe „a bătrână cale ferată de duce spre slobozenie" şi era în drum spre Nord.

Seffie nu ştia cât costă un bilet, dar era chitită să îşi ţină urechile ciulite!

10
Răbdare și curaj

Răbdarea nu-i doar o virtute creștină, ea este de asemenea o importantă parte a curajului. Uneori a fi curajos înseamnă să aștepți momentul potrivit pentru a trece la acțiune.

La cei 18 ani ai săi, sclava de la bucătărie Seffie Black nu se considera nici pe departe curajoasă. Ba dimpotrivă, se socotea a fi o lașă și jumătate. Nu trecea zi sau noapte în care să n-o bântuie încremenirea ei din noaptea incendiului. Trăia constant cu gândul chinuitor că Mose ar mai fi poate în viață dacă ea ar fi fugit după ajutor sau dacă ar fi făcut *ceva*, orice, să încerce a-l salva.

Focul o băga însă în sperieți, încă din noaptea în urma căreia ea și Mose fuseseră smulși pentru totdeauna de lângă familiile lor și scoși la mezat. De atunci, flăcările o paralizau de fiece dată.

Așa că rămăsese încremenită când Mose fugise în grajdul incendiat să salveze caii și va trebui să trăiască toată viața cu acea amintire cumplită.

Acum că i se înfiripa în inimă dorul de libertate însă, odată cu el i se trezea în adâncul ființei un nou și misterios curaj. Ea n-o știa, dar sămânța, odată sădită, prinse rădăcină și crescu, iar Seffie începu să se gândească la ce va face când se va întoarce „trenul". Până atunci, avea să aștepte răbdătoare.

În mod straniu și profund, gândul de a purcede pe drumul spre libertate deveni visul prin care își ispășea lașitatea. La singurele încercări pe care i le scosese viața în față eșuase.

Acum poate că nu va da greș. Poate că va reuși să realizeze ceva important. Era datoare s-o facă... pentru Mose. Mose îi fusese prieten. Iar, într-o bună zi, ea va fi liberă pentru a onora prietenia și amintirea lui. Nu putea să schimbe vreodată ceea ce făcuse sau ce nu făcuse, dar poate că tot răul avea să ducă la ceva bun. Amintirea lui Mose îi va da tăria să fie curajoasă.

La drept vorbind, Seffie o ducea mai bine decât mulți sclavi de pe plantație, datorită darului ei de a face mâncare gustoasă. Stăpânul și soția acestuia o tratau cu respect. Pe măsură ce Mammy se mișca din ce în ce mai greoi, conducerea bucătăriei cădea tot mai mult pe umerii lui Seffie, deși aceasta nici măcar nu împlinise 20 de ani. Nu s-a mai adus vorba de măritiș. Stăpânul se considera norocos să aibă o bucătăreasă așa de iscusită, nebănuind că nu se va mai bucura prea mult timp de bucatele gătite de ea.

În vreme ce Seffie aștepta și asculta ce zicea unul, altul, răbdarea și curajul creșteau în ea mână în mână. Trecu un an, trecură doi, trecu și al treilea. Nimeni nu știa ce gândește tăcuta negresă sau ce oportunitate aștepta cuminte. Seffie își făcea conștiincioasă treaba și, în măsura în care se poate spune că o sclavă iubea ceea ce face, găsea satisfacție în a-i face pe oameni fericiți gătindu-le bucate delicioase.

Când și când, satul de sclavi adăpostea câte un grup de necunoscuți care, după o zi, două plecau mai departe, fără să aibă habar de atenția cu care îi urmărea Seffie. Dar tinerei nu îi scăpa nimic. Știa prea bine că sclavii fugari ce soseau în miez de noapte aveau de a face cu calea ferată și că toți străinii care treceau pe acolo se îndreptau în aceeași direcție – spre Nord.

Trecură încă patru-cinci ani până să se iveasică și șansa ei. De acum Seffie era o tânără pe la 25 de ani, voinică și puternică, inteligentă, cu ochi ageri și mai hotărâtă ca niciodată să își țină promisiunea făcută sieși și memoriei lui Mose.

Într-o noapte se iscă freamăt în satul sclavilor. Răbdarea cu care așteptase ani de zile îi era în sfârșit răsplătită. Seffie află vestea ascultând vorbele șoptite pe care le schimbau pe întuneric

două surori care lucrau şi ele la bucătărie şi cu care împărţea odaia de dormit de la conac. Una era nevasta unui sclav de câmp. Se întorsese târziu de la întâlnirea cu bărbatu-său şi se strecurase pe întuneric în pat lângă soră-sa. Ambele femei credeau că Seffie doarme.

— ... doi bărbaţi şi-o femeie c-un prunc, de-astă dată...

— Da' un' i-or adăposti pe tăţi?!

— În colibe... vechilu' n-a mai dat p-acol' de zile-ntregi.

— Când...?

— Or sosit ieri, hămesiţi de foame, nu alta. Şi-acu' pot purcede mai departe.

— Un' se duc?

— Nu ştiu... În Alabama 'au în Carolina. Undeva în Nord, orişicum.

— ... plecat-au deja?

— Aşteaptă să se-ntunece bine. După ce-or adormi dulăii lu' stăpânu', unchiu' Fred i-o trece dealu' şi-acol' s-or întâlni cu unu' de-i zic conductor, care i-o duce pân' la gara următoare.

— Ptiu, că tare înfricoşător mai sună!

— Pe fugarii de-s prinşi nu-i aşteaptă nemica bun, asta-i sigur.

Trează pe rogojina ei de pe podea, Seffie ciuli urechile, să nu piardă niciun cuvânt. Peste zece minute, când sforăiturile ce se auzeau din pat îi dădură de înţeles că surorile dormeau deja buştean, se ridică uşurel în picioare, îşi înşfăcă grăbită puţinele lucruri pe care le socotea de trebuinţă şi niscaiva haine, apoi se strecură fără să facă zgomot afară pe uşă, trecu prin bucătărie să îşi ia ceva de-ale gurii, după care ieşi în aerul umed şi rece al nopţii. Afară era întuneric beznă. După cum era de aşteptat, câinii dormeau, dar asta nu însemna mare lucru, căci nasul unui dulău nu doarme niciodată.

Privi în jur, apoi traversă peluza şi porni spre satul sclavilor. Nu ştia exact ce caută, dar avea să aştepte lângă cocioaba unchiului Fred să vadă ce s-o întâmpla.

Se aşeză pe pământul rece şi aşteptă – cu răbdare şi curaj.

Peste o oră şi jumătate numai ce apucase a picoti când se auzi un zgomot – unchiul Fred ieşi tiptil din colibă, urmat de doi bărbaţi şi de o femeie cu un copil în braţe. Nu scoaseră niciun sunet, nu schimbară niciun cuvânt. Dacă un dulău ar fi dormit la picioarele lor, nu i-ar fi simţit mişcându-se – asta de nu i-ar fi trădat cumva mirosul.

Seffie îi pândea de la vreo douăzeci de paşi distanţă, unde stătea pitită după trunchiul unui copac. În doar câteva secunde, grupul se făcu nevăzut în spatele colibei, îndreptându-se cu paşi atenţi spre pădurea de lângă lanul de bumbac.

Seffie se ridică... şi se luă după ei.

Deşi unchiul Fred şi mica trupă de fugari mai aruncară câteva priviri îndărăt, noaptea era neagră ca smoala, iar distanţa dintre ei şi neaşteptata lor urmăritoare era prea mare ca s-o zărească vreunul. Cu unchiul Fred în frunte, cufundaţi într-o beznă desăvârşită, traversară pădurea şi ieşiră la o răspântie. Acolo o luară la dreapta, pe un drum ce urca abrupt cale de vreo trei kilometri spre soare-răsare, după care coborâră cale de încă un kilometru, doi, până ajunseră la o platformă de lemn ridicată pe malul râului.

Acolo Fred îi adună pe toţi la un loc, scoase din buzunar o cremene şi îşi aprinse felinarul.

— Aista-i locu' un' ne despărţim, spuse el. Conductoru' v-aşteaptă p-ălalalt mal. Râu' îi lat tare, da' l-oţi putea trece ţinându-vă de cablu' cela. Ş-acu', daţi-vă la o parte... Oi da ţignalu' să fim siguri că nu v-aşteaptă niciun vânător de capete de ailaltă parte.

Ridică felinarul, apoi acoperi lumina cu haina de pe el, după care repetă semnalul de trei ori. În depărtare, pâlpâi o luminiţă, apoi dispăru, ca după aceea să reapară de încă trei ori.

— Aista-i conductoru' vost, zise unchiul Fred. El are să vă ducă pân' la următoarea gară, un' oţi fi în siguranţă vreme de două-trei zile. Aşa că urcaţi în luntrea ceea şi purcedeţi a vâsli. Încă nu sunteţi slobozi, da' sunteţi, bag seama, cu un pas mai aproape de slobozenie.

Cei doi bărbați, împreună cu femeia și copilul, urmară lumina felinarului spre barja improvizată. Ambarcațiunea, șubredă ca vai de ea, nu părea deloc sigură, dar această cale ferată se baza pe încredere și în acest stadiu al călătoriei lor, fugarii nu puneau nimic sub semnul întrebării.

Deodată, un al cincilea pasager se desprinse din întunericul nopții și urcă la bord, făcând barja să se încline periculos într-o parte vreme de câteva clipe.

— Seffie! exclamă unchiul Fred. Ce, Doamne iartă-mă, cauți tu acilea?!

— M-am luat după voi, răspunse tânăra. Plec și io.

— N-ai cum să pleci. Am trimis vorbă c-or fi numa' trei pasageri în toată firea ș-un prunc.

— N-a fi bai dac-o mai veni un pasager.

— Tu faci cât doi inși la un loc, mă Seffie!

— Asta așa o fi. Da' de n-oți vrea să-mi dau drumu' la gură, m-oți lăsa să merg și io.

— Îi prea departe. N-ai să poți ține pasu' cu ei.

— De n-oi putea, atunci n-au decât să mă lase-n urmă. Da' de-ntors, io nu mă-ntorc. Iară cu țâncu' ăsta de fată tot oi putea ține, bag seama, pasu'. Și socotesc, adăugă ea, întorcându-se spre mama copilei, că ți-aș putea da o mână de-ajutor cu a mică.

Tânăra mamă încuviință din cap, zâmbind cu toată fața, mai mult decât încântată să nu fie singura femeie din grup.

— Dumnezăule mare, Seffie! pufni unchiul Fred. Ce le-oi zice ălor de pe plantație?

— N-o să le zici nemica, fiindcă, din câte știu io, calea asta ferată îi o taină de care n-are orișicum habar nimenea. Așa că mata întoarnă-te frumușel acas', iară io și oamenii ăștia ne-om vedea de drum.

Bombănind mai departe uluit, unchiul Fred dezlegă barja și ceilalți doi bărbați începură să tragă de cablu. Cele două femei și fetița se așezară în mijloc, iar ambarcațiunea se desprinse de mal, înaintând încet prin undele negre ale râului.

Peste câteva minute, unchiul Fred se îndrepta deja spre culcuşul său, cu mai multe secrete de ascuns decât se aşteptase, iar cei cinci negri fugari pluteau în noapte pe râul Pearl spre Mississippi.

— Io mi-s Seffie, se prezentă tânăra negresă după ce porniră la drum. Ăsta nu mi-i numele întreg, da' aşa mi se zice de cân' mă ştiu. N-am adus cu mine decât niscaiva lucruşoare pe care mi le-am putut îndesa în buzunare. Da' de vă e foame, să ştiţi că am şase mere, niscaiva pesmeţi, câţiva biscuiţi cu ovăz, brânză ş-o felie groasă de slănină afumată.

11

Fugarii

Până să ajungă pe malul opus, cei cinci fugari – sau, mă rog, cei patru inși în toată firea, căci fetița în vârstă de cinci ani dormise mai tot drumul în brațele maică-sii, înfășurată într-o păturică – zici că erau prieteni de când lumea și pământul. Căci nimic nu poate câștiga mai repede simpatia unui bărbat decât mâncarea or, înfrigurați cum erau, merindele aduse de Seffie fură o adevărată mană cerească.

Tânăra mamă era sora unuia dintre bărbați. După mai multe zile de călătorie li se alăturase, singur, și celălalt bărbat. Toți erau din New Orleans. Cei doi frați mai aveau o soră în Georgia care cunoștea pe cineva în Carolina de Sud care, ziceau ei, avea legături oriunde ar vrea să se ducă un sclav fugar. De-or izbuti să ajungă la „gara" aceea, s-or afla deja la jumătatea drumului până în Nord!

Oricât de mari ar fi fost speranțele lor, viața unui fugar era însă una înșelătoare, plină de riscuri, înțesată de primejdii și chiar trădări și bântuită constant de frica dulăilor dresați să simtă mirosul de negru de la kilometri distanță – dihănii cu fălci de oțel ce-ți puteau smulge piciorul cu totul. Așa spuneau, cel puțin, legendele. Sclavilor li se spuneau asemenea povești din fragedă pruncie ca să li se taie cheful de evadare. Iar cei care îndrăzneau totuși să fugă trăiau zi și noapte cu frica mai multor pericole decât existau de fapt. Totuși, pericolul era unul cât se poate de

teal, căci fugarii prinși riscau să fie omorâți pe loc sau, dacă nu, biciuiți până ajungeau să își dorească ei înșiși moartea.

Cu toții știau că sunt vânați, ușor de detectat și că două femei și un copil îi va încetini mai mult decât și-o doreau cei doi bărbați.

La început, subita dispariție a lui Seffie a fost tratată ca o simplă ciudățenie. Nimeni nu bănuia adevărul despre blajina bucătăreasă și nici prin cap nu le-ar fi trecut că aceasta își plănuise fuga de ani de zile.

Domnul Meisner a fost inițial doar ușor mirat, dar a doua zi, când își primi ouăle prea moi, șunca nerumenită și cafeaua amară, începu să se îngrijoreze, gândindu-se că Seffie o fi pățit ceva. În cea de-a treia zi, amintindu-și vag de fugarii despre care se zvonea că ar fi adăpostiți în ținut, începu să cadă la bănuieli. În ziua a patra, emise un mandat de arestare pe numele unei anumite Seffie Black – chit că numele adevărat nu i-l știa, pentru că o cumpărase când negresa avea deja șapte ani – cu următoarea descriere: *sclavă de casă pe la douăzeci și cinci de ani, grasă, blajină.* Celui care avea să i-o aducă înapoi – vie – urma să-i plătească două sute de dolari, o recompensă mare pentru o singură sclavă. Socoti că-i mai cuminte să nu menționeze faptul că negresa era cea mai bună bucătăreasă pe care o avusese vreodată. Nu de alta, dar era foarte dificil să găsești sclave pentru bucătărie de calibrul ei. Făcându-i cunoscut darul de a găti, sigur n-ar mai fi văzut-o în veci. Totuși, unui vânător de capete, recompensa uriașă în sine i-ar fi dat de înțeles acest lucru – și că negresa valora probabil chiar mai mult de-atât.

Seffie n-a aflat nimic din toate acestea. Până să fie dată oficial în urmărire, punându-se pe capul ei un preț pe care ea l-ar fi socotit o adevărată avere, Seffie se afla deja la trei comitate distanță.

Ea și tovarășii săi de drum, călăuziți de conductorul lor nocturn, traversară comitatul Stone, apoi comitatul George și, în scurtă vreme, înaintau deja în ritm susținut prin Alabama pe acea misterioasă rețea de itinerarii cunoscută sclavilor aflați în căutarea libertății drept Calea Ferată Subterană.

Până în Georgia nu mai aveau de trecut decât două râuri – Tombigbee și Alabama.

Drumul lor spre necunoscut era marcat de teamă și nesiguranță. În fiecare zi, dormeau pe o altă podea sau pe un alt culcuș de paie sau într-un alt grajd sau pe un alt câmp ori luminiș. De regulă nu știau numele celor care îi călăuzeau de la o gară la alta – iar până acum întâlniseră deja vreo duzină. Majoritatea călăuzelor erau de culoare, dar – spre marea mirare a fugarilor – nu puțini dintre ei erau albi. Ba chiar dormiseră în casele unor albi de-a lungul călătoriei. Sclavia era o instituție cu mai mulți opozanți decât bănuiau negrii de pe plantațiile din Sud.

După săptămâni de călătorie, cei cinci erau toți mai slabi și tălpile pline de bășici. Li s-au alăturat și alții de-a lungul drumului, apoi au plecat, componența trupei de fugari schimbându-se constant. Seffie și bărbații o ajutau pe tânăra mamă, purtându-i pe rând fetița în brațe atunci când, sleită de puteri, aceasta nu se mai putea ține pe piciorușe.

Ziua dormeau, iar noaptea mergeau... tot mai departe, printr-un șir nesfârșit și confuz de câmpuri, șuri, poduri, beciuri, râuri și pâraie, ocolind așezările omenești, cu urechile ciulite și ochii în patru, punându-și viețile în mâinile unor străini. Frigul, foamea și oboseala le erau tovarăși constanți.

Seffie se întreba adesea dacă fuga ei de pe plantație nu fusese cumva o greșeală. N-ar fi fost însă în stare să găsească drumul înapoi nici să fi vrut. Așa că, neavând încotro, mergea înainte, deși habar n-avea încotro sau ce i-o rezerva viitorul. Totuși, de la o vreme începea să simtă când și când câte un fior de satisfacție și chiar entuziasm. Orice s-o întâmpla, va ști în adâncului sufletului că *făcuse* ceva, că nu rămăsese toată viața într-un singur loc.

Între cele două râuri, rămaseră blocați de o furtună năprasnică și, vreme de o lună, cât așteptară să se retragă îndeajuns apele cât să poată trece râul în siguranță, fură nevoiți să se adăpostească în șura unui fermier negru liber. Când veni timpul să pornească mai departe, bărbatul care îi însoțise hotărî să își ia soarta în mâini și purcese singur întins spre Nord, dar li se

alăturară alți trei fugari – un tată împreună cu fiul lui adolescent și o femeie de 30 și ceva de ani a cărei poveste, judecând după expresia chipului ei, trebuie să fi fost una tragică, de care aceasta nu pomeni însă niciun cuvânt.

Trecură cu bine râul Alabama cu barca fermierului. Acesta făcu două drumuri ca să îi treacă pe toți, după care îi însoți cale de încă două ceasuri pe uscat. În miez de noapte îi predă următoarei călăuze, iar el se întoarse în sfârșit la ferma lui.

Trecu o săptămână lipsită de incidente.

Într-o zi moțăiau întinși sub un pod, pe povârnișul de pe malul unui râuleț. O seamă de căruțe și călăreți trecură pe deasupra de-a lungul zilei, dar nimeni nu se opri. Un câine le-ar fi detectat prezența într-o clipită. După toate aparențele însă, se aflau în mijlocul pustietății, la kilometri depărtare de orișice casă ori plantație.

— Tare frumoasă-i păturica în care o-nvelești pe a mică, îi spuse Seffie tovarășei sale de drum. Mă minunez de ea de la bun început, da' încă tot nu m-am dumirit ce tighel îi acesta.

— Ia uită-te mai bine, o îndemnă tânăra, luând pledul de pe umerii fiică-sii și întinzându-i-l lui Seffie. Da' vezi să te uiți bine de tot.

Seffie ridică păturica în mâini și o cercetă cu atenție de sus în jos, apoi clătină din cap.

— Îi tare drăguță și colorată, da' nu-mi dau nicicum seama ce-i cu toate liniile, buclele și firele aistea răsucite. N-am văzut de când îs așa pătură.

— E o hartă.

— O hartă?! exclamă Seffie. Ce fel de hartă?

— O hartă care ne arată drumu' dacă ne rătăcim.

Seffie examină încă o dată țesătura.

— Acu' cred că pricep. Și zici că harta asta îți spune un' să mergi?

— Da – uite, aistea-s râuri și alea-s orașe... Acilea-i râu' Alabama de l-am trecut acu-i o săptămână... ș-acol' îi Carolina de Sud, spre care ne-ndreptăm noi.

— Aha. Da' făr' de călăuze, pătura ceea n-ar fi pasămite de niciun folos.

— Sper că n-a trebui s-ajungem la asta. Orișicum, mi-or dat-o ca s-o am la mine. La o adică, ar trebui să găsim niscaiva negri car' să ne spuie încotro s-o luăm.

— Aia ce-i? întrebă Seffie, arătând spre o căsuță minusculă brodată în material.

— Acol' tre' noi s-ajungem. Acol' stă călăuza Amaritta, șefa de gară, care cică știe mai multe decât oricine despre calea aista ferată. După ce-om ajunge la ea, n-om mai avea trebuință de pătura asta veche – așa mi-or spus.

— Cine-i Amaritta asta?

— O simplă sclavă care-i ajută pe fugari s-ajungă-n Nord.

— Și dânsa de ce nu pleacă?

— Nu știu. Auzit-am de ea, da' de-ntâlnit, n-am întâlnit-o niciodat'.

La asfințit, începură a se întreba dacă nu cumva înțeleseseră greșit instrucțiunile primite dimineața trecută. În taină, Seffie se temea că vor fi poate nevoiți să recurgă la harta de pe pătură mai repede decât și-ar fi dorit-o.

Încet-încet se lăsă întunericul.

Trecu încă un ceas. Un pătrar de lună se înălță pe cer. Tuturor le chiorăiau mațele de foame.

Deodată, o voce răsună chiar lângă urechea lui Seffie, făcând-o să tresară de spaimă:

— Îi vremea să vă-mbarcați. Haideți, pe acilea.

Cum izbutise călăuza lor din noaptea aceea să se apropie fără să facă vreun zgomot, Seffie n-a aflat-o niciodată. De acum învățaseră însă să se încreadă pur și simplu, fără a pune întrebări. Se ridicară în picioare și îl urmară prin beznă pe conductor, în vreme ce acesta le explica de ce întârziase: fusese nevoit să ocolească niște vânători de capete.

Urcară pe dig, trecură podețul, iar apoi merseră cam un sfert de ceas pe un drum de pământ. Drumeagul înainta șerpuit în

câmp deschis, aşa că lumina lunii, cât de plăpândă o fi fost ea, era de ajuns ca să vadă pe unde calcă.

Abia ce începuseră să îşi intre în ritm când bărbatul se opri şi ciuli urechile. Peste încă o clipă auziră cu toţii vuietul de copite.

— Urmaţi-mă iute! strigă călăuza, sărind în şanţul de lângă drum, după care aşteptă, înşfăcă fetiţa în braţe şi o luă la goană spre păduricea aflată la vreo 50 de metri distanţă, cu restul grupului alergând după el.

Odată ajunşi la adăpostul copacilor, bărbatul se opri, aşeză copila jos şi se trânti pe burtă.

— Culcaţi-vă toţi la pământ şi staţi nemişcaţi! îi instrui el pe ceilalţi.

Peste câteva secunde, copitele tropăiau deja pe podeţul de lemn sub care se adăpostiseră peste zi, apoi se auziră din ce în ce mai tare, venind înspre ei.

Din locul în care stăteau întinşi, deslușiră vag la lumina palidă a lunii siluetele a patru-cinci călăreţi.

Încet-încet, zgomotul de copite se pierdu în depărtare.

Unul dintre bărbaţi se ridică şi dădu s-o pornească înapoi spre drum.

— Treci 'napoi şi rămâi culcat! îi strigă cu glas şoptit călăuza. Om mai zăbovi aci o seamă de vreme.

— Da' de ce să mai zăbovim?

— Pen' c-ăia erau vânători de capete. Îmi tot dau de furcă de câteva luni încoace. Le-o fi ajuns cumva la ureche c-ăţi trece p-acilea.

— Da' de-acu' dusu-s-au.

— Ba nu s-or dus. Trimes-or niscaiva călăreţi 'nainte ca să facă zarvă, după care un altu' a să vie pe jos, nădăjduind că fugarii or face întocmai cum avusăşi tu de gând să faci ş-or ieşi din ascunziş, socotind că trecut-a primejdia. A să s-apropie tiptil şi, cân' te-aştepţi mai puţin, numa' ce-l vezi venind pe drum, cu puşca-n mână, şi nu mai ai scăpare. Aşa că d-aia om mai rămâne, vezi bine, aci o bucată de vreme.

Fără să mai protesteze, bărbatul se culcă iar la pământ. Aşteptară în tăcere.

Trecură douăzeci de minute, apoi patruzeci.

Cum stăteau ei cu ochii pe drum, într-un târziu o siluetă singuratică se contură vag în depărtare, înaintând silenţios prin noapte. Când trecu încet pe lângă pădurice, îşi ţinură cu toţii răsuflarea, înţelegând mai clar ca oricând pericolul în care se aflau.

— Ăilalţi îl aşteaptă-n susu' drumului, spuse conductorul. Şi aşijderea or face cale de câţiva kilometri şi d-aci-ncol', cătând să v-ademenească afar' din ascunziş. Mă-ndoiesc c-ar face atâtea strădanii de nu s-ar fi pus un preţ baban pe capetele voastre. Îi careva dintre voi oarece faţă importantă?

Nu răspunse nimeni. În cele din urmă, clătinară cu toţii din cap.

— Io sigur nu-s, spuse unul dintre bărbaţi. Nu-s decât un biet sclav ce-a dat tătă viaţa cu sapa-n lanu' de bumbac şi, din câte ştiu io, nu fac multe parale.

— Ei bine, nu ştiu pe cin' cată, da' cert îi că-s aci. Aşa c-a trebui să fim cu mare băgare de seamă tătă noaptea şi să vă adăpostim undeva vreme de câteva zile.

Peste o oră, îşi părăsiră în sfârşit ascunzătoarea şi porniră tiptil mai departe, tăind-o peste câmpurile şi prin desişurile de lângă drum. Cu puţin înainte de mijitul zorilor, fură întâmpinaţi de un glas de femeie.

— Pă un' umblaşi?! M-am perpelit tătă cân' auzit-am caii ceia!

— Erau vânători de capete, mămucă, ş-a trebuit să stăm pitiţi o vreme, zise bărbatul, după care le-o prezentă celorlalţi: Ea îi nevastă-mea. V-a adus ceva de-ale gurii, aşa c-om poposi acilea pân' v-ăţi potoli oleacă foamea.

La cât erau de lihniţi şi de storşi de puteri, vestea fu primită cu bucurie de întregul grup.

— A fi mai cuminte, mămucă, să-i adăpostim la noi câteva zile. Nu-s în siguranţă câtă vreme dau târcoale p-aci vânătorii ceia de capete. Cân' om ajunge-acas', tre' să-i trimet vorbă lui Isaac să vestească de-a lungu' căii că trenu' aista tre' să tragă niţel în haltă pentru reparaţii.

12

Peștera

Venirea iernii îi încetini în mod simțitor. Din pricina frigului și a ploilor erau nevoiți să rămână săptămâni întregi în același loc. Nu de alta, dar a călători în asemenea condiții ar fi fost boală curată. În cele din urmă, veni însă primăvara, treptat vremea se încălzi, iar trenul prinse iar viteză pe șinele-i nevăzute.

Urmară iarăși zile și nopți de mers, schimbare, frică, speranță, foame și sfârșeală.

Într-o noapte, cu puțin înainte de răsăritul soarelui, fură conduși într-o mină părăsită. Departe, în fundul peșterii, pâlpâia, vag, o lumină.

— Mergeți aplecați să nu dați cu capu' de tavan, îi îndrumă cel care îi călăuzise de câteva ceasuri încoace, un tânăr ce nu părea trecut de vârsta adolescenței.

Peștera se lărgi treptat până ce, la un moment dat, bolta se înălța subit. În mijlocul podelei ardea un foc mare și luminos. Fumul se ridica spre tavanul grotei și găsea cumva scăpare printr-o serie de crăpături nevăzute ce dădeau în afară.

Lângă foc se afla un coș cu merinde.

— Aci aveți apă și de-ale gurii, zise băiatul. Acol' îs lemne de pus pe foc și niscaiva pături. Hodiniți-vă și îmbucați oarece. Stați făr' de grijă, că niciun alb nu urcă acilea sus pă munte. În scurtă vreme are să vie cineva, o femeie, da' s-ar putea să treacă două-trei zile pân' a găsi prileju' să purceadă încoa făr' să fie

văzută, așa că nu mâncați toată mâncarea odată. Ea o să vă spuie ce-aveți de făcut.

După ce băiatul părăsi peștera, intrigată de vorbele lui, Seffie se întrebă cine o fi *femeia* de care pomenise el.

Nu trebuiră să aștepte trei zile, ci doar o zi și jumătate. În cea de-a doua seară petrecută în mica și plăcuta gară subterană, proviziile le erau deja pe sfârșite când numai ce auziră mișcare. Întorcând capetele, dădură cu ochii de o negresă trupeșă ce intră, ferindu-și capul, pe gura peșterii și se apropie de ei.

— Are careva oarece pentru mine? întrebă ea, oprindu-se în dreptul lor.

Fugarii se priviră unii pe alții.

— Dacă mata ești femeia la care fost-am trimisă, spuse tânăra mamă, atunci poate că am io.

— Dă-mi să văz ce ai ș-apoi ți-oi spune io dacă la mine fost-ai trimisă.

Tânăra luă pătura de pe umerii fetiței sale și i-o întinse. Chipul voinicei negrese se destinse încet într-un zâmbet.

— Iacătă că pătura libertății găsitu-și-a iar drumu' acas'! exclamă aceasta încântată. Da, copilă, asta voiam io să văz.

— Înseamnă că mata ești vestita Amaritta? întrebă tânăra mamă.

— Io, da, răspunse negresa, plimbându-și privirea peste fețele ostenite ale celor adunați în jurul focului, după care întrebă: Ci un' vreți voi s-ajungeți?

13

Halta

Şefa de gară pe nume Amaritta era menajeră pe plantaţia soţilor Crawford din Carolina de Sud. Domnul şi doamna Crawford însă habar n-aveau de numărul tot mai mare de sclavi fugari care veneau şi plecau chiar pe sub nasul lor şi nici că tocmai slujnica de la conac era cea care îi ajuta pe mulţi dintre ei să ajungă în Nord. Fără ştirea lor, pe plantaţie era un du-te-vino continuu. Stăpânii nu ştiau nici măcar că girueta de pe şura lor, în formă de cap de cal, fusese adoptată drept un indicator secret al căii ferate şi că hambarele şi casele cu acelaşi model de acolo şi până în Nord erau căutate de către fugari drept refugii.

Peste alte trei zile, doi bărbaţi din grup erau deja în drum spre Ohio, o pereche căsătorită porni spre Kentucky, unde avea să se alăture unui grup ce călătorea spre Indiana, iar Seffie, împreună cu tânăra mamă, fetiţa şi fratele acesteia, rămaseră singuri pe plantaţia Crawford. Între timp, fuseseră mutaţi din peşteră în satul sclavilor unde s-au luat măsuri să nu fie văzuţi de vreun muncitor alb sau de copiii sclavilor care, prea mici să-şi pună frâu la limbă, nu prezentau încredere.

Amaritta făcea aranjamente ca bărbatul şi tânăra femeie împreună cu copila ei să se alăture trenului ce se îndrepta către estul statului Ohio, tren pe care nădăjduiau să se găsească şi sora lor din Georgia. Cu două zile înainte de sosirea trenului,

menajera se duse în coliba unde erau adăpostiți fugarii să stea de vorbă cu Seffie.

— E vremea, copilă, să te hotărăști și tu un' vrei să mergi. Acilea nu mai poți zăbovi mult, să nu cadă stăpânu' la bănuieli.

— N-am un' să mă duc, răspunse Seffie. Zisu-ți-am că n-am pe nime' în Nord. Voiam să merg acol' ca să fiu slobodă. Nu știu ce să fac.

— S-ajungi în Nord nu-i totu'. Tre' să-ți găsim și un loc un' să stai odat' ce-ajungi acol'. Așa că...

Doi copii – o fetiță de vreo patru-cinci ani și un băiat ceva mai măricel – dădură buzna în colibă, întrerupând-o.

— Lucindy... Caleb, exclamă ea, ce cătați voi acilea?! Hai, țuști afar'!

La văzul străinei, fetița se opri și făcu ochii mari.

— Ea ține-i?

— Nu striga așa, copilă. Nu-i nime'... Ș-acu' hai, roiți-o!

Cei doi copii o zbughiră afară.

Amaritta clătină din cap.

— Mda, tre' s-o iei cât mai iute din loc. Nu de alta, da' pezevenghiu' cela de Caleb are limba lungă ș-acu' că te-a văzut... Mda, tre' să te punem repejor pe-un alt tren.

În mai puțin de o săptămână, Seffie purcese iar la drum, de astă dată împreună cu alte două femei și soțul uneia dintre ele. Se îndreptau spre sudul statului New York, unde bărbatul avea un frate care nu stătuse degeaba în cei trei ani de când se refugiase la rându-i din Sud, iar acum era mândrul proprietar al unei case frumoase și al unei mici tipografii unde Seffie era bine-venită. Dacă puteau s-o pună la treabă, prea bine. Dacă nu, aveau s-o ajute să-și găsească de lucru în altă parte.

Până să treacă hotarul în Carolina de Nord, ascultând ceea ce povesteau noii săi tovarăși de drum despre viața în Nord, unde pare-se că toți – albii și negrii deopotrivă – erau liberi, Seffie începu să tragă nădejde pentru prima oară că visul ei chiar va deveni realitate. Libertatea fusese un vis îndepărtat, iar călătoria

din Louisiana, lungă și istovitoare. Dar acum se apropia tot mai mult de țintă pe zi ce trecea.

Înaintând încet spre Nord vreme de o lună, schimbând călăuze în miez de noapte și străbătând câte zece-doisprezece kilometri pe zi, ajunseră, fără ca măcar s-o știe, în Carolina de Nord.

Totul părea să meargă bine. Apoi veni, însă, o noapte care schimbă viitorul lui Seffie pentru totdeauna.

De la o vreme, se auzea vag din depărtare lătrat de câini. Faptul în sine nu era ieșit din comun, dar în noaptea cu pricina lătratul persista, devenind din ce în ce mai puternic.

Călăuza iuți pasul. Din două în două minute, se oprea să ciulească urechile, mormăia îngrijorat în barbă, după care îi zorea iar să iuțească pasul. Conștienți cu toții de pericol, nimeni altcineva nu spunea un cuvânt.

Ore în șir înaintară înfrigurați prin noapte, cât de repede și de silențios puteau, pe un teren accidentat și anevoios, trecând prin păduri, pârâie, lanuri și ocolind o așezare sau două. Efortul începu să-și spună cuvântul până când, sleită de puteri, Seffie rămase în urma celorlalți.

— Haide, vino! o îmboldi călăuza. Nu mai îi mult de mers, da' încă tot se mai aud blestemații ceia de câini. Tre' să-i dăm zor!

Se opri și ciuli iar urechile, după care adăugă:

— Frate-meu ne-așteaptă c-o luntre mai încol', la râu. Nu mai avem decât un kilometru juma' de mers ș-odată ajunși la el, om fi în siguranță. Apele râului îs repezi și nu-s poduri nicăierea prin preajmă, așa c-om ajunge iute pe malu' ălalalt, la kilometri întregi depărtare de ăi de ne-or hăituit toată noaptea cu dulăii.

— Nu știu dacă mai pot merge încă un kilometru juma', gemu Seffie. Așa-s de istovită c-abia mă mai țin picioarele.

— Tre' să poți. Încă o jumătate de ceas ș-om șede cu toții-n barcă, plutind spre gara următoare.

Peste douăzeci de minute ajunseră la un luminiș, unde aveau de trecut un drumeag. Se opriră și ciuliră urechile. Nu se auzea niciun zgomot suspect.

— P-acilea, spuse călăuza, luând-o iute înainte, în vreme ce restul se străduiau să țină pasul cu el.

Seffie îi urmă târșâind, simțindu-și picioarele grele ca plumbul. Chiar dacă istovitoarea călătorie din ultimul an o făcuse să piardă niscaiva kilograme, nu era nici pe departe subțirică. Rămânea un munte de femeie, iar efortul susținut depus peste noapte mai că depășise limita rezistenței sale fizice.

— Haideți... p-aci! îi zori iar călăuza.

Seffie însă nu mai putea ține pasul.

Brusc, se auzi vuiet de copite. Călăreții galopau în direcția lor.

— Iute... să ne-adăpostim între copaci! strigă călăuza. Pân' la barcă nu mai e decât o aruncătură de băț. Dac-ajungem acol', suntem scăpați!

Peste câteva secunde, el și ceilalți trei goneau deja prin pădure spre râu.

Seffie încercă din răsputeri să îi ajungă din urmă. În spatele ei, tropotul de copite se auzea tot mai puternic.

Negresa numai ce coti de pe drum spre locul în care se făcuse nevăzut restul grupului, când auzi un strigăt în urma sa.

— Uite-o pe una dintre ei!

Un foc de armă despică noaptea. Țipând îngrozită, Seffie își adună ultimele puteri și se năpusti în pădure. Nu putea decât să spere că se îndrepta în aceeași direcție ca tovarășii ei de drum. Dar picioarele nu voiau să-i dea ascultare și plămânii stăteau parcă să-i explodeze.

Doi-trei cai se apropiară în galop și opriră undeva în spatele ei. Călăreții descălecară iute și, împrăștiindu-se pe marginea drumului, ciuliră urechile.

— Aici sunt! strigă unul dintre ei.

Răsună încă un foc de armă.

— Opriți-vă! se auzi o voce de alb. Nu mai aveți scăpare. Ai noștri sunteți!

Dar Seffie nici că auzi cuvintele. Cu rochia udă leoarcă și stropi mari de sudoare picurându-i de pe față, se sforță să înainteze.

Ieşind din pădure, văzu râul. La o sută de metri în faţa ei, ceilalţi se suiau deja în barcă.

— Aleargă, Seffie... hai că poţi! se auzi un strigăt, urmat de încurajări frenetice.

Terenul era însă foarte accidentat, iar panta spre râu, abruptă. Malul, înţesat de pietre şi bolovani, era înşelător din cale afară.

Deodată, strigătele dinspre râu se împletiră cu răcnete şi bocănit de cizme ce veneau alergând din spate. Se auzi încă o detunătură.

Cuprinsă de panică, Seffie încercă să iuţească pasul când numai ce se poticni de un bolovan ce îi ajungea aproape până la genunchi. Căzând peste el, îşi suci glezna şi se duse de-a berbeleacul pe povârniş în jos.

Ţipând de durere, încercă să se scoale. Dar nu putu.

Peste câteva secunde, doi bărbaţi trecură în goană pe lângă ea. Unul dintre ei se opri şi îi aruncă o privire, apoi se grăbi să-l ajungă din urmă pe celălalt.

— Opriţi-vă, cioroilor, strigă acesta, că de nu, o să vă împuşcăm pe toţi!

Tovarăşii lui Seffie o văzuseră însă căzând şi ştiau că nu mai au cum s-o ajute. Riscul de a fi capturat era unul pe care şi-l asumau cu toţii, iar capturarea a cinci sclavi şi descoperirea liniei locale de cale ferată ar fi fost un preţ prea mare de plătit pentru salvarea unui singur individ de o ceată furioasă de urmăritori înarmaţi.

O ştiau şi ei, o ştia şi Seffie.

Luntrea o luă din loc, plutind pe curenţii repezi ai râului. Până să ajungă urmăritorii pe malul apei, luntrea se afla deja la treizeci de metri depărtare, unde râul făcea un cot.

Se auziră înjurături şi o salvă de gloanţe. Era însă prea târziu – luntrea se făcuse deja nevăzută.

Făcând cale întoarsă, cei doi se opriră în dreptul lui Seffie, care zăcea gemând la pământ.

— Ei bine, tot nu-i o pierdere totală, spuse unul dintre ei. Măcar am prins-o pe asta.

— Mie nu mi se pare cine ştie ce captură. Ce să facem cu ea?

— O luăm cu noi şi-om vedea ce spune şefu'.

O smuciră brutal, forţând-o să se ridice în picioare.

Seffie simţi că îi explodează glezna de durere. Cei doi o trăgeau după ei, răcnindu-i să meargă. Când fu cât pe ce să se prăbuşească, o apucară fiecare dintr-o parte s-o ţină în picioare.

Apoi i se înnegri totul în faţa ochilor.

14
Un nou sălaș

Seffie se trezi cu glezna dreaptă pulsându-i de durere. Era încă întuneric. Stătea întinsă pe spate, direct pe pământ, și era aproape înghețată de frig.

Venindu-și în fire și amintindu-și ce se întâmplase, o cuprinse panica. Trebuia să îi ajungă din urmă pe ceilalți!

Se rostogoli într-o rână și încercă din răsputeri să se scoale, dar își dădu repede seama că orice strădanie ar fi fost în zadar. O durea cumplit întregul corp din pricina căzăturii și știa că n-ar fi fost în stare să facă nici măcar un pas.

Se întoarse iar pe spate și încercă să se gândească la ce era de făcut. Nu știa nici măcar unde se află, dacă ajunsese aici pe picioarele ei sau fusese adusă. Nu-și amintea nimic. Și unde erau bărbații care îi urmăriseră?

N-apucă să cumpănească mult la asta, căci huruitul unei căruțe îi curmă gândurile, auzindu-se din ce în ce mai deslușit. Se dumiri că se afla pe marginea drumului pe care îl trecuseră în ajun. Îngrozită, încercă iar să se ridice. Văzând că nu-i chip, se sforță – zadarnic – să se târască spre tufărișul ce mărginea drumul.

Caii înhămați la căruță se apropiară în galop, iar căruțașul trase de hățuri, oprind chiar lângă ea.

— Aici e, strigă el.

Doi bărbați săriră numaidecât din spatele căruței.

— Staţi că vin şi eu, spuse cel de pe şa, coborând la rându-i. O să fie nevoie de tustrei ca să cărăm huiduma asta de femeie.

Când o înşfăcară de picioare, de umeri şi de braţe, Seffie începu să se zbată, dar un dos de palmă peste faţă o potoli. Cei trei o ridicară şi o azvârliră pe platforma căruţei ca pe un sac de cartofi, după care se suiră şi ei. Peste câteva clipe, căruţa făcea deja cale întoarsă. Hurducată cum era, fără vreun strat de paie sau orice altceva care să îi fi ferit umerii, şoldurile şi picioarele învineţite de contactul cu platforma tare de lemn, lui Seffie îi venea să urle de durere.

Până să ajungă la următoarea destinaţie, îşi pierdu iar cunoştinţa.

Când îşi reveni în fire, chiar mai buimacă decât prima oară, o chinuiau încă durerile. Zăcea în semiîntuneric, dar era limpede că se făcuse deja dimineaţă. Undeva în apropiere se auzeau vaci şi păsări de curte. Seffie deschise ochii, dar nu făcu nicio mişcare, ca să nu atragă atenţia asupra sa. Grinzile de deasupra capului, dârele piezişe de lumină ce pătrundeau prin pereţi şi mirosul din jur îi dădeau de înţeles că se afla într-o şură, întinsă şi acum pe platforma căruţei. Trei bărbaţi stăteau de vorbă în apropiere.

— ... cred că-i rănită... A gemut când am încercat s-o mişcăm...

— ... nu putea să se ţină pe picioare... glezna sau laba piciorului...

— Era cu fugarii de care-am prins veste. Ce ne facem cu ea?

— O s-o ducem în coliba lui Hazel. O avea Hazel grijă de ea.

— ... să vadă cât de grave-i sunt rănile.

— ... anunţat şeriful?

— Nu-i nevoie de asta... om vedea dacă se iveşte ceva... dacă s-a emis vreun mandat pe numele ei...

— ... o huiduma ca ea... nu valorează mare lucru....

— Atunci n-avem la ce s-o ţinem...

— Ş-atunci ce o să facem cu ea?

— O vindem pentru câţiva biştari la Charlotte.

— Bine, atunci... câțiva băieți să te-ajute s-o cobori... într-o cotigă... și s-o lăsați la Wayne și Hazel până ce hotărâm ce om face cu ea.

Peste câteva minute, veniră niște bărbați s-o dea jos din căruță. Seffie se prefăcu că doarme, dar țipătul de durere ce îi scăpă când piciorul i se lovi de pământ o dădu de gol, făcându-i pe indivizi să o trateze cu și mai multă brutalitate. Ea n-o știa încă, dar glezna îi era înfiorător de umflată și n-avea să poată călca normal pe ea luni de-a rândul.

Până să fie cărată și lepădată pe podeaua a ceea ce aducea cu o colibă de sclavi, durerea deveni din nou atroce.

— Bag seama că te doare strașnic, se auzi un glas de femeie.

— Da, gemu Seffie cu lacrimi în ochi.

— Cum te numești, maică?

— Seffie.

— Și de un' vii?

— Nu știu sigur... Cred că din Louisiana, da' bătut-am drum lung.

— Cum ajuns-ai acilea?

— Pe calea ferată.

— Pe calea ferată a libertății!

— Da, bag seama că i se mai zice ș-așa.

— Doar n-oi fi fugară?

— Ba da.

— Văleu, maică, ești norocoasă că mai trăiești! Din câte auzit-am eu, nu mulți fugari scapă cu viață din mâinile lor.

— Or tras cu armele azi-noapte, zise Seffie.

— Cine-o tras?

— Albii de m-or prins pe mine. Trăgeau după tovarășii mei de drum, da' ei or izbutit să scape cu barca în josu' râului. Ci eu căzut-am și nu i-am putut ajunge din urmă. Așa că albii m-or înhățat și m-or adus aci.

— Ptiu, că răi mai îs slujbașii ceia a lu' stăpânu', mormăi bătrâna, clătinând din cap. Zi bogdaproste că nu te-or împușcat numa' așa, de dragu' distracției. Ci las', c-o să am io grijă de

tine. Da' un lucru-i sigur – nu te-i putea înturna în grabă pe calea ceea ferată.

— Ce-o să se întâmple cu mine? întrebă Seffie.

— Nu ştiu, maică. Poate te-or trimite 'napoi, poate te-or vinde, poate te-or omorî sau poate te-or ţine acilea.

Seffie se cutremură la auzul unor asemenea perspective.

— Până una, alta, ia să mă uit io la picioru' cela a tău să văz ce-i de făcut.

15
Puterea biscuiților

Seffie zăcu la pat zile întregi în coliba cu o singură odăiță în care trăiau Hazel și bărbatul ei, Wayne Jukes. La cât de zbârcită era fața celei care o îngrijea, Seffie se gândi că bătrâna o fi având peste optzeci de ani. De fapt, Hazel nu avea decât șaizeci și nouă. Acei ani o învățaseră însă mai multe decât învață majoritatea oamenilor în trei vieți, acesta fiind unul dintre motivele pentru care stăpânul îșI îndrumase slujbașii să o lase pe rănită în grija ei.

Hazel trimise după urzici și nămol. Când bărbatu-său și ceilalți sclavi se întoarseră de pe câmp să prânzească, îi spuse lui Wayne ce fel de scândură îi trebuia ca să încropească o atelă, cât să fie de lungă și cât de groasă. Acesta și fiul lor, Hank, un bărbat pe la patruzeci de ani, a cărui soție murise de pneumonie cu câteva ierni în urmă, lăsându-l văduv și fără copii, purcesera numaidecât la treabă. După ce îi puse comprese reci suferindei și glezna acesteia se dezumflă îndeajuns, Hazel îi așeză, cu ajutorul lui Hank, atela – de la laba piciorului până sub genunchi – și o înfășură strâns cu fâșii de pânză curată. O cizmă bărbătească uriașă fu crestată astfel încât să încapă în ea atât baza atelei, cât și piciorul lui Seffie, apoi cizma fu înfășurată cu încă un rând de bandaje în jurul gleznei și labei piciorului, ca Seffie să poată călca pe ea. Și uite așa, în mai puțin de o săptămână durerea i se atenuă simțitor și Seffie ajunse să se poată deplasa cu oarecare

uşurinţă în cârje. Nici stăpânul, nici slujbaşii acestuia nu veniseră să întrebe de ea sau să dea vreo îndrumare în privinţa ei.

Hank, care împărţea coliba cu părinţii săi, era atent şi amabil cu invalida. Din respect pentru starea şi intimitatea ei, pe durata convalescenţei acesteia, el se mută în casa în care locuiau mai toţi sclavii necăsătoriţi.

Seffie stătea toată ziulica în colibă cu Hazel, la început fără a se putea face utilă în vreun fel, dar după nici două săptămâni începu să dea o mână de ajutor la pregătitul mesei. Petrecând atâta timp împreună, treptat, ea şi bătrâna ajunseră a râde şi a tăifăsui între ele de parcă ar fi fost prietene de-o viaţă. Seffie încă tot nu ştia ce îi rezerva viitorul. Nu se punea însă problema să îşi continue călătoria sau să se întoarcă prea curând pe calea ferată a libertăţii. În starea în care se afla, ar fi fost nevoie de un tren *propriu-zis* care s-o ducă până acolo. Or nu era nici urmă de cale ferată prin preajmă şi, chiar de ar fi fost, ea n-avea niciun ban în buzunar. Ş-apoi, habar n-avea cum să ia din nou legătura cu nevăzuta cale ferată care o adusese până aici. Iar Hazel, spre deosebire de negresa pe nume Amaritta, nu părea să ştie nimic despre reţeaua secretă.

Ce s-o alege de ea când glezna i se va fi vindecat complet, habar n-avea. Între timp încerca să ajute, atât cât putea, la gătit. Treptat preluă mai toate sarcinile de la bucătărie, Hazel – care era prea bătrână ca să mai muncească pe câmp – putând petrece astfel mai mult timp spălând sau gătind pentru sclavii burlaci ori văzând de pruncii altor sclave.

În cele din urmă, veni şi ziua pe care o aşteptaseră cu toţii. Când stăpânul fu văzut apropiindu-se de satul sclavilor, toată lumea ştiu că pricina vizitei era nou-venita. Sosirea lui era de obicei legată de veşti rele, adesea însemnând că un sclav avea să fie vândut. Aceasta se aşteptau să fie şi soarta lui Seffie.

Stăpânul se duse întins la coliba lui Wayne şi Hazel şi păşi înăuntru de parcă ar fi fost la el acasă – şi la drept vorbind, chiar era. Hazel şi Seffie trebăluiau lângă soba de lemn, în vreme ce Wayne stătea aşezat la singura masă din odaie, cu o farfurie cu biscuiţi calzi în faţă.

La auzul paşilor, întoarseră tustrei privirea. Stăpânul dădu placid din cap, după care îşi aţinti ochii spre glezna lui Seffie. Wayne se ridică în picioare.

— Văd că eşti deja în stare să mergi, spuse stăpânul.

— Da, domnu', îngână Seffie, privindu-l cu ochii măriţi de teama a ce avea să urmeze.

— Tu i-ai dres piciorul? o întrebă bărbatul pe Hazel.

— Da, stăpâne... Io, împreună cu Wayne şi cu Hank.

— Pare-se că aţi făcut o treabă bună.

Stăpânul îşi trase un scaun, la fel de şubred ca toate celelalte, şi îi făcu semn lui Wayne să se aşeze.

— Cum te cheamă?

— Seffie, domnu'.

— Şi de unde eşti?

— Ăă... cred că din Louisiana, domnu', da' nu-s sigură.

— Ai bătut cale lungă.

— Da, domnu'.

— Ai fugit de la stăpân?

— Bag seama că da, domnu'.

— De ce? Se purta urât cu tine?

— Nu, domnu'.

— Atunci de ce-ai fugit?

— N-aveam pe nimeni acol'. Şi-mi doream, pasămite, să fiu slobodă.

Stăpânul dădu din cap, apoi îşi scărpină gânditor bărbia. Fie că l-o fi ademenit aroma, fie că i-o fi fost foame, întinse încet mâna şi luă un biscuit de pe farfurie. Tăcerea mai dăinui vreme de câteva secunde.

— Ce crezi că ar trebui să fac cu tine? o întrebă el pe Seffie, muşcând din biscuit.

— Nu ştiu, domnu', răspunse negresa.

— Dar ştii că-i o fărădelege să fugi de la stăpân.

— Da, domnu', ştiu.

— Dac-ar fi să te trimit înapoi, e mai mult ca sigur că or să te biciuiască. Poate chiar or să te omoare.

Seffie făcu ochii mari şi începu să tremure.

— Sau aş putea să te iau cu mine la Charlotte şi să te vând. Ai fost vreodată măritată?

— Nu, domnu'.

— Cum aşa?

— Nu ştiu, domnu'.

— Credeam că toate fetele vor să se mărite.

Seffie îi susţinu privirea fără să spună nimic.

— Hazel şi Wayne au un fecior care are nevoie de o nouă nevastă. L-ai cunoscut pe Hank?

— Da, domnu'.

— E un băiat de treabă.

— Da, domnu'.

— Plantatorii îşi doresc ca sclavii lor să facă o mulţime de copii.

— Da, domnu'.

Brusc, o expresie stranie apăru pe chipul bărbatului, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee. Se uită lung la biscuitul pe care îl ţinea în mână, muşcă încă o dată din el şi mestecă încet, savurându-l.

— Cine a făcut biscuiţii ăştia? întrebă el după ce înghiţi, uitându-se la cele două femei. Tu i-ai făcut, Hazel?

— Nu, stăpâne. Seffie i-a făcut. De la o vreme, mă ajută la pregătitu' bucatelor.

Stăpânul îşi vârî în gură dumicatul rămas, apoi dădu iar gânditor din cap.

— I-auzi... Hm, foarte interesant.

Înşfăcând încă un biscuit de pe farfurie, se ridică de la masă şi porni spre uşă.

— Îmbăiaz-o, o instrui el pe Hazel, iar în după-masa asta s-o aduci la conac cu toate lucrurile ei.

— N-a venit decât cu hainele de pe ea, stăpâne, răspunse bătrâna.

— O... da, desigur. Ei bine, fă-i orişicum o baie, apoi adu-o. Îmbrac-o într-o rochie curată, dacă găseşti una pe măsura ei. Dacă nu, i-om găsi noi ceva la conac.

Zicând acestea, bărbatul părăsi coliba, lăsându-i pe cei trei sclavi cu gurile căscate.

16
Înapoi în bucătărie

Fie că era pusă la încercare, fie că stăpânul și stăpâna se plictisiseră sau ajunseseră de-a dreptul nemulțumiți de bucatele actualei lor bucătărese, în aceeași zi Seffie fu pusă numaidecât la treabă în bucătăria de la conac.

— Cum te numești? o întrebă stăpâna de îndată ce negresa își făcu apariția.

— Seffie, coniță, răspunse ea, intimidată să se afle în casa stăpânilor, înconjurată de oameni pe care nu îi mai văzuse niciodată și neavând încă habar de ce fusese chemată acolo.

— Asta sună a poreclă.

— Da, coniță.

— Eu nu folosesc porecle când mă adresez sclavilor mei din casă și de la bucătărie. Care este numele tău întreg?

— Josepha, coniță... Josepha Black.

— Prea bine, Josepha – pentru cina din seara aceasta vreau să ne pregătești o porție din biscuiții aceia despre care tot vorbește soțul meu.

— Da, coniță, răspunse Seffie, într-atât de ușurată că aproape schiță un zâmbet.

— Plăcintă știi să faci?

— Știu, coniță. Cu orișice fructe aveți în casă.

— Minunat. Atunci, pe lângă biscuiți, fă și două plăcinte cu mere – că mere ar trebui să avem berechet – și apoi mai vedem.

— Am priceput, coniță.

În seara aceea, doamna McSimmons își dădu seama la fel de repede cum își dăduse soțul ei, de îndată ce gustă biscuiții făcuți de Seffie, că negresa cu piciorul rupt trebuie să fi slujit ca bucătăreasă la conacul de unde fugise. După felul principal urmară plăcintele cu mere, a doua zi, la micul dejun, ouă, slănină prăjită, crupe fierte în lapte și prima cafea cu adevărat delicioasă pe care o gustase stăpânul în ultimele luni, iar la cină mâncare de fasole cu șuncă, și uite așa, în douăzeci și patru de ore, hotărârea fu luată.

Seffie se mută la conac, unde i se dădură haine noi și un loc de dormit, laolaltă cu celelalte sclave de casă, iar în săptămânile ce urmară, pe măsură ce glezna i se vindeca și negresa își recăpăta puterile, începură a i se da din ce în ce mai multe sarcini. În mai puțin de un an, fosta bucătăreasă fu vândută, iar Seffie preluă conducerea bucătăriei de la conacul McSimmons. Stăpânul nu mai aduse vorba de măritiș și nici nu se strădui să afle de unde fugise negresa. Louisiana era departe de Carolina de Nord, își spuse el. Din moment ce n-avea cum să afle mai multe despre ea, de ce să nu profite pur și simplu de situație, oferindu-i totodată un trai mai bun decât ar fi avut probabil în altă parte? Trebuia să stea cu ochii pe ea, firește, în caz că o apuca iar dorul libertății. Dar asta, socotea el, n-avea să fie prea greu.

Cât despre Seffie, ea era așa de fericită să se afle iar într-o bucătărie, singurul loc unde era cu adevărat în elementul ei, și mai ales undeva unde eforturile ei păreau a fi apreciate, încât nici prin cap nu-i trecea să fugă din nou. Lungul drum pe Calea Ferată Subterană, deși se gândea cu oarecare drag la acea experiență, considerând-o marea aventură a vieții sale, fusese mai solicitant decât credea că ar mai putea îndura vreodată. Capturarea sa și rana gravă pe care o suferise o zdruncinaseră zdravăn, făcând-o să înțeleagă cât de real era pericolul și cât de norocoasă fusese să ajungă așa de departe.

Și adevărul fie spus, nicăieri nu se simțea mai bine decât într-o bucătărie. Chiar de ar ajunge în Nord, unde s-ar duce? Ce ar face? Poate că n-avea nevoie să fie liberă. Până una, alta, să fii

bucătăreasă la conac nu era un lucru aşa de rău. La ce altceva să poată năzui una ca ea?

Trecură trei ani. Seffie, căreia acum i se spunea pe numele întreg – Josepha – era, la cei 30 de ani ai săi, relativ mulţumită de traiul pe care îl ducea. Feciorii soţilor McSimmons, doi băieţi neastâmpăraţi şi puşi pe rele, la fel ca toată noua generaţie din Sud, nu arătau, spre deosebire de părinţii lor, pic de respect rasei negre. În vârstă de doar şase ani, băiatul cel mare, care purta prenumele tatălui său, le vorbea deja sclavilor cu un dispreţ şi o brutalitate care îi făcea pe negrii mai vârstnici să se întrebe îngrijoraţi cum avea să fie când acesta va prelua cârma plantaţiei.

Într-o zi fu adusă pe plantaţie o sclavă tânără, neobişnuit de frumoasă şi de rafinată. Nimeni nu ştia de unde vine, iar ea, retrasă, abătută şi aparent suferindă, nu făcu nicio destăinuire. Părea diferită de toţi ceilalţi şi prea puţin obişnuită cu munca grea. Abia mai târziu s-a aflat că era o negresă liberă şi educată, născută în Nord, care fusese vândută în secret, fără ca ea să îşi dea măcar seama ce se petrece. Se trezise pur şi simplu prizonieră, fără să ştie măcar unde se află şi fără cale de scăpare.

După câteva săptămâni, unul dintre motivele tristeţii şi ale slăbiciunii sale trupeşti deveni vizibil. Pântecul fetei creştea şi asta nicidecum din pricină că ar fi mâncat prea mult. Tânăra era, în mod vădit, însărcinată şi fusese pesemne smulsă de lângă bărbatul iubit. Ea însă nu suflă un cuvânt despre trecutul său şi nimeni nu află vreodată împrejurările stranii care duseseră la vânzarea sa şi nici despre bărbatul pe care fusese silită să îl părăsească, de la care nu-i mai rămânea drept amintire decât pruncul pe care îl purta sub sân.

La două luni după sosirea ei, când sarcina deveni evidentă, tânăra fu adusă la conac. Stăpâna se arătă mirată, dar soţul ei primi vestea liniştit, de parcă s-ar fi aşteptat la asta.

Josephei i se rupse inima de mila fetei, care era probabil cu vreo nouă, zece ani mai tânără ca ea, când în ochii acesteia citi aceeaşi singurătate, nesiguranţă şi teamă pe care le încercase, fără doar şi poate, la rându-i când fusese adusă acolo ca fugară.

Ştia cum e să fii luat de lângă cei dragi şi să te trezeşti brusc printre străini. Chiar dacă avusese doar şapte ani când fusese vândută, n-avea s-o uite niciodată.

Îşi jurase cu ani în urmă că nu se va mai ataşa vreodată de cineva. Ce rost are să iubeşti? Iubirea nu aduce decât durere. De când fusese smulsă de lângă mamă-sa, o pierduse pe Grace şi apoi pe Mose, se ferise de suferinţa provocată de iubire. Durea prea tare să iubeşti, iar ea era hotărâtă să nu îşi mai deschidă nicicând inima.

Dar fata aceasta cu un prunc nenăscut în pântec *avea nevoie* de o prietenă.

Poate că avea nevoie de *ea*. Poate că nu era momentul să se gândească la propria-i suferinţă. Nu ea era cea care suferea acum. O privire a fost de ajuns ca să-şi dea seama că sărmana fată fusese smulsă la rându-i de lângă cineva drag – de lângă bărbatul pe care îl iubea, de lângă tatăl pruncului ei. *Eu n-oi avea niciodată un bărbat pe care să-l iubesc,* se gândi Josepha. Era prea târziu – ce bărbat să se uite la una ca ea? Nu, vremea dragostei pentru un bărbat trecuse. Dar încă tot îi putea fi prietenă acestei tinere neajutorate.

— Ce vrei să fac cu ea, coniţă? întrebă Hazel.

— Ceea ce faceţi voi cu tinerele însărcinate, răspunse doamna McSimmons. Ai grijă de ea până se naşte copilul. Pare prea slăbită ca să fie pusă la treabă. Tu ce zici, William? întrebă ea, întorcându-se spre soţul său.

— Ai dreptate, pare prea plăpândă să fie pusă la muncă. Ne-om scoate banii cu ea mai încolo, nicio grijă.

— Poate că ar trebui s-o ţinem la conac.

— Nu, avem ş-aşa prea multe negrese în casă. Va rămâne mai departe în coliba sclavelor nemăritate, dar va fi scutită de muncile câmpului. Până îi vine sorocul, pune-o să te ajute la gătit, la spălat şi la îngrijitul copiilor, o îndrumă el pe Hazel.

Când cele două sclave porniră spre ieşire, Josepha se uită în ochii tinerei şi îi zâmbi. Fata îi răspunse cu un surâs stins.

Ceva mai târziu, Josepha porni spre satul sclavilor cu un coş cu pâine proaspătă. Întâi se opri la coliba în care fusese găzduită după sosirea pe plantaţie. Hazel şi noua ei ucenică şedeau înăuntru la masă.

— Ce vânt te-aduce p-acilea, Josepha dragă? o întâmpină cu căldură bătrâna.

— Iaca, adus-am nişte pâine caldă. M-am gândit că i-o plăcea fetei să guste.

Puse coşul pe masă şi se aşeză lângă celelalte două femei.

— Io mi-s Josepha, se prezentă ea, zâmbindu-i iar nou-venitei. Câteodat' am impresia că-s aci de-o viaţă-ntreagă, da' adevăru-i că nu trecut-a atâta vreme de cân' am sosit cât să nu-mi amintesc ce singură mă simţeam şi io pe-atunci. Hazel avut-a grijă de mine şi ştiu c-a avea şi de tine. Nu-i aşa, Hazel?

— Aşa-i, da, încuviinţă bătrâna, a cărei piele se zbârcise între timp şi mai abitir.

— Da' de-i avea vreodat' trebuinţă de ceva şi Hazel n-a fi acol' să te-ajute, vin' liniştită de mă caută la conac.

— Mulţumesc, surâse fata. Eşti foarte amabilă.

— Ş-acu' ia de mănâncă nişte pâine cât îi caldă, că tre' să rămâi în putere pentru pruncu' cela de stai să-l aduci pe lume. Tre' să ne-ngrijim să fiţi amândoi puternici. N-am dreptate, Hazel?

Bătrâna aprobă din cap.

În mai puţin de un ceas, cele două tinere, deşi una era cu zece ani mai vârstnică şi sosise pe plantaţia McSimmons cu cinci-şase ani înaintea celeilalte, descoperiră că au multe lucruri în comun – unul dintre ele, deşi niciuna nu i-o destăinui celeilalte, fiind faptul că amândouă puteau vorbi ca albii, dacă ar fi vrut – şi înaintau deja vertiginos pe calea spre o prietenie adevărată.

17
O nouă viață

Trecură lunile.

Într-o noapte de august, un negrișor de vreo șase-șapte ani dădu fuga la conac și bătu la ușă.

— M-or trimes după Josepha, începu el cu răsuflarea tăiată. Hazel zice că tre' să vie degrabă, că sosit-a sorocu'.

Peste nici două minute, Josepha gonea deja gâfâind spre satul sclavilor.

O găsi pe Hazel împreună cu alte șase femei în coliba sclavelor nemăritate, unde pe tânără o apucaseră deja durerile facerii. Când Josepha păși înăuntru, un țipăt de durere despică încăperea.

— Unde-i Josepha? se auzi un geamăt.

— Aci, maică. Numa' ce-a sosit.

În odaia întunecoasă, scânteiau plăpând șase lumânări.

— Cum te simți, Lemuela? întrebă ea, ducându-se la căpătâiul fetei.

— Nu prea bine, Josepha. Mă doare! șopti aceasta.

— Îi firesc să te doară, din câte auzit-am io.

Josepha se așeză lângă pat, unde câteva dintre femeile mai tinere tamponau cu bureți umezi fața și fruntea viitoarei mame. Hazel și celelalte bătrâne forfoteau de colo colo, aducând cârpe și prosoape fierbinți menite să calmeze durerea și să facă mai ușoară aducerea pruncului pe lume.

Dar travaliul a fost lent şi dificil şi a durat ore în şir. Pe chipul sărmanei fete se citea clar epuizarea. Majoritatea femeilor prezente aduseseră copii pe lume, dar naşterea aceasta se prelungea mai mult ca oricare alta. Câteva dintre ele începeau să se teamă pentru viaţa mamei.

Lemuela însăşi se gândea pesemne la acelaşi lucru. Cu fruntea îmbrobonată şi stropi mari de sudoare prelingându-i-se pe obraji, îi făcu vlăguită semn Josephei.

Când se apropie Josepha, Lemuela îi şopti la ureche:

— Spune-le să ne lase singure – doar preţ de-un minut...

Întrebându-se despre ce o fi vorba, Josepha se ridică şi le transmise celorlalte doleanţa tinerei. Nedumerite din cale afară, acestea se retraseră toate şi rămaseră să aştepte dincolo de uşă.

— Mi-e frică, Josepha, spuse fata. Făgăduieşte-mi că, dac-o fi să păţesc ceva...

— N-ai să păţeşti nemica, drăguţă..., începu Josepha.

— Dar dacă, totuşi, oi păţi, îi tăie vorba Lemuela, promite-mi că o să ai grijă de fetiţa mea.

— Îţi promit.

— Ştiu că-i fată... O simte sufletul meu de mamă... Făgăduieşte-mi că-i avea mare grijă de ea.

— Oi avea, drăguţă, cum să n-am?

— Hazel e minunată, dar e prea bătrână ca să aibă grijă de un copil.

— Stai pe pace... Om avea toate grijă de tine şi de pruncul tău.

— Dar dacă mor...

— Vai, scumpa mea, n-ai să...

— Vezi, te rog... să aibă o viaţă frumoasă – atât cât poate fi viaţa unei sclave.

— M-oi strădui. Şi – mai ştii? – poate că n-a fi toată viaţa sclavă.

Fără să mai audă declaraţia aproape profetică, Lemuela îşi lăsă zâmbind capul înapoi pe pernă, împăcată pentru moment, orice ar fi fost să urmeze. În cele din urmă, femeile se întoarseră.

Peste o oră, Lemuela îşi aduse fetiţa pe lume. De îndată ce văzu copila, Josepha bănui motivul tăcerii prietenei sale – tatăl fiicei sale era fără doar şi poate alb.

Şi, chiar dacă viaţa Lemuelei nu fusese, de fapt, nicio clipă în pericol şi aceasta îşi reveni complet, Josepha nu dădu niciodată uitării promisiunea făcută. Pe măsură ce fetiţa creştea, la fel creştea şi devotamentul tainic al Josephei faţă de mamă şi fiică.

Spre marea bucurie a lui Hazel şi a lui Wayne, peste doi ani tânăra mamă se mărită cu fiul lor, devenind Lemuela Jukes, şi le dărui bătrânilor patru nepoţi înainte ca, într-o iarnă geroasă, Hazel să fie răpusă de gripă. Familia tot mai numeroasă rămase mai departe în coliba lui moş Wayne, în vreme ce Josepha continua să lucreze la bucătăria conacului. Copiii Lemuelei fură trimişi de mici la muncile câmpului şi astfel, spre mâhnirea Josephei, apuca să-i vadă mai rar decât şi-ar fi dorit-o.

În ceea ce-i priveşte pe fiii stăpânului, temerile bucătăresei se adeveriră. Aceştia, spre deosebire de tatăl lor, care era un om drept şi bun la inimă, deveneau tot mai răi pe an ce trecea.

Într-o zi, pe la mijlocul anilor 1850, se auzi o bătaie în uşa din faţă. Atât stăpânul, cât şi stăpâna ieşiseră. Când se duse să deschidă, Josepha dădu cu ochii de un negru înalt şi uscăţiv pe care nu îl mai văzuse niciodată.

— 'Neaţa, doamnă, o salută el, ridicându-şi zâmbitor pălăria.

Josepha rămase cu gura căscată. Era prima oară când cineva îi spunea *„doamnă"*!

— Numa' ce-ajuns-am în ţinut, continuă el, şi caut de lucru.

În depărtare, Josepha îl văzu pe stăpân îndreptându-se împreună cu fiu-său în vârstă de treisprezece ani spre grajd.

— Dom' McSimmons, îl strigă ea, coborând treptele verandei, omu' ăsta zice că vrea să se tocmească slujbaş.

Stăpânul McSimmons întoarse capul şi o porni spre ei.

— Cum adică vrea să se „tocmească slujbaş"? se răţoi feciorul lui McSimmons. E un amărât de negrotei, la fel ca tine. Noi nu

plătim simbrie cioroilor. Le spunem pur și simplu ce să facă și ei trebuie să se supună.

— Nu mai face pe deșteptul, William, îi tăie vorba taică-său, după care se întoarse spre negru. Ești un sclav eliberat?

— Da, domnu'.

— Te tragi din Nord?

— Nu, domnu', îs din Sud, din statu' Mississippi. Mi-am câștigat slobozia, domnu'.

— Așa carevasăzică. Ei bine, regret, dar în momentul de față nu mai avem nevoie de alți simbriași.

— Mă pricep la cai, domnu'.

McSimmons dădu din cap și își scărpină gânditor bărbia.

— Hm... atunci uite cum facem: dă-mi un răgaz de gândire și peste o săptămână întoarce-te să-ți zic ce hotărâre am luat. De promis, nu-ți promit nimic. Tot ce-ți spun e să te întorci peste o săptămână.

— Da, domnu', așa oi face.

Stăpânul și fiul său se răsuciră și porniră înapoi spre grajd. Josepha îi petrecu din ochi și, de îndată ce se pierdură în depărtare, îi făcu semn negrului s-o urmeze. Ocoliră casa, intrând pe ușa de la bucătărie.

— Așază-te col' la masă, îl îndemnă ea, apucându-se numaidecât să umple o farfurie cu fel și fel de bucate. Se vede de cât colo că nu ți-ar strica să pui ceva în gură.

Bărbatul râse încetișor.

— Asta așa-i. De când tot bat drumurile, n-apuc să-mi ostoiesc foamea prea des.

— Păi atuncea ia de mănâncă pe săturate, spuse Josepha, așezându-i în față pâine, unt, brânză, lapte și o felie generoasă de plăcintă cu mere.

— Ești tare amabilă.

— Știu cum îi să bați drumurile și să faci foamea.

— Cum așa? întrebă el, ungând untul pe pâine.

Josepha îi istorisi pe scurt povestea ei şi în scurtă vreme se încinseră, râzând, la vorbă ca doi prieteni vechi. După vreo 20-30 de minute, negresa ciuli urechile.

— Ăsta-i glasu' stăpânei. Socotesc c-ar fi mai cuminte s-o iei din loc.

— Îţi mulţămesc frumos de ospătare, zise negrul, ridicându-se de la masă. Până una, alta, io mi-s Henry Patterson.

— Iară io mi-s Josepha Black.

— Încântat de cunoştinţă. Păi, atunci ne-om revedea pasămite peste-o săptămână când m-oi întoarce să văz de s-a găsi oarece slujbă pentru mine.

— Nu s-a găsi. Aşa zice mereu stăpânu' ca să scape de oameni, socotind că nimeni n-a aştepta o săptămână-ntreagă. Da' ia stai aşa... Zici că te pricepi la cai?

— Mă pricep, da.

— Atunci du-te-n târgu' megieş – în Greens Crossing. Acol' trăiesc doi albi care-s cică din cale-afar' de omenoşi cu negrii. Unu-i dom' Watson de la depozit, iar ăllalt îi ăl de ţine grajdu' cu chirie... uitat-am cum îl cheamă. Nu-s sigură, da' poate-i găsi oarece de lucru la unu' dintre dânşii.

— Mulţam de povaţă, donşoară Black.

— O zi bună, dom' Patterson.

18

Teroare

Sclavul eliberat nu se mai întoarse săptămâna următoare. Dacă i-o fi ascultat povața și care o fi fost rezultatul, Josepha n-avea cum s-o știe.

Când o nouă față de culoare își făcu apariția pe plantație, tânărul William McSimmons avu o cu totul altă reacție. De acum în vârstă de 22 de ani și aflat acasă în convalescență după ce fusese rănit în război, iar rana de la picior i se infectase, acesta se puse numaidecât a-i face ochi dulci noii sclave de casă, o tânără de o frumusețe ieșită din comun. Unde că și el era destul de arătos, fata îi căzu repede în mreje.

Intuind pericolul de la bun început și știind cum e să fii singură pe lume, Josepha încercă a se împrieteni cu nou-venita, dar zăpăcita de fată, la cei doar 17 ani ai săi, nu era încă pregătită să se maturizeze și să se schimbe. Josepha făcu tot ce putu pentru ea, dar n-o putea împiedica să se furișeze noaptea afară din odaie.

Doamna McSimmons murise, doborâtă de o formă rar întâlnită de malarie, iar stăpânul îi dădea fiului său mai mare tot mai multă libertate – prea multă. Pierderea soției și apoi moartea celuilalt fiu pe front îl afectaseră puternic pe domnul McSimmons și majoritatea sclavilor îl compătimeau, temându-se totodată că, îndurerat cum era, ar putea preda fiului său mai mare frâiele plantației când avea să se sfârșească războiul cu Nordul – asta dacă avea să se sfârșească vreodată.

După cum se dovedi ulterior, temerile lor nu fuseseră complet nefondate. Tânărul McSimmons îi făcea curte fiicei unui plantator bogat din Charlotte, care își botezase fata cu numele mândrului oraș. În vreme ce băiatul se vedea pe ascuns cu noua sclavă de casă pe nume Emma, vestea logodnei lui cu Charlotte fu făcută publică.

De la prima întâlnire cu viitoarea doamnă McSimmons, Josepha știu că noua stăpână nu va nutri pic de afecțiune față de sclavi.

Într-o zi, în drum spre salon, unde li se pregătise o selecție somptuoasă de gustări pentru ceai, tânărul moștenitor își conduse logodnica prin bucătărie, unde aceasta se opri și își roti sfidătoare privirea peste personalul de culoare adunat în fața ei.

— Știu ciorile astea să gătească? întrebă ea pe un ton plin de dispreț.

— La fel de bine ca oricare altele, presupun, râse viitorul ei soț.

— Ei bine, se vede de cât colo că se vor impune anumite schimbări. Șorțurile, bunăoară, trebuie să fie curate și toate trebuie să poarte aceeași uniformă. Așa, îmbrăcată fiecare cu altă rochie, prea arată pestriț. Eu mă mândresc cu bucătăria mea. Și ce-i cu maldărul acela de cratițe – de ce n-au fost spălate?

Sclavele se uitară una la alta, prea intimidate de agresivitatea femeii ca să îndrăznească a răspunde.

— Fost-am prinse cu gătitu', coniță, spuse Josepha într-un sfârșit. După ce-om isprăvi, le-om spăla.

— Ei bine, eu nu suport să văd dezordine în bucătărie, ripostă țâfnoasă tânăra, măsurând-o pe Josepha din cap până în picioare. Și nici nu-mi surâde să am o sclavă mare cât casa. Când voi avea oaspeți, va trebui să-ți găsești altceva de făcut, că de servit, nu-i va putea servi o huidumă ca tine.

— Da, coniță, murmură Josepha, umilită până în adâncul inimii de vorbele aspre ale femeii.

Viitorii însurăței porniră spre salon. Josepha îi petrecu cu privirea, cu gândul la vremurile grele care îi așteptau pe ea și pe toți ceilalți sclavi de pe plantația McSimmons.

Până să aibă loc nunta, veni însă o zi pe care niciunul dintre supraviețuitori n-avea s-o uite vreodată.

Războiul se sfârșise și, în săptămânile care au urmat capitulării Sudului, bande furioase de soldați sudiști bântuiau pretutindeni.

Josepha era în bucătărie, pregătind cina împreună cu celelalte sclave de casă, când numai ce le ajunse la urechi un vuiet năprasnic de copite. O duzină de cai păreau să se apropie vijelios de plantație. Josepha se opri și ascultă, după care se înnegură la față.

Stăpânul era plecat în oraș și în casă nu se afla niciun bărbat. Tropotul înspăimântător o făcu să se cutremure.

Peste câteva clipe răsunară focuri de armă. Ce se petrecea??

La auzul răcnetelor și al detunăturilor ce răzbeau din satul sclavilor, negresele de la bucătărie încremeniră, ascultând îngrozite vacarmul.

— Haideți cu mine! strigă Josepha, năpustindu-se spre ușa pivniței și ridicând chepengul. Treceți toate-n pivniță! Nu știu ce se petrece, da' nu-i a bună. Hai, dați-i zor pe treptele celea!

Sclavele coborâră repede în bezna din beci, înfiorate acum și mai abitir de teama din glasul Josephei.

Josepha aruncă o privire înapoi, spre Emma, singura fată care rămăsese nemișcată în bucătărie.

— Treci încoa, năroado, îi strigă Josepha, 'au vrei să te lăsăm acilea, de una singură? Treci încoa!

De acum Emma era însărcinată în luna a șasea sau a șaptea cu pruncul tânărului William și, cum era încă tot slabă cât un țâr, sarcina era ușor de observat. Într-un târziu, fata se urni din loc și începu să coboare cu stângăcie treptele înguste, plângând și bolborosind vorbe fără șir.

Josepha coborî ultima. Treptele scârțâiră sub greutatea ei. *Numai de nu s-ar rupe sub mine!* se rugă în sinea ei. După ce închise chepengul la loc, nădăjduind că nimeni nu avea să le caute jos în beci, rămaseră în beznă. Câteva fete scânceau de frică, Emma vorbea singură.

Stătură mai bine de un ceas în întuneric şi tăcere până când Josepha conchise că orice s-o fi petrecut pe plantaţie trebuie să se fi isprăvit. Mai că se temea a urca să vadă, dar n-avea încotro.

Se ridică în picioare, căută bâjbâind treptele, apoi le urcă încetişor şi, pipăind cu mâna chepengul, îl deschise.

Lumina năvăli înăuntru. Josepha îşi iţi capul afară, după care păşi cu grijă în bucătărie, ascultând cu atenţie.

În toată casa domnea o tăcere de mormânt.

Aproape în vârful picioarelor, Josepha se furişă până la uşa din dos şi, cu inima cât un purice, o deschise. Afară, totul părea cufundat în aceeaşi tăcere nefirească. Josepha se cutremură din nou. Totul părea normal. Din depărtare se auzeau când şi când lătrături, mugete sau cotcodăceli, dar parcă sunau nelalocul lor. De ce nu se amestecau cu nicio voce omenească? Cum de nu cânta nimeni, cum de nu se auzeau râsete de copii sau măcar un „hăis" strigat boilor la arat?...

Ceva nu era deloc în regulă. O *simţea*.

— Acu' putem ieşi afar'? se auzi o voce în spatele ei.

Tresărind, Josepha întoarse capul spre cea care vorbise. Era Emma, care îşi iţise înfricoşată capul prin deschizătura chepengului. Aceea era prima, dar nicidecum ultima dată când tânăra negresă avea să fie nevoită a se ascunde într-o pivniţă întunecoasă.

Josepha se întoarse repede la chepeng.

— Da, puteţi ieşi, spuse ea, întinzându-i mâna fetei însărcinate. Da' om rămâne adăpostite-n casă pân' ce-om afla ce s-a-ntâmplat.

— De ce, Josepha – ce crezi mata că s-a-ntâmplat? întrebă Emma.

— Nu ştiu, copilă, da' ceva-mi spune că nu-i deloc a bună. Aşa că om sta frumuşel acilea.

Mai târziu în ziua aceea, William McSimmons, tatăl, fu cel care descoperi primul oroarea şi prăpădul lăsate în urmă de Banda lui Bilsby, o ceată de dezertori confederaţi, a căror acţiune sângeroasă avea să rămână consemnată în istorie drept Masacrul din comitatul Shenandoah.

După înfrângerea Confederației, deși mulți dintre ei n-o știau încă, sclavii de pe plantația McSimmons erau acum oameni liberi. Iar asta avea să schimbe pentru totdeauna modul de viață din Sud.

Priveliștea înfiorătoare ce i se deschidea în fața ochilor îl zdruncină pe William McSimmons până în adâncul ființei.

Înconjurat de moarte și devastare, chiar dacă el nu fusese niciodată un partizan al eliberării sclavilor, realizând că negrii de pe plantația lui n-aveau să se poată bucura niciodată de îndelung râvnita libertate, îl cuprinse o tristețe adâncă, nu pentru el, ci pentru ei – pentru că nu apucaseră a cunoaște libertatea.

Cum stătea el așa, privind năucit cadavrele ce împânzeau satul sclavilor, ochii i se umplură încet de lacrimi și plânse amarnic pentru pierderea oamenilor săi. Pentru prima oară în viață, își dădea seama cât de mult ținuse la ei, chiar dacă aveau pielea neagră. Într-o oarecare măsură, poate chiar îi *iubise*. Ce oameni ar fi în stare de o asemenea ticăloșie?!

La început nici nu observă că, dintre toți sclavii, singurii care fuseseră îngropați – în grabă și fără pricepere – erau cei din familia Jukes și nici nu stătu să se gândească ce însemna asta – că *cineva* fie scăpase cu viață, fie ajunsese la locul prăpădului înaintea lui.

Fiul lui și logodnica acestuia nu au fost la fel de mișcați.

De fapt, tânărul William McSimmons regreta că negresa aia zăpăcită pe care o lăsase grea nu se număra printre cei uciși. Asta însemna că trebuia să găsească o altă cale de a se descotorosi de ea. Într-un mod sau altul, negresa trebuia să dispară înainte ca mireasa lui să se mute la conac.

Toți cei de pe plantație știau prea bine cine este tatăl pruncului. Peste două luni, când Emma intră parcă în pământ, nimeni nu se îndoi așadar că în spatele dispariției sale se afla tânărul McSimmons.

Toată lumea credea că negresa fusese ucisă.

19
Revedere neașteptată

Josepha își jeli toți prietenii care fuseseră masacrați. Amintindu-și zilele în care ea era nou-venită, parcă nici nu-i venea a crede că acum era negresa cu cea mai mare vechime la conac.

Cel mai mult jelea pierderea scumpei sale prietene, Lemuela, care fusese unul dintre motivele pentru care rămăsese aici și nu mai încercase să fugă în Nord. Acum Lemuela și copiii ei se ridicaseră la ceruri, să i se alăture soțului ei, Hank, care murise cu câțiva ani înainte. Acum erau liberi. Dar asta nu mai părea să conteze. Ce rost are libertatea, dacă n-ai cu cine să te bucuri de ea?

Libertatea venise prea târziu în viața ei. Îi pierduse, la fel ca odinioară, pe toți cei care îi erau dragi.

Nu stătu să se întrebe cum de mormintele în care se odihneau Lemuela, împreună cu copiii și cu socrul ei, Wayne – căci aceasta era concluzia la care se ajunsese din moment ce numai trupurile lor nu fuseseră găsite – erau doar șase la număr. Nici cu gândul nu gândea că fata cea mare a prietenei sale, la a cărei naștere asistase și ea, s-ar putea să fie încă în viață. Și nici nu bănuia că veni-va ea ziua în care va trebui să-și amintească promisiunea făcută în noaptea aceea – și asta nu așa cum credea ea.

Trecură lunile.

Plantația McSimmons, precum toate celelalte plantații care fuseseră călcate de Banda lui Bilsby, reveni încet-încet la normal, chit că nimic nu avea să mai fie vreodată așa cum a fost. Pentru a ține plantația pe picioare fură angajați câțiva simbriași, atât albi, cât și de culoare. Servitoarele din casă care scăpaseră cu viață fură eliberate. Câteva părăsiră plantația. Alegând să rămână, Josepha începu să primească o leafă modică pentru munca sa. Cât o putea însă a mai răbda tirania noii stăpâne, n-o știa. Charlotte McSimmons era genul de femeie care își făcea simțită prezența, iar socrul ei, neavând o nevastă care să se ocupe de mersul și personalul conacului, o lăsa să le trateze pe negrese după bunul ei plac. Or bunăvoința față de negri nu făcea parte din crezul personal al nurorii sale.

Apoi veni ziua în care Josepha făcu o descoperire uluitoare.

Ducându-se după apă, zări în depărtare, pitită după fântână, o fată pe la vreo 15-16 ani. Fata stătea ghemuită, cu spatele la ea. Întrebându-se cine o fi, Josepha se apropie încet până când numai ce o recunoscu.

Era chiar fata Lemuelei!

— Mayme! exclamă ea. Dumnezăule mare, copilă... chiar tu să fii?

Fata se întoarse și îi zâmbi cu oarecare sfiiciune.

— Da, Josepha, eu sunt.

— Credeam că te prăpădișsi și tu odat' cu ăilalți... Cum Dumnezău... Un' fusăși, maică, pân-acu'?

— Am fugit.

— Hai, copilă, 'năuntru! o îndemnă trupeșa bucătăreasă, făcând un pas înapoi și măsurând-o pe fată din cap până-n picioare. Fost-ai tu slăbănoagă de cân' te știu, da' acu' te suflă vântu', nu alta! Hai să-ți dau să-mbuci oarece.

— Nu pot zăbovi, Josepha.

— Da' de ce să nu poți?... Doar n-oi avea de gând să fugi iară?

— Nu pot să mă-ntorc, Josepha. Acum că ai mei s-au dus, locul meu nu mai este aici.

— Stai liniştită, copilă, c-o să am io grijă de tine. Că doar te ştiu de când venit-ai pe lume...

Josepha făcu o pauză, privind-o cu nespusă duioşie.

— Ce vreau io a zice e că fostu-mi-ai mereu dragă. Ş-apoi, de-acu' albii nu mai au nicio putere asupra noastră.

— Cum aşa? întrebă Mayme uimită.

— Păi, n-auzişi?... S-a zis cu sclavia. Acu' suntem cu tăţii oameni liberi.

— Liberi?... murmură fata, nevenindu-i parcă să creadă.

— Aşa cum auzişi, copilă – acu' eşti liberă. Unu' de-i zice Lincoln scos-a, vezi bine, o proclamaţiune care spune că nime' nu mai are voie să aibă sclavi. Aşa că acu' eşti o negresă liberă, fata mea, şi albii nu-ţi mai pot face nemica.

— Şi războiul?

— Războiu' s-a-ncheiat, maică. Tocmai pentru asta se luptară, bag seama. Nordiştii ieşit-or biruitori şi sudiştii n-or avut încotro ş-or trebuit să ne sloboază. Sau, mă rog, aşa mi-a zis mie stăpânu'.

Cu asta, Josepha îşi petrecu braţul vânjos pe după mijlocul fetei şi o conduse înăuntru.

Peste câteva clipe, fiica prietenei sale stătea deja aşezată la masa din bucătărie, iar Josepha îi aşeză în faţă o farfurie cu pâine şi brânză.

— Ş-acu', copilă, ce-ai de gând să faci? Stăpânu' n-ar avea, bag seama, nimic împotrivă să rămâi, aşa cum rămas-am şi io.

— Să rămân aici, pe plantaţie?

— Întocmai. Da' nu ca sclavă, ci pe simbrie. Ai putea rămâne acilea cu mine, ca fată-n casă, să m-ajuţi la treburile gospodăriei.

— Cum adică „pe simbrie"? întrebă Mayme nedumerită.

— Aşa cum auzişi. Acu' că nu mai suntem sclavi, tre' să ne plătească. Io bunăoară capăt 5 cenţi pe zi. Da' nu ştiu, zău, ce n-o alege de mine, că stăpâna a nouă nu mă are defel la inimă. Orişicum, până una, alta, am ş-acu' odaia mea şi, după cum bine vezi, nici de foame nu sufăr.

— Şi... şi tu chiar *vrei* să rămâi aici?

— Un' să se ducă, maică, o negresă bătrână şi grasă ca mine? Oi fi io slobodă, da' n-am un' altundeva să mă duc. Acilea trăit-am mai toată viaţa, ş-acilea oi rămâne pasămite pân' la sfârşitu' zilelor mele.

— Eu nu cred că aş putea, Josepha. Aşa că socotesc că-i vremea să plec, adăugă Mayme, ridicându-se de la masă.

— Şi un' te-i duce – dacă acilea nu vrei să rămâi?

— Mi-am găsit un nou cămin.

Josepha se făcu nevăzută în încăperea alăturată. Peste câteva clipe, se întoarse cu un şervet alb în care pusese toţi bănuţii pe care îi avea, apoi mai aşeză înăuntru nişte pâine şi brânză şi îi întinse fetei bocceluţa.

— Să desfaci şervetu' după ce-i purcede la drum. Ştiu că ţi-e greu acu' că mămuca ta s-a dus, aşa că ţi-am pus 'năuntru ceva ce socotesc că ţi-a fi de folos, mai adăugă Josepha, după care o luă pe Mayme în braţe şi o strânse îndelung la pieptul ei, ca pe propria-i copilă.

Într-un târziu se desprinseră din îmbrăţişare.

— Mulţumesc, Josepha, spuse Mayme. Tare mă bucur că te-am întâlnit.

— Domnu' să te aibă-n paza Sa, maică, suspină trupeşa negresă şi lacrimi mari începură să i se rostogolească pe obraji. Acu' că ştiu că trăieşti, oi sta tăt timpu' cu gându' la tine. Vin' să mă vezi oricând poftieşti, m-auzişi?

Mayme zâmbi.

— Oi veni, Josepha, oi veni.

Mayme coborî încet treptele verandei şi, pe când se îndepărta, mai întoarse încă o dată privirea. Josepha era încă tot acolo, pe prispă. Cu o mână îşi ştergea lacrimile, iar pe cealaltă o flutura în chip de rămas-bun.

Dintr-odată, de după casă numai ce se ivi stăpânul. Venea direct spre Mayme.

Când o văzu, încetini pasul, apoi se opri.

Fata încremeni.

Era o vorbă în rândul sclavilor cum că, în ochii albilor, toţi negrii arată la fel. Şi într-adevăr, la început McSimmons se arătă nedumerit, întrebându-se probabil ce căuta acolo tânăra negresă. Apoi îşi îngustă ochii şi îşi încreţi fruntea, scormonindu-şi parcă memoria. O recunoştea vag, dar nu ştia exact de unde s-o ia.

Într-un târziu se lumină la faţă.

— Văd că te-ai întors, spuse el. Tu eşti fata lui Hank şi a Lemuelei Jukes, nu-i aşa?

Mayme încuviinţă din cap.

— Ai scăpat cu viaţă vasăzică.

— Da, domnule McSimmons.

— Şi unde ai fost până acum?

Fata arătă vag în depărtare.

— Eh, dar ce mai importă? continuă fostul ei stăpân. Acum nu-mi mai aparţii, aşa că e treaba ta ce faci. Ei bine... vorbeşte cu Josepha – o să-ţi dea ea ceva de lucru.

Zicând acestea, McSimmons o luă iar din loc, făcându-se nevăzut după celălalt colţ al casei.

Josepha se uita la Mayme cu ochii încărcaţi de speranţă, socotind că vorbele bărbatului or fi înduplecat-o. Dar fata îi făcu încă o dată cu mâna şi îşi văzu de drum.

20
Din nou împreună

Aceea a fost prima oară când o vedeam pe Josepha de când îmi murise familia şi trăiam la Rosewood împreună cu Katie şi mai apoi cu tatăl meu, Templeton Daniels.

În ziua aceea nu mi-am dat seama câte gânduri şi simţăminte i-a stârnit Josephei întâlnirea noastră – cu privire la promisiunea pe care i-o făcuse mamei mele în noaptea în care m-am născut. Unde mă crezuse moartă, nu-i de mirare că a izbucnit în lacrimi când m-a văzut, amintindu-şi fără doar şi poate de mămuca şi de făgăduinţa pe care i-o făcuse, cum că va avea grijă de mine.

Eu şi Josepha eram mai legate una de cealaltă decât ne dădeam seama. Ea, bunăoară, nu avea neamuri, iar eu îmi pierdusem mama. Pe lângă Katie şi tata, Josepha era printre cele mai apropiate fiinţe care îmi rămâneau pe lumea asta. Iar ea, chit că nu mă prea gândisem la asta până să-i aflu întreaga poveste, nu avea altă familie în afară de mine.

Printr-o năstruşnică şi neaşteptată întorsătură a vieţii, cu toate că Josepha îi promisese mamei că va avea grijă de mine, peste un an şi jumătate, când n-o mai putu scoate la capăt cu noua stăpână, ea fu cea care veni să ne ceară ajutor nouă – mie şi lui Katie. Şi astfel se poate zice, dară, că noi avut-am onoarea şi norocul să putem avea grijă de ea.

*

Zvonurile, răspândite îndeosebi de o anumită doamnă Hammond, jupâneasa clevetitoare care ţinea magazinul universal din Greens Crossing, îi făcură pe toţi cei de pe plantaţia McSimmons să realizeze că poate s-au înşelat şi, contrar convingerii lor, Emma era încă în viaţă.

Proaspăta soţie a mai tânărului William McSimmons ştia de Emma, dar încercase să uite, spunându-şi că necazurile cauzate de desfrânarea bărbatului ei erau de domeniul trecutului. Când îi ajunse la urechi zvonul cum că un prunc de culoare, zămislit cu un bărbat alb, era adăpostit undeva într-o casă plină de haimanale, Charlotte McSimmons se făcu foc şi pară şi îşi vărsă năduful pe prima fiinţă neajutorată ce îi ieşi în cale, despre care încă mai bănuia că ştie mai multe decât lasă de înţeles – pe bucătăreasa de la conac.

Luată pe nepregătite, la început sărmana Josepha rămase buimăcită de tirada stăpânei. Auzise la rându-i zvonurile despre sugaci şi firește că ştia, *într-adevăr*, mai multe decât mărturisea. Dar nu înţelegea în ruptul capului ce o apucase pe coana McSimmons de se zborşea astfel la ea.

— De ce te iei de mine, coniţă? întrebă Josepha cu iritare în glas. Io nu ştiu nimica. Ce treabă am io cu tăte acestea?

— Cum îndrăzneşti să îmi răspunzi aşa, scroafă bătrână ce eşti?! zbieră femeia. Las', c-am să te învăţ eu minte! Poate că biciul o să te pună la respect şi o să-ţi dezlege limba aia mincinoasă!

Zicând acestea, femeia se repezi la perete, smulse din cui cravaşa bărbatului ei şi tăbărî pe Josepha.

Negresa nu mai simţise biciul pe spinare de ani de zile. Iar acum că era femeie liberă, durea parcă şi mai tare.

Cele trei, patru lovituri pe care i le dădu doamna McSimmons peste braţe, umeri şi spate stârniră în sufletul ei mândria şi indignarea întregii rase negre împotriva asupritorilor săi.

Ridică mâna, încercând să se ferească şi să apuce cravaşa.

— Cum te încumeţi să ridici mâna asupra mea?! ţipă doamna McSimmons, pregătindu-se s-o biciuiască şi mai abitir.

Dintr-odată, însă, Josepha numai ce se proţăpi în faţa ei, cu ochii scăpărând de mânie, şi îi înhăţă încheietura, strângând-o ca într-o menghină. Luată pe nepregătite, stăpâna amuţi, cu biciuşca suspendată în aer.

— Nu mai tre' să-nghit tăte nedreptăţile astea! pufni Josepha. Ăi fi dumneata albă şi slabă, iară io neagră şi grasă, cum tot spui mata, da' şi pe mine tăt Dumnezeu m-a făcut, la fel ca pe matale, şi n-ai niciun drept să...

— Cum *îndrăzneşti* să îmi vorbeşti pe tonul ăsta?! strigă doamna McSimmons, spumegând de furie, căznindu-se din răsputeri să îşi elibereze braţul din mâna Josephei.

— Şi dumneata cum îndrăzneşti să mă biciuieşti ca pe-un câine?! ripostă negresa, fără să-i dea drumul, căci era, vezi bine, cel puţin de două ori mai vânjoasă ca stăpâna. Io-s femeie liberă, nu sclavă. Pot să vin şi să plec în voie şi mata n-ai niciun drept să mă loveşti cu cravaşa ceea numa' pen' că te-ai măritat cu un om de nimic cui îi sfârâie călcâiele după orice fetişcană. Oi găsi io de lucru şi la donşoara Mayme, aşa că nu văz de ce-aş mai rămâne acilea. Chiar de ea n-a putea să-mi dea simbrie, de foame tăt nu m-a lăsa, bag seama, să mor şi tăt mi-a fi de zece ori mai bine decât să rămân aci şi să-nghit toate răutăţile matale. Aşa că te-aş ruga respectuos să-mi dai leafa pe săptămâna muncită şi...

— Nesimţito! şuieră femeia printre dinţi. N-ai să vezi nici măcar o centimă de la mine dacă îndrăzneşti să pleci aşa, pe nepusă masă!

— Chiar şi aşa, io tăt plec, ripostă Josepha.

Strângând mai departe încheietura doamnei McSimmons, cu cealaltă mână negresa îi smulse cravaşa, după care îi dădu drumul femeii şi, ducându-se la uşă, aruncă biciuşca afară, în colb. Apoi se duse, tremurând toată, dar cu fruntea sus, în odaia ei, îşi strânse cele câteva lucruşoare şi le îndesă într-o faţă de pernă. Peste trei minute, părăsea pentru totdeauna casa McSimmons, lăsându-şi fosta stăpână amuţită de stupoare.

Simţindu-se curajoasă şi, în mod straniu, mândră de sine, se îndepărtă semeaţă, cu inima tresăltând de bucurie.

Nu avea habar unde trăia fata Lemuelei, dar şi-l amintea pe Henry Patterson şi, cu prilejul celor câteva livrări făcute de el la plantaţia McSimmons, aflase că acesta îi urmase povaţa şi de atunci lucra la grajdul cu chirie din Greens Crossing. El n-avea cum să nu fi auzit de o fată de culoare pe nume *Mayme*.

La trei ceasuri după plecarea ei furtunoasă de la conacul care îi fusese cămin vreme de douăzeci de ani, Henry îşi ridică privirea şi numai ce o văzu venind înspre el. După atâta amar de drum, sleită de puteri, voinica negresă abia îşi mai târa picioarele. Henry lăsă furca din mână şi aşteptă.

— Dumneata ăi fi Henry, de nu mă-nşel, spuse ea, gâfâind de osteneală.

— Nu te-nşeli, nu, răspunse negrul.

— Io mi-s Josepha, de la conacu' McSimmons.

— Ştiu prea bine cine eşti, mustăci Henry. N-oi uita-n veci prima noastră întâlnire. Ţie-ţi datorez, doar, slujba asta!... Da' ce caţi aşa departe de casă, că te văz ostenită tare?

— Aia nu mai îi casa mea, răspunse Josepha. Îs liberă, aşa că m-am luat frumuşel ş-am plecat, că nu mai are nime' dreptu' să mă calce-n picioare-n chipu' cela. Ş-acu' o caut pe donşoara Mayme şi nădăjduiam că dumneata ăi fi cunoscând-o şi mi-i putea zice un' să dau de ea.

Henry râse iar încetişor.

— Ţi-oi zice, cum nu! Ba chiar aş putea să te duc chiar io pân' acol', de nu te grăbeşti prea tare. Nu de alta, da' la cum te văz, nu cred c-ai dori să mai baţi atâta cale pe jos. De poţi aştepta pân' ce-oi isprăvi io treaba acilea, om merge cu şareta ceea arătoasă de-acol' de mi-a lăsat-o dom' Thurston să i-o dreg. E aproape gata şi i-o pot duce, iar Rosewood e chiar în drum. Şi la cum îl ştiu io, nu cred că dom' Thurston s-a supăra dacă mai iau un suflet cu mine.

Soarele tocmai stătea să apună când cei de la plantaţia Rosewood auziră uruit de roţi şi tropot de copite.

Când Henry trase de hăţuri, Mayme o luă numaidecât la fugă spre ei. Cu ajutorul însoţitorului său, Josepha izbuti cu chiu,

cu vai, să se dea jos din brișcă. Se vedea de cât colo că e sleită de puteri.

— Mayme, maică! exclamă ea, luând-o în brațe pe fiica Lemuelei.

Peste câteva clipe, când se desprinseră din îmbrățișare, Mayme observă că Josepha plânge.

— Ce-i, Josepha? De ce plângi?

— Plecat-am de la conac, răspunse negresa printre lacrimi. Conița McSimmons e o femeie rea și pân' la urmă n-am mai putut îndura și mi-am luat lumea-n cap. Și venit-am la tine, că altundeva nu știu, zău, un' să mă duc.

— Vai, Josepha... îmi pare tare rău, murmură Mayme, îmbrățișând-o iar.

— Oare stăpâna ta o avea colo, un locșor și pentru mine?

Tocmai atunci o fată albă, cu un an, doi mai mică decât Mayme, ieși din casă și porni grăbită spre ele.

— Pentru tine, Josepha, fără doar și poate! exclamă Mayme. Nu-i așa, Katie?

— Desigur! încuviință entuziasmată fata albă. Ești bine-venită, Josepha. Mă duc numaidecât să îți pregătesc o odaie.

Zicând acestea, Katie o și luă din loc.

— Ce-a zis? făcu Josepha, petrecând-o năucită cu privirea. Cum, Doamne iartă-mă, să-mi pregătească ea mie o odaie? Că doar ea-i stăpâna!

— Aici nu-i ca-n alte părți, Josepha, râse Mayme. La Rosewood nu sunt albi și negri, și nici stăpâni și sclavi. Și pentru că nu sunt nici bani, noi, negresele, nu suntem simbriașe. Îmi pare rău, Josepha, dar Katie n-o să-ți poată da simbrie, așa cum nu-mi poate da nici mie. Dar suntem o familie și avem cu toții ce mânca. Am învățat că avuția cea mai de preț e să fim împreună, iar lucrul cel mai important e să fim o familie. Socotesc că asta face mai mult ca toți banii din lume. Te-om găzdui bucuroase.

— Atunci hai fuguța s-o ajutăm pe donșoara Katie, că io una tot nu mă-mpac în ruptu' capului cu gându' că își ostenește mânuțele celea albe ale ei pentru o amărâtă de negresă ca mine!

*

Şi uite aşa a ajuns Josepha pe plantaţia lui Katie, unde mă refugiasem eu după masacru, şi a devenit un membru al familiei de la Rosewood.

Iar de atunci nu ne-am mai despărţit niciodată.

Încă mă mai întrista gândul la mămuca, dar după ce am aflat povestea Josephei, ori de câte ori mă gândeam la ea, îmi închipuiam că este fericită în ceruri ştiind că eu şi Josepha suntem împreună.

21

Renovare

— Fii bună, Josepha, și-mi mai toarnă niște cafea, că tare-i bună, spuse tatăl lui Mayme, Templeton Daniels, care ședea la masa din bucătărie împreună cu fratele său, Ward.

Vocea lui curmă reveria negresei.

— Acușica, dom' Daniels, murmură ea, după care zâmbi, își șterse ochii și se duse să ia ibricul aburind de pe sobă.

Templeton o urmări cu privirea.

— Te simți bine, Josepha? o întrebă el. După expresia de pe chipul tău, s-ar zice că ai... hm... că ai...

— Mă gândeam numa', dom' Templeton. Mă gândeam la vremurile de demult și la cum m-adus-a Domnu' acilea.

— N-ai vrea să ne povestești și nouă?

— Poate v-oi povesti într-o bună zi. Da' bag seama că ziua ceea încă n-a venit.

Zicând acestea, Josepha îi umplu iar cana, apoi se apucă de pregătitul cinei. Frații Daniels rămaseră așezați la masă și își reluară conversația.

— Ar trebui să ne gândim la viitor, Ward, spuse Templeton. Micah și Emma au plecat, iar Mayme și Jeremiah n-or mai aștepta nici ei multă vreme. Trebuie să ne apucăm de lucru, ca să fie totul gata pe când se vor hotărî să facă pasul.

— Vrei să le ridicăm o casă nouă? întrebă Ward.

— Am putea, dar ar fi pesemne mai simplu, mai rapid şi mai ieftin să punem la punct una dintre casele existente, cum ar fi bunăoară coliba aceea din fostul sat al sclavilor care se află ceva mai departe de celelalte. E dărăpănată şi are acoperişul spart, dar e solidă. Dacă schimbăm acoperişul şi ferestrele şi adăugăm încă o cameră şi o bucătărie drăguţă, cu apă curentă, am putea-o transforma într-o căsuţă pe cinste. În jurul casei e loc pentru o grădină de zarzavaturi şi le-am putea construi şi o mică şură.

— Şi crezi că asta ar fi mai uşor decât să le construim o casă nouă?

— Da. Nu-mi prea surâde ideea ca fetiţa mea să trăiască iar într-o colibă de sclavi şi mi-ar plăcea, nu zic nu, ca într-o bună zi să le putem construi, aşa cum am discutat, o casă nou-nouţă, dincolo de şură. Dar pentru început aşa ne-ar fi cel mai uşor şi mai la îndemână. Ne-om gândi la o casă mai mare mai apoi, când or avea copii. Oricum, având în vedere că Henry se pricepe la toate, îl vom ruga pe el să ne dea o mână de ajutor şi să ne îndrume când n-are de lucru la grajdul cu chirie. Nu de alta, dar eu unul n-am mai construit niciodată o casă.

— Nici eu, replică Ward. E o idee bună să îi cerem ajutorul lui Henry. El o să ştie ce-i de făcut.

*

Când am intrat în bucătărie, tata şi unchiul Ward tăcură numaidecât.

— Despre ce vorbeaţi? întrebai eu curioasă.

— Ei, vorbeam şi noi despre una, despre alta, fetiţă dragă, răspunse tata, zâmbind pe sub mustaţă.

— Tată, am 20 de ani. Când ai să încetezi să-mi mai spui „fetiţă"?

— Când ai să înveţi nu-ţi mai bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala! ripostă el, făcându-mi şăgalnic cu ochiul.

Chiar dacă el nu îmi destăinui nimic, expresia de pe faţa sa, aceeaşi de fiecare dată când vorbea despre „fetiţa" lui, îmi dădu de înţeles că, şi de astă dată, tot eu eram subiectul discuţiei.

Tata avea dreptate în ceea ce ne privea pe mine şi Jeremiah. Jeremiah, fiul lui Henry, mă ceruse de nevastă, iar eu îi acceptasem bucuroasă cererea. Aşteptam doar să se mai domolească nițel spiritele. Evenimentele petrecute de curând arătau bunăoară cât de periculoasă devenise situația de la război încoace. Câțiva localnici nu priveau defel cu ochi buni felul armonios în care conviețuiau albii cu negrii la Rosewood. Primiserăm amenințări, Jeremiah mai că o sfârşise în ştreang, iar copilaşul Emmei, William, fusese ucis. Pericolul era aşadar unul cât se poate de real, şi acesta era motivul pentru care hotărâserăm să mai aşteptăm.

Tata şi unchiul Ward, pe de altă parte, nu mai stătură pe gânduri şi îi împărtăşiră numaidecât lui Henry ideea lor cu privire la renovarea uneia dintre colibe, iar după ce stabiliră tustrei ce şi cum, se şi puseră pe treabă.

*

Peste vreo două săptămâni, după prânz, Josepha tocmai isprăvise de spălat vasele când auzi, dinspre fostul sat al sclavilor, un zgomot straniu – ca nişte bătăi de ciocan. Nedumerită, se duse în prag şi îşi iți capul afară. În depărtare, pe acoperişul unei colibe, deslușI conturându-se în lumina soarelui silueta unui bărbat. Intrigată, Josepha străbătu curtea şi o porni gâfâind spre colibe. Ajunsă la coliba cu pricina, văzu că bărbatul era Henry.

— Henry Patterson, ce caţi mata acol'? îl luă ea la întrebări, uitându-se în sus cu mâna streaşină deasupra ochilor.

— Nu ți-or spus? Dau jos acoperişu' aista vechi.

— Mie nu mi se spune niciodată nemica, ripostă ea îmbufnată, făcându-l pe Henry să izbucnească în râs.

— Las', că ştii mata mai multe decât laşi să se crează!

— Şi ce te face, mă rog, să zici una ca asta?

— Am, doar, doi ochi să văz, ripostă Henry mustăcind. Îți place să te faci că nu ştii ce se petrece-n jur când, de fapt, mata ştii mai multe ca oricine.

— I-auzi! exclamă Josepha, chipurile revoltată.

Henry râse încetişor.

— Ştii c-am dreptate.

— Ba nu ştiu io nemica! se oţărî Josepha. Şi încă tot nu mi-ai răspuns la-ntrebare: ce faci mata cocoţat colea sus?

— Ţi-am zis, doar, că dau jos acoperişu' ăsta putred.

— Bine, da' io vreau să ştiu de ce.

— Pentru c-om pune altu' nou ş-om face din coliba asta o căsuţă trainică şi frumoasă.

— Pen' ce?

— Pentru Jeremiah şi Mayme, bag seama, chit că dom' Templeton nu mi-a zis-o răspicat. Nu-mi spune că nu ştiai!

— Păi... poate că ştiam, da' vrut-am oricum s-o văz cu ochii mei, răspunse Josepha, după care se întoarse şi porni înapoi spre casă.

Henry o petrecu din ochi, mustăcind mai departe în sinea lui, apoi se întoarse la lucru.

Peste patruzeci de minute, când ridică privirea, o văzu pe Josepha întorcându-se cu ceva în mână. Negresa se opri lângă colibă şi aşeză jos un coş acoperit cu un ştergar în carouri.

— Adusu-ţi-am niscaiva pâine şi cafea, în caz că ţi se face foame, spuse ea, ridicând privirea, după care se răsuci şi făcu iar cale întoarsă.

Henry se uită după ea, zâmbind în sinea lui. Mai lucră vreo zece minute, apoi coborî de pe acoperiş să cerceteze coşul. Ceea ce găsi sub ştergar îl lăsă mut. Era acolo cafea şi demâncare cât pentru trei inşi!

Fluieră încetişor a uimire.

— Măi să fie! îşi zise el chicotind. Oare ce-oi fi făcut să merit un asemenea ospăţ?

Oricum, începeau deja să-i chiorăie maţele, aşa că, fără a mai pierde vremea, se aşeză frumuşel şi se puse pe mâncat. Că deh, ştia cât de mândră era Josepha de bucatele ce ieşeau din mâinile ei şi nu voia, vezi bine, s-o mâhnească în vreun fel!

22
Limonadă și sandviciuri

Vremea rămase caldă, iar Henry lucra mai departe la casă ori de câte ori n-avea de lucru la grajdul cu chirie, ceea ce mai nou se întâmpla tot mai des. Chiar dacă de spus, n-o spusese niciodată răspicat, Henry avea impresia că asupra şefului său se fac presiuni să se descotorosească de el – şi asta pentru că era de culoare.

Tata şi unchiul Ward nu au zis nimănui de ce renovează coliba, ca eu şi Jeremiah să nu ne simţim stânjeniţi sau presaţi să ne căsătorim înainte de a fi pregătiţi. Chiar şi aşa, judecând după expresia de pe chipul tatei când îl întrebasem despre ce vorbea cu unchiul Ward, bănuiam motivul. Jeremiah şi cu mine discutam când şi când despre cum va fi după ce ne vom căsători. Totuşi, ceva ne zicea amândurora că încă nu venise momentul. Era ca şi cum am fi aşteptat ceva... fără să ştim ce anume.

Când lucra la Rosewood, Henry lua întotdeauna prânzul împreună cu toţi ceilalţi. Cu toate astea, după discuţia avută în prima zi la colibă, Josepha nu pierdea niciun prilej să-i ducă ba cafea, ba limonadă, ba pâine, ba prăjitură, ba niscaiva biscuiţi. Uneori mergea chiar şi de două, trei ori pe zi şi zăbovea acolo din ce în ce mai mult. La vremea cinei, nu-i de mirare că, după atâtea gustări, Henry era deja sătul!

*

— Tare mă bucur să te văz! îi strigă Henry într-o dimineaţă când Josepha sosi, punctuală ca de obicei, cu merindele. Aşază coşu' jos şi fii bună de-mi dă o mână de ajutor.

Negresa puse coşul jos, apoi îşi ridică privirea spre Henry, care stătea cocoţat pe căpriorii colibei.

— Ce vrei să fac?

— Ia bârna ceea rezemată de zid şi vezi de-o poţi înălţa pân' la mine.

Josepha se aplecă atât cât putu şi, apucând din partea de jos lemnul lung şi gros, încercă să-l ridice.

— Tare-i grea grinda asta!

— Nu mă mir, spuse Henry. De-ai izbuti s-o ridici niţel...

Negresa se opinti şi mai abitir.

— Aşa, Josepha, aşa! strigă Henry, aplecându-se spre bârnă. Încă oleacă... Olecuţă...

Reuşi să apuce capătul grinzii.

— Iar acu' mata mai împinge o dat' şi io oi trage-n sus...

Bârna se înălţă de data asta mai mult.

— Gata, d-aci m-oi descurca io! strigă Henry.

Josepha dădu drumul grinzii şi făcu un pas înapoi. Manevrând bârna cu dibăcie, lui Henry nu-i trebui decât un minut ca s-o fixeze pe acoperiş.

— Mulţam, Josepha! îi strigă el negresei. De nu erai mata, trebuia să mă scobor io după ea.

— Ci acu' fă bine de te scoboară oricum să guşti din merindele ce ţi le-am adus.

— Viu acuşi... numa' să bat în cuie bârna asta.

Peste trei minute, Henry se dădu jos pe scara de lemn şi se aşeză pe treptele colibei, unde Josepha pregătise un veritabil picnic.

— Măi, da' bine arată! exclamă el.

Josepha îi întinse un pahar înalt cu limonadă.

Henry dădu pe gât jumătate din conţinut dintr-o singură înghiţitură, apoi îşi şterse cu dosul mâinii sudoarea de pe frunte.

— Ce bună e! oftă el satisfăcut. Nici nu mi-am dat seama cât mi-era de sete.

— Casa asta chiar crezi că-i pentru Mayme şi Jeremiah? îl întrebă Josepha.

— După cum ţi-am mai zis, nu ştiu sigur, da' io unu' aşa socotesc.

— De un' ştii cum să ridici o casă? întrebă Josepha, umplându-i iar paharul şi întinzându-i un sandvici.

Henry râse încetişor.

— Omu' învaţă multe de-a lungu' vieţii. Io, bag seama, învăţat-am privindu-i pe alţii cum fac. Mata cum ai învăţat să găteşti?

— Aşa cum zici – din mers. De cân' mă ştiu mi-a plăcut tot ce-i legat de mâncare – s-o pregătesc... şi s-o mănânc, vezi bine, râse ea, bătându-se pe pântece. Şi dintotdeauna bucătăria mi s-a părut a fi locu'ăl mai însufleţit din casă. Mi-a plăcut de mică să stau în bucătărie. Ş-apoi, încet-încet descoperit-am că am un dar al meu în ale gătitului – aşa ziceau, cel puţin, albii de mâncau bucatele făcute de mine. Şi uite-aşa, cu timpu' mi-am dat seama că bucătăria e cea care mă poate scăpa de munca câmpului.

— Eşti fără doar şi poate o bucătăreasă iscusită! exclamă Henry. Aşa cum ţie ţi-a plăcut să stai în bucătărie, tot aşa unui băiet îi place bunăoară să stea pe lângă bărbaţii care ştiu să facă şi să dreagă fel şi fel de lucruri. Iar un sclav n-avea-ncotro: cân' stăpânu' te punea la oarece treabă, trebuia să duci cumva treaba ceea la bun sfârşit. Pe plantaţia din Mississippi un' am crescut, odat' fost-am trimis cu apă la un bărbat de punea acoperiş pe una din colibele sclavilor. N-aveam decât vreo 5–6 ani la vremea ceea. Am stat io şi m-am uitat ce face, după care numa' ce m-am cocoţat pe scară şi m-am apucat a-l ajuta, dându-i ba cuie, ba sculele de care avea trebuinţă. Aşa se-nvaţă, bag seama orişice lucru – privindu-i pe alţii ş-apoi încercând să faci aşijderea.

— Da' mata s-ar zice că te pricepi la mai toate, comentă Josepha.

— După ce plecat-am din Mississippi, să-i caut pe Jeremiah şi pe mamă-sa, nu m-am dat îndărăt de la nicio treabă. Ca să

am ce pune-n gură, făceam orice. Așa că învățat-am pasămite o grămadă de lucruri.

— Cân' fost-ați despărțiți?

Henry schiță un zâmbet trist.

— Fost-au vânduți cu puțin 'nainte de slobozirea mea și, de îndată ce-am devenit om liber, pornit-am în căutarea lor.

— Și pân-atunci trăit-ai toată viața col', în Mississippi?

Ochii lui Henry se umplură de melancolie.

— Da, răspunse el într-un târziu cu un surâs plăpând. Tata era un munte de om, vânjos și lat în umeri. Io, slab cum îs, nu-i seamăn defel. Taică-său era un negru liber venit din Franța ca simbriaș la un francuz – asta pân' ce francujii n-or vândut statu' Mississippi la americani.

— Vasăzică părinții matale fost-au oameni slobozi?

— Tata a fost slobod, la fel ca taică-său. Lucra pe râu – avea un vaporaș cu care ducea marfă între New Orleans și Memphis. Vaporașu' cela se poate să fi fost chiar al lui, nu știu sigur.

— Și mama matale?

— Mama era sclavă la o fermă de pe malu' fluviului Mississippi. Cum fermieru' era frate cu ăl de la care tocmise au cumpărase el vaporu', tata trăgea la ferma ceea de fiece dată când trecea pe-acol', chit că nu se număra printre sclavii fermierului. Acol' a cunoscut-o pe mămuca, acol' s-or căsătorit ș-acol' văzut-am io lumina zilei. Cum mămuca era sclavă, și io tăt sclav m-am născut. Tata stătea acas' cu noi de câte ori n-avea de lucru pe râu. Strângea, vezi bine, bani să ne răscumpere. Ci într-o zi explodat-a cazanu' cu abur și vaporu' s-a scufundat pe fundu' râului, cu tata la bord.

— Câți ani aveai pe-atunci?

— Vreo unșpe. Da' îndrăgit-am mereu râu', că-mi amintea de tătuca. În apele bătrânului Mississippi fost-am și botezat, la vârsta de nouă ani.

— Da' ce păcate aveai, Doamne iartă-mă, de spălat la vârsta ceea? se miră Josepha.

— Io nu spus-am nemica de spălatu' păcatelor. Spus-am numa' c-am fost botezat.

— Păi nu-s unu' și același lucru?

— Nu neapărat. Pentru ăi mai mulți, botezu' se-ntâmplă o singură dată. Or, să umbli cu Domnu' nu-nveți colo... în câteva clipe. Socotit-am dintotdeauna că pentru asta îți trebuie o viață întreagă.

— Câteodat' grăiești cam în dodii, Henry Patterson! exclamă Josepha.

— Nu ești prima care-mi spune asta! râse el.

Josepha căzu câteva clipe pe gânduri.

— De fapt, poate că ai dreptate, spuse ea în cele din urmă. Fost-a bine cân' a venit reverendu' Smithers, sau cum i-o fi zicând, să boteze lumea. M-am bucurat pentru ăi botezați, da' socotesc că în ochii lu' Isus, mai însemnat decât tăte acestea îi cum ne trăim noi viața la Rosewood.

— Așa-i, încuviință Henry, zâmbind cu toată fața, important nu-i să-ți fluturi mâinile-n aer, să cânți și să zbieri. Astea nu te fac un om mai bun după ce se încheie predica și pleci de la râu. Important e ce fel de om ești în adâncu' sufletului.

— Ai, pasămite, dreptate, aprobă Josepha.

— Mai ții minte ce tămbălău era ori de câte ori venea vreun predicator? S-adunau tăți negrii să-l asculte, iară el îi amenința vârtos cu focu' iadului ș-apoi îi întreba care vrea să fie mântuit.

— Cum să nu țiu minte? râse Josepha. Și tăți strigau într-un glas *„Amin, frate"*.

— Io nu mă duceam niciodat' la adunările astea. Socoteam că izbăvirea cere mult mai mult. Una-i să te rogi și să spui *„amin"*, și alta-i să-ncepi a umbla cu Isus și a trăi precum El – și să trăiești așa toată viața. La vârsta asta, io încă tot nu-s sigur bunăoară că-s ceea ce vrea Domnu' să fiu.

— Păi cum așa – nu ești creștin?

— Ba îs. Cred în Dumnezău cu toată ființa mea. Da' încă tot nu m-am lepădat pe de-a-ntregu' de păcate. Domnu' mai are

încă mult de lucrat în sufletu' meu. Da', cu călăuzirea Lui, într-o bună zi nădăjduiesc c-am să fiu izbăvit.

Josepha clătină nedumerită din cap.

— Cum vine treaba asta? La cum vorbeşti, s-ar zice că nu eşti decât pe *jumate* izbăvit. Or, după moarte, fiecare tre' s-ajungă ori în rai, ori în iad. Vasăzică omu' fie-i izbăvit, fie nu-i – cale de mijloc bag seama nu se află.

— Ei bine, câteodat' mă-ntreb dacă lucrurile nu-s cumva niţel mai complicate, răspunse Henry. Ce se-ntâmplă bunăoară cu ăi de-s pe cale, da' n-or ajuns încă la El? Eşti sigură că Dumnezău i-a azvârli în iad numa' pen' că n-or avut răgazu' s-ajungă a crede în El?

— Habar n-am. Tăt ce vreau io să ştiu îi cân' ajuns-ai mata a crede în El.

— La asta mi-e mai uşor să-ţi răspund. Crezut-am dintotdeauna. Mămuca fost-a, vezi bine, o femeie destoinică şi m-a-nvăţat despre Dumnezău şi să-I dau ascultare lui Isus de cân' eram de-o şchioapă. Cu timpu', însă, credinţa m-a băgat într-o grămadă de belele.

— Cum aşa?

— Câteodat' trece vreme lungă pân' să-nţelegi că credinţa e-n suflet şi nu se strigă-n gura mare. Or io tocmai asta făceam. Îi înfuriam la culme pe albi.

— Cum?

— Încercat-am mereu să dau ascultare Scripturilor, aşa cum m-a-nvăţat măicuţa mea. Cum stăpân pe lumea asta e doar unu', nu s-a aflat bunăoară alb la care io să-i zic „stăpân". Şi asta-i scotea din sărite.

— Pricep că nu vrut-ai să zici la nimenea „stăpân", da' ce rost avea să te iei la harţă cu albii?

— Omu' tre' să-şi apere crezurile, cât ar fi de greu. Da' aş fi putut fi supus Domnului, bag seama, şi făr' să mă semeţesc cu asta.

— Ce tot vorbeşti, Henry Patterson? N-am întâlnit de cân' îs om mai smerit ca mata!

— Aci te-nşeli, Josepha. Tata se mândrea cu libertatea lui, iară mămuca era mândră tare să fie măritată c-un om slobod. Mândria de-o simţeau ei era pasămite una curată. Io moştenit-am mândria lor, da' la mine ea s-a prefăcut în semeţie. Ştiu, vezi bine, multe despre mândrie, că însoţitu-m-a ani în şir, ş-o recunosc numai-decât la ăi din jur. Tăţi o purtăm în suflet şi tre' să-nvăţăm să ne lepădăm de ea. Ia spune-mi, ce-i mai rău – să spui la altu' „stăpân" ori să fii trufaş şi să te uiţi de sus la semenii tăi? Mie pare-mi-se că trufia-i rău' ăl mai mare.

— Nu m-am gândit niciodat' la asta, răspunse Josepha. Una-i să fii credincios, da' cine-a spus că tre' să fim cu tăţii făr' de cusur?

— Domnu' Însuşi.

— Da' nimenea nu poate face întocmai cum zice El, ripostă Josepha. Domnu-i Domnu'.

— Chiar şi aşa, noi tre' să-ncercăm a-I da ascultare. Asta-i tăt ce tre' să facem noi în viaţă – să-nvăţăm a-I urma porunca.

— Asta-i pasămite prea de tăt, răspunse negresa, clătinând din cap.

— Ce rost are să credem dacă nu urmăm porunca Domnului până la capăt?

— Mulţi n-o urmează.

— Ai dreptate, oftă Henry. Mulţi n-o urmează.

Se lăsă tăcerea preţ de câteva clipe. Henry dădu pe gât limonada rămasă în pahar, apoi se ridică în picioare.

— Îi vremea să mă-ntorc la treabă. Mulţam de gustare.

Urcă iar pe acoperiş, după care adăugă:

— Ci mata de ce voit-ai să fii liberă?

— Nu ştiu, răspunse Josepha. Într-o zi auzit-am de Calea Ferată Subterană şi mi-am zis c-aş putea să iau şi io trenu' cela spre libertate, aşa cum o făceau ăilalţi negri. N-ajuns-am io, ce-i drept, până-n Nord, da' pân-aci tot am ajuns.

Henry bătu câteva cuie, apoi se opri iar, puse încă o întrebare, două, după care se opri de-a binelea şi o ascultă cu interes pe Josepha istorisind despre călătoriile sale pline de peripeţii şi felul în care ajunsese pe plantaţia McSimmons.

— Asta da, aventură! exclamă Henry când negresa isprăvi de povestit. Auzit-am de Calea Ferată, da' pân-acu' n-am cunoscut pe nimenea care s-o fi urmat. Fost-ai tare curajoasă să te-ncumeți a lua trenu' cela.

— Io, curajoasă? Ei aș! ripostă Josepha. Vrut-am pur și simplu să plec, așa c-am plecat.

— Și bine-ai făcut, că ne bucurăm cu tății să te-avem acilea cu noi.

23
La pescuit

În două săptămâni, acoperișul fu gata, iar Henry trecu la ridicarea noilor pereți interiori.

Într-o zi zăpușitoare, numai ce păși afară din colibă, ștergându-și fața asudată, când se ivi Josepha cu merindele.

— Adusu-ți-am ceva de-ale gurii, spuse ea.

— Asta o văz, da' știi la ce mă gândeam io? Mă gândeam la râu și la soarele aista fierbinte. Ce-ar fi să mergem noi doi la pescuit? Ia gândește-te ce bun ar fi diseară niște pește proaspăt, gătit așa cum știi mata!

— Nu-s io pescar! râse Josepha.

— Atuncea poți veni să-mi ții de urât. Ne-om așeza pe malu' râului și ne-om înfrupta cu bucatele din coșu' cela, cu picioarele-n apă și cu undița-n mână!

Zicând acestea, nici una, nici două Henry dădu fuga până la coliba sa, iar peste câteva minute se întoarse cu două vergi, o punguță cu scule de pescuit și un zâmbet mare pe față.

— Haide, Josepha, ți-oi arăta unde-i a mai bună copcă de pescuit de prin părțile astea.

La râu, Henry își lepădă calabalâcul și, după ce își scoase ghetele și șosetele, coborî în fugă panta lină a malului până ce ajunse cu picioarele în apă.

— Ah, că bine mai îi!

— Ăsta-i locu' de care ziceai? întrebă Josepha.

— Nu, da' abia aşteptam să-mi vâr picioarele-n apă. Ci lasă coşu' cela şi vin' şi mata de te răcoreşte. Haide, vino!

Josepha nu şovăi decât o clipă, după care puse coşul jos, îşi scoase ghetele şi o luă cătinel pe pantă în jos. În scurtă vreme, ea şi Henry se stropeau deja cu apă, râzând ca doi copii şi udându-şi hainele.

— N-om spăria peştii? întrebă Josepha.

— Nu, îi cale lungă pân-acol'. Peştii or şti că suntem prin preajmă abia când s-or prinde în cârligele noastre. Hai, să ne strângem catrafusele şi s-o pornim în susu' apei. Avem cam juma' de kilometru de mers.

Josepha luă încălţările amândurora şi îl urmă de-a lungul malului. Mergea tăcută, cu gândul la ultima oară când se simţise atât de bine la râu cu un prieten. Atunci nu fusese la pescuit, ci intrase călare în apă. Brusc, i se umplură ochii de lacrimi. Îi era şi acum dor de Mose şi de zâmbetul lui luminos. Tovărăşia lui Henry îi trezea amintiri pe care încercase să le ţină ascunse în adâncul sufletului.

Peste vreo zece minute, când ajunseră la locul de pescuit, Josepha gâfâia de mama focului şi amândoi erau lac de sudoare.

— Pti, ce zăpuşeală! suspină ea. Tre' să-mi vâr iar picioarele-n apă.

— De astă dat' ne-om apropia cătinel de mal ca să nu-nvolburăm apa. Om azvârli două cârlige-n ochiu' cela verde ş-adânc, ş-apoi ne-om înfrupta din bucatele aduse de mata.

Se aşezară pe mal, cu picioarele în apa rece şi răcoritoare.

Josepha oftă satisfăcută. Plimbările lungi precum aceasta nu se numărau printre activităţile ei preferate. Henry pregăti undiţele şi momeala, iar peste câteva minute lansă cele două fire în mijlocul râului unde curentul slab şerpuia pe după un bolovan uriaş, formând un ochi adânc şi umbros care – o ştia din experienţă – atrăgea straşnic peştii într-o zi zăpuşitoare ca aceasta.

— Acu' hai să mâncăm oarece, spuse el, după care ţi-oi da undiţa asta.

— Ce să fac io cu undiţa?

— Să prinzi colo un peşte, doi! râse Henry.

— De-ncercat, pot încerca, da' n-am prins în viaţa mea peşte.

— Nu tre' decât să ţii de băţ şi să stai cu ochii pe fir.

— De ce să stau cu ochii pe el?

— Ca să vezi dacă se mişcă.

— Şi după aia ce tre' să fac?

— Nu te pierde cu firea la primele ciupituri. Ci de muşcă unu' baban momeala şi simţi o smucitură, trage vârtos de undiţă şi înhaţă-l în cârlig.

*

După-amiază, când m-am dus să strâng rufele de pe sfoară, mi-am dat seama că n-o văzusem pe Josepha de vreo două-trei ceasuri. Katie stătea pe verandă, citind scrisoarea primită în ziua aceea de la Rob Paxton. Unchiul Ward numai ce se întorsese din târg.

— Ce zice Rob? întrebă el.

— Se confruntă cu o dilemă, răspunse Katie. Şeful lui, şeriful Heyes, se mută în Pennsylvania şi l-a rugat să-l însoţească.

— Şi Rob are să accepte?

— Probabil că da. Cred că avea doar nevoie să aştearnă totul în scris şi să discute chestiunea cu cineva.

— Cu cineva special, adăugai eu zâmbind.

Katie îmi întoarse zâmbetul şi încuviinţă din cap, după care îi apăru pe chip o expresie năstruşnică.

O privii întrebătoare.

— Este o scrisoare aşa de interesantă..., răspunse ea întrebării mele nerostite. E prima oară când mi se dezvăluie o latură mai profundă a lui Rob.

— În ce sens?

— Credinţa lui în Dumnezeu, să zicem aşa. Rob spune că nu încearcă să ia o hotărâre după pofta inimii lui, ci să descopere care este planul Domnului în ceea ce îl priveşte. Or presupun că asta mi s-a părut ciudat având în vedere meseria lui – de ajutor de şerif. Gândeşte-te şi tu. Câţi bărbaţi care umblă cu arma la

brâu se gândesc să facă voia lui Dumnezeu? Nu crezi că e de-a dreptul ieşit din comun?

— Hm... înţeleg ce vrei să zici.

— Se vede treaba că Rob Paxton e un bărbat mai profund decât s-ar crede.

— Pentru care tu rămâi o fată foarte specială, adăugai eu, zâmbind iar.

Katie zâmbi la rându-i, după care se adânci din nou în citit.

— N-am mai văzut-o pe Josepha de la prânz, comentai eu. Ştii cumva pe unde e?

— Nu, nici eu n-am văzut-o, răspunse Katie, ridicându-şi privirea. Poate s-o fi culcat.

— Nu, nu e în casă.

— S-o fi dus în târg cu unul dintre bărbaţi?

— Sunt sigură că ne-ar fi spus.

— Parcă am văzut-o pregătind un coş cu merinde pentru Henry, îşi aminti Katie.

— Da, să ştii că ai dreptate. Dar asta a fost acum câteva ceasuri.

— Şi nici de la colibe nu se aude nimic. De obicei îl auzim pe Henry tăind lemne cu fierăstrăul, cântând sau bocănind de zor. Or acum e o linişte nefirească, dacă stau bine să mă gândesc.

Katie se uită la mine, apoi faţa i se destinse încet într-un zâmbet.

— Hm, năstruşnică treabă..., murmură ea mucalită. Bucătăreasa a fugit cu meşterul casei!

— Ei, zău aşa, Katie! râsei eu.

— De ce? N-ai observat cât timp petrec împreună de la o vreme încoace... şi cât de voioasă e Josepha când pregăteşte coşul cu merinde pentru Henry?

— Ba da. Mi se pare tare drăguţ.

— Şi mie. Cred că e de-a dreptul minunat. Şi nu voiam să zic decât că... ei bine, poate...

Până să apucăm noi a specula mai departe pe seama misterului, numai ce se auziră din depărtare două voci bine cunoscute... cântând!

Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa.
Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa.
Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa...
Stăpânu' dusu-s-a!

Inconfundabila voce de soprană a Josephei, înaltă şi răsunătoare, şi vocea joasă, de bas, a lui Henry se îmbinau perfect, creând un duet pe cinste.

Când Katie şi cu mine îi văzurăm ivindu-se în depărtare, mai că nu ne veni să ne credem ochilor. Erau amândoi desculţi, cu încălţările şi coşul de picnic în mână; Josepha ducea pe umăr cele două undiţe, iar Henry, cu pantalonii suflecaţi până la genunchi, căra vreo opt-zece peşti înşiraţi pe sfoară.

Arătau ca doi copii. Era de ajuns să te uiţi la chipurile lor cum veneau ei aşa, cântând şi râzând, ca să-ţi dai seama că se distrează de minune.

Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa.
Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa.
Jimmy macină porumbu', hop ş-aşa...
Stăpânu' dusu-s-a!

— Stăpânu' nu se duse nicăierea, râse Henry. Noi ne dusărăm şi el nu ştie un' să ne cate!

Josepha hohoti de parcă ar fi fost cel mai amuzant lucru pe care-l auzise vreodată.

— Asta pen' că suntem slobozi şi nu ne mai e nimenea stăpân! exclamă ea.

— Că bine zici!

Eu şi Katie îi priveam cu gurile căscate.

— Voi doi pe unde aţi umblat?! exclamă Katie, ieşindu-le în întâmpinare.

— Furăm la râu, răspunse Josepha. Mă dus-a Henry la pescuit şi, ia uitaţi, prinsărăm o grămadă de peşti pentru masa din seara asta!

— Josepha prins-a jumătate din ei! spuse Henry cu vădită mândrie. Nu-i aşa, fetiţo?

— Aşa-i, da! Nu credeam c-am să pot, da' băietu' ăsta din Mississippi arătatu-mi-a cum se face... ş-am izbutit.

Şi, uite aşa, la cina din seara aceea am mâncat peşte proaspăt, şi asta într-o atmosferă de zile mari. După ce s-au întors de la râu, Henry şi Josepha au ţinut-o tot într-o cântare şi-ntr-un râs, iar voioşia lor ne-a molipsit pe toţi. Nespus de mândră de isprava sa, Josepha abia aştepta să se întoarcă la râu să îşi mai încerce norocul la pescuit.

După ce isprăvirăm de mâncat şi vasele fură spălate, ne mutarăm cu toţii în salon. Unchiul Ward stătea în fotoliul său preferat, încercând să-şi aprindă pipa, iar tata se aşeză să citească gazeta. Henry se ridică să plece.

— Mai stai niţel cu noi, Henry, îl îndemnă tata. Unde fugi aşa?

— Mai îs niscaiva lucruri pe care n-apucat-am să le isprăvesc azi la colibă.

— Ai tras chiulul vasăzică! râse tata, făcându-i cu ochiul. Lasă, că lucrul la colibă mai poate aştepta. Nu-i nicio grabă. Şi apoi, datorită ţie, în seara asta ne-am bucurat cu toţii de o cină pe cinste.

Între timp, Katie se aşezase la pian şi încerca să reproducă acordurile cântecului „Jimmy macină porumbu'".

— Cum de-ţi veni să cânţi asta?! exclamă, râzând, Henry.

— Te-am auzit mai devreme cântând împreună cu Josepha.

— Ce cântec e ăsta? întrebă tata.

— Îl cântau ei azi şi mi-a plăcut tare mult cum sună, răspunse Katie.

Vocea Josephei răsuna deja din bucătărie. Intră cântând în salon şi, în scurtă vreme, ne alăturarăm şi noi. Katie trecu de la o melodie populară la alta, în vreme ce noi o acompaniam cu vocea, râzând şi bătând din palme.

Cum se întâmpla adesea, după o seamă de cântece săltăreţe, încet-încet ne potolirăm cu toţii, iar Katie continuă cu cântări

mai domoale. E uimitor cum putea schimba atmosfera întregii case prin acordurile muzicii pe care o cânta la pian. De astă dată, muzica îi îmbia pe ascultători la visare. Într-un târziu, ajunse să cânte menuetul ei preferat. Stăteam cu toţii aşezaţi, ascultând-o într-o atmosferă plină de pace, când numai ce, spre mirarea tuturor, Henry se ridică în picioare, se duse la Josepha şi îi întinse mâna. Ea îl luă de mână, se ridică şi, cu o graţie de-a dreptul uluitoare dacă te gândeşti cât era de voinică, începu a face nişte paşi mărunţi, în vârful picioarelor, în perfectă cadenţă cu muzica. Henry, neştiind ce să facă, se bâţâia pur şi simplu înainte şi înapoi. Josepha, pe de altă parte, se vedea de cât colo că nu dansa menuet pentru prima oară. Dansa surâzând amintirii de demult, iar Katie cânta înainte, nevrând să strice momentul.

Într-un sfârşit, dându-şi seama că toate privirile erau aţintite asupra ei, Josepha se opri fâstâcită.

— Când ai mai dansat menuet?? exclamai eu.

— Dansat-am o singură dat', răspunse ea, şi ş-atuncea numa' preţ de câteva minute.

— Povesteşte-ne cum a fost.

— Era o noapte furtunoasă, începu Josepha, aşezându-se la loc pe fotoliu, şi albii ţineau o petrecere în grădina de la conac. Io ş-un băiet pe nume Mose, cum trăgeam cu ochiu' pitiţi în ailaltă parte a grădinii, încercat-am a dănţui precum ei.

Dintr-odată, îi scăpă un suspin. Aşteptarăm cu toţii într-o tăcere respectuoasă.

Aceea a fost prima oară când Josepha ne vorbi despre Mose.

După ce ne povesti despre menuetul dansat cu el, rămase tăcută, cugetând la ceea ce încă nu ne mărturisise – că în aceeaşi noapte Mose se prăpădise în incendiu şi că moartea lui o mai bântuia şi acum. În cele din urmă, Henry fu cel care curmă tăcerea apăsătoare.

— Zi-le şi lor de păţaniile de le avusăşi pe calea ferată a tainică a negrilor şi cum sfârşit-ai acilea-n Carolina.

— Da, Josepha, interveni Katie, te rugăm să ne povesteşti...

Josepha trase adânc aer în piept şi îi mulţumi din priviri lui Henry că schimbase subiectul.

În scurtă vreme, îşi recăpătă obişnuita-i vioiciune şi se puse a ne depăna poveste după poveste, făcându-ne să râdem în hohote până aproape de miezul nopţii.

24
Scrisoarea

A doua zi, Katie reciti scrisoarea primită de la Rob.

Dragă Katie, scria el, nădăjduiesc să nu mi-o iei în nume de rău că îţi scriu în încercarea de a-mi face ordine în gânduri. Am de luat o hotărâre şi nu sunt sigur cum ar trebui să procedez. Şerifului Heyes, pe care l-ai cunoscut când ai fost cu unchiul tău în Ellicott City, i s-a oferit un post în Hanover, un oraş din comitatul Lancaster, în statul Pennsylvania. Oportunitatea i-a fost adusă la cunoştinţă de către domnul Evans, un bun prieten de-al său care este proprietarul unei mari ferme din apropiere şi conduce totodată oficiul telegrafic din oraş. Pe scurt, dat fiind că actualul şerif din Hanover se pensionează anticipat, postul i-a fost oferit şefului meu, iar acesta mi-a cerut să îl însoţesc în calitate de ajutor de şerif. Aceasta este, aşadar, hotărârea cu care mă confrunt.

Distanţa până acolo nu e mare – doar vreo 50–65 de kilometri. Când am fost înrolat în armata unionistă am petrecut o vreme în Pennsylvania. Totuşi, faptul că am trăit toată viaţa în Maryland face probabil ca mutarea să pară un pas mai mare decât este în realitate. Aş fi şi mai departe de ai mei, care trăiesc în Baltimore, şi nu aş avea prilejul să îi văd atât de des. Acesta este, consider eu, un aspect important al deciziei. Pe lângă asta, sora mea Rachel urmează să se căsătorească peste câteva luni.

Nu-mi amintesc dacă ţi-am spus că am avut o soră geamănă, care din păcate nu mai este printre noi. S-a ridicat la ceruri când aveam amândoi 17 ani – o despărţire grea şi tragică pentru întreaga noastră familie. Moartea ei – şi circumstanţele acesteia – a constituit marele moment de cotitură din viaţa mea, atât din punct de vedere spiritual, cât şi în ceea ce priveşte profesia pe care am îmbrăţişat-o. Sper că într-o bună zi voi avea prilejul să îţi povestesc amănunţit despre asta.

Acum că Rachel va părăsi casa în care am crescut, părinţii mei vor rămâne pentru prima oară singuri, iar eu simt că e de datoria mea să stau cât mai aproape de ei. Amândoi sunt, slavă Domnului, sănătoşi, iar până acum tata n-a adus niciodată vorba de pensionare de faţă cu mine. Totuşi, sunt trecuţi de 50 de ani şi, acum că Rachel se căsătoreşte, fiind singurul lor fiu, trebuie să mă gândesc la trecerea anilor şi la datoria filială pe care o am faţă de ei. Iată, deci, de ce este atât de grea hotărârea pe care o am de luat.

Principala mea preocupare, firește, este să fac ce vrea Dumnezeu. Fii bună şi roagă-te să Îi pot discerne voia în această privinţă. Înainte de moartea surorii mele aveam de gând să calc pe urmele tatei şi să slujesc în biserică. Hotărârea de a alege o altă profesie a fost dictată de un moment de criză din viaţa mea care, în loc de a-mi zdruncina credinţa, mi-a adâncit-o. Ştiu că ar putea suna paradoxal, dar aşa s-au petrecut lucrurile în viaţa mea. Chiar dacă acum sunt ajutor de şerif, şi nu pastor, asta nu înseamnă că sunt mai puţin credincios şi că nu am aceeaşi obligaţie ca orice alt creştin de a pune voia Domnului mai presus de propriile-mi dorinţe. Înţelepciunea tatălui meu m-a călăuzit mereu pe calea creşterii şi a cunoaşterii spirituale. Iar acum încerc încă o dată să îi urmez exemplul, căutând să aflu, aşa cum ne-a învăţat el dintotdeauna, care este voia lui Dumnezeu în ceea ce mă priveşte.

Ei, dar nu vreau să te mai bat la cap cu dilema mea. Tot ce îţi cer este să te rogi pentru mine şi să îmi împărtăşeşti eventualele gânduri pe care le ai în privinţa asta. Chiar dacă nu ştii ce

povață să îmi dai, este întotdeauna o plăcere să primesc vești de la tine. Nu mă mai satur să citesc despre viața ta la Rosewood care, deși uneori periculoasă, din câte mi-ai povestit până acum, pare a fi mult mai interesantă decât a mea. Cu toții însă trebuie să ne străduim a trăi cu credincioșie acolo unde ne așază Domnul și deci sunt nespus de recunoscător pentru orice prilej de a-I săvârși lucrarea oriunde m-aș afla.

Al tău prieten credincios,
Rob Paxton

Katie puse jos scrisoarea și făcu așa cum îi ceruse Rob. Îl rugă pe Dumnezeu să îi arate tânărului calea pe care trebuia s-o ia.

25
O sperietură zdravănă

Într-o duminică, eu şi Jeremiah am dat o raită călare prin pădure, pe drumul ce ducea spre plantaţia domnului Thurston. În arşiţa dogoritoare a zilei, la întoarcere atât caii, cât şi noi eram lac de sudoare.

Am spălat caii cu mai multe căldări de apă, frecându-i şi ţesălându-i vârtos, după care, aşa cum părea să se întâmple de fiece dată când ne aflam lângă cişmea într-o zi zăpuşitoare, ne-am luat cu joaca, ţopăind prin apă şi stropindu-ne unul pe altul.

În curând ni se alătură şi Katie şi dă-i şi fugi de colo colo, râzând şi ţipând în gura mare. Nu eram noi la fel de dezlănţuiţi şi de copilăroşi ca pe vremea când o aveam şi pe Emma alături – că Emma era de neoprit, nu alta! – dar joaca se înteţi până ce Josepha ieşi pe verandă, cu şervetul de vase în mână, să vadă ce ne apucase de făceam atâta hărmălaie.

Lui Jeremiah îi era cel mai lesne, căci alerga, vezi bine, mai iute ca noi două, şi asta mai cu seamă că rochiile, de acum ude leoarcă, ni se lipeau grele de trup. Ei, dar era aşa de răcoritor!

Cu Jeremiah pe urmele mele, înarmat cu o găleată pe jumătate plină cu apă, fugii chicotind spre coliba la care lucra Henry.

— Henry... Henry! ţipai eu, năpustindu-mă voioasă înăuntru. Henry însă nu era acolo.

Străbătui casa în goană şi ieşii pe uşa din dos. Jeremiah urca deja în fugă treptele prispei. Râzând şi dându-mă astfel de gol, mă repezii pe după colibă, între peretele unei noi odăi anexate de Henry şi un maldăr de cherestea. Prinsă cum eram cu joaca, nu băgai de seamă că de sub lemnărie se iţea coada unui şarpe, care se vârâse acolo ca să se adăpostească de soare. Când mă lovii din greşeală de marginea unei grinzi, deranjându-l, şarpele atacă numaidecât.

Muşcătura mă făcu să ţip de durere şi căzui ca secerată la pământ. Aproape că nu-mi mai simţeam piciorul.

Într-o clipită, Jeremiah fu lângă mine. Înşfăcă o grindă din grămadă şi se puse a izbi şarpele cu o furie nemaiîntâlnită, până îl făcu terci. Apoi mă luă în braţe şi porni în goană spre casă, strigând înnebunit:

— Mayme a fost muşcată de-un şarpe mocasin!

Eu mă simţeam deja sfârşită. Auzeam voci, strigăte şi paşi ce se apropiau în fugă, dar totul era confuz în mintea mea. Nu ştiam dacă mi-e frică ori ba. Jeremiah mă întinse pe verandă şi bine că n-am văzut ce urma să se întâmple, căci asta cu siguranţă că m-ar fi băgat în sperieţi. Unchiul Ward îşi scoase numaidecât cuţitul de la brâu, un cuţit lung cu lama ascuţită, îmi crestă adânc piciorul şi se puse a suge vârtos sângele şi a-l scuipa afară.

— Dumnezăule mare! exclamă Josepha. Da' cum de sângele cela-i tăt galben?!

— Acela, Josepha, nu-i sânge, ci venin, spuse tata. Kathleen, Jeremiah... daţi fuga la gheţărie şi aduceţi toată gheaţa pe care o găsiţi! Trebuie să îi răcim piciorul.

Eu nu simţeam durerea, fiindcă piciorul mi-era complet amorţit. Unchiul Ward mai supse de câteva ori din rană, după care o crestă şi mai adânc şi o luă de la capăt.

— Templeton, umpleţi covata cea mare cu apă! strigă el. După ce-oi isprăvi, trebuie s-o băgăm în apă rece ca să nu i se răspândească veninul în corp. Aşa am văzut că se face în California. Câteodată funcţionează. Şi ţineţi câinii departe!

Atât am auzit înainte să-mi pierd cunoştinţa.

Când m-am trezit iar, mă aflam în propriul meu pat. Aveam mintea înceţoşată, iar piciorul mi-era cuprins de o amorţeală rece. Şi era greu ca plumbul. Aşa de greu, că nu l-aş fi putut mişca nici să fi încercat. Întregul corp îmi era rece ca gheaţa, deşi stăteam întinsă în pat. Îmi scăpă un geamăt şi cineva dădu fuga la căpătâiul meu. Cred că era Katie. Se aplecă, zise ceva şi mă sărută, dar eu nu ştiu nici ce a zis, şi nici măcar dacă era ea. Mai gemui de câteva ori şi îmi pierdui iar cunoştinţa.

Data următoare când mă trezii, era întuneric beznă. Primul meu gând a fost că murisem. Apoi se auzi din depărtare cântecul greierilor şi lătratul unui câine şi înţelesei că era noapte. Nu-mi mai era frig. Mă mânca piciorul. Am încercat să mă scarpin, dar era ca şi cum aş fi scărpinat un picior de lemn.

Apoi totul se înceţoşă iar.

Mă deşteptă zvonul de voci şi forfotă.

Era iar lumină, dar eu vedeam totul ca prin ceaţă. Încercai să spun ceva, dar nu se auzi niciun sunet.

Ca prin vis, îmi ajunseră la urechi câteva glasuri.

— ... numai timpul o va hotărî, auzii o voce bărbătească necunoscută. Daţi-i să bea apă... trebuie să bea multă apă...

— Cât mai putem aştepta până să...? întrebă un alt bărbat.

— Nu vă pot spune cu siguranţă... Orişicum... amputarea piciorului... decât să moară...

Cineva izbucni în plâns, iar eu căzui din nou în nesimţire.

Când îmi venii iar în fire, în loc de rece, simţii o fierbinţeală înnebunitoare – în picior şi în tot corpul. De ce eram acoperită cu un maldăr de pături?!

Încercai să spun ceva, dar nu izbutii să scot decât un geamăt.

Glasuri... cineva veni la căpătâiul meu... îmi puse o cană la buze şi mă ridică îndeajuns cât să pot bea. Apa mă răcori. Ardeam toată!

— Bea... bea cât poţi de mult, Mayme.

Jumătate din apă mi se scurse însă pe bărbie şi pe gât. Mă lăsai vlăguită înapoi pe pernă. Cineva îmi aşeză o cârpă rece pe faţă şi pe frunte. Era plăcut.

Mă trezii în lumina scăpătândă a asfinţitului.

Fierbinţeala se mai domolise nişel. Lângă patul meu şedeau două persoane. Le recunoscui după glas.

— ... mă uit la ea cum zace acilea şi-mi zboară gându' la ziua cân' s-a născut, spuse femeia.

— Ai fost de faţă la naşterea ei? întrebă bărbatul.

— Fost-am, da. Mămuca ei nu ajunsese de mult pe plantaţie şi-i era teamă să nu se-ntâmple ceva cu odoru' ei. Ştia c-are să fie fetiţă. Mi-a spus-o cu gura ei.

Îi auzeam limpede, dar nu puteam să mă mişc sau să spun ceva. Ştiam că vorbesc despre mine.

— Cum era mama ei? întrebă bărbatul.

— Frumoasă foc; şi cultivată pe deasupra. Nu se ştia de un' venise, iar ea era retrasă şi n-a zis la nimenea. Da' se vedea că-i tristă. Io, iară, mi-am dat seama că-i plângea inima după bărbatu' de lângă care or smuls-o. Ştiam cum îi să fii singură, aşa c-am încercat să-i fiu prietenă.

— Ţi-a... ţi-a vorbit vreodată despre... ceea ce a lăsat în urmă?

— Se gândea mult la bărbatu' cela – se citea pe chipu' ei că n-a încetat niciodat' să-l iubească – da' de vorbit, n-a vorbit deloc despre asta.

— Povesteşte-mi despre ziua când a venit Mayme pe lume.

— În ziua ceea mă puse mamă-sa să-i făgăduiesc că...

Începea să mi se înceţoşeze iar mintea şi abia dacă-i mai auzeam.

După o vreme, se făcu linişte. Cineva mă mângâie plângând. Apoi palida lumină a lucidităţii se stinse, lăsându-mă în întuneric.

Când mintea mi se deşteptă iar, visam – chit că nu puteam face deosebirea între visare şi trezie. Pentru mine, toate se petreceau ca prin vis.

De astă dată, stăteam de vorbă cu mămuca. Nu ştiam dacă eram copilă sau aveam vârsta de acum, nici dacă mama îmi vorbea înainte să mă nasc sau din ceruri.

— Într-o bună zi vom fi din nou împreună cu toţii, îmi spunea ea. Atunci ai să-l cunoşti pe tăticul tău şi ai să vezi ce om minunat este. Ne vom recăpăta Lacrima şi vom fi iar împreună cu toţii. Dar s-ar putea să mai avem puţin de aşteptat pentru că nu ştim unde s-a dus tăticul tău...

Mama avea chipul surâzător şi râdea. Nu puteam scoate un sunet, dar inima mea, prea plină de dragoste pentru ea, voia să plângă. Acum se făcea că plânge mămuca. Şi, văzând-o cum plânge, mă copleşi o durere fără margini, dar tot nu puteam să plâng, oricât de fierbinte mi-aş fi dorit-o, căci tristeţea care părea să fi cuprins întreaga suflare era atât de covârşitoare că L-ar fi făcut şi pe Dumnezeu din ceruri să plângă.

Treptat, chipul trist al mamei, râzând printre lacrimi, se estompă.

Poate că plânge Dumnezeu, mi-am zis. Şi apoi am simţit că se afla cineva lângă patul meu. Am încercat să deschid ochii, dar n-am văzut decât un cap rezemat de braţul meu şi plete lungi bălaie. Fata – oricine o fi fost ea – plângea şi se ruga. Nu ştiu dacă visam sau se întâmpla aievea.

— O, Doamne, am auzit-o zicând, n-o lăsa, Te rog, să moară.

Apoi vărsă lacrimi fierbinţi. Nu ştiam dacă visez sau dacă sunt pe moarte. Oare aşa te simţi când mori... ca într-un vis, în care se perindă chipuri şi imagini fără ca tu să poţi scoate un sunet, fără să poţi vărsa măcar o lacrimă pentru suferinţa ta şi a lor?

Apoi am auzit ploaia... lovind năprasnic în acoperiş, undeva deasupra. Plângea Dumnezeu, întocmai cum crezusem. Toată lumea plângea. Întreaga suflare era întristată de durerea şi singurătatea lumii.

Şi inima mea din vis era încărcată de tristeţe, dar nu puteam vărsa o lacrimă.

Oare Dumnezeu plângea pentru că nu putea să mă ţină în viaţă – cum se rugase fata? Alunecam oare undeva între viaţă şi moarte, între împărăţia cerurilor şi cea a oamenilor, cu paturile de suferinţă, lacrimile, rugăciunile şi tristeţea lor?

Lacrimile cădeau mai departe din cer, revărsând durerea divină... şi Dumnezeu continua să plângă pentru tristeţea lumii şi pentru că nici măcar El nu mă putea trezi.

Peste o zi – sau poate numai un ceas? – mă deşteptai iar.

Deschisei ochii. Orbită de raza de soare ce se răsfrângea de pe peretele din faţa ferestrei, îi închisei iute la loc. Ceaţa mi se ridicase din minte şi desluşeam clar lumina, întunericul, umbrele şi formele.

Îmi scăpă un geamăt, apoi, spre marea mea mirare, izbutii să murmur:

— ... sete... apă...

— Mayme! exclamă Katie şi, venind într-un suflet la mine, mă copleşi cu sărutări. Ţi-ai... ţi-ai revenit cu adevărat??

— Ce..., mă sforţai eu să vorbesc, cuvântul sunând ca un croncănit de cioară, ce... vrei să... zici cu asta?

— O, ce bine – nu mai aiurezi! Mă duc să-ţi aduc nişte apă!

Într-o clipă se întoarse cu apa, îmi înălţă capul şi îmi duse paharul la buze.

— Bea, Mayme... bea cât de mult poţi. Ai nevoie de apă.

Gâtlejul mi-era uscat şi mă durea să înghit, dar i-am dat ascultare şi am izbutit să beau aproape toată apa din pahar.

— Ai stat să mă veghezi toată noaptea? Credeam c-am auzit şi glasul Josephei... A plouat?

— Am vegheat cu toţii la căpătâiul tău, Mayme, răspunse Katie. Am vegheat şi ne-am rugat şi am încercat să îţi dăm să bei apă în somn. Medicul a spus că ai nevoie de apă, dar abia dacă erai în stare să bei câte un strop. Delirai. Şi da, a fost o furtună năprasnică azi-noapte.

— A fost şi medicul aici?

— Da, a venit de trei ori.

— Cât am dormit?

— Mayme, zaci în pat de nouă zile.

— De nouă zile?!

— Credeam că ai să te prăpădeşti. Vai, Mayme, mi-era atât de teamă că am să te pierd!

Auzindu-ne pesemne glasurile, ceilalţi, care se aflau la parter, o luară la fugă în sus pe scară. Peste doar câteva clipe, se năpustiră cu toţii în odaie – tata, Jeremiah, unchiul Ward, Henry şi, la câteva secunde după ei, gâfâind din pricina urcuşului grăbit, Josepha.

— Bine ai revenit printre cei vii, fetiţă dragă! exclamă tata. Mai că ne pierduserăm orice speranţă!

26
Convalescență

Pe măsură ce treceau orele și îmi reveneam în fire, îmi dădeam tot mai mult seama cât sunt de slăbită și de deshidratată – așa-i zicea medicul, că nu băusem destulă apă. Jeremiah și Katie au rămas la căpătâiul meu toată ziua, iar Katie mi-a rămas alături chiar și noaptea, dormind pe podea lângă patul meu. Și m-au vegheat, ca doi îngeri păzitori, și a doua zi, dându-mi să beau o cantitate uriașă de apă și ceai. Iar, o dată la câteva ore, Josepha îmi trimitea, punctuală, câte o porție de supă.

Cineva se duse călare să anunțe medicul, iar acesta veni să îmi examineze piciorul.

— Îl poate păstra, domnule doctor? râse tata, dar aruncând o privire în jur își dădu repede seama că nimeni nu îi găsea remarca amuzantă, și cu atât mai puțin medicul.

— Așa se pare, răspunse acesta pe un ton serios. Dar a fost cât pe ce. Gheața pesemne că nu i-a salvat doar piciorul, ci și viața.

A doua zi, Josepha urcă ea însăși la mine cu niște supă proaspătă de legume. Mă ridicai în capul oaselor și luai castronul.

— Mulțumesc, Josepha.

După ce luai prima înghițitură, ea se întoarse să plece.

— Josepha, o oprii eu, parcă am visat că vorbeai cu cineva despre mine sau poate despre mămuca. Sau chiar erai cu adevărat aici?

— Da, stăteam de vorbă cu tătucu' tău, răspunse ea. Şedeam amândoi acilea cu tine şi-i istoriseam cum am cunoscut-o pe mămuca ta şi despre ziua cân' venit-ai pe lume.

— Mai povesteşte-mi o dată şi mie, o rugai eu.

Josepha se aşeză şi începu istorisirea.

— Vezi tu, copilă dragă, când sosit-a mămuca ta, io eram deja bucătăreasă pe plantaţia McSimmons de vreo doi ani de zile. Mi-aminteam cum îi să te simţi singură şi înfricoşată şi citit-am pe chipu' ei că fusese smulsă de lângă omu' drag. Văzând cât suferă, încercat-am, dar, s-o ajut şi uite aşa ne împrietenirăm.

— Şi ce făgăduinţă i-ai făcut?

— În noaptea cân' i-a venit sorocu', mamă-ta trimis-a pe cineva la conac după mine şi mă dusăi fuguţa în sat, un' era ea, împreună cu sclavele bătrâne şi cu câteva dintre femeile nemăritate. „Unde-i Josepha?" – alea fost-au primele cuvinte ce le-auzii de îndată ce pusăi picioru' 'năuntru. Măicuţa ta le rostise. O apucaseră deja durerile facerii. Dădui fuga la ea şi-o întrebai cum se simte. Îmi zise c-o doare rău. Mă aşezai lângă pat. Câteva dintre femeile mai tinere îi tamponau faţa şi fruntea cu bureţi umezi, iar Hazel şi ălelalte bătrâne se duseră după cârpe şi prosoape fierbinţi.

Naşterea fost-a lungă şi anevoioasă. Mamă-ta era secătuită de puteri şi ne temeam că n-o să scape cu viaţă. Şi ea gândea pasămite aşijderea. Cu fruntea-mbrobonată şi sudoarea şiroindu-i pe-obraji, îmi făcu semn să mă apropii şi-mi şopti la ureche:

— Spune-le să ne lase singure – doar preţ de-un minut...

Nedumerită, mă ridicai şi îi spusăi lu' Hazel ce-mi ceruse Lemuela, după care ieşiră toate din colibă.

— Mi-e frică, Josepha, spuse mămuca ta. Făgăduieşte-mi că, dac-o fi să păţesc ceva...

— N-ai să păţeşti nemica..., încercai io s-o liniştesc, da' ea-mi tăie vorba.

— Dar dacă, totuşi, oi păţi, promite-mi că o să ai grijă de fetiţa mea.

Îi promisei, de bună seamă, că oi avea.

— Ştiu că-i fată..., zise ea. O simte sufletul meu de mamă... Făgăduieşte-mi că-i avea mare grijă de ea.

Îi spusăi să stea pe pace, c-om avea tăte grijă şi de ea, şi de pruncu' ei.

— Dar dacă mor... vezi, rogu-te,... să aibă o viaţă frumoasă – cât de frumoasă poate fi viaţa unei sclave.

Îi făgăduii că mi-oi da silinţa şi ţiu minte că zisei, făr' să-mi dau io seama la vremea ceea ce adevăr grăiam:

— Şi – mai ştii? – poate că n-a fi toată viaţa sclavă.

Ş-apoi o întrebai:

— Dacă ştii că-i fată, ce nume vrei să-i dai?

— Mary Ann, răspunse măicuţa ta. Are s-o cheme Mary Ann.

De acum, ascultând-o pe Josepha, aveam deja ochii plini de lacrimi.

— Peste un ceas, venit-ai pe lume. Şi, chiar de viaţa măicuţei tale n-a fost nicio clipă în primejdie şi Lemuela şi-a revenit pe de-a-ntregul, io n-am dat niciodată uitării făgăduinţa pe care i-o făcusem. După vreo doi ani, mamă-ta s-a măritat cu fecioru' lu' Hazel şi d-aia tătă familia voastră se chema Jukes. Cum io lucram la conac, apucam să vă văd mai rar decât mi-aş fi dorit, da' prietenia dintre mine şi mămuca ta rămas-a mereu la fel de adâncă.

După ce plecă Josepha, m-am întins în pat plină de pace. Încet-încet, tot mai multe întrebări legate de copilăria mea îşi găseau răspunsul.

27
Rafturi pentru cărți

Într-o după-masă, în vreme ce Ward și Templeton erau afară pe câmp, iar Mayme era ocupată cu călcatul hainelor, Josepha se strecură afară din casă și o porni spre colibe.

Henry era afară, rindeluind o scândură. Negresa se opri să își tragă sufletul la umbra unui stejar bătrân, îl privi cum lucrează preț de un minut, două, după care se duse la el.

— Ziua bună, Henry. Cu ce te-ndeletnicești?

— Iacă, fățuiesc niscaiva scânduri pe care le-oi pune-n bucătărie, răspunse el, arătând spre casa ce se înnoia văzând cu ochii.

Josepha se apropie și își trecu degetele peste scândură.

— Tare-i netedă, comentă ea. Ce-i face cu ea?

— O tejghea colo-n bucătărie.

— A, păi atuncea tre' să fie netedă și frumoasă. Și-i din lemn masiv de stejar, pe deasupra, ca să fie trainică. Mda, a fi o tejghea straşnică. Da'... știi la ce mă gândesc io acu' că văz scândura asta?

— La ce? întrebă Henry.

— Dacă nu mă-nșel, Mayme ar vrea să aibă ș-un dulap pentru cărți în casa ceea. O bibliotecă mare și frumoasă, plină cu cărți.

— Hm... bună idee. Mayme citește mult?

— Pare-mi-se că ea și donșoara Katie îs mai tot timpu' cu nasu-n câte-o carte. Nu că Mayme ar avea multe cărți ale ei, da' într-o bună zi socotesc c-o să aibă.

— Păi, atunci oi mai lua niște cherestea îngustă din târg ș-oi vedea ce poci face. Pti... ce idee grozavă! Tu, Josepha, știi să citești?

— Știu, cum să nu, da' cât am fost la conacu' McSimmons am avut grijă să nu spun la nimenea.

Henry râse încetișor.

— Ai dreptate, mulți albi nu-i privesc cu ochi buni pe negrii care-s *prea* învățați.

— După părerea lor, negrii n-ar trebui nici măcar să gândească, încuviință Josepha. Ar vrea să fim tăți proști ca noaptea.

De astă dată, Henry hohoti de-a dreptul.

— Tu știi să citești? îl întrebă Josepha.

— Mda, știu. Nu prea bine, da' îndeajuns. Da' fostu' meu stăpân, dom' Clarkson, tare mă mai pizmuia din pricina asta. I se părea că-s fudul. Și bag seama că eram nițel, și tocmai asta a făcut să fiu despărțit de fecior și de nevastă. De atunci n-am mai spus la nimenea că știu să citesc.

— Citit-ai vreodat' *Coliba unchiului Tom*?

— Nu, da' auzit-am vorbindu-se de cartea ceea.

— E o porcărie, spuse Josepha. Viața de sclav nu era ușoară, o știm cu tății, da' nici așa de-ngrozitoare cum zice femeia ceea de-a scris cartea.

— Unii s-ar putea să nu-ți dea dreptate.

Josepha trase din umeri.

— Mie mi-a fost, bag seama, mai ușor decât altora.

— Ei bine, Josepha, acu' că ești liberă, dac-ar fi să ai cândva o casă a ta, ș-ai avea o bibliotecă, ce fel de cărți ai pune-n ea? o întrebă Henry.

— Păi, ia să mă gândesc... Aș vrea să am bunăoară *Călătoria pelerinului*. Asta era cartea din care mi se citea când eram copilă și luam lecții împreună cu donșoara Grace. Are niște ilustrații tare drăguțe. Ș-apoi Biblia, de bună seamă. Și tare mi-ar plăcea să am o carte de poezii numa' a mea, că tare-mi plac poeziile. Da' tu, Henry, ce cărți ai vrea să ai?

— Ştiu şi eu?... Nu m-am gândit niciodat' la asta. Nu-i bărbătesc să ai cărţi.

— Ce vorbă mai e şi asta, Henry Patterson?! Cărţile-s pentru tăţi ăi de ştiu să citească!

Pretinsa revoltă din glasul ei îl făcu să chicotească.

— Ai pasămite dreptate, încuviinţă el. Tovărăşia lu' Micah i-a stârnit lu' Jeremiah pofta pentru-nvăţat, ş-acu' îl învăţ bunăoară să citească folosindu-mă de un îndrumar *„McGuffy"* de mi l-a-mprumutat donşoara Katie. Aşa că şi noi, bărbaţii, avem, vezi bine, trebuinţă de oarece cărţi.

Rămaseră câteva clipe tăcuţi, Henry dând la rindea, iar Josepha privindu-l cum lucrează.

— Tu n-ai visat niciodat' să ai o casă a ta? o întrebă el la un moment dat.

— Io? murmură Josepha.

— Da, tu.

— Cum să visez la o casă... a mea, când io eram sclavă?

— Vreau a zice după ce fost-ai slobozită.

— Ce rost ar fi avut? Eram prea bătrână şi n-aveam orişicum niciun bănuţ.

— Nu te-ai gândit niciodat' să te măriţi?

— Nu, răspunse Josepha. Cin' să ia pe una ca mine? Unu' dintre stăpâni încercat-a să mă mărite, da' i-am spus clar şi răspicat că, de mai doreşte să mănânce pâinea şi plăcintele mele, să facă bine să nu mai aducă vorba de măritiş.

— De ce i-ai spus una ca asta?

Josepha căzu pe gânduri vreme de câteva secunde.

— La drept vorbind, nu-s nici io sigură. La vremea ceea nu credeam că mai vreau să iubesc vreodat' pe cineva. Fusesem îndurerată de prea multe ori. Aşa că mi-am zis, bag seama, că mi-oi putea purta io singură de grijă.

Făcu o pauză şi ochii i se umplură de melancolie.

— Iar acu' trecut-au anii peste mine şi, chiar de-s femeie liberă, îi prea târziu pentru tăte acestea. Şi uite-aşa, stau câteodat'

şi mă-ntreb dacă nu fost-a cumva o greşeală să aleg calea pe care-am ales-o, adăugă ea cu vocea tremurândă.

Îşi întoarse repede capul, ştergându-şi o lacrimă, după care inspiră adânc şi îşi ridică ochii spre Henry. Bărbatul se oprise din lucru şi o asculta cu mare atenţie.

— Da' în viaţă nu putem da timpu' 'napoi, nu-i aşa?

— Ăă... nu, nu putem, bolborosi el.

— Ei, da' din moment ce mi-ai pus asemenea întrebare, se vede treaba că tu cugetat-ai ceva la asta. Când început-ai să visezi la o casă a ta? Pe vremea când erai însurat, pasămite.

— Nu, răspunse Henry. Pe atunci eram şi noi sclavi şi nici cu gându' nu gândeam că-ntr-o zi om fi slobozi. După ce mi-am câştigat libertatea şi mai apoi, când domnu' Lincoln ne-a slobozit pe tăţi, atunci început-am a visa să-i găsesc pe Jeremiah şi pe mămuca lui şi să pun câţiva bănuţi deoparte ca să îmi ridic cândva o casă a mea. La asta visează orice bărbat. Ăsta fost-a şi visu' lu' tata şi mi-am zis că io chiar aş putea să-mi văd visu' cu ochii. Da' după ce-am aflat că nevastă-mea s-a prăpădit, totu' s-a năruit...

Se lăsă iar tăcerea. Cu gândurile departe, Henry îşi coborî privirea spre scândura din mâinile sale şi se apucă iar de şlefuit.

— Îmi pare rău pentru soaţa ta, spuse Josepha într-un târziu. Tre' să fie tare greu să iubeşti o femeie şi s-o pierzi în chipu' acesta.

Henry aprobă din cap.

— Da' aşa cum zici, cale de întoarcere nu-i. Tot ce putem face e să privim şi să mergem 'nainte.

Josepha îi cumpăni gânditoare vorbele, apoi o porni înapoi spre casă. Henry o petrecu tăcut cu privirea. Amândoi erau năpădiţi de un noian de gânduri, dar pentru moment îşi spuseseră tot ce era de spus.

În noaptea aceea, Josepha stătu trează în pat, cugetând.

Discuţiile cu Henry din ultimele săptămâni, şi mai cu seamă aceasta din urmă, îi stârniseră amintiri la care nu se mai gândise de ani de zile.

Oare Mose ar fi ajuns vreodată a o iubi... ca femeie? Sau ar fi rămas un prieten din copilărie şi nimic mai mult?

N-avea s-o ştie niciodată. Anii se scurseseră cu repeziciune, iar acum...

N-avea rost să se întrebe ce ar fi putut să fie. De-a lungul anilor, destinul i-a fost modelat de alţii... şi de propriile-i alegeri. Acum era prea târziu pentru regrete. Viaţa ei a fost aşa cum a fost. Cu rele şi cu bune. Aşa cum îi zisese lui Henry, timpul nu poate fi dat înapoi.

Henry medita la rându-i la conversaţia purtată cu Josepha. Dar, în vreme ce ea se gândea la cele de care nu avusese *niciodată* parte şi era prea târziu să mai aibă vreodată, el se gândea la cele de care *avusese* parte – la părinţii lui, şi îndeosebi la Lacina, mama lui Jeremiah. Nu trecea zi în care să nu se gândească la ea. Ea fusese iubirea vieţii lui şi nu crezuse că avea să mai iubească vreodată pe alta.

Totuşi, în aceste ultime săptămâni îi făcuse o reală plăcere să se afle în compania unei femei de vârsta lui. Toţi ceilalţi se purtau minunat cu el. Templeton şi Ward îi deveniseră prieteni buni. Ei, dar era diferit să stea de vorbă şi să râdă cu o femeie din propria-i rasă, care fusese la rându-i sclavă, trecuse cam prin aceleaşi încercări şi se afla în acelaşi punct pe drumul vieţii. Nu era genul de prietenie pe care s-o poţi avea cu un alt bărbat sau pe care un negru să-o aibă cu un alb.

Pe nesimţite, fără să se fi aşteptat la una ca asta, începuse să nutrească în adâncul inimii o afecţiune caldă pentru Josepha.

Nădăjduia că Lacina nu se supără. De fapt, era sigur că îl înţelege.

Cum stătea el întins în pat, cugetând la ziua ce tocmai trecuse, gândul la Josepha îi trasă un zâmbet larg pe chip. Nici că putea fi mai diferită de Lacina. Cele două doamne se deosebeau ca de la cer la pământ. Ei, dar nici nu şi-ar fi dorit să fie la fel.

Să fie oare prea târziu, se întrebă el, prea târziu pentru aceste simţăminte ciudate ce i se înfiripau în inimă pentru prima oară în mai bine de douăzeci de ani?

Dar e vreodată prea târziu să iubeşti?

28
Povestea fraților Daniels

Într-o zi mă aflam la mine în odaie. De când mă muşcase şarpele, oboseam parcă mai repede şi de multe ori simţeam nevoia să mă întind în pat şi să trag un pui de somn.

În depărtare, Henry bocănea de zor. Uitându-mă pe fereastră, am văzut-o pe Josepha îndreptându-se spre colibă. Când ajunse la el, Henry lăsă jos ciocanul şi, în scurtă vreme, îmi ajunseră vag la urechi râsetele lor. Eram tare bucuroasă s-o aud pe Josepha râzând.

Dădui să mă întorc la parter când deslușii dedesubt zvon de voci.

Katie stătea de vorbă cu cei doi unchi ai ei.

Nevrând să-i deranjez, m-am aşezat pe trepte să ascult. Nu aveam impresia că aş trage cu urechea – în fond şi la urma urmei, eram cu toţii o familie.

*

— De ce te-ai dus în California, unchiule Ward? numai ce întrebase Katie.

— Ca să caut aur, firește!

— Şi chiar ai găsit! râse Katie. Dar ce te-a mânat să te duci acolo? Doar aurul?

Se lăsă tăcerea preț de o clipă.

— Nu știu. Am fost dintotdeauna oaia neagră a familiei, bag seama, răspunse Ward în cele din urmă.

— Și eu care credeam că această onoare îmi revine mie! râse Templeton.

— Poate că amândoi eram, spuse fratele lui. Fetele – mamă-ta și mătușă-ta, Nelda – erau cuminți și ascultătoare, pe când noi, băieții, ne vâram mai mereu în belele. Mamă, ce bătăi ne mai dădea tata cu cureaua și cu făcălețul!

— Parcă o simt și-acum! i se alătură Templeton.

— Încerca, sărmanul de el, să ne îndrume pe calea cea dreaptă. Tu însă, bun de gură cum erai, izbuteai să scapi mai mereu basma curată.

— Ei, dar pe tata nu-l puteam duce niciodată cu vorba! râse Templeton. El mă citea ca pe o carte deschisă.

— Mda, dar reușeai să duci de nas pe restul.

— Și asta te deranja? întrebă Templeton.

Ward căzu câteva clipe pe gânduri.

— Nu cred. Așa erai tu, nu te-am învinovățit niciodată pentru asta. Știam că nu-mi vrei răul. Totuși, mă înfuria câteodată faptul că, în afară de tata, toți ceilalți te credeau și toată vina cădea asupra mea.

Templeton râse trist.

— Îmi pare rău, Ward. Nu eram decât un puști pus pe șotii care nu știa ce face. Presupun că mi-am dat de mic seama că pot vrăji lumea cu vorba dulce, cu un zâmbet, două și n-am stat niciodată să mă gândesc ce ți s-ar putea întâmpla ție.

Făcu o pauză, apoi exclamă:

— Ei aș! Pe cine încerc eu să păcălesc? Știam prea bine ce fac. Știam că greșesc. Dar, când ești tânăr, nu îți dai seama că răul, oricât de mărunt ar fi, tot rău se numește.

— Mda, mă rog... ce-a fost a fost. Nu-ți port pică. Tu erai fratele și prietenul meu cel mai bun. Cu tine nu mă plictiseam niciodată. Totuși, pe la 17–18 ani, mi-am spus că ar fi poate mai bine să pun puțină distanță între noi. Cred că voiam pur și simplu să fiu pe picioarele mele, nu știu. Aveam impresia că trăiesc în

umbra ta și simțeam poate nevoia să aflu cine este Ward Daniels fără fratele său.

— Și ce ai făcut, unchiule Ward? întrebă Katie.

— Am plecat de acasă și am pribegit câțiva ani de colo colo, muncind ce și pe unde apucam...

Ward făcu o pauză și se întoarse spre fratele său.

— Mama și tata au suferit mult, nu-i așa?

— O, da, plecarea ta a fost o adevărată lovitură pentru ei, răspunse Templeton. Mama a plâns zile în șir, iar tata s-a închis în el. Pe vremea aceea, credeam că atunci când tace înseamnă că este furios. Abia mai apoi am înțeles că era doar îndurerat. Își ținea iubirea ascunsă în adâncul sufletului. Așa era tata.

— Ținea la noi mai mult decât am fi bănuit-o vreodată.

— Așa este. Dar pe vremea aceea eram doar niște băiețandri neștiutori. De înțeles, am înțeles-o prea târziu, când el nu mai era.

— Și pe unde ai pribegit, unchiule Ward? întrebă Katie.

— Am cutreierat de colo colo – St. Louis, Chicago, Memphis. Dacă te îndreptai spre vest, găseai mereu ceva de lucru – ba să bați cuie, ba să sapi șanțuri. Țara se extindea spre vest și erau o mulțime de lucruri de făcut. Firește, pe vremea aceea St. Louis era un oraș de frontieră cu vestul. Ehei, multe s-au schimbat de atunci! Munceam atât cât să pot călători mai departe. Am văzut mai toată țara, dar acum regret că nu am păstrat o legătură mai strânsă cu familia. Nu le-am scris nici măcar o dată alor mei – mama și tata habar nu aveau unde mă aflu. Iar când m-am întors în sfârșit acasă, tata deja se prăpădise.

Oftă adânc și se lăsă tăcerea.

— Să știi, Templeton, că mi-e dor de tata, continuă el într-un târziu. Credeam că e aspru cu noi doi, dar de fapt voia doar să ne învețe ce înseamnă bunul simț și respectul față de ceilalți. A fost un om bun. La drept vorbind, noi trei am fost foarte apropiați. Mai ții minte cum râdeam tustrei și cum ne jucam împreună? Dar... după ce am plecat de acasă, nu l-am mai văzut niciodată. Mi-am dat seama prea târziu ce tată minunat ne-a dat Dumnezeu.

Iar, când m-am întors, mama îmbătrânise şi, după durerea pe care i-am pricinuit-o plecând de acasă fără niciun cuvânt, legătura noastră se şubrezise prea tare ca să mai poată fi dreasă. Nu spun că mama nu m-a iertat. La cum o ştiu eu pe ea, m-a iertat cu siguranţă. Doar că am rănit-o prea adânc. Ea le avea pe cele două fete şi ne-am despărţit parcă în două familii – fetele şi băieţii.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, dar acum că zici, să ştii că ai dreptate, încuviinţă Templeton. Chiar aşa s-a întâmplat.

— Apoi a început goana după aur şi la nici o săptămână după ce am aflat vestea, am şi pornit spre California. Era aventura pe care o aşteptasem toată viaţa! Mai ţii minte, Templeton, cum te-am convins să vii cu mine?

Templeton pufni în râs.

— Cum aş putea să uit? În lunile acelea lungi de călătorie, credeam că n-am să ţi-o iert niciodată! Indieni, soare, ploaie, secetă, şerpi... săptămâni întregi petrecute în şa! Nu eram făcut pentru aşa ceva. Viaţa de pribeag nu era nicidecum pe gustul meu. Ei, dar odată ce am ajuns în California... Ehei, ce forfotă mai era în San Francisco pe vremurile acelea! Nu-i aşa, Ward?

— Un loc întins cât vezi cu ochii, plin de lume pestriţă! râse fratele lui. Mă întreb cum o fi acum. Poate că ar trebui să ne întoarcem cândva la San Francisco. Acum putem călători până acolo cu trenul.

— Ştiu şi eu, frate? Nu crezi că suntem cam bătrâni pentru asemenea aventuri?

— Probabil, dar mie tot mi-ar plăcea să revăd oraşul acela.

— Şi ce aţi făcut acolo? întrebă Katie.

— Ceea ce făceau alţi mii de bărbaţi ca noi – am cutreierat în lung şi-n lat ţinutul aurului, căutând un loc de prospectare care să nu fi fost încă revendicat.

— Şi aţi găsit vreunul?

— Ne-am mutat dintr-un loc într-altul, cercetând râuri şi pâraie. Aur se găsea, dar era muncă grea. Am prospectat o seamă de vreme într-o mică aşezare numită Miracle Springs – îl mai ţii

minte, Templeton, pe bătrânul care ne-a ajutat să pornim căutările... cum îl chema?

— Jones, pare-mi-se.

— Asta era – Alkali Jones! Ce mai personaj! Orișicum, datorită îndrumărilor sale, în scurtă vreme am început să mă descurc binișor.

— Da, am cunoscut niscaiva oameni cumsecade acolo. Nu uita de Drum Hollister, de Parish Mine și de Freight.

— Și tu, unchiule Templeton, ce ai făcut? întrebă Katie.

— Munca de prospectare era prea grea pentru mine! râse acesta. Spre deosebire de Ward, pe mine nu mă entuziasma colo, niscaiva praf de aur rămas pe fundul tingirii. Așa că m-am dus în Sacramento și acolo mi-am descoperit talentul la pocher. Cred că am câștigat la jocul de cărți aproape cât a câștigat Ward din prospecțiuni.

— Dacă nu mai mult! exclamă fratele său. Doar că ai pierdut mai toți banii.

— E adevărat, unchiule Templeton?

— Mă tem că așa-i jocul de pocher, Katie. Pe când Ward era furnica harnică și strângătoare, eu eram greierul leneș și risipitor. Nu cred să fi trișat vreodată, dar uneori jucam în chip nechibzuit. Și uite așa, în cele din urmă, Ward a ajuns să strângă praf și pepite de aur în valoare de vreo două mii de biștari, iar mie nu mi-a rămas nici o sută de dolari în buzunar.

— Și atunci v-ați întors în est?

— Eu m-am întors primul, când am simțit că pericolul plutește în aer, răspunse Templeton.

— Ce fel de pericol?

— Câmpurile aurifere erau mereu pline de primejdii, Kathleen, oftă Ward. Banii îi atrag de regulă pe indivizii de cea mai joasă speță. Ispita bogăției e adesea mai puternică asupra celor necinstiți. Nu știu de ce. Acum că stau să mă gândesc, nu are nicio logică. Dar asta-i realitatea. Cu cât e omul mai lipsit de scrupule, cu atât își va dori mai mulți bani și va face orice ca să-i obțină. Așa că se găseau tot felul de netrebnici pe acolo care,

pentru a pune mâna pe aur, nu se dădeau în lături de la bătăi, minciuni, înşelăciune... nici chiar de la omor.

Inspiră adânc.

— M-am luat la harţă cu doi-trei indivizi care încercau să îşi revendice cu forţa drepturile asupra locului în care lucram. Socoteau că nimeni nu va avea curajul să îi înfrunte, deoarece eram doar o mână de oameni şi fiecare dintre noi muncea singur pe râul Yuba, la nord de Nevada City. Într-o noapte, au venit să îl alunge de acolo pe bătrânul irlandez care prospecta parcela de lângă a mea. Trezit de focurile de armă, mi-am înşfăcat puşca şi am dat fuga afară. Apropiindu-mă tiptil de coliba bătrânului, l-am auzit implorându-i să-i cruţe viaţa. L-au împuşcat în cap. Şi asta pentru o licenţă de prospectare ce nu făcea probabil nici 500 de dolari. În momentul acela am luat-o razna şi m-am apucat să trag ca bezmeticul pe fereastră. Când mi-am venit în fire, unul dintre indivizi zăcea mort pe podea, iar ceilalţi se îndepărtau călare, strigând că odată şi odată tot or să-mi vină de hac. Îi gonisem înainte să găsească aurul vecinului meu.

Nu-mi venea să cred că omorâsem un om. Stăteam năuc cu puşca în mână, fixând cele două cadavre din colibă. Eram un ţintaş bun, dar acum o regretam amarnic. Ştiam că se vor întoarce. Unul dintre ei era un individ pe nume Bilsby care, deşi abia trecuse de vârsta adolescenţei, avea deja o reputaţie de ucigaş cu sânge rece.

— Bilsby! şopti Katie, cutremurându-se la auzul numelui.

— Am lepădat scârbit puşca, continuă Ward, şi mi-am jurat că n-am să mai pun mâna pe o armă cât oi trăi. Ştiam că Bilsby va căuta răzbunare, aşa că în aceeaşi noapte mi-am luat tălpăşiţa. L-am îngropat pe bătrânul Mac, apoi i-am strâns aurul şi l-am luat cu mine, laolaltă cu niscaiva scrisori aflate în colibă, sperând că am să găsesc adresa vreunei rubedenii de-ale lui căreia să-i trimit banii. După aceea mi-am adunat catrafusele şi propriul aur şi dus am fost. În zori mă aflam deja departe de locul acela.

N-am privit niciodată înapoi. M-am întors în est şi atunci am venit, Kathleen, la mamă-ta şi i-am dat aurul. După aceea mi-am

văzut de drum, având grijă să fiu mereu cu un pas înaintea bandei lui Bilsby. Individul m-a urmărit ani de-a rândul. Socotesc că nu îl mâna atât dorința de a pune mâna pe aur – era prea puțin ca să merite efortul – cât setea de răzbunare.

— S-o fi gândit că ai mai mult aur, interveni Templeton. Mi-e greu să cred că ne-a hăituit atâta amar de vreme pentru câteva sute amărâte de dolari. Ei, dar de aflat, presupun că n-o s-o mai putem afla niciodată.

— Puțin probabil, oftă Ward.

Urmă o tăcere îndelungată.

— Și tu, unchiule Templeton? întrebă într-un târziu Katie. Nu ziceai că ai plecat din California înaintea unchiului Ward?

— Ba da. Am câștigat destui bani cât să mă întorc în est cu vaporul. Era mult mai ușor decât să străbați trei mii de kilometri călare.

— Și apoi ce ai făcut?

— Ce făcusem și în California – am continuat să joc cărți. Am cutreierat dintr-un oraș într-altul, jucând în saloanele marilor hoteluri, și am petrecut o seamă de vreme vânturându-mă prin Mississippi. Pe atunci aveam impresia că trăiesc în huzur, dar privind acum înapoi îmi dau seama că nu era decât o viață deșartă. Nu știu, zău, ce era în capul meu.

29
Doamna Hammond

Renovarea colibei începuse cu luni în urmă. Henry lucra mai departe la grajdul cu chirie din Greens Crossing câte trei, patru sau uneori chiar cinci zile pe săptămână, dar în afara drumului călare până acolo, pe care îl făcea mai mereu împreună cu Jeremiah, ceea ce îi bucura pe amândoi, mersul în târg nu părea să îi mai facă la fel de multă plăcere ca odinioară.

De acum, lucrurile se schimbaseră în Greens Crossing. Nu era uşor să fii negru şi ştiu că atât Henry, cât şi Jeremiah o simţeau la fiece pas. La drept vorbind, nu fusese niciodată uşor să fii negru într-o lume a albilor. Dar acum situaţia se înrăutăţise. Albii ne aruncau priviri urâte şi înfricoşătoare. Josepha nu mergea mai niciodată în oraş, iar eu mă duceam doar însoţită de Katie, de tata sau de unchiul Ward. Jeremiah trebuia să fie cu mare băgare de seamă, căci un negru tânăr şi puternic ca el era ţinta preferată a puşlamalelor albe care căutau cu lumânarea un pretext ca să sară la bătaie. Jeremiah nu ne însoţea niciodată pe mine sau pe Katie, ştiind că asta ar fi înfuriat pe oricine l-ar fi văzut. Luându-se la harţă cu Deke Steeves sau oricare alt zurbagiu alb, ne-ar fi pus pe toţi în pericol, şi o ştia prea bine.

Totuşi, cineva trebuia să se ducă în oraş măcar o dată pe săptămână ca să ridice corespondenţa şi să facă niscaiva cumpărături.

Şi cum tata şi unchiul Ward voiau să fie la curent cu mersul lucrurilor, luam întotdeauna şi o gazetă.

Într-o zi, tata rămase să stea de vorbă cu domnul Watson la depozit, iar eu şi Katie ne duserăm la magazinul universal. Coana Hammond era singură în spatele tejghelei. Când ridică ochii spre noi, o expresie ciudată îi apăru pe chip şi schiţă un zâmbet. Era prima oară când o vedeam zâmbind – de faţă cu mine!

— Bună ziua, domnişoarelor, ne salută ea cu vocea mai puţin răsunătoare decât de obicei – de parcă nu s-ar fi simţit bine.

— Bună ziua, doamnă Hammond, spuse Katie. Am venit după corespondenţă şi câteva provizii.

Jupâneasa scoase corespondenţa noastră din sertar şi o aşeză pe tejghea.

— Pare-se că una dintre scrisori e din Nord... din Pennsylvania, murmură ea.

Katie luă plicul şi citi ce era scris pe el.

— E de la mătuşa Nelda, sora mamei şi a unchilor Templeton şi Ward.

— A... asta înseamnă că voi sunteţi din Nord?

— Mama şi unchii mei s-au născut în Pennsylvania, răspunse Katie. Presupun că singurul motiv pentru care ne aflăm aici, în Carolina de Nord, este că mama s-a măritat cu tata şi s-a mutat aici la el.

— Măicuţa ta a fost o femeie deosebită – puternică, muncitoare şi mereu amabilă.

Doamna Hammond făcu o pauză şi acea expresie năstruşnică îi reapăru pe chip.

— Îmi amintesc ziua când a venit pentru prima oară la prăvălie, spuse ea. Nu cred că era mult mai vârstnică decât eşti tu acum, Kathleen. Cât de ciudat mi se părea accentul ei nordic... Dar apoi încet-încet m-am obişnuit cu el. O adusese cu ea pe fata aia de culoare...

Aruncă o privire spre mine, apoi se întoarse iar spre Katie şi continuă:

— Veneau mereu împreună – așa cum veniți voi două. Nu știu cum o chema pe fata aceea...

— Lemuela, spusei eu.

— A... mă rog, făcu doamna Hammond, dând din cap. Erau mereu nedespărțite – la fel cum sunteți voi două. Acum, când v-am văzut intrând pe ușă, mi-am adus aminte de ele – mai ales de mama ta, Kathleen. Semeni tot mai mult cu ea pe zi ce trece.

Mă măsură iar iscoditoare, dar în următoarea clipă numai ce se albi la față și se clătină. Cu mâna nesigură, își trase un scăunel și se așeză.

— Ce s-a întâmplat, doamnă Hammond? întrebă Katie alarmată. Nu vă simțiți bine?

Femeia se sforță să schițeze un zâmbet.

— De câteva zile mă simt cam slăbită.

— Și ați fost la medic?

— Nu, nu am când să mă duc. Trebuie să țin prăvălia deschisă.

— Dar dacă sunteți bolnavă...

— Am să mă descurc eu cumva. Nu pot... închide prăvălia. Dacă lumea...

I se frânse vocea și își întoarse privirea.

— Ce voiați să ziceți, doamnă Hammond? întrebă Katie.

— Știi cum e... dacă n-ar fi deschis, lumea s-ar duce la magazinul universal din Oakwood...

— Oamenii ar înțelege. Cu toții ne îmbolnăvim din când în când.

— Nu-mi pot asuma riscul. Nimeni din târg nu mă place – o știi prea bine, Kathleen. Nimănui nu i-ar păsa... și nu pot spune că i-aș învinovăți. Nu, adăugă ea, trăgând hotărâtă aer în piept și ridicându-se iar în picioare, prăvălia trebuie să rămână deschisă. Am s-o scot eu la capăt. Și acum spune-mi, Kathleen, de ce altceva mai aveți trebuință?

Katie și cu mine schimbarăm îngrijorate o privire, dar de spus, niciuna dintre noi nu spuse nimic. În doar câteva clipe, doamna Hammond își veni în fire. Peste un minut, când intră un

nou muşteriu, era morocănoasă ca întotdeauna, de nici prin cap nu ţi-ar fi trecut că ar fi putut fi vreodată altfel.

În drum spre casă, nu ne puteam lua gândul de la ea. Cine s-ar fi gândit că într-o bună zi voi ajunge să o compătimesc pe coana Hammond? Dar chiar îmi era milă de ea. Şi lui Katie aşijderea. Unde că era suferindă, părea şi tristă – mai tristă decât o văzuserăm vreodată.

De cum ajunserăm acasă, Katie se duse întins la bucătărie. Josepha şi Henry stăteau la masă, tăifăsuind.

— Josepha, eşti bună să pregăteşti nişte supă de pui în după-masa asta?

— Cum să nu, donşoară Katie, răspunse Josepha. Ţi-e poftă de supă?

— Nu, dar doamna Hammond nu se simte bine şi m-am gândit că ar fi frumos să îi duc nişte supă de pui. La cât îi este de greu să ţină prăvălia deschisă, măcar să nu-şi mai bată capul cu gătitul.

— Vrei să-i duci supa făcută de mine lu' coana Hammond?

— De ce nu?

— Pen' c-o s-o arunce – d-aia!

— Ei bine, eu zic că încercarea moarte n-are. Mâine dimineaţă mă duc în târg. Chiar de nu vrea nimeni să mă însoţească, eu merg oricum să-i duc nişte supă.

— Bine, oi face supa ceea, se învoi reticentă Josepha. Da' numa' de dragu' dumitale. Că, la ce urât se poartă femeia ceea cu ăi de culoare, de ea nu mi-e drag defel.

Katie se uită zâmbind la mine, fără să spună nimic.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, pornirăm iar amândouă spre Greens Crossing.

Ajunserăm cu puţin înainte de ora 9, când magazinul universal trebuia să fie deja deschis. Da' uşa prăvăliei era încuiată, şi dinăuntru nu răzbea niciun zgomot.

— Să mergem în spate, spuse Katie.

Uşa din dos, care dădea spre apartamentul jupânesei, aflat deasupra prăvăliei, nu avea zăvorul tras.

Katie bătu, apoi crăpă uşor uşa şi strigă:

— Doamnă Hammond... doamnă Hammond, sunt eu – Kathleen Clairborne.

Tăcere.

— Doamnă Hammond, strigă Katie din nou. Sunt eu, Katie Clairborne.

Neprimind nici de astă dată răspuns, Katie deschise larg uşa şi se strecură înăuntru. O urmai şovăielnică. N-aş fi îndrăznit să fac una ca asta fără Katie. Ea era mult mai curajoasă decât mine. Şi albă, pe deasupra, ceea ce schimba cu totul lucrurile.

Chit că niciuna dintre noi nu călcase până atunci în locuinţa doamnei Hammond, Katie se duse întins la scară şi urcă tiptil treptele. În jur domnea o tăcere care îmi dădea fiori. Chiar şi aşa, am urmat-o, înarmată cu oala cu supă.

La etaj uşa era întredeschisă.

— Doamnă Hammond, spuse Katie, intrând în camera de zi. Doamnă Hammond, sunt eu, Kathleen Clairborne.

Nimic.

— Doamnă Hammond...

Un geamăt stins se auzi în sfârşit din odaia alăturată.

Katie dădu fuga înăuntru. Eu am rămas să aştept afară.

Se auzi încă un geamăt.

— E întinsă pe podea, îmi strigă Katie. Vai, doamnă Hammond, ce aţi păţit?

— Am căzut... şi nu m-am mai putut ridica.

— Vom avea noi grijă de dumneavoastră, doamnă Hammond. V-am adus nişte supă de pui. Nu-i aşa, Mayme? Hai şi ajută-mă să o punem în pat!

Coana Hammond îşi ridică privirea spre mine şi schiţă un surâs.

— Mulţumesc, fetelor. Nu merit atâta bunătate. O hoaşcă nesuferită ca mine...

— Nu vorbiţi aşa, doamnă Hammond, o întrerupse Katie. Acesta e rostul prietenilor şi al vecinilor. Mayme, vezi dacă

poţi aprinde focul în sobă şi pune supa la încălzit. Doamnă Hammond, cu ce vă mai putem ajuta?

— Prăvălia... Cât e ceasul?

— Cred că e aproape ora nouă.

— Aoleu... trebuie să deschid prăvălia!

Se sforţă să se ridice în capul oaselor, dar era trasă la faţă şi vădit slăbită.

— Staţi şi vă odihniţi, doamnă Hammond, o îndemnă Katie. Spuneţi-mi ce să fac şi am să mă duc eu să deschid prăvălia. Între timp, Mayme va încălzi supa. Dacă voi avea vreo nelămurire, am să vin să vă întreb.

— Eşti tare drăguţă, Kathleen. Nici nu ştiu... Păi, ia să vedem... Cheia de la prăvălie e agăţată în cui în spatele tejghelei... Corespondenţa e sub tejghea. Dacă cineva vrea să cumpere ceva, trece-i în caiet numele şi ce a cumpărat şi spune-i că am să-i dau eu recipisa mai târziu. Nu cred că se va supăra careva.

— N-are să se supere nimeni, doamnă Hammond. Dacă voi avea nelămuriri, am să vin să vă întreb sau am s-o trimit pe Mayme. Între timp, dumneavoastră odihniţi-vă liniştită. Dacă nu vă reveniţi în câteva ore, vom trimite după medic.

Zicând acestea, Katie coborî la parter, lăsându-mă singură cu coana Hammond. Când mă dusei în bucătărie să pornesc soba, nu găsii niciun cărbune. Asta explica, vezi bine, frigul care era în casă. Totuşi, cu câteva ambalaje şi ziare vechi, aprinsei lesne focul şi, în scurtă vreme, oala cu supă se încălzea deja pe sobă. Apoi făcui focul în camera de zi. Numai ce aprinsesem o mână de surcele când se ivi Katie în capul scării.

— Cum se simte?

— Nu ştiu, răspunsei eu. Abia ce am isprăvit de aprins focul în sobe.

Katie intră în dormitor. Doamna Hammond se ridicase în fund şi încerca să îşi scoată cămaşa de noapte.

— Nu vreţi să vă ajut? întrebă Katie.

— Vai, ţi-aş fi tare recunoscătoare, draga mea. Îmi pare rău că îţi dau atâtea bătăi de cap.

— Nu vă faceţi griji, doamnă Hammond, răspunse Katie, luând rochia pe care jupâneasa o lăsase în ajun întinsă pe scrin. Din când în când, oricine are nevoie de puţin ajutor.

O ajută să îşi tragă rochia peste cap, apoi adăugă:

— A trecut pe aici domnul Thurston. Spunea că urma să îi pregătiţi o comandă.

— O, da... Am... am uitat de ea.

— Spuneţi-mi mie ce să fac.

— Aşteaptă în prăvălie?

— Nu, mai avea câteva drumuri de făcut în oraş şi a zis că se va întoarce după aceea. Vă salută şi vă urează însănătoşire grabnică.

Îi încheie ultimii nasturi de la rochie şi o ajută să se întindă la loc.

— Foarte amabil din partea dânsului. E un om cu suflet bun.

Doamna Hammond slobozi un oftat plăpând, parcă prea sleită ca să mai poată vorbi.

— Cum rămâne cu comanda dumnealui? întrebă Katie.

— Începusem deja să o pregătesc. În stânga tejghelei e o grămăjoară cu diverse lucruri...

— Da, am văzut-o.

— Pe grămăjoară e şi lista lăsată de el... cred. Dacă vrei, Kathleen... poţi încerca să cauţi restul articolelor pe care le-a comandat. Dacă nu găseşti ceva, vino să-ţi spun unde se află.

Katie o înveli iar cu pătura şi dădu să plece. Doamna Hammond îi prinse mâna.

— Mulţumesc, Kathleen, spuse ea, zâmbind din nou. Nici nu ştii cât de mult înseamnă asta pentru mine.

Katie îi întoarse zâmbetul, după care coborî înapoi în prăvălie.

Pe mine mă cam stingherea să fiu singură cu coana Hammond, mai ales că ştiam ce părere are despre negri. Aşa că am rămas în camera alăturată, îngrijind de foc şi învârtind în supă până ce începură în sfârşit să se înalţe aburi din oală.

Când am socotit că supa-i gata, am aruncat o privire în jur şi am găsit un polonic, un castron şi o lingură. Am pus două

polonice de supă în castron, după care m-am apropiat de dormitor şi mi-am iţit capul pe uşă, întrebând cu jumătate de gură:

— Doamnă Hammond?

Stătea întinsă în pat, în aceeaşi poziţie în care o lăsase Katie. Îşi întoarse ochii spre mine.

— Da... ăă... Mayme – aşa pare-mi-se că te numeşti?

— Da, doamnă. Doriţi să gustaţi din supa făcută de Josepha? Cred că e destul de fierbinte.

— Miroase tare bine, oftă ea. De cinci minute încoace nici că mă pot gândi la altceva.

Am traversat odaia, oprindu-mă lângă pat.

— Ia loc aici, lângă mine, mă invită ea.

Mă aşezai pe marginea patului, cu castronul şi lingura în mână.

— Vreţi să... ăă... vreţi să vi le pun pe noptieră?

— Nu cred că aş fi în stare să mănânc în picioare în momentul ăsta.

— Nu aţi vrea... hm... nu aţi vrea să vă ajut?

— Ţi-aş fi recunoscătoare – nu de alta, dar miroase aşa de bine!

Pusei castronul pe noptieră.

— Ajută-mă, te rog, să mă ridic în şezut.

Sfielnică, am apucat-o pe după umeri şi am ajutat-o uşurel să se ridice. Nu-mi venea să cred că fac asta! Şi că stau pe patul coanei Hammond! Dar nu părea s-o deranjeze.

— Uite... aşază-mi pernele astea în spate să mă reazem de ele... Aşa... O, acum e mult mai bine! Mulţumesc, Mayme. Iar acum dă-mi să gust din supa asta grozavă. Nu vreau să ţin eu castronul... mi-e frică să nu-l scap.

Am luat iar castronul în mână şi, cu şi mai mare băgare de seamă, i-am dus la buze o lingură de supă. Înghiţi supa, apoi închise ochii şi oftă satisfăcută.

— Mm... e delicioasă! Nici nu mi-am dat seama cât mi-era de foame. Azi-noapte m-am băgat direct în pat fără să pun nimic în gură.

I-am mai dat o lingură, apoi încă una şi, în scurtă vreme, castronul se goli.

Când i-am luat lingura de la buze, întinse cu blândeţe două degete şi îmi atinse, aproape curioasă, dosul palmei.

— Ai pielea cafenie.

— Sunt negresă.

— Da, ştiu, zise ea zâmbind. N-am mai atins până acum pielea unei fiinţe de culoare. La pipăit se simte întocmai ca pielea unui alb.

Cuvintele ei îmi amintiră de primele zile petrecute la Rosewood.

— Şi pentru mine a fost ciudat când am atins prima oară pielea lui Katie.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă ea.

— Când am ajuns la Rosewood, după ce familia mea şi a ei au fost masacrate.

— Voi două îmi amintiţi aşa de mult de mama lui Katie şi prietena ei de culoare! Cum ziceai că o chema?

— Lemuela.

Doamna Hammond dădu din cap.

— Erau nespus de apropiate, la fel ca tine şi Kathleen. Eu n-am avut niciodată o prietenă atât de bună.

— Eu n-am avut niciodată o prietenă precum Katie.

— Straniu..., murmură doamna Hammond. Kathleen seamănă fără doar şi poate cu mamă-sa, iar tu... Ştiu că se spune că în ochii albilor toţi cei de culoare arată la fel, dar – chit că n-am văzut-o decât de câteva ori – tu... dacă nu cumva mi-o fi jucând feste memoria... tu pari să aduci cu mica sclavă a lui Rosalind.

— Era mama mea. Şi nu era sclavă. Era o negresă liberă din Nord.

Doamna Hammond făcu ochii mari.

— Nu mai spune!

Încuviinţai din cap.

— Tatăl lui Katie a vândut-o domnului McSimmons când a aflat că e însărcinată cu mine.

— Măi să fie! Şi tatăl tău...

— Tatăl meu este Templeton Daniels. Eu şi Katie suntem verişoare.

— I-auzi!... Ei bine, asta explică multe.

I-am istorisit restul poveştii noastre, despre familia mea şi familia lui Katie. După ce am isprăvit istorisirea, doamna Hammond rămase îndelung tăcută. Nu ştiam la ce s-o fi gândind.

— Doamne, ce tragedie..., murmură ea într-un sfârşit. Trebuie să vă fi fost foarte greu amândurora.

— Ne-a fost, nu zic nu. Dar greutăţile ne-au unit şi împreună am trecut peste durere. Dumnezeu a fost milostiv cu noi şi ne-a dăruit o nouă familie. Altfel poate că n-aş fi ajuns să îmi cunosc tatăl.

— Templeton Daniels este într-adevăr tatăl tău?

— Da, doamnă.

— Pare un om cumsecade.

— Chiar este.

— Mă tem că m-am purtat mai urât cu el decât s-ar fi cuvenit, spuse ea cu o uşoară tristeţe. Dar el e mereu amabil cu mine... Mayme este numele tău adevărat?

— Numele meu întreg este Mary Ann.

— O... Mary Ann – ce nume frumos! Eşti bună să îmi mai aduci puţină supă, Mary Ann? Deja mă simt mai bine.

— Sigur, doamnă, vă aduc numaidecât.

Am dat să mă ridic. La fel cum făcuse cu Katie, doamna Hammond mă apucă de braţ. Mi-am coborât privirea spre ea. Se uita la mâna mea cafenie, cu degetele ei albe încleştate pe ea. Apoi îşi ridică ochii spre mine, zâmbi şi îmi dădu drumul. Mă ridicai şi mă dusei la bucătărie.

30
Katie, vânzătoarea

Văzând că nu ne mai întoarcem, tata, unchiul Ward şi Josepha începuseră a se perpeli de grija noastră. Şi Jeremiah rămase surprins în seara aceea când, întorcându-se călare de la depozitul domnului Watson, ne ajunse din urmă la jumătatea distanţei până la Rosewood. Am străbătut restul drumului împreună.

— Voi două pe unde, oare, aţi umblat? ne luă tata în primire de îndată ce traserăm brişca în curte. Mă pregăteam să merg să vă caut.

— Am fost la doamna Hammond, răspunse Katie.

— Asta o ştiu... dar ce aţi făcut acolo o zi întreagă??

— Am găsit-o zăcând pe podea şi, cum era prea slăbită să se poată ţină pe picioare, azi eu m-am ocupat de prăvălie, iar Mayme a rămas la etaj s-o îngrijească.

— Poftim?? râse tata, uitându-se la mine. Tu ai avut grijă de... doamna Hammond??

— A fost distractiv, spuse Katie, coborând din şaretă. Spre surprinderea mea, mai toţi cei care au intrat azi în prăvălie ştiau cine sunt. Şi marea majoritate au fost nespus de amabili.

— Şi te-a lăsat s-o îngrijeşti? mă întrebă tata.

— Spre mirarea mea, a fost cât se poate de drăguţă cu mine. Iar apoi m-am dus la medic să-l rog să-i facă o vizită.

Doamna Hammond părea să ne fie cu adevărat recunoscătoare. Nu-i aşa, Katie?

— Aşa-i. N-aş fi crezut niciodată că e cu putinţă aşa ceva.

— Se vede treaba că aţi cucerit-o. Se simte mai bine?

— Da, dar încă e tot palidă. Doctorul a spus că trebuie să se odihnească la pat vreme de câteva zile şi să bea cât mai multe lichide – şi să isprăvească supa făcută de Josepha. Mâine ne întoarcem iar s-o ajutăm cu prăvălia. Acum că ştiu ce e de făcut, are să-mi facă şi mai multă plăcere!

— Nepoata mea, vânzătoarea! râse tata. Şi tu, Mary Ann?

— Am să mă duc şi eu în târg cu Katie. Totuşi, bănuiesc că nici cei din Greens Crossing, şi nici măcar doamna Hammond, la o adică, nu sunt încă pregătiţi pentru o vânzătoare de culoare. Nu că nu mi-ar plăcea să ajut la prăvălie. Katie s-a distrat de minune. Numai despre asta a vorbit în drum spre casă.

Katie pufni în râs. La masa de seară, le-am istorisit întreaga tărăşenie şi celorlalţi. Cum şi Jeremiah avusese o zi bună la depozit, eram cu toţii binedispuşi.

— Josepha, spuse Katie în timp ce mâncam, ştiu că e târziu, dar ai fi bună să mai pregăteşti în seara asta nişte supă pentru doamna Hammond? I-a plăcut tare mult supa făcută de tine şi m-a rugat să-ţi mulţumesc.

Josepha dădu încruntată din cap fără să zică nimic.

— Te văd cam morocănoasă, Josepha, comentă unchiul Ward. S-a întâmplat azi ceva care te-a supărat?

— Nu, nu s-a-ntâmplat nemica, mormăi ea. Da' nu-mi surâde defel gându' de-a asuda col', la sobă, pentru una precum coana Hammond, atâta tot.

— Dar e bolnavă, Josepha, şi are nevoie de ajutorul nostru, spuse Katie.

— Aşa se ajută vecinii între ei, interveni tata.

— Da' noi nu suntem vecini cu ea.

— Suntem vecini cu toată lumea, ripostă Katie. Sau, mă rog, cu toţi cei cărora dorim să le fim vecini. Şi apoi, poate că propriii ei vecini sunt mai puţin săritori decât s-ar cuveni.

— Ei bine, mie nu mi-e vecină şi cu mine nu fost-a nicicând săritoare, se oţărî Josepha.

— Ştim cu toţii că până acum doamna Hammond nu s-a arătat prea săritoare cu nimeni! râse tata. Dar oamenii se mai şi schimbă.

— Femeia asta nu cred io că poa' să se schimbe, bombăni Josepha.

— Oricine se poate schimba! râse tata. Uită-te, bunăoară, la mine. Odinioară eram un netrebnic şi jumătate. Întreab-o pe Kathleen. Odată, când am venit la mama ei în vizită, i-am furat banii dintr-un borcan de fursecuri.

— Era o cutie de cafea, unchiule Templeton, îl corectă Katie zâmbind.

— Poftim, dintr-o cutie de cafea! Totuşi, cu timpul m-am schimbat şi Kathleen m-a iertat, iar acum iată-mă aici.

— Cu toţii ne-am schimbat, murmurai eu. Nici nu-mi vine să cred cât de diferită eram când am ajuns la Rosewood.

— Cu toţii am crescut spiritual, interveni Katie. Asta înseamnă să creşti spiritual, nu-i aşa? Să înveţi să te schimbi, să conviețuieşti cu ceilalţi şi poate chiar să-i ierţi.

— Tăt ce ştiu io e că cucoana ceea îi mereu ţâfnoasă şi rea cu mine şi cu donşoara Mayme, aşa că de ce-aş fi io drăguţă cu dânsa?

— Pentru că, aşa cum zice Kathleen, poate că doamna Hammond încearcă să se schimbe, spuse unchiul Ward.

— Atuncea n-are decât să se schimbe şi după aia oi mai vedea.

— Dar poate că oamenii trebuie să se schimbe împreună, Josepha, stărui Katie. Dacă doamna Hammond are nevoie de ajutorul nostru ca să crească spiritual?

— Asta cum mai vine?

— Ei bine, poate că, folosindu-ne de scânteia spirituală din sufletul nostru, trebuie să aprindem o scânteie şi în alţii, ca sufletul lor să nu se scufunde în întuneric. Probabil că nu e o explicaţie prea clară, dar eu asta simt. Poate că ceva dinlăuntrul nostru stârneşte în celălalt dorinţa de a creşte spiritual, iar atunci noi

trebuie să ne schimbăm la rându-ne un pic. Şi uite aşa devin doi oameni tot mai apropiaţi, pentru că amândoi sunt dispuşi să se schimbe puţin câte puţin. Nimic nu creşte dintr-odată, ci încetul cu încetul – nu-i aşa, unchiule Templeton? Fiecare trebuie să fie dispus a se schimba, pentru că altfel, în loc să creştem, putrezim pe dinăuntru.

— Bine spus, Kathleen, încuviinţă tata. La început, mie şi lui Mary Ann bunăoară ne-a fost niţel greu să ne obişnuim unul cu altul. Nu-i aşa, fetiţa tatei? adăugă el, întorcându-se spre mine. Dar apoi, întocmai cum ai spus tu, Kathleen, ne-am schimbat împreună.

— Ei bine, dumneata şi Mayme furăţi la ea şi io făcut-am supa ceea şi i-oi mai face, aşa cum zici, şi-n seara asta.

— Dar poate că doamna Hammond are nevoie de ceva mai mult de la tine, spuse Katie.

— De ce să aibă ea nevoie de la mine? Nici n-o cunosc bine. Abia de-am fost o dată sau de două ori în prăvălia ei ş-atuncea s-a uitat chiondorâş la mine, de parc-aş fi fost cine ştie ce scârnăvenie.

— Te-ai gândit vreodată că tu îi poţi dărui ceva ce nu poate primi de la nimeni altcineva? insistă Katie.

— Ce, Doamne iartă-mă, aş avea io să-i dau?

— Iertarea ta, Josepha, răspunse Katie. Nimeni în afară de tine nu i-o poate dărui. Şi poate că de asta are trebuinţă ca să crească mai departe lăuntric – de iertarea noastră, a tuturor. Dacă încearcă să se schimbe, iar noi o iertăm şi creştem şi ne schimbăm la rându-ne, atunci ea va putea creşte şi mai mult spiritual.

Se lăsă tăcerea în jurul mesei. Cugetam cu toţii la cele spuse de Katie. Chiar mai mult decât vorbele pe care le rostise, cred că ne uimea înţelepciunea ei. Se maturizase cu adevărat, iar acum era o tânără femeie care înţelegea viaţa şi oamenii. Măicuţa sa ar fi fost, fără doar şi poate, mândră de ea! Expresia de pe chipul lui Henry lăsa limpede de înţeles că el intuise de la bun început înţelepciunea care se ascundea în Katie. Când întoarse însă

capul spre Josepha, se înnegură la faţă. Era vădit îngrijorat de spusele negresei.

A doua zi dimineaţă, cam pe la aceeaşi oră, am pornit iar spre Greens Crossing, cu încă o porţie de supă, o pâine proaspătă şi nişte unt. În ajun, Katie pusese un anunţ în vitrină cum că magazinul universal se va deschide abia la ora nouă – ca să fim sigure că vom ajunge la timp – iar doamnei Hammond îi spusese să stea în pat până sosim noi. Nu de alta, dar medicul îi recomandase cel puţin două zile de repaus total.

Când am urcat la ea, ne-a primit ca pe două prietene dragi. Felul în care se schimbase după cele petrecute cu o zi în urmă era uluitor. Ceea ce spusese Katie la cina de aseară se adeverea chiar în faţa ochilor mei.

O privire a fost de ajuns ca să ne dăm seama că doamna Hammond se simte mult mai bine. Totuşi, rămase în pat, aşa cum o povăţuise Katie, şi ne lăsă să avem grijă de ea la fel ca în ajun. Katie o ajută să se îmbrace, iar eu aprinsei din nou focul în cele două sobe şi îi pregătii ceva de mâncare. Apoi Katie coborî să deschidă prăvălia, iar eu mă luai cu treaba prin casă – măturai podelele, golii oala de noapte şi pusei apă curată în ligheanul de lângă pat. Doamna Hammond se înzdrăvenise îndeajuns cât să îşi poată ţine singură castronul cu supă, aşa că de astă dată nu a fost nevoie să o hrănesc eu. Totuşi, mă rugă să mă aşez lângă ea pe pat şi ne apucarăm a tăifăsui de parcă am fi fost prietene de când lumea şi pământul. Nu mai aduse nici măcar o dată vorba de culoarea pielii mele. Cred că începea deja să i se pară un lucru firesc.

— Astăzi ar trebui să ne fie livrată corespondenţa săptămânală, spuse doamna Hammond când Katie urcă peste un ceas la ea. Va trebui să semnez de primire. Adu-mi, te rog, recipisa, când vine curierul.

Katie coborî la parter, iar eu şi doamna Hammond ne continuarăm discuţia în vreme ce mânca bucatele pe care i le pregătisem. Când fu livrată corespondenţa, Katie aduse recipisa la iscălit.

— Scoate plicurile din sac şi aranjează-le în ordine alfabetică, o îndrumă doamna Hammond. În felul acesta, dacă vine careva să îşi ridice corespondenţa, îţi va fi mai uşor să le găseşti.

Katie încuviinţă din cap şi se întoarse la parter.

— Tu şi Kathleen sunteţi prietene bune, nu-i aşa? mă întrebă doamna Hammond. Nu de alta, dar păreţi a fi nedespărţite.

— Katie este cea mai bună prietenă a mea şi eu, a ei. Amândouă suntem convinse că n-am fi putut supravieţui după război dacă nu ne-am fi avut una pe alta.

— Nimeni nu ştia că sunteţi singure la Rosewood, spuse doamna Hammond. Cu toţii credeam că Rosalind este încă în viaţă.

Zâmbii.

— N-a fost uşor să facem ca totul să pară normal. A fost ideea lui Katie. Socotea că, dacă s-ar afla, o să fim izgonite de la Rosewood. La drept vorbind, şi eu credeam acelaşi lucru. Fiecare dintre noi avea motivele ei să se teamă. Katie se temea de unchiul ei, iar eu mă temeam să nu fiu bătută, vândută sau chiar ucisă.

— Bănuiam eu ceva...

Doamna Hammond făcu o pauză, apoi se corectă:

— De fapt, mint. Adevărul fie spus, eram bănuitoare faţă de toţi şi de toate. Tare păcătoasă am mai fost... Cu toate astea, chicoti ea, sfioasă ca o copilă, la început m-aţi păcălit şi pe mine! Când a ieşit totul la iveală, am pretins că eu o ştiusem de la bun început... când, de fapt, nu bănuisem nimic.

Izbucnii în râs şi doamna Hammond îmi ţinu isonul. Era prima oară când o auzeam râzând. Nu-mi venea să cred că stăteam pe patul ei, servindu-i supă, şi râdeam împreună!

— Mereu am încercat să dau impresia că ştiu mai multe decât ştiu de fapt, continuă ea. Este unul dintre cele mai mari defecte ale mele. Ştiu că nu e frumos să minţi, dar... încercând să dau bine în ochii oamenilor, în scurtă vreme nu m-am mai putut dezbăra de năravul. De convins, nu cred însă că am convins pe careva.

— *E greu să dai bine în ochii oamenilor când eşti de culoare. În ochii albilor, vreau să zic.*

Doamna Hammond îmi cumpăni îndelung vorbele, de parcă era prima dată când se gândea cum e să fii de culoare, apoi mă întrebă cu glas şoptit:

— *Tu, Mayme, ai fost sclavă?*

— *Da, doamnă. În copilărie am fost sclavă pe plantaţia McSimmons.*

— *O, da... desigur. A fost... a fost cumplit, nu-i aşa?*

— *Eram mică pe atunci. Pentru sclavii în toată firea era mult mai greu. Chiar şi aşa, am fost biciuită în patru rânduri şi o dată au încercat chiar să mă spânzure. Aş fi murit, dacă nu m-ar fi salvat Katie împreună cu Emma şi Jeremiah.*

— *Doamne, ce groaznic!*

— *Aşa păţeau sclavii, doamnă Hammond.*

Chibzui iar la vorbele mele, apoi întrebă:

— *Tu cum de nu vorbeşti ca o negresă?*

— *Mămica a crescut împreună cu mama lui Katie, aşa că a învăţat de mică să se exprime corect. Iar după ce am ajuns la Rosewood, Katie m-a ajutat să-mi şlefuiesc vorba, iar eu am exersat cu sârguinţă pentru că eram dornică să învăţ. Tot Katie m-a îndrumat şi într-ale cititului, iar acum citesc binişor.*

— *Eşti norocoasă să ai o asemenea prietenă.*

— *Şi verişoară.*

— *O, da, aproape că uitasem. Eu nu am avut niciodată o astfel de prietenă.*

— *N-aveţi fraţi sau surori?*

— *Nu, am fost singură la părinţi, răspunse doamna Hammond. Părinţii mei au murit când eram mică, iar eu m-am mutat la mătuşa mea din Charlotte. După moartea ei am primit o mică moştenire, atât cât să deschid prăvălia asta.*

— *La ce vârstă v-aţi măritat, doamnă Hammond?*

Se înroşi puţin la faţă.

— *N-am fost niciodată măritată, răspunse ea stânjenită. Atunci când am venit aici m-am prezentat drept „doamna"*

Hammond ca lumea să nu creadă că sunt singură... şi poate ca să nu mă simt singură eu însămi.

Conversaţia ne fu întreruptă brusc de Katie, care se năpusti înăuntru, strigând însufleţită:

— Am primit o scrisoare de la Emma şi Micah!

Dându-şi seama că numai ce dăduse buzna în dormitorul femeii de parcă ar fi fost la ea acasă, se scuză sfielnică:

— Mă iertaţi, doamnă Hammond. Nu s-ar fi cuvenit să strig, doar că eram foarte entuziasmată.

— Stai liniştită, Kathleen, e plăcut să aud strigăte de bucurie. Casa mea e mereu scufundată în tăcere. De la cine e scrisoarea?

— De la Emma – negresa care trăia cu noi la Rosewood, cea al cărei copilaş a fost înecat... Fugise de pe plantaţia McSimmons imediat după război.

— O... o, da, îmi amintesc povestea aceea groaznică...

— Emma s-a măritat cu Micah Duff, soldatul acela nordist de culoare care a venit în Greens Crossing cu ceva vreme în urmă. Cred că dumneavoastră sunteţi prima persoană din târg cu care a vorbit. L-aţi trimis la Henry, iar Henry l-a adus la Rosewood, unde Micah şi Emma s-au îndrăgostit unul de celălalt şi, în cele din urmă, s-au căsătorit. Acum sunt în drum spre Oregon.

— Desfă odată plicul! o îmboldii eu nerăbdătoare. Mă întreb unde s-or fi aflând acum.

Katie rupse plicul, scoase foaia de hârtie şi începu să citească:

„Dragii noştri Katie, Mayme, Templeton, Ward, Josepha, Henry şi Jeremiah,

Emma şi cu mine suntem fericiţi şi sănătoşi. Am ajuns cu bine în oraşul Independence din statul Missouri, iar de acolo am luat trenul spre California. Emma vă duce cumplit dorul tuturor şi vă transmite cele mai călduroase salutări. Uneori nu ştie dacă să plângă de bucurie că trăim împreună o asemenea aventură sau să plângă de dorul vostru şi al micului William. Aşa că râde, dar şi plânge mult!"

Mă luptam deja la rându-mi cu lacrimile. Aruncând o privire spre Katie, am văzut că nu eram singura. Katie se şterse la ochi şi clipi de câteva ori ca să poată citi înainte.

„Acum ne aflăm în ţinutul sării, în Ogden, oraş colonizat de mormonii din teritoriul Utah. Ne-am întrerupt călătoria cu trenul şi am ales să poposim aici câteva zile ca să ne tragem sufletul. Acum trebuie să hotărâm dacă să luăm următorul tren spre California sau să cumpărăm provizii şi să ne alăturăm unei caravane cu destinaţia Oregon. De aici, calea ferată se îndreaptă spre sud-vest, în vreme ce Drumul Oregonului o ia spre nord, către fluviul Columbia. Călătoria cu trenul ar fi mai uşoară şi mai rapidă, dar ştiţi că visul meu era să ajung în Oregon.

Orice am hotărî, va trebui să trecem munţii şi să ajungem la Pacific înainte de venirea iernii. O seamă de ninsori timpurii în Munţii Stâncoşi, cât de frumos ar fi când ninge, ne amintesc că suntem la mila stihiilor şi că trebuie să purcedem repejor mai departe.

Nădăjduiesc că scrisoarea aceasta va ajunge cu bine la voi şi că doamna Hammond va avea grijă să v-o înmâneze. Ştiu că dumneaei..."

Katie se opri şi aruncă şovăielnică o privire spre pat.

— Citeşte mai departe, draga mea, o îndemnă doamna McHammond. N-am să mă supăr orice ar spune.

„Ştiu că dumneaei nu m-a avut niciodată la inimă,", reluă Katie, „dar eu unul îi sunt recunoscător pentru că, dacă n-ar fi fost ea să mă îndrume când am sosit în Greens Crossing, cine ştie, poate că n-aş fi ajuns niciodată să vă cunosc pe voi toţi... şi pe scumpa mea Emma."

Fără să vreau, am întors capul spre doamna Hammond. Îşi ţinea ochii plecaţi, tristă şi parcă ruşinată.

„Tânjim să primim veşti de la voi, dar ştim că ne veţi putea scrie abia când ne vom statornici undeva în Vest. Vă iubim."

În momentul acela, se auzi clopoţelul de la uşa prăvăliei.
— Aoleo, un muşteriu! exclamă Katie. Mai e puţin şi termin.

„Vă iubim", citi ea din nou. „Ne este dor de voi şi vă mulţumim pentru tot.
Dumnezeu să vă ţină în paza Lui.
Micah Duff"

Încheind, Katie dădu fuga jos, în prăvălie, lăsându-mă iar singură cu doamna Hammond.

31

Vizita

Până după-masă, doamna Hammond se întremă într-atât încât îmi spuse că se simte pregătită să reia lucrul. Am ajutat-o să coboare la parter.

— Mă simt mult mai bine, drăguță, o anunță ea pe Katie, iar voi ar trebui să porniți către casă până nu se face prea târziu. Mă pot ocupa eu de prăvălie încă un ceas, două, până la ora închiderii.

Îi revenise culoarea în obraji și părea să își fi recăpătat aproape pe de-a-ntregul puterile. Era joi. Ne asigură că în zilele următoare se va descurca singură, apoi ne mulțumi încă o dată, iar noi o pornirăm spre Rosewood.

M-am gândit să îl aștept pe Jeremiah și să mă întorc călare cu el, dar mi-am dat numaidecât seama că nu era probabil o idee prea bună să rămân singură în oraș.

Veștile primite de la Micah și Emma îi entuziasmară pe toți cei de acasă la fel de straşnic cum ne entuziasmaseră pe noi. Scrisoarea fu citită de două-trei ori și dă-i și plângi de bucurie și de dor. Până și bărbații vărsară pe furiș o lacrimă!

Duminică după-amiază, la câteva ceasuri după ce Katie, eu și tata ne-am întors de la biserică, o brișcă trasă de un cal se apropie de casă. Unchiul Ward, singurul care se afla afară, fu surprins când văzu cine conduce șareta.

— Bună ziua, doamnă Hammond, o întâmpină el, luându-i hăţurile din mână şi ajutând-o să coboare.

— Mulţumesc, domnule Daniels.

— Nu sunteţi prea slăbită ca să mergeţi cu şareta? o întrebă el, legând hăţurile de pripon.

Femeia zâmbi.

— Aveam nevoie de puţin aer curat şi... ei bine, mi-am dorit pur şi simplu să...

— Poftiţi înăuntru, o întrerupse el, toată lumea e în casă.

Îl urmă, cu o sacoşă în mână, până în bucătărie, unde eu şi Josepha tocam nişte zarzavaturi pentru tocană.

— Ia uitaţi-vă cine-i aici! spuse unchiul Ward. Avem un musafir!

— Doamnă Hammond! exclamai eu.

— Bine te-am găsit, ăă... Mary Ann, murmură ea, după care aruncă înfrigurată o privire spre Josepha. Am venit doar ca să... ca să vă mulţumesc încă o dată pentru tot ce aţi făcut pentru mine.

— Mă duc s-o chem pe Katie, sării eu, dând fuga spre scară. Katie! A venit la noi doamna Hammond!

Katie păşi în bucătărie tocmai când tata şi Henry se întorceau de afară.

— Unchiule Templeton, spuse Katie, doamna Hammond a venit să ne facă o vizită.

— Bună ziua, stimată doamnă, o salută tata volubil, ducându-se zâmbitor la ea cu mâna întinsă. Bine aţi venit la Rosewood!

— Vă mulţumesc, domnule Daniels, spuse femeia, mai emoţionată ca niciodată să se trezească brusc în centrul atenţiei. Auzise atâtea zvonuri despre felul ciudat în care conviețuiau la Rosewood albii şi negrii, de parcă ar fi fost toţi pe picior de egalitate... iar acum iat-o aici, chiar în mijlocul lor!

— Josepha, spuse tata, fii bună şi fă nişte cafea proaspătă. Să mergem în salon.

Cu toţii, în afară de Josepha, l-am urmat până în camera de zi şi am luat loc.

— Tocmai îi spuneam lui Mary Ann, începu doamna Hammond, că am venit să vă mulţumesc, fetelor, pentru...

Îşi întoarse capul spre Katie.

— ... pentru atenţia şi grija pe care mi le-aţi arătat.

— Ne-a făcut plăcere, doamnă Hammond, răspunse Katie. Şi a fost distractiv să lucrăm la prăvălie.

— Numai despre asta vorbeau când s-au întors acasă! râse tata.

— Sunteţi amabil, domnule Daniels, spuse femeia, dar nu ştiu cum am să mă pot revanşa vreodată. N-am făcut nimic să merit atâta bunătate.

Se uită la mine şi la Katie şi zâmbi.

— Ceea ce..., murmură ea şovăitoare, dar parcă şi hotărâtă să dea rostire cuvintelor, ceea ce încerc eu să spun, deşi nu mi-e uşor...

Trase aer în piept şi îşi aţinti ochii în poală, unde ţinea mica sacoşă cu care venise.

— ... este că... regret sincer felul în care m-am purtat cu voi toţi.

— O, doamnă Hammond! suspină Katie, aşezându-se lângă ea şi lăsându-şi mâna pe braţul ei.

Femeia începu să plângă încetişor, iar Katie rămase alături de ea.

În cele din urmă, doamna Hammond inspiră adânc de câteva ori, îşi trase nasul, apoi ridică privirea şi se sforţă să zâmbească.

— Şi mai voiam să...

Îşi roti ochii prin încăpere.

— Unde este doamna de culoare?

— Josepha? întrebă Katie.

— Da... Josepha – nu lucra şi ea pe plantaţia McSimmons? adăugă doamna Hammond, uitându-se la mine.

— Ba da, încuviinţai eu. Dar ea a venit la Rosewood când eu eram deja aici.

— Înţeleg. Ei bine,... voiam să îi mulţumesc pentru supa aceea delicioasă şi pentru pâine.

— Josepha, lasă puţin cafeaua şi vino până aici, strigă tata.

Peste câteva secunde, Josepha apăru îmbufnată în prag.

— Doamna Hammond doreşte să îţi spună ceva, zise unchiul Ward.

— Da... ei bine..., începu femeia întorcându-se spre Josepha, tocmai le spuneam celorlalţi că îmi pare rău pentru felul în care m-am purtat de-a lungul anilor. Toată viaţa am trăit singură cuc şi asta mă tem că m-a făcut cam arţăgoasă... Odată, când ai venit la prăvălie cu răposata doamnă McSimmons, fie-i ţărâna uşoară, ţin minte că ţi-am vorbit urât. Îţi cer iertare pentru asprimea pe care ţi-am arătat-o atunci... şi îţi mulţumesc pentru supa aceea minunată şi pentru pâinea pe care mi le-au adus fetele săptămâna aceasta. Eu... ăă...

Îşi deschise sacoşa şi scoase o cutie.

— Ţi-am adus nişte bomboane de ciocolată, spuse ea cu un zâmbet timid, ridicându-şi privirea spre Josepha. Sper să-ţi placă.

Se lăsă o tăcere ca de mormânt. După tot ceea ce spusese negresa în ultimele zile, importanţa momentului era clară pentru noi toţi – pasămite chiar şi pentru Josepha.

Doamna Hammond se ridică în picioare, se duse la Josepha şi îi întinse cutia cu bomboane.

— Îţi mulţumesc, spuse ea din nou. Supa şi pâinea făcute de dumneata au fost cu adevărat cele mai bune pe care le-am gustat vreodată. Şi ştiu că nu le-am meritat.

Josepha luă cutia, mormăi câteva cuvinte de mulţumire, după care se făcu nevăzută în bucătărie, pretextând cum că trebuie să vadă de cafea. Doamna Hammond se întoarse la canapea şi luă iar loc lângă Katie.

Ca să spargă gheaţa, tata, volubil cum era, intră în vorbă cu ea şi, în scurtă vreme, ne alăturarăm cu toţii conversaţiei. Simţindu-se tot mai în largul său, doamna Hammond începu a ne pune fel şi fel de întrebări despre Rosewood şi despre fiecare în parte şi, uite aşa, până să se întoarcă Josepha cu cafelele, discutam deja râzând cu toţii, de parcă jupâneasa ar fi făcut parte din familie, nu alta. Până şi Henry şi Jeremiah avură prilejul să-i

istorisească un pic din poveştile lor, iar ea îi ascultă cu interes şi atenţie, aşa cum ne ascultase pe toţi ceilalţi.

Henry îi vorbea cu nespusă bunătate. Pe chipul lui se citea o compasiune sinceră, ce răzbea şi din tonul vocii, de parcă ar fi simţit el însuşi durerea singurătăţii ei, iar asta l-ar fi făcut să ţină şi mai mult la sărmana femeie. Cred că o simţea şi ea. Chiar dacă îl privise întotdeauna de sus pe Henry, din momentul acela între ei s-a înfiripat o legătură aparte, pe care nici chiar doamna Hammond n-o înţelegea probabil pe de-a-ntregul.

Aşa este, vezi bine, iubirea. Nu ştii niciodată în ce chip are să te schimbe pe dinăuntru.

Peste un ceas, când doamna Hammond plecă, era deja vădit pentru toată lumea că Rosewood are o nouă prietenă.

32
O discuție dificilă

După aceea, Josepha rămase o zi, două tăcută şi cam îmbufnată, mi s-a părut mie. Nu eram sigură, dar aveam impresia că îmbufnarea ei are de-a face cu vizita doamnei Hammond.

Amintindu-mi cele povestite de ea despre promisiunea pe care o făcuse mămucăi, m-am gândit că poate făgăduința aceea mă făcea şi pe mine răspunzătoare față de Josepha.

Aşa că a doua zi mi-am luat inima în dinți pentru o discuție serioasă cu ea.

— Josepha, putem sta puțin de vorbă?

— Sigur că da, maică, răspunse ea. Despre ce vrei să vorbim?

— Mai ții minte făgăduința pe care i-ai făcut-o mămucăi?

— N-am s-o uit niciodat'.

— Aşa-i că ştii cât îți sunt de recunoscătoare pentru tot ce ai făcut pentru mine şi pentru că i-ai fost o prietenă atât de bună mămucăi?

Josepha încuviință din cap.

— Dar de acum am ajuns şi eu la vârsta pe care o avea mama când v-ați cunoscut. Sunt aproape femeie în toată firea.

— Şi-ncă una frumoasă şi dăşteaptă foc. Mamă-ta ar fi tare mândră de tine.

— Ce încerc eu să spun e că... hm... Acum că mă aflu în pragul maturităţii, mă întreb dacă promisiunea aceea nu ne-o fi privind cumva pe amândouă.

— Cum adicătelea... pe amândouă?

— Poate că şi eu sunt răspunzătoare pentru tine, Josepha.

— Adică... zici că tre' să ai grijă de mine, aşa cum făgăduit-am că oi avea io grijă de tine?

— Cam aşa ceva.

— Păi, avut-ai, copilă dragă, avut-ai cu vârf şi-ndesat. Tu şi donşoara Katie m-aţi primit, doar, la voi şi mi-aţi dăruit un cămin cum n-avut-am de când îs. Nici nu ştii tu cât îţi sunt de recunoscătoare! Nu ştiu, zău, dac-am să te pot răsplăti vreodat' pentru toate câte le făcuşi pentru mine.

— Mă bucur că ţi-am fost de ajutor, Josepha, dar eu la altceva mă referam...

— La ce?

— Păi, vezi tu... am ceva să-ţi spun... şi asta doar pentru că te iubesc nespus şi... şi sper să nu mi-o iei în nume de rău, dar...

— Zi, copilă, orice-ai avea de zis.

— Ei bine, e vorba de doamna Hammond. Cred că ai judecat-o cam aspru. Ea încerca să se apropie de noi toţi... iar tu, Josepha... hm... socotesc că ai fost cam distantă cu ea.

Răsuflai prelung. Ptiu, dar greu mai fusese să rostesc cuvintele acelea!

Se lăsă o tăcere apăsătoare.

— Ar fi trebuit să fiu mai drăguţă cu ea, asta vrei a zice? mormăi Josepha în cele din urmă.

— Da, asta.

— Ei bine, se vede treaba că eşti prea tânără să ştii cum stau lucrurile între albi şi ăi de culoare, se oţărî ea, cu ochii scânteind de mânie. Câţi ani fost-ai tu sclavă? Erai doar o copilă pe-atunci – ce ştii tu? Câţi oameni dragi fost-au smulşi de lângă tine? Tu avut-ai o familie, iar acu' îi ai pe Katie şi pe tătâne-tău şi pe Jeremiah. Io pe cine-am avut în afar' de-un prieten ce s-a prăpădit 'nainte de vreme? Cum poţi tu şti ce-i în sufletu' meu şi cum

îi să fii singură pe lume, fără nimeni care să te iubească şi să îţi poarte de grijă? N-ai niciun drept să-mi vorbeşti aşa!

Spunând acestea, se răsuci pe călcâie şi ieşi cu pas apăsat din casă. Am rămas pironită locului, privind-o mâhnită cum se îndepărtează. Mi se rupea inima de durere!

Zdruncinată de rezultatul dezastruos al discuţiei noastre, mă aşezai pe un scaun şi începui să plâng.

Acolo mă găsi Henry peste cinci minute. Ridicai privirea spre el. Nu ştiam unde se dusese Josepha. Cert e că încă nu se întorsese.

Henry se aşeză lângă mine.

— Vrei să stai de vorbă cu un prieten?

Mă apucă iar plânsul şi, printre lacrimi, îi povestii ce se întâmplase.

Henry chibzui îndelung la vorbele mele.

— Câteodat' creşterea spirituală îi un lucru înfricoşător, spuse el într-un târziu. Unii bunăoară nu-s obişnuiţi să crească sufletu' într-înşii. Când trunchiu' din sufletu' lor prinde a creşte ramuri tăt mai întinse şi rădăcini tăt mai adânci, creşterea ceea doare, vezi bine, şi asta nu le place.

Uneori Henry avea un fel de a spune lucrurile pe cât de simplu, pe atât de profund.

— Ci cân' creşte trunchiu' copacului, scoarţa se-ntinde şi se crapă pe alocuri, continuă el. Uitatu-te-ai vreodat' la pinii ceia din pădure?

Încuviinţai, zâmbind, din cap.

— Şi cum li-i scoarţa? Netedă şi frumoasă?

— Nu, răspunsei eu. E aspră şi crăpată.

— Asta-nsemnează creşterea. Crapă învelişu' ca să facă loc pentru ce s-ascunde înlăuntru. Copacu' devine mai puternic, da' pentru asta scoarţa tre' să se crape. Aşa şi oamenii. Ca să putem creşte pe dinăuntru, uneori învelişu' cela bătrân de pe suflet tre' să se crape. Şi cân' crapă, doare. Ci altă cale nu se află, de vrem să creştem.

— Dar eu n-am vrut s-o necăjesc pe Josepha.

— Sigur că nu. Da' poate că venit-a vremea să crească şi ea oleacă. Poate că venit-a vremea ca sufletu' ei să se facă mai mare. Şi asta nu-i cu putinţă făr' să crapi pe ici şi colo învelişu'.

— Dar am jignit-o, Henry, şi acum e supărată pe mine.

— I-a trece repejor, stai liniştită. Josepha te iubeşte prea mult ca să-ţi poarte pică. Da' multora nu le place cân' li se arată că trunchiu' copacului lor creşte strâmb pe alocuri. Năstruşnică treabă – am vrea să fim ajutaţi de ăilalţi, că deh, avem nevoie unii de alţii, da' cân' vine vorba de creşterea noastră lăuntrică, nu vrem să ne ajute nimenea.

— Ce ar trebui să fac, Henry?

— Lasă-mă să vorbesc eu cu Josepha – asta, de bună seamă, dacă te-nvoieşti să-i spun ce-mi zisăşi tu acuma.

— Fireşte. Fă cum socoteşti tu de cuviinţă.

33
O mantie pe măsura oricui

Henry o găsi pe Josepha în grădina de zarzavaturi, cu săpăliga în mână. După îndârjirea cu care ataca buruienile, se vedea de cât colo că încă nu îi trecuse supărarea.

— Am găsit-o pe donşoara Mayme plângând în bucătărie şi mi-a zis ce s-a-ntâmplat, spuse Henry.

— Zisu-ţi-a ce vorbe mi-a aruncat în faţă?

— Zisu-mi-a, da.

— Cum de avut-a obrazu' să-mi vorbească-n chipu' cela?!

— Mie mi s-a părut că ţi-a zis ce ţi-ar fi zis Domnu' Însuşi de-ar fi stat de vorbă cu tine.

— I-auzi! Adică, vrei a zice că Domnu' mi-ar vorbi cu aşa neobrăzare?!

— Io unu' socotesc că Mayme n-a fost defel neobrăzată. Ba dimpotrivă. A-ncerca s-ajuţi un prieten să fie asemenea Domnului nu-i, oare, forma a mai 'naltă de respect?

— Nu aşa cum a făcut-o ea!

— Tot Domnu' ne-nvaţă şi să ne iertăm duşmanii. Or asta înseamnă că, dacă Mayme ţi-a greşit, tu tre' s-o ierţi.

Vorbele lui Henry usturară. Neştiind pe moment ce răspuns să-i dea, Josepha înfipse iar cu furie săpăliga în pământ.

— Şi cred că tre' s-o ierţi şi pe coana Hammond.

— Femeia 'ceea nu-i duşmanu' meu, se oţărî Josepha.

— Cu atât mai mult.

— Nu-mi place de ea, ş-atâta tot. Ş-apoi, asta nu mă priveşte decât pe mine. Nu-i treaba lu' Mayme, şi nici a mata!

— Femeia ceea e singură pe lume. N-are niciun prieten.

— Şi io-ţi zic înc-o dată: ce cred io despre ea nu te priveşte pe mata!

— Pe cin' să privească dacă nu pe ăi de ţin la tine? Mayme te iubeşte, Josepha. Iar tu i-ai frânt inima.

— Ce a îndreptăţit-o să-mi vorbească aşa?

— Iubirea pe care ţi-o poartă.

— Ei, ce să zic! pufni negresa.

— Mayme te iubeşte şi vrea să fii un om cât mai bun. Şi ştie că nu-i spre binele tău să porţi în suflet asemenea încrâncenare. Tu poţi mai mult, şi Mayme o ştie. Ea vede binele din tine, Josepha, chiar de acu' tu nu simţi decât ranchiună.

— Ci mai lasă-mă cu predicile astea, că nu mi-eşti părinte, şi nici stăpân! Cu ce drept te-amesteci în viaţa mea??

— Poate cu acelaşi drept precum Mayme.

— Mayme nu-i decât o copilă!

— Nu, Josepha, Mayme nu mai e copil. De acum e o donşoară-n toată legea, şi încă una foarte înţeleaptă, pe deasupra. Pare-mi-se şi mie că mândria asta de-o porţi în suflet nu-ţi face deloc bine.

Ochii Josephei scânteiară de mânie.

— Mândrie?! Ce mândrie??

— Aşa cum auzit-ai. Pare-mi-se că Mayme pus-a degetu' pe rană.

Josepha izbi pământul cu sete.

— Necuratu' are o mantie a mândriei pe măsura oricui, continuă Henry. Şi mantia ceea îi atâta de frumoasă şi ne vine-aşa de bine, c-ajunge să ne placă a o purta. La cât îi de plăcută şi de călduroasă, nici că ne dăm seama c-o purtăm. Aşa-i mândria. Ci mândria îi mantia diavolului.

— Cum de ştii mata atâtea despre mantia ceea?

— Pen' că avut-am şi io una, de care trebuit-a să mă lepăd. Mi-am învăţat lecţia pe calea cea grea. Poate că tocmai din pricina mândriei mi-am pierdut familia – n-am s-o ştiu niciodată.

Chiar de-ncercam să mă ridic în apărarea dreptății, adevăru' e că mă mâna și mândria – ți-am mai spus-o io odat'. Aceea fost-a mantia mândriei croită pe măsura mea.

— Și socotești că io-s prea mândră ca să fiu drăguță cu coana Hammond?

— Nu știu, răspunse Henry. N-am cum să știu ce gândești. Dar am impresia că te crezi mai bună ca ea. Or asta-i curată mândrie.

— Ei, da' văd c-o ții tot una și bună! se burzului și mai abitir Josepha. Cu ce drept mă judeci?!

— Poate că n-oi fi având niciun drept, da' socotit-am că tre' s-o spun.

Josepha îl mai pironi câteva clipe cu privirea, după care îi azvârli săpăliga la picioare și se îndepărtă tunând și fulgerând.

Descurajat și chiar mai abătut decât Mayme, Henry se întoarse în coliba sa, se așeză pe pat și își îngropă fața în palme.

Între timp, năpădită de un vălmășag de sentimente ce se războiau între ele, Josepha porni cu pas apăsat peste câmp, fără o țintă anume. Când își veni în fire se afla pe malul râului, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji.

Mânia i se potolise, înlocuită fiind de durerea vorbelor grele spuse celor mai dragi oameni pe care îi avea pe lume – lui Mayme și lui Henry. Iar de astă dată avea să-i trebuiască de două ori mai multă smerenie și mai mult curaj ca să se lepede de mantia mândriei, căci acum trebuia să își ceară iertare, or uneori cel mai greu e să-ți ceri iertare de la cei la care ții cel mai tare.

Amintirea răbufnirilor sale îi apăsa inima. Mayme și Henry aveau amândoi dreptate. Mânia ei nu făcuse decât să dovedească adevărul spuselor lor – se lăsase mânată de mândrie.

Se așeză pe malul râului, amintindu-și ce clipe fericite petrecuse în același loc împreună cu Henry, când se jucaseră în apă aidoma unor copii.

Ce iute se schimbaseră toate!

I se umplură iar ochii de lacrimi şi trupul începu încet să-i tremure, zguduit de suspine.

Henry o văzuse plecând şi ştia că nu avea cum să fi ajuns prea departe. Rămase în colibă, aşteptând-o să se întoarcă. Peste vreo jumătate de ceas, o zări în sfârşit îndreptându-se încet către casă.

În acele treizeci de minute, Henry cugetase şi se rugase mai fierbinte ca niciodată. Discuţia aprinsă cu Josepha îi stârnise gânduri şi simţăminte cu totul neaşteptate.

De fapt, realiză Henry, ele nu se înfiripaseră nicidecum în ultimele treizeci de minute. Nu, simţămintele acelea crescuseră nevăzute în adâncul lui de aproape un an de zile.

Iar acum că înţelegea ce erau, care era lucrul cuvenit?

Ieşi din colibă şi se îndreptă spre imaşul înverzit pe care păşteau câţiva cai.

Avea ceva de cules.

Peste o oră, Henry bătu în uşa de la bucătărie. Josepha veni să-i deschidă. Avea ochii roşii de la plâns. Aruncând o privire înăuntru, Henry răsuflă uşurat văzând că era singură. Nu de alta, dar ceea ce avea el de spus era doar pentru urechile ei.

— Adusu-ţi-am ceva, spuse el, întinzându-i un buchet de flori sălbatice, pe care numai ce le culesese de pe câmp.

Josepha îl privi nedumerită. Era prima oară când cineva îi dăruia flori!

— Vreau să-ţi cer iertare pentru c-am fost aşa de aspru cu tine, spuse Henry. Poate că n-aveam niciun drept să-ţi zic lucrurile celea.

— Ba aveai tot dreptu', ripostă apăsat Josepha, că tot ce-ai spus a fost adevărat.

Ştergându-şi ochii, luă florile şi le duse la nări, inspiră adânc şi zâmbi.

Deodată, Henry făcu un pas spre ea, se aplecă şi o sărută pe buze. Josepha făcu ochii mari şi inima începu să-i bată mai-mai să-i iasă din piept.

Fără să mai spună un cuvânt, Henry se răsuci şi se făcu nevăzut.

34
Două inimi

Întins în patul său, Henry pironea tavanul, întrebându-se dacă nu făcuse cumva cel mai prostesc lucru din toată viața sa.

Căzut pe gânduri cum era, n-o auzi venind. Josepha urcă tiptil treptele prispei și bătu timid la ușă. Nebănuind cine bate, Henry se dădu jos din pat și se duse să deschidă.

În prag stătea Josepha, cu bucheţelul în mână și un zâmbet sfielnic pe chip.

— Vrut-am să-ți mulțumesc cum se cuvine, spuse ea. Nimeni nu mi-a mai dăruit flori pân' acu'. Când mi le-ai dat, mi-a pierit graiu' și n-am mai știut ce să zic.

Henry se uită adânc în ochii ei, apoi își deschise larg brațele și, cuprinzându-i mijlocul atât cât putu, o trase spre el, strivind buchetul între ei.

— Văleu, Doamne, da' asta ce-o mai fi vrând să-nsemneze? exclamă Josepha.

— Nu-s prea sigur, donșoară Black, răspunse Henry, da' mă tem că bătrâna mea inimă îndrăgostitu-s-a pentru a doua oară-n viață. Nădăjduiesc că nu-i lua în nume de rău dragostea ăstui negru bătrân.

Treptat Josepha se relaxă și răspunse îmbrățișării lui.

— Poate că n-o fi, totuși, prea târziu, murmură ea.

— Ce-ai zis? întrebă Henry.

— O, nemica... mă gândeam numa' cu voce tare.
— La lucruri frumoase, nădăjduiesc.
— O, da, Henry Patterson – la lucruri cât se poate de frumoase.

35
Mătușa Nelda

Mătușa Nelda din Philadelphia – de unde se trăgeau mama lui Katie, unchiul Ward și părinții mei – nu părea să fi avut cândva o părere prea bună despre frații săi care, considera ea, erau doi vântură-țară ce își irosiseră viețile. Cu toate astea, de doi ani încoace numărul scrisorilor dintre Pennsylvania și Carolina de Nord crescuse, mătușa începând să arate tot mai mult interes față de Katie. La început, cred că tata a fost cam deranjat de asta, socotind pesemne că soră-sa încerca să intre în grațiile lui Katie căci considera că tutela celor doi unchi rebeli și necizelați ai acesteia nu ar fi îndeajuns pentru nepoata ei. De acum eram însă atât de uniți că nimic și nimeni – nici măcar o mătușă – nu putea să ne mai despartă, așa că faptul nu părea să-l mai deranjeze așa de tare. Scrisorile mătușii Nelda erau mereu adresate fie lui Katie, fie acesteia și celor doi unchi ai ei, și de obicei Katie era cea care îi răspundea. Nu știu dacă îi spuseseră de mine. Adică Nelda știa că nepoata ei are o prietenă de culoare pe nume Mayme care o ajutase să răzbească prin greutăți după masacru, dar dacă știa ori ba că îmi este mătușă și mie, habar n-aveam. Tata încă se ferea să vorbească deschis despre relația lui cu mămuca.

Cu toată agitația legată de doamna Hammond și apoi veștile primite de la Micah și Emma, Katie uitase să ne spună de ultima

scrisoare pe care i-o trimisese Nelda. Aşa că, peste o săptămână, ne luă pe toţi prin surprindere când la masa de seară anunţă:

— Mătuşa Nelda spune că ar dori să ne facă o vizită.

Tata, unchiul Ward şi cu mine ne uitarăm întrebători unii la alţii.

— Şi tu ce i-ai zis? o întrebă unchiul Ward.

— Încă nu i-am răspuns. Voiam să văd întâi ce ziceţi voi.

— Hm... păi, n-ai decât să-i spui că poate veni când poftеşte. Tu ce crezi, Templeton?

— Da... de ce nu? răspunse tata, fără mare tragere de inimă.

Aşa că, a doua zi, Katie îi scrise mătuşii, iar după trei săptămâni primirăm răspunsul acesteia cum că va sosi cu trenul la Charlotte peste două săptămâni.

Neştiind la ce să ne aşteptăm, stăteam cu toţii ca pe ace. La cât se perpelise Katie cu câţiva ani în urmă să nu fie descoperită de vreo rudă şi unde îmi mărturisise că mătuşă-sa Nelda nu fusese niciodată prea ataşată de restul familiei, nu puteam să nu mă întreb de ce venea şi ce impresie avea să îşi facă. Tata era şi el încordat, ceea ce nu-i stătea deloc în fire. El era prietenos cu toată lumea. Nu era fiinţă pe care s-o găsească antipatică. Ei, dar poate că altfel stau lucrurile când vine vorba de neamuri.

Pe măsură ce se apropia ziua sosirii ei, am devenit din ce în ce mai tăcuţi. Niciunul dintre noi nu ştia ce să zică. Stăteam cu toţii în aşteptare. Nici tata, nici unchiul Ward nu îşi mai văzuseră sora de ani de zile. Ce o mâna să vină acum în vizită? N-o ştia nimeni. Apoi, cuprinşi brusc de agitaţie, ne-am pus a forfoti de colo colo, făcând curat, gătind, spălând şi dereticând prin casă ca totul să fie fără cusur.

La data anunţată, ne-am dus tuspatru s-o aşteptăm la gara din Charlotte.

Trenul opri şi lumea începu să coboare. De îndată ce îşi văzu sora, tata care, afabil cum era, prelua mereu iniţiativa în astfel de situaţii, fu cel care îi ieşi în întâmpinare.

— Bine ai venit, Nelda!

— Bine te-am găsit, Templeton.

M-aş fi aşteptat să se îmbrăţişeze sau măcar să îşi strângă mâna, dar nu se întâmplă aşa. Tata îşi aşează mâna pe umărul ei şi o conduse până la noi. Unchiul Ward făcu un pas în faţă.

— Bine te-am găsit, Ward, spuse ea.

— Nelda... mă bucur să te revăd. Au trecut câţiva ani.

— Şi eu mă bucur să vă revăd. Ar fi o minciună să spun că aţi rămas neschimbaţi de când nu ne-am mai văzut. Aţi îmbătrânit desigur, – la fel ca mine, de altfel – dar trebuie să recunosc că arătaţi amândoi foarte bine.

— Vino s-o saluţi pe Kathleen, spuse tata, conducând-o spre noi două.

— Vai, Kathleen, exclamă ea, te-aş fi recunoscut într-o clipită! Eşti leită maică-ta!

— Bună ziua, mătuşă Nelda, spuse Katie. Mă bucur că ai putut veni. Eram nerăbdătoare să te întâlnesc.

— Iar ea trebuie să fie Mayme, zise Nelda, întorcându-se zâmbitoare spre mine.

— Ţi-o mai aminteşti pe Lemuela? întrebă tata.

— Desigur.

— Mayme este fiica ei.

— Minunat! Înseamnă că e aproape înrudită cu noi.

Katie şi tata schimbară repede o privire. Când şi cum aveau să-i spună întregul adevăr – că nu sunt aproape înrudită cu ei, ci chiar fac parte din familie – era o hotărâre care le revenea lor, nu mie.

Mătuşa Nelda rămase la Rosewood o săptămână, iar vizita ei se dovedi a fi mai plăcută decât ne aşteptaserăm. Trecuse destul timp ca neînţelegerile din trecut să fie date uitării. Seara, Katie şi cu mine stăteam somnoroase în paturile noastre de la etaj, ascultând cum cei doi fraţi şi sora lor recuperau timpul pierdut, depănau râzând păţanii din anii copilăriei şi îşi aminteau cu nostalgie de părinţii lor şi de mama lui Katie. Într-o noapte, începură a discuta despre bunicii lor.

*

— Voi vă mai aduceți aminte de bunicii Daniels? întrebă la un moment dat Ward.

— Adică de bunicul William și de bunica Sarah? întrebă Nelda. Eu una nu mi-i amintesc deloc. Abia de aveam doi, trei ani când au murit. Tu, Ward, chiar mai ții minte cum erau?

— Vag. Nu-mi amintesc decât că erau credincioși – mie, unde că eram un diavol împelițat, mi se păreau de-a dreptul prea evlavioși.

— Erau quakeri, nu-i așa? întrebă Templeton.

— Așa zicea mama, răspunse Nelda. Acum că stau și mă gândesc, e ciudat că, după ce neamul Daniels a purtat făclia quakerilor generații de-a rândul, încă de când a emigrat bătrânul Elijah Daniels din Anglia împreună cu Woolmanii și cu Bortonii, părinții noștri n-au fost quakeri.

— Mda, păi, tata se trăgea din neamul Daniels, iar el nu se dădea în vânt după religie. Dintre ei doi, mama era cea credincioasă, chit că ea nu era nicidecum quakeră.

— Țin minte, interveni Templeton, că ea ne-a povestit despre Woolmani și Bortoni și că ne tragem dintr-o linie de oameni iluștri, cum ar fi bunăoară faimosul John Woolman.

— E straniu că tata nu vorbea niciodată despre asta, spuse Nelda. Tot ce știu despre strămoșii noștri quakeri am aflat de la mama, nu de la el. Pesemne că ea a aflat toate astea de la părinții tatei înainte de moartea lor. Tu ai fost vreodată la ferma bătrânilor, Ward?

— Mama ne-a dus o dată acolo pe mine și pe Templeton. Dar asta a fost după ce se prăpădiseră bunicii și ferma fusese vândută.

— Și pe noi, fetele, ne-a dus s-o vedem când aveam vreo zece, doisprezece ani.

— Trăia cineva acolo?

— Un bărbat cu soția lui... dar s-ar putea să mă înșel. Ce țin sigur minte e că gospodăria părea și atunci veche și dărăpănată.

— Mda, așa era și când am văzut-o noi.

— Nici nu-i de mirare, interveni Templeton, dacă te gândești că prima casă a fost construită pe la 1700, când au venit în

Pennsylvania primii quakeri din neamul Daniels în cadrul experimentului condus de William Penn – așa zicea mama. Ce mă miră e că a mai rămas ceva din ea.

— De acum probabil că n-a mai rămas nimic, comentă Ward, deși zău că mi-ar plăcea s-o mai văd o dată.

— Și mie, i se alătură Templeton, chit că eu unul n-aș fi în stare s-o găsesc. Nelda, tu mai știi unde se află? Nu de alta, dar tu ai fost acolo mai recent decât noi.

— Hm... parcă undeva în apropiere de hotarul cu Maryland, lângă un oraș... Cum se chema, oare, orașul acela?... Gata, mi-am amintit! Hanover. Hanover, Pennsylvania.

— E straniu, zise Templeton, când stai să te gândești că, deși noi doi trăim în Sud, iar Rosalind și-a petrecut aici toată viața de femeie măritată, singura sudistă get-beget dintre noi este Kathleen. De fapt, noi ne tragem din Pennsylvania.

— Din neam de quakeri, spuse Ward gânditor. Asta explică pasămite educația pe care am primit-o. Chiar dacă ea nu era quakeră, mama s-a străduit să ne învețe cuvântul Bibliei. Acum regret că nu am fost mai atent la învățăturile ei și la ceea ce ne povestea despre istoria neamului nostru. Dar când ești copil nu te gândești la asta.

*

— Ai auzit, Mayme? îmi șopti Katie.

Mă întinsesem lângă ea în pat, să citim împreună înainte de a mă întoarce în dormitorul meu. Ci de acum cărțile ne zăceau deschise pe piept, iar noi ascultam somnoroase discuția ce avea loc la parter.

— Ce să aud? întrebai eu, toropită de somn.

— Vorbesc de casa în care trăiau bunicii lor, o fermă aflată undeva lângă Hanover. Acolo s-ar putea să se mute Rob!

— Nu-mi amintesc, răspunsei eu, prea adormită ca să înțeleg de ce era atât de entuziasmată.

— Ți-am spus că Rob mi-a scris cum că șeful lui, șeriful Heyes, urmează să se transfere în Pennsylvania și i-a cerut să îl însoțească în calitate de ajutor de șerif. Iar acum unchii Ward și

Templeton şi mătuşa Nelda discută tocmai despre oraşul acela. Nu-i aşa că e o coincidenţă uimitoare??

— Poate că nu-i o coincidenţă, răspunsei eu într-o doară – nici măcar nu ştiu ce m-a făcut să zic una ca asta. Mă duc la mine în odaie. Pic de somn.

Pe parcursul întregii vizite, aşa s-au scurs toate serile. Noi nu ne mai săturam să îi ascultăm povestind, iar ei o ţineau tot într-o poveste mult după ce pe noi ne dobora somnul. Era de-a dreptul minunat să îi vedem discutând şi râzând împreună. Ştiu că ne simţeam cu toţii uşuraţi şi fericiţi. O familie trebuie să fie unită, iar ceea ce se petrecea acum era întocmai cum zisese Katie despre apropierea dintre oameni şi creşterea spirituală. Înainte de a veni în vizită, mătuşa Nelda avusese pesemne la fel de multe emoţii cum avuseserăm şi noi. Dar, încetul cu încetul, am ajuns să creştem împreună cu toţii, devenind tot mai apropiaţi pe zi ce trecea.

Când tata îi mărturisi în cele din urmă că sunt fiica lui, mătuşa Nelda nu păru prea surprinsă.

- Bănuiam eu. Ştiam că tu şi Lemuela ţinuserăţi mult unul la altul şi mi s-a părut mie că recunosc niscaiva trăsături de-ale neamului Daniels pe chipul lui Mayme.

În ajunul plecării sale, mătuşa Nelda spuse că doreşte să discute despre ceva cu mine şi cu Katie. I-am chemat pe tata şi pe unchiul Ward, pentru că voiam să audă şi ei orice ar avea de spus sora lor, şi am luat cu toţii loc în salon.

— Dacă vă întrebaţi de ce am venit, începu ea, ei bine, am făcut-o din simpla dorinţă de a vă întâlni pe toţi şi de a vedea dacă tu, dragă Kathleen, nu ai cumva nevoie...

Făcu o pauză, căutându-şi cuvintele.

— De îndrumarea unei femei! îi sări tata în ajutor, zâmbind pe sub mustaţă.

— Şi nu e de înţeles? ripostă mătuşa Nelda. N-aveam cum să ştiu cât de mult v-aţi schimbat voi doi. Ultima oară când ne-am văzut, eraţi... altfel.

— Nărăvaşi, vrei să spui!

— Mă rog... eraţi altfel. Şi acum că Rosalind nu mai e... ei bine, mă întrebam de Kathleen nu are cumva nevoie de o mătuşă. Dar văd că o duceţi bine şi sunteţi fericiţi trăind cu toţii laolaltă aici, la Rosewood, iar eu n-am de gând să mă amestec în viaţa voastră. Totuşi, având în vedere că voi, fetelor, sunteţi de acum două domnişoare de-a dreptul remarcabile, mă gândeam că... Ei bine, în Nord sunt mai multe şcoli de elită pentru fete, două se află chiar în Philadelphia, iar mai nou, adăugă ea, uitându-se la mine, la unul dintre aceste pensioane sunt acceptate şi tinerele negrese. Acum că există atâtea noi oportunităţi de a primi o educaţie şi de a avansa în viaţă, cred că ar fi păcat să nu luaţi în considerare această posibilitate.

— Dar ce-i rău, mă rog, în felul în care trăim noi aici, la Rosewood? întrebă unchiul Ward.

— Nu-i nimic rău în asta, Ward. Trăind aici, fetele au devenit două domnişoare pricepute şi cultivate. Doar că, dacă şi-ar dori să vadă lumea – să călătorească, să îşi aprofundeze studiile şi să cunoască mai mulţi oameni – ar fi păcat să li se refuze oportunitatea. După aceea fiecare va fi, de bună seamă, liberă să aleagă cum vrea să îşi trăiască viaţa mai departe. Odinioară, femeile nu aveau oportunităţile care există în ziua de azi şi ar fi păcat ca fetele să nu profite de câteva dintre ele.

Făcu o pauză, apoi se întoarse spre tata şi unchiul Ward.

— Cu toată nesăbuinţa voastră, adevărul e că voi doi aţi călătorit mult mai mult decât mine. Că a fost un lucru bun sau rău, n-am cum s-o ştiu. Deşi mi-e greu s-o mărturisesc... hm... cert e că Rosalind şi cu mine vă invidiam un pic pentru asta. Noi nu am călătorit nicăieri.

Inspiră adânc şi, sforţându-se să surâdă, continuă:

— Fetele sunt tinere şi acum trăim alte vremuri, pline de oportunităţi pe care noi nu le-am avut – niciunul dintre noi. Tot ce vă cer e să vă gândiţi la asta... de dragul fetelor.

Zicând acestea, îşi întoarse capul spre noi două. Tata ne privi la rându-i, apoi încuviinţă din cap.

— O să ne gândim.

Katie şi cu mine ne uitarăm una la alta şi aprobarăm şi noi din cap.

A doua zi, am condus-o pe mătuşa Nelda la gară. Subiectul plecării noastre în Nord n-a mai fost readus – momentan – în discuţie.

36
Ziua fatidică

De la vizita doamnei Hammond, drumurile noastre în târg decurgeau cu totul altfel. De acum, abia aşteptam să ne oprim la prăvălie ca s-o vedem. Lucrurile se schimbaseră ca de la cer la pământ. Acum jupâneasa era din cale afară de prietenoasă cu noi şi sunt sigură că şi atitudinea noastră era cu totul alta. Când relaţiile dintre oameni se îmbunătăţesc, de regulă schimbarea se petrece de ambele părţi. Mi-am dat seama că şi eu trebuia să îmi dau mai tare silinţa, întocmai cum o îndemnasem pe Josepha. Cele întâmplate ne schimbaseră pe toţi.

Josepha a avut oarece emoţii prima oară când a intrat în magazin. Totuşi, era hotărâtă să discute cu doamna Hammond faţă în faţă şi să îşi îndrepte greşeala.

Intrarăm împreună tustrele – Katie, Josepha şi cu mine. Când o văzu pe Josepha, doamna Hammond se arătă niţel şovăielnică, dar negresa luă numaidecât taurul de coarne. Se duse întins la tejghea şi o privi pe jupâneasă în ochi.

— Vreau să-ţi mulţămesc, coană Hammond, pentru bomboanele 'celea de ciocolată. Fost-au, fără doar şi poate, a mai gustoase bomboane pe care le-am mâncat vreodat'.

— Păi, mă bucur... ăă, Josepha, bolborosi femeia, luată niţel prin surprindere de neaşteptata amabilitate a negresei. Nu... nu

pot decât să sper că ţi-au plăcut la fel de mult cum mi-a plăcut mie supa dumitale.

— Şi mai am ceva să-ţi zic, coană Hammond, continuă Josepha. Te rog să mă ierţi că fost-am oleacă ursuză când venit-ai la noi în vizită. Bag seama că albii şi negrii deopotrivă tre' să-nveţe că pe dinăuntru suntem cu tăţii la fel – nu unu' de-o culoare, şi ăllalt de-o alta. Încerc şi io să m-obişnuiesc cu gându' ăsta. Aşa că fii bună şi mă iartă. Fost-a tare frumos din partea matale să vii să ne faci o vizită.

— Ăă... îţi mulţumesc, Josepha, murmură doamna Hammond, schiţând un zâmbet forţat. Pentru una ca ea, presupun că a primi scuzele cuiva era la fel de greu ca a-şi cere ea însăşi iertare. Ce-a fost a fost. De-acum încolo hai să ne considerăm prietene.

Katie o întrebă de corespondenţă şi bănuiesc că atât doamna Hammond, cât şi Josepha găsiră întreruperea de-a dreptul bine-venită. În vreme ce Katie aştepta, Josepha şi cu mine ne învârtirăm un pic prin magazin.

Chiar dacă relaţia cu doamna Hammond se schimbase în bine, în Greens Crossing vrajba se adâncea însă văzând cu ochii. Henry auzise nu o dată ameninţări scrâşnite printre dinţi la grajdul cu chirie, iar Jeremiah spunea că, în afară de domnul Watson, mai toţi ceilalţi bărbaţi de la depozit refuzau să-i vorbească.

Săptămâna următoare, în acea zi fatidică, Henry se trezi, ca de obicei, la revărsatul zorilor. Când ni se alătură la micul dejun, ne puserăm de acord să mergem cu toţii la Greens Crossing – trecuse, vezi bine, aproape o săptămână de când n-o mai văzuserăm pe doamna Hammond. Totuşi, cum Henry şi Jeremiah trebuiau să ajungă la lucru devreme, ei fură primii care părăsiră călare plantaţia pe la şapte şi jumătate.

Noi, ceilalţi, am ajuns în oraş pe la ora unsprezece şi ne-am împrăştiat care pe unde. Tata şi unchiul Ward aveau treabă la bancă, Josepha se afla în prăvălia coanei Hammond să ridice

corespondența și oarece provizii, iar eu și Katie ne duseserăm la cizmărie.

La început, vuietul de copite ce răzbea din capătul orașului, unde se afla grajdul cu chirie, ultima clădire de pe stradă, nu atrase atenția nimănui.

În interiorul grajdului, de cum le auzi însă răcnetele, Henry intui numaidecât primejdia. Dădu să pășească afară, dar o salvă de gloanțe îi aterizară cu ropot la picioare, tăindu-i calea.

— Înapoi, Patterson, că de nu, ești un om mort! îi strigă unul dintre atacatorii mascați.

Cât ai clipi, călăreții înveșmântați în alb împresurară grajdul. Prima torță ateriză pe acoperiș înainte ca ecoul ultimei detunături să se stingă, iar alte zece îi urmară rapid, incendiind pereții. Peste doar câteva secunde, clădirea era deja înconjurată de un cerc de foc.

Henry se repezi să scoată din boxe cei trei-patru cai care, simțind în nări mirosul de fum, începuseră deja a necheza și a se cabra speriați.

Cu chiu, cu vai, Henry scoase patrupedele din boxe, după care ridică zăvorul ușii din dos și izbi ușa cu piciorul, deschizând-o larg. Afară, limbile de foc se înălțau, dogoritoare, cât un stat de om. Henry făcu șocat câțiva pași înapoi și, strigând din străfundul bojocilor, se apucă a plesni înnebunit caii cu cravașa până ce, într-un sfârșit, forțând îngroziți și buimaci, aceștia se năpustiră afară prin perdeaua de flăcări și fum.

— Păzea! țipară o seamă de călărești, dându-și repede la o parte propriii cai.

— Nu-l lăsați să scape! strigă un altul. Strângeți rândurile... iar de încearcă să fugă, împușcați-l!

De îndată ce caii din grajd trecură în galop nebun pe lângă ei, călăreții își reluară locurile, formând iarăși un cerc impenetrabil în jurul clădirii.

La auzul împușcăturilor, urmate rapid de fuiorul de fum ce se înălța deasupra grajdului cu chirie – un butoi cu pulbere încropit din paie și lemn uscat – toată lumea se repezi afară din prăvălii

şi din case să vadă care era pricina zarvei. Unul dintre primii bărbaţi care dădură fuga în stradă fu domnul Watson. Aruncând o privire spre grajd, acesta strigă numaidecât după brigada de pompieri. Peste doar câteva secunde, o duzină de bărbaţi alergau deja spre locul incendiului.

— A luat foc grajdul cu chirie! strigă cineva la bancă.

Tata şi unchiul Ward schimbară repede o privire, după care se năpustiră afară.

Auzind la rându-i ţipetele, Jeremiah, care lucra în depozit, ieşi în stradă imediat după şeful său. Ward şi Templeton veneau în fugă spre el dinspre bancă. Jeremiah nu stătu însă să-i aştepte. De cum văzu de unde venea fumul, o luă la goană spre grajd.

Înăuntrul clădirii incendiate, Henry nu vedea nimic prin fumul gros şi înecăcios. Totul în jur era negru. Înşfăcă o găleată pe jumătate plină de lângă nicovală şi îşi turnă apa în cap şi pe cămaşă, după care se trânti la podea, cât mai departe de fum, încercând să inspire puţinul aer care reuşea să pătrundă pe sub flăcări. Nu mai exista nicio cale de scăpare.

Vâlvătăile se înălţau deja trosnind spre cer. Incendiul era prea avansat ca brigada de pompieri amatori să mai spere că ar mai putea salva clădirea. Când se apropiară şi dădură cu ochii de călăreţii mascaţi ce încercuiau pârjolul, mai toţi încetiniră intimidaţi pasul. Tot ce puteau face acum era să încerce a împiedica răspândirea incendiului.

Oamenii continuau să vină din toate direcţiile, dar niciunul dintre ei nu nutrea mari speranţe că, după stingerea focului, se va mai găsi chiar şi o urmă de viaţă înăuntru.

*

Josepha stătea de vorbă cu doamna Hammond la magazinul universal când răsunară primele strigăte şi focuri de armă. Speriate, cele două femei ieşiră afară pe verandă să vadă ce se petrece. La văzul fuiorului de fum ce se înălţa în zare, cuprinsă de o presimţire sumbră, Josepha se întoarse repede înăuntru şi îşi roti grăbită privirea prin prăvălie.

— Unde ţii puştile?

— De ce? Ce ai de gând să faci? o întrebă alarmată doamna Hammond.

— Ai să vezi. Ţi-oi plăti pentru tăt mai târziu... Unde-s cartuşele?!

Peste câteva clipe, doamna Hammond înainta cu inima bubuindu-i în piept de-a lungul trotuarului de lemn, încercând să ţină pasul cu Josepha, în vreme ce negresa vâra cartuşe într-unul dintre cele mai scumpe articole din depozitul magazinului.

Când ajunseră, domnul Watson tocmai îl trăgea pe Jeremiah de picioare de la marginea clădirii incendiate. Tânărul se năpustise înnebunit în flăcări să îşi salveze tatăl, dar fumul i-a venit repede de hac şi hainele i-au luat foc. Doi bărbaţi săriră să-l ajute pe domnul Watson, trăgându-l pe Jeremiah departe de incendiu şi stingându-i hainele arzânde. Tânărul zăcea inconştient la pământ, cu faţa şi braţele pârjolite.

Nici cu gândul nu gândeau călăreţii cu glugi albe ce înconjurau clădirea incendiată că singura fiinţă care va îndrăzni să îi înfrunte avea să fie o femeie, şi încă una de culoare. Dacă ar fi văzut-o venind, hotărâtă şi înarmată cum era, oricare dintre ei ar fi ucis-o cu un glonţ fără să clipească din ochi. Cum însă ei erau absorbiţi de pârjol şi amuzaţi de soarta mai tânărului Patterson, de care îşi râdeau cu cruzime, niciunul nu o observă apropiindu-se din spate, iar cele două focuri pe care le trase negresa cu puşca pe care o ţinea în mână îi luă cu totul pe nepregătite. Până să se întoarcă ei în şa, ţeava armei din prăvălia doamnei Hammond era deja aţintită, de la o distanţă de nici trei metri, spre pieptul unuia dintre ei. Iar hotărârea din ochii negresei dădea clar de înţeles că, la o adică, nu va pregeta să tragă.

— Gata, ştergeţi-o d-acilea! le strigă ea. Luaţi şi vă duceţi cu tăţii, că de nu m-oi pune să trag. Oi începe cu aista, continuă ea cu puşca la ochi, pironindu-l pe cel din faţa ei, după care o să vă iau pe rând.

Ward şi Templeton numai ce ajunseseră la faţa locului împreună cu o mână de slujbaşi de la depozit. Fără a mai sta pe gânduri,

Templeton se năpusti la călăreţ, îi smulse arma din mână şi o aţinti spre ceilalţi.

— Aţi auzit ce a zis doamna. Întindeţi-o de aici!

Josepha îşi descărcă arma, iar proiectilul trecu la un fir de păr de capul călăreţului. Dacă negresa o făcuse dinadins sau din greşeală, e greu de spus. În orice caz, bărbatul n-avea niciun chef să aştepte până va afla răspunsul.

Afurisind de mama focului, se jură că îi va omorî pe toţi. Toată lumea recunoscu vocea şerifului Sam Jenkins. Sam însă nu era încă, vezi bine, pregătit să moară, aşa că îşi plesni calul şi părăsi în galop oraşul, urmat de restul poterei.

*

Atunci am ajuns gâfâind la faţa locului Katie şi cu mine. Când l-am văzut pe Jeremiah zăcând pe jos, mă năpădi groaza. Lucrurile se petreceau însă prea repede ca să stau să mă gândesc ce înseamnă asta.

Josepha azvârli puşca din mână şi o luă la goană direct spre vâlvătaie.

— Josepha... opreşte-te! strigă tata după ea.

— Stat-am şi nu făcut-am nemica data trecută, când eram copilă, îi răspunse ea peste umăr. De astă dată, nu mai am de gând să stau cu braţele-ncrucişate!

— Aleargă direct către foc! strigă cineva.

— Aduceţi pompa de incendiu! răcni unchiul Ward, repezindu-se spre cei care împinseseră cisterna de-a lungul străzii. Daţi-mi furtunul şi voi apucaţi-vă de pompat!

Câteva picături se prelinseră din duză. Bărbaţii împinseră cisterna la 9–12 metri de incendiu şi se puseră a pompa abitir. Deodată numai ce ţâşni din furtun un şuvoi de apă. Ţinând duza în mâini ca pe un cap de şarpe, unchiul Ward aţinti jetul deasupra Josephei. Apa udă capul, umerii şi spatele negresei şi, revărsându-se asupra lemnului mistuit de flăcări, stinse focul pe o porţiune din perete.

În timp ce unchiul Ward ţinea furtunul îndreptat într-acolo, eu înşfăcai o găleată cu apă de lângă adăpătoare şi, alergând

într-un suflet la Jeremiah, îi udai cu grijă faţa şi braţele. El gemu, dar nu îşi deschise ochii. Când şi când, întorceam capul să văd ce se petrece în spatele meu.

Ce avea Josepha de gând, n-o ştia nimeni. Udată din cap până în picioare de jetul ce se revărsa mai departe deasupră-i, negresa luă o furcă de jos şi se puse a izbi cu furie în perete. Scândurile fumegânde cedară cu uşurinţă. După ce îşi croi cu furca o deschizătură potrivită, Josepha se lăsă în patru labe şi se târî pe brânci înăuntru, împresurată de flăcări.

— E moarte curată ce face ea! ţipă un glas din mulţime.

— Josepha! strigă Katie, încercând s-o oprească.

Înţelegând în sfârşit ce încerca Josepha să facă, tata se repezi după ea. Ci până să ajungă el, lemnul din jurul găurii luă iar foc. Surprins de vâlvătaia bruscă, tata făcu un salt îndărăt.

— Stropeşte peretele cu cât mai multă apă, îi strigă el fratelui său, şi aţinteşte jetul prin deschizătură, să nu ia Josepha foc!

— Pompaţi! le strigă unchiul Ward celorlalţi.

Şuvoiul lovi iar peretele cu putere. În doar câteva secunde, flăcările din jurul găurii fură stinse, în vreme ce restul grajdului era mistuit mai departe de pârjol.

Apoi, unchiul Ward izbuti să aţintească jetul de apă prin deschizătura pe care dispăruse Josepha. Dacă avea vreun rost ori ba, n-o ştia niciunul dintre noi.

Mulţimea aştepta în tăcere. Nu se auzea decât vuietul vâlvătăilor, trosnetul lemnului ars şi şuvoiul de apă ce se revărsa asupra acestuia. Toate privirile erau aţintite asupra spărturii făcute de Josepha în perete, pe care unchiul Ward o stropea constant, să nu mai ia foc.

— Opreşte-te puţin, Ward! îi strigă la un moment dat tata. Cred că deslueşesc ceva.

Dădu fuga la deschizătură, se aşeză în genunchi şi îşi iţi capul înăuntru.

— E Josepha! Stropeşte mai departe, Ward,... de jur împrejurul găurii!

Se zări un cap negru. Era al Josephei. Negresa se târa pe burtă, întinzând în răstimpuri mâna în spate şi trăgând după ea trupul lipsit de vlagă al lui Henry.

De îndată ce fu cu putinţă, tata se vârî prin spărtură şi, întinzând mâna dincolo de Josepha, îl înşfăcă pe Henry de umerii cămăşii. Josepha îi dădu drumul lui Henry şi se târî afară, cu rochia fumegândă şi plină de noroi. Îi fumega tot corpul, avea părul pârjolit şi rochia arsă pe ici, pe colo, dar era udă leoarcă. Strădaniile unchiului Ward îi salvaseră, fără doar şi poate, viaţa.

Când Josepha ieşi pe brânci, mulţimea izbucni în urale. Ea se căzni să se ridice în picioare, dar unchiul Ward o stropi, pentru orice eventualitate, cu încă un jet de apă, doborând-o iar în genunchi.

Apoi îşi făcu apariţia tata, trăgându-l după el pe Henry. Hainele lui Henry erau şi ele fumegânde, ude şi pline de noroi, dar spre deosebire de Josepha, acesta era căzut în nesimţire. Unchiul Ward îi stropi pe amândoi cu furtunul să nu cumva să le ia foc îmbrăcămintea.

De îndată ce tata îl duse într-un loc sigur, departe de clădire, Josepha îngenunche lângă Henry şi îi sărută pleoapele, fruntea şi obrajii. Jeremiah începea să îşi vină în fire. Cât de uşurată eram că nu se rănise grav, tare mă temeam că tatăl lui nu fusese la fel de norocos.

— Nu care cumva să-mi mori, Henry Patterson, se rugă Josepha printre lacrimi. După cât m-am căznit să te scot d-acol', nici prin cap să nu-ţi treacă să mă părăsăşti acuma! Dacă io tre' să-ncerc a fi un om mai bun, tre' să-ncerci şi tu, şi încă n-apucatărăm să fim mai buni împreună.

Îl mai sărută de câteva ori, după care se auzi un geamăt. Henry scuipă şi îl înecă tusea, căci plămânii îi erau, vezi bine, încă plini de fum.

— Trăieşte! exclamă unul dintre privitori.

Încet-încet, Henry începu să respire mai uşor, apoi se răsuci într-o parte şi ridică ochii spre duzina de feţe, albe şi negre deopotrivă, aplecate asupra sa.

— Tare-i cald azi, murmură el, tuşind şi scuipând. Prea cald.

Toată lumea izbucni în râs. Totuşi, incendiul rămânea periculos.

— Să ducem pompa la depozitul lui Watson! strigă unul dintre bărbaţi. Trebuie udat acoperişul!

Mulţimea porni grăbită în josul străzii pentru a lua măsurile ce se impuneau ca incendiul să nu se răspândească. Henry rămase întins pe jos, încercând să îşi umple plămânii cu aer. Când ridică iar privirea, la câţiva paşi de el o văzu pe Josepha, radiind de fericire, cu lacrimile şiroind pe obraji.

— Cum scăpat-am d-acol'? întrebă Henry. Şi tu, Josepha, de ce arăţi aşa de răvăşită?

— Ea te-a salvat, Henry! exclamă Katie, apropiindu-se de el împreună cu tata şi cu unchiul Ward. S-a năpustit direct în flăcări!

— Adevărat, Josepha? Făcut-ai tu una ca asta pentru mine?

— Făcut-am, da. Făr' să stau pă gânduri.

— Atunci a trebui, bag seama, să găsesc o cale de a-ţi mulţămi cum se cuvine.

Eu stăteam în genunchi lângă Jeremiah. Când am întors capul, am văzut-o pe doamna Hammond apropiindu-se, singura persoană din târg care rămăsese alături de mica noastră familie de la Rosewood. Ceilalţi îi făcură loc lângă Henry, iar acesta se ridică în şezut pe pământul ud.

— Sunt... ăă... sunt nespus de bucuroasă că eşti teafăr, domnule Patterson, spuse femeia.

— Îţi mulţămesc frumos, coană Hammond, răspunse el, aşezându-se încet în genunchi şi ridicându-se în picioare.

Eu l-am ajutat pe Jeremiah să se scoale de jos şi ne-am alăturat şi noi grupului.

— Îmi pare rău că ţi-am furat puşca din prăvălie, se scuză Josepha. Ţi-oi plăti-o cân' oi putea.

— Ei, zău aşa, Josepha! protestă femeia. Cum poţi să spui că ai furat-o?? Tu n-ai făcut decât să-i alungi pe nemernicii

aceia. N-am cunoscut de când sunt o femeie mai curajoasă ca dumneata.

— Mulţam, coană Hammond, da' io una nu m-am gândit că-s curajoasă. Singuru' meu gând a fost să-l scot d-acol' pe omu' ăsta.

Izbucnirăm cu toţii în râs, dar când ne întoarserăm spre clădirea mistuită de flăcări, realizând că Henry fusese la un pas de moarte, zâmbetul ne pieri numaidecât de pe buze.

Henry şi Josepha stăteau unul lângă altul, amândoi fumegând, uzi şi murdari, cu hainele pârjolite pe ici, pe colo. Cu coada ochiului, văzui cum Henry îşi petrece încet braţul pe după mijlocul Josephei şi o trage spre el.

— Ce-ar fi să veniţi la mine să vă spălaţi? sugeră doamna Hammond. Kathleen... Mayme, voi conduceţi-i pe toţi la etaj, iar între timp eu am să merg să văd dacă se află vreun muşteriu în prăvălie. Ştiţi unde sunt toate cele... Simţiţi-vă ca acasă.

37

Urmări

Incendierea grajdului cu chirie din Greens Crossing zgudui întregul ţinut. Negrii erau înfricoşaţi. Membrii Klanului şi simpatizanţii lor prinseră curaj la gândul că puteau face orice fără să suporte vreo consecinţă, şi asta în plină zi. Toată lumea ştia că la atac participaseră şeriful din partea locului şi nu puţini plantatori de seamă din comitat. Cine să se pună cu ei?

Toate se schimbau şi timpul nu mai putea fi dat înapoi. Ceea ce pusese în mişcare Abraham Lincoln gonea cu toată viteza spre viitor şi se anunţau vremuri grele pentru foştii sclavi ai naţiunii.

La două zile după incendiu, domnul Watson se duse la Rosewood să discute cu fraţii Daniels. Chipul lui le dădu imediat de înţeles că era vorba de o problemă serioasă.

— Băieţi, ştiţi cât de mult vă admir pentru ceea ce faceţi voi aici, zise el. V-am ţinut partea de la bun început şi am să v-o ţin în continuare. Doar că, de la o vreme, din pricină că îl am de simbriaş pe feciorul lui Henry, am început să primesc şi eu tot felul de ameninţări. Băiatul e sârguincios şi se numără printre cei mai buni slujbaşi ai mei, dar nu îndrăznesc să risc. Trebuie să renunţ la el. Sper să mă înţelegeţi.

Templeton dădu din cap şi murmură:

— Mda, e de înţeles. Trăim vremuri periculoase şi suntem cu toţii nevoiţi să acţionăm în consecinţă. O s-o scoatem cumva la

capăt. Vrei să vorbesc eu cu el? În fond şi la urma urmei, urmează să-i fiu tată-socru.

— Nu, răspunse Watson. E de datoria mea s-o fac. Voiam doar să ştiţi cum stau lucrurile, că nu e nicidecum o chestiune personală.

— Înţelegem, spuse Templeton.

— Aţi face bine să vă păziţi şi voi, adăugă domnul Watson. Ştii cine-i individul pe care l-ai dezarmat?

— Mda, ştiu. Sam nu ne privea nici până acum cu ochi prea buni.

— Asta nu va face decât să înrăutăţească lucrurile.

— O să fim cu băgare de seamă.

Se ridicară în picioare şi îşi strânseră mâinile.

— Unde-i flăcăul? întrebă domnul Watson.

Cei doi fraţi îl însoţiră până afară şi îl îndrumară spre coliba lui Henry.

În vreme ce domnul Watson se îndrepta spre căsuţă, o brişcă tocmai părăsea plantaţia, cotind pe un drum de ţară. Cel care ţinea hăţurile era tatăl lui Jeremiah, iar lângă el, gătită în cea mai frumoasă rochie a sa, şedea, radiind de fericire, Josepha.

De la etaj, unde o ajutaseră mai devreme să se pregătească pentru picnicul cu Henry, Katie şi Mayme îi urmăreau zâmbind cu gura până la urechi, aproape la fel de bucuroase pentru cei doi pe cât erau ei înşişi de bucuroşi.

— Ci, ia zi, donşoară Josepha, ce părere ai tu despre toată tărăşenia asta? întrebă Henry în timp ce înaintau cu brişca.

— Care tărăşenie, dom' Patterson?

— Păi, uită-te şi tu la noi: doi negri bătrâni care se poartă ca doi copilandri – merg la picnic împreună, merg la râu împreună, merg la plimbare-mpreună şi bărbatu' se duce cu flori la femeie. Lumea vorbeşte, vezi tu, şi se-ntreabă la ce-or duce tăte acestea! Aşa că te-ntreb: la ce-or duce, donşoară Josepha?

— Păi, io n-am cum să ştiu, dom' Patterson, râse ea. Asta bag seama că tu o hotărăşti.

— Tare-s curioşi să afle ce-avem de gând, chicoti Henry.

Josepha pufni iar în râs.

— De la o vreme, fetele celea două nici că-mi mai dau pace cu-ntrebările lor! Vasăzică, adăugă ea chicotind pe înfundate, ce facem noi acilea, dom' Patterson?

— Păi, iaca: io mă duc la picnic cu doamna inimii mele, răspunse Henry.

— Ca doi albi. Cine-ar fi crezut că-ntr-o bună zi un bărbat ş-o femeie de culoare or fi slobozi să se plimbe în chipu' acesta? Io una nu m-am mai plimbat niciodat' cu o trăsurică aşa de mândră.

— Nici io. Da' vremurile se schimbă, în bine şi-n rău deopotrivă. Da' ce se petrece acuma îi, fără doar şi poate, bine şi frumos. Odinioară nici cu gându' n-am fi putut gândi bunăoară la una ca asta. Care stăpân să ne fi dat nouă pe mână aşa mândreţe de şaretă să facem ce-om pofti cu ea?

Peste câteva minute, Henry coti de pe drum, mânând calul pe o pajişte pe care creşteau margarete şi câteva floricele galbene de câmp.

În mijlocul pajiştii opri şareta, coborî, apoi îi întinse mâna Josephei. Negresa îl luă de mână şi se dădu jos cu o graţie de-a dreptul neaşteptată pentru o femeie de gabaritul ei.

— Ce-ai pus în coşu' cela? întrebă Henry.

— De eşti bun să-l iei din brişcă, ne-om aşeza undeva pe iarba asta frumoasă şi-i vedea, ripostă Josepha.

Henry se conformă bucuros. Peste două minute, se îndepărtau deja mână de mână, Henry ducând coşul de picnic.

După o jumătate de ceas, când îşi isprăviră prânzul în aer liber, se apucară a discuta tihnit, aşezaţi pe pătura adusă de Josepha.

— Nu ştiu ce gândeşti tu despre tăte acestea, spuse Henry, da' văzând că treaba-i niţel mai încurcată, socotesc că tre' să mă fac înţeles cât poci io de bine. Pe vremea când eram sclavi bunăoară, lucrurile erau mai simple. Făceam, pur şi simplu, ce ne zicea stăpânu'. Da' de-acu' nu mai are cin' să ne zică ce să facem, în afar' de bunu' Dumnezău, firește, da' câteodat' glasu' Lui îi cam greu de-auzit. Aşa că omu' tre' să hotărască singur ce-i de făcut. Hm...

ce-ncerc io să spun îi că nu-s sigur *ce* s-ar cuveni să facem. Tu lucrezi pentru donşoara Kathleen la conac, da' io m-am trezit de la o zi la alta fără slujbă. N-am decât 50 de dolari puşi deoparte. Ştiu că nu-i puţin, da' banii ăştia n-or ţine o veşnicie de alţii n-oi mai căpăta. Or mă-ndoiesc c-am să găsesc în grabă ceva de lucru prin părţile astea. Aşa că mă aflu, vezi bine, la mare ananghie.

Josepha îşi întoarse speriată capul spre el.

— Henry Patterson, doar n-oi avea de gând să pleci de la Rosewood?!

Tăcere.

— Aş minţi să zic că nu m-am gândit la asta, răspunse în cele din urmă Henry pe un ton grav. N-ar fi drept din partea mea să trăiesc pe spinarea ălor d-aci. Un bărbat tre' să muncească. Donşoara Kathleen şi unchii ei îs oameni tare mărinimoşi, da' nu vreau s-abuzez de bunătatea lor. Pân-acu' şi io, şi Jeremiah le dădeam jumate din simbriile noastre pentru căsuţa-n care ne-or dat găzduire şi bucatele gustoase din care ne-nfruptăm laolaltă cu tăţii. Nu le place să ne ia banii, da' nu-i cine ştie cât şi aşa se cuvine, că asta-i o plantaţie mare, cu multe guri de hrănit, şi fiecare din noi tre' să dea o mână de ajutor, aşa cum faci tu bunăoară la bucătărie. Ş-apoi, de doi ani încoace nici recolta n-a fost prea bună ş-or câştigat prea puţin din vânzarea bumbacului. Ci acu', că şi io, şi fecioru' meu rămas-am fără slujbă, lucrurile n-or să mai fie ca 'nainte – aşa că tre' să hotărâm ce-i de făcut.

Josepha era din ce în ce mai îngrijorată de tonul lui.

— Dac-aş fi alb, ar fi pasămite cu totu' altfel, continuă Henry. M-aş duce pur şi simplu şi m-aş tocmi slujbaş la altu'. Da' un' să găsească de lucru prin părţile astea un negru ca mine, trecut de 50 de ani?

Făcu o pauză şi trase adânc aer în piept.

— Aşa că stat-am de vorbă cu dom' Ward şi cu dom' Templeton şi i-am întrebat ce-ar trebui să fac acu' că nici io, nici fecioru' meu nu mai căpătăm simbrie. Jeremiah, bunăoară, se gândeşte să se ducă o vreme în Nord ca să vază de-a găsi de lucru acol' – da' asta tre' să rămână-ntre noi, că vrea să i-o spună el lu' donşoara

Mayme în felu' lui. D-aia ziceam că m-a bătut și pe mine același gând.

Henry făcu iar o scurtă pauză, apoi continuă:

— Ca să n-o mai lungim, dom' Templeton și dom' Ward mi-or zis să nu mă duc io nicăierea, că de-acu' încol' oi fi în slujba lor și om scoate-o cu toții la capăt fain frumos, că de-om munci laolaltă tustrei om avea iar recolte de bumbac ca 'nainte de război, după care or zis că n-or pregeta să mă lege fedeleș de mi-o mai trece prin cap să plec.

Vasăzică n-am să mă duc pasămite nicăierea în grabă și uite așa ajuns-am a cugeta îndelung la noi doi și cum suntem amândoi acilea și situația mea s-a lămurit, îs în sfârșit pregătit să te-ntreb dacă-mi faci onoarea să-mi fii soață și să-mi stai alături câți ani om mai avea noi de trăit.

Unde că, după toate cele spuse de el, nu se așteptase nicidecum la una ca asta, Josepha rămase mută de uimire.

— Cum știi tu să le-ntorci de fiece dată și să-mi tai răsuflarea!

— Ce zici, dar? Dacă Jeremiah pleacă-n Nord, te-i putea muta în colibă cu mine. A trebui, de bună seamă, să mergi mai departe la conac ca să faci demâncare pentru tătă lumea, da' a fi ca și cum am avea o căsuță a noastră.

— Păi, io credeam că..., bolborosi Josepha.

Năucită cum era, vorbele îi ieșeau pe gură de-a valma.

— Nici... nici nu mai știu ce credeam. Io colo-n casa a mare... și tu la colibă... Nici cu gându' n-am gândit vreodat' că... Tu... tu chiar vrei să te-nsori *cu mine*??...

Drept răspuns, Henry se aplecă spre ea și o sărută.

— Mi-a luat, bag seama, oarece vreme să-nțeleg cât mi-ești de dragă și că, pentru a doua oară în viață, iubesc cu adevărat, spuse el după câteva clipe. Nădăjduiesc că nu te superi că ești *a doua* femeie pe care am sărutat-o.

— N-am de ce să mă supăr, răspunse Josepha. Io n-am mai fost sărutată niciodat', așa că n-am de ce s-o pizmuiesc pe mama lui Jeremiah că ai iubit-o 'nainte să mă iubești pe mine. Cum o chema?

— Lacina.

— Frumos nume. Tre' să fi fost o femeie tare bună.

— Aşa a şi fost. Da' acu', pe lângă amintirea ei, îi pasămite loc în inima mea şi pentru tine.

— Un bărbat care ţine două neveste odat' nu-i pasămite prea vrednic, da' n-am nimic împotrivă să trăiesc lângă unu' care păstrează vie amintirea primei lui soaţe. Da' vreau să te rog ceva.

— Ce? întrebă Henry.

— Mi-ar plăcea să-mi zici Seffie. Mi-e drag numele ăsta şi nu mi s-a mai zis aşa de ani de zile.

— Vasăzică, donşoară Seffie, vrei să fii soaţa mea?

— Vreau, cum să nu, dom' Patterson!

*

În seara aceea, pe când stăteam împreună la masă, nici măcar discuţia purtată mai devreme de Jeremiah cu domnul Watson nu putu ştirbi bucuria pe care am simţit-o cu toţii la auzul veştii.

Când Henry ne împărtăşi hotărârea pe care o luaseră în după-masa aceea, Katie şi cu mine am sărit chiuind în picioare şi am fugit s-o îmbrăţişăm pe Josepha. Tata, unchiul Ward şi Jeremiah se strânseră în jurul lui Henry să-i strângă mâna.

Nici nu îndrăzniserăm parcă a visa la una ca asta!

38
Trei conversații

Fiecare dintre conversațiile purtate patru zile mai târziu avea să ne înrâurească viețile în chipuri nebănuite. Prima a avut loc între mine și Jeremiah.

Știam că nu mai lucra la depozitul domnului Watson, dar nu știam ce avea de gând să facă în privința asta.

După prânz, Jeremiah mă anunță că are ceva să-mi spună. Mă luă de mână și pornirăm tăcuți spre pădure. Tot drumul până la tainicul refugiu al lui Katie nu scoase un cuvânt. Începeam deja să mă îngrijorez!

— Câtă vreme am lucrat la depozitu' lu' dom' Watson, începu el când ajunserăm în mica dumbravă, știi că eu și tătuca le dădeam lu' dom' Ward și dom' Templeton o parte din simbriile noastre. Nu era cine știe cât, da' tătuca zice că, acu' că suntem liberi, trebuie să muncim din greu ca să dovedim că suntem vrednici de libertate și să nu ne așteptăm să ne poarte alții de grijă, așa cum ne purtau odinioară stăpânii albi. Acu' trebuie să ne descurcăm singuri și tata zice că trebuie s-arătăm că nu ne dăm în lături de la muncă. Dom' Lincoln a murit ș-acu' noi trebuie să dovedim că avut-a dreptate să ne sloboade din sclavie – așa zice tătuca. Și, ca s-o dovedim, trebuie să muncim din greu și să n-așteptăm pomană de la nimeni.

Dom' Templeton şi dom' Ward îs ăi mai cumsecade bărbaţi pe care i-am cunoscut vreodată – pe lângă tătuca şi Micah Duff. Şi ei mi-or zis şi mie ce i-or zis lu' tata, că pot rămâne aci cu dânsu' şi că s-or găsi destule de făcut pentru amândoi. Da' eu m-am tot gândit şi, unde că-i din ce în ce mai primejdios pentru ăi de culoare să trăiască aci, socotesc că nu-i corect să ne luăm, atâta vreme cât depindem în toate cele de ăilalţi, chiar dacă-i vorba de oameni mărinimoşi cum îs donşoara Katie, dom' Templeton şi dom' Ward. Ş-acu' că tătuca are să se-nsoare cu Josepha şi niciunu' din ei n-are o slujbă în altă parte, s-ar cuveni pasămite să vă ajut băneşte ca Rosewood să nu se ducă de râpă. I-am văzut pe dom' Templeton şi pe dom' Ward mergând la bancă în ziua incendiului şi, chiar dacă ei n-or spus nimic, odată i-am auzit vorbind de impozit. Se-ntrebau cum or să facă rost de bani ca să-l plătească.

Jeremiah făcu o pauză şi trase adânc aer în piept. Unde că era un băiat tăcut din fire, ţinuse ditai monologul!

— Trebuie să-mi găsesc de lucru, continuă el. Trebuie să câştig bani ca să ne putem căsători şi să nu stăm la mila altora. Şi se cuvine pasămite să-l ajut şi pe tata, ca să nu fie nevoit a da fuga la tătâne-tău ori de câte ori el şi Josepha or vrea să-şi cumpere oarece. Aşa că am hotărât să îmi găsesc o altă slujbă şi să pun nişte bănuţi deoparte pentru noi doi, pentru tătuca şi poate şi pentru dările celea. Ci cum n-are pasămite să mă tocmească nimeni prin părţile astea, am hotărât să mă duc în Nord şi să muncesc o vreme acolo.

— Poftim?... icnii eu şocată. Of, Jeremiah!

Simţind că mi se umplu, fără să vreau, ochii de lacrimi, îi strânsei mâna într-a mea şi mă uitai adânc în ochii lui.

— Gându' de-a te lăsa aici îmi surâde la fel de puţin ca ţie, spuse el. Da' n-are să fie pentru multă vreme. Zice-se că-i de lucru din belşug în porturi şi-n fabrici şi la căile ferate şi că acol' până şi un negru câştigă mai bine decât câştigă orişice alb aci, în Sud. În scurtă vreme, om fi iar împreună şi pân-atunci poate c-am să izbutesc a strânge destui bănuţi cât s-o scoatem la capăt

pân' se-ndreaptă lucrurile pe-aici ş-oi putea găsi un alt loc de muncă. Şi după aia ne-om putea lua liniştiţi.

Mă aşezai, năucă, pe o buturugă. Mi se rupea inima de durere, dar eram şi mândră că Jeremiah vrea să muncească şi să stea pe picioarele lui. Ceva din adâncul sufletului îmi spunea că era alegerea corectă.

Totuşi, nu îmi puteam zăgăzui lacrimile la gândul că va pleca de la Rosewood. Aşteptaserăm, ba dintr-un motiv, ba dintr-altul, atâta amar de vreme!

În timp ce noi discutam astfel în pădure – iar eu plângeam de mama focului! – tata şi unchiul Ward porniră călare spre Oakwood.

*

Chiar dacă localnicii se obişnuiseră de acum cu fraţii Daniels, aceştia încă mai întorceau câteva capete oriunde s-ar fi dus. Vestea incendiului din Greens Crossing şi a celor petrecute acolo făcuse deja înconjurul întregului ţinut. Marea majoritate nu încuviinţau tacticile folosite de Ku Klux Klan. Totuşi, să întorci arma împotriva unui alb în apărarea unui negru, oricare ar fi fost motivul, rămânea în ochii celor mai mulţi sudişti un păcat de neiertat. Faptul că Templeton Daniels avea o puşcă aşezată de-a curmezişul şeii când cei doi intrară călare în oraş atrase şi mai multe priviri ca de obicei.

La biroul şerifului, fraţii Daniels descălecară şi intrară în clădire.

Când Sam Jenkins îşi ridică privirea, ochii i se umplură de venin.

— Cred că asta îţi aparţine, Sam, spuse Templeton, aşezând pe biroul şerifului arma pe care o adusese cu el. Ai uitat s-o iei deunăzi, când ai plecat în graba mare împreună cu şleahta ta de laşi.

— Cum îndrăzneşti să îmi vorbeşti aşa...?

— Taci din gură, Jenkins, şi cască bine urechile! îi tăie vorba Ward. Frate-meu are dreptate – sunteţi cu toţii nişte laşi de ultimă speţă, care nu au curajul să îşi asume bărbăteşte răspunderea pentru faptele lor şi umblă deghizaţi în cearşafuri, ca nişte

ţingăi. Templeton a venit să îţi returneze puşca – el e puţin mai binevoitor cu vecinii decât mine. Eu am venit să-ţi spun aşa: am făcut de câteva ori puşcărie la viaţa mea şi, la cei 50 de ani ai mei, probabil că am trăit deja mai mult decât mi se cuvine, aşa că nu prea mă mai tem de nimic. Nu mă tem de puşcărie, nu mă tem de moarte, nu cred că mă tem nici chiar de spânzurătoare – chit că nu-mi surâde gândul de a o sfârşi în felul ăsta. Şi în niciun caz nu mă tem de tine, Sam Jenkins. Îmi pare rău că ţi s-a prăpădit băiatul. Niciun părinte n-ar trebui să îşi piardă astfel copilul. Asta ar fi trebuit să te înveţe câte ceva despre ură, dar se pare că nu te-a învăţat nimic. Socotesc că eşti un laş, Jenkins. Un laş şi un fătarnic... Te dai om al legii, dar de fapt, nu eşti decât un nelegiuit care ucide oameni nevinovaţi ascuns în spatele unei măşti. Niciun bărbat adevărat n-ar face aşa ceva, doar un individ josnic şi laş. Aşa că te previn – dacă te atingi chiar şi cu un deget de vreun membru al familiei noastre, fie el alb sau de culoare, ori de îndrăzneşti chiar şi numai să pui piciorul la Rosewood... îţi promit, Jenkins, că am să te omor cu mâna mea. Poate că or să mă spânzure pentru asta, dar tu n-ai să mai trăieşti s-o vezi. Nu mă stârni, Jenkins. Vorbesc cât se poate de serios. Dă-mi un motiv, şi am să te ucid.

Cu acestea, Ward se răsuci pe călcâie şi ieşi. Şeriful Jenkins se holbă amuţit după el, cu faţa zvâcnind de mânie. Templeton îşi urmă fratele după câteva secunde, aproape la fel de uluit de spusele acestuia precum era şeriful.

*

Cea de-a treia conversaţie din ziua aceea avu loc mai târziu, după ce tata şi unchiul Ward se întoarseră de la Oakwood. Pentru moment nu vorbiră nimănui de cele petrecute în biroul şerifului, chit că în lunile următoare acea discuţie avea să se întoarcă să ne bântuie.

După conversaţia cu Jeremiah, am rămas tristă şi îngândurată tot restul zilei. Când i-am povestit lui Katie despre hotărârea luată de el m-a apucat iar plânsul. Mai târziu, în vreme ce Katie o ajuta pe Josepha la pregătitul mesei de seară, eu am

urcat la mine în odaie să mă odihnesc. Voiam să pot afişa o faţă surâzătoare când voi coborî la cină; de dragul lui Jeremiah. El era convins că luase hotărârea corectă, iar eu trebuia să îl susţin, arătându-mă la rându-mi încrezătoare.

După o vreme, când m-am dat jos din pat şi m-am dus la fereastră, i-am văzut pe tata şi pe unchiul Ward îndepărtându-se de casă împreună cu Henry.

*

— Ce-ar fi, Henry, să ne arăţi ce lucrări ai mai făcut la colibă? întrebă Templeton.

— Da' numa' ce fost-ai ieri acol', dom' Templeton! râse Henry. Ş-apoi, voi doi aţi lucrat la fel de mult ca mine la casa ceea.

— Vrem pur şi simplu să mai aruncăm o privire, spuse Ward. Oricum, mai avem timp până e gata masa. Că tot veni vorba, Henry, coliba ta e cam mică pentru un om însurat şi nu are bucătărie. Cum are să se descurce Josepha ca femeie măritată fără o bucătărie a ei?

— Păi, ne gândeam c-a găti mai departe pentru toată lumea la conac, răspunse Henry.

— Mă bucur să aud asta! râse Templeton. Dar dacă Josepha o să vrea să facă o prăjitură sau o porţie de pesmeţi numai pentru tine?

— La asta nu m-am gândit, dom' Templeton.

Ajunseră la casa cea nouă şi păşiră tustrei înăuntru.

— Eşti un meşter tare iscusit, Henry, comentă Ward. Ai transformat căsuţa asta modestă într-un mic palat. Când te uiţi la aceste două camere încăpătoare şi la bucătăria asta mare – cu tejghea nouă, chiuvetă cu pompă şi loc pentru o sobă de gătit – nici n-ai crede că asta a fost cândva coliba unor sclavi.

— Mulţam, dom' Ward, tare-mi place şi mie cum a ieşit, răspunse Henry, încă neputând să îşi explice rostul conversaţiei – lucraseră, doar, împreună la casă!

— Apropo, nu ştiu dacă ţi-a zis Templeton, dar ultima dată când am fost în târg am comandat şi soba, taman din Richmond –

o sobă nou-nouță, făcută pe măsură. Și, pe deasupra, am mai comandat și un pat nou, lung și lat.

— Ne-am gândit că așa ar fi cel mai potrivit pentru noii locatari, adăugă Templeton, făcând șugubăț cu ochiul.

— Fără doar și poate că le-a plăcea, încuviință Henry, neînțelegând ce era așa de amuzant în asta.

— Și am mai comandat câteva fotolii și o canapea. Ne gândeam că ar arăta bine acolo, spuse Ward, arătând spre spațiul gol de lângă bucătărie, lângă biblioteca asta frumoasă pe care ai meșterit-o. Bună treabă ai făcut, Henry – jos pălăria!

— Mulțam, dom' Ward... da' așa-i că zisu-v-am că Jeremiah are de gând să plece o samă de vreme?

— Ne-ai zis, da.

— Și nu-i păcat să cheltuiți acuma atâta bănet? El și Mayme nu s-or căsători în grabă.

— Că veni vorba de ei, interveni Templeton, când am auzit că Jeremiah e hotărât să plece, ne-am schimbat planurile. La cât de bine arată acum casa, ne-am hotărât s-o vindem.

— S-o vindeți?! exclamă Henry surprins, neputând să își ascundă entuziasmul din voce. Nu vă supărați că vă-ntreb... da' găsit-ați deja cumpărător?

— Nu, răspunse Templeton, clătinând din cap. Trăim vremuri grele. O fostă colibă pentru sclavi nu se vinde prea ușor.

— Și nu vă fie cu supărare, da'... hm... cu cât o dați?

Frații Daniels se uitară unul la altul.

— Noi ne gândeam să cerem în jur de 20–25 de dolari pe ea, spuse Ward.

— 25 de dolari?! făcu Henry. Nu-i cu putință așa ceva! Păi numa' cheresteaua, șindrila și geamurile noi de le-am luat io de la depozitu' lu' dom' Watson fac vreo 10–12 dolari. Iară soba a nouă de-o comandarăți face, pasămite, încă pe-atâta. Ca să nu mai vorbim de pat și de fotoliile celea. Nu, 25 de dolari îi prea puțin.

— Probabil că ai dreptate, spuse Templeton, dar casa e aici și, decât să rămână nefolosită, am prefera să ne recuperăm pur și

simplu banii investiți în ea. Nu căutăm să scoatem vreun profit de pe urma ei. Tot ce încercăm noi să facem este să oferim cuiva posibilitatea de a avea o casă frumoasă – poate unei perechi de proaspeți însurăței, care ar fi fericiți aici. Știi pe cineva care ar fi interesat?

— Iertat să-mi fie că-ntreb, zise Henry, da'... hm... v-ați învoi să vindeți unor negri?

— Hm... iată o idee, făcu Templeton, dând chipurile gânditor din cap. De ce nu? În fond, casa fusese la început destinată unor tineri de culoare – lui Mayme și Jeremiah. De ce... ai pe cineva în minte?

— Păi, cu tot respectu'... mă gândeam că, de n-oți avea nemica împotrivă, poate că io și viitoarea doamnă Patterson om strânge banii ceia să cumpărăm casa pentru noi.

— Tu și Josepha? Ce idee grozavă! exclamă Templeton.

— Da' ar mai fi ceva, zise Henry. Mă tem că nu vă pot da prețu' pe care-l cereți. Nu de alta, da' știu cât bănet băgat-ați în casa asta. Așa că pe mine nu mă lasă cugetu' să vă dau mai puțin de 40 de dolari pe ea, chit că, la drept vorbind, îs sigur că face mai mult de-atât. Spuneți-mi, dară, cât vreți pe ea, iară io oi vorbi cu Josepha ș-om vedea împreună dac-o putem cumpăra.

— Nu-i ușor să se tocmească omul cu tine, măi Henry! râse Templeton. Atunci hai să fie cum zici tu – 40 de dolari.

— Dacă sunteți siguri că nu vreți mai mult.

— Rămânem așadar înțeleși? întrebă Templeton, uitându-se la ceilalți doi.

— Cred că întâi ar trebui să stăm de vorbă și cu Kathleen, spuse Ward.

— Da... desigur. Așadar, dacă nepoata noastră va fi de acord, prețul de vânzare rămâne 40 de dolari.

Își strânseră tustrei mâinile.

— Tare vă mulțămesc, spuse Henry. Când a auzi, Seffie a mea nu și-a mai încăpea-n piele de bucurie!

39
Henry și Josepha

Veni și ziua cea mare.

Cununia urma să fie oficiată, precum fusese cea a Emmei cu Micah, la Rosewood, de către reverendul Hall. Cu toții ne gândeam la Emma și ne doream să fi fost și ea acolo, cu noi. În afară de asta, singurul nor care înnegura bucuria zilei era faptul că, după nuntă, Jeremiah avea să plece. Mă încercau tot felul de emoții amestecate, dar eram hotărâtă să nu îmi plâng de milă. Aceasta era o zi în care trebuia să fim cu toții fericiți pentru Henry și Josepha.

La fel cum se întâmplase și înainte de nunta Emmei, eu și Katie am ajutat-o pe viitoarea mireasă să se îmbrace și să își aranjeze părul. Josepha era emoționată ca o copiliță. Nu sperase să fie vreodată mireasă. Iar acum urma să devină doamna Patterson!

Rochia de mireasă fusese, de la bun început, cea mai mare problemă a noastră. Ne gândiserăm să mergem să cumpărăm una la Charlotte, dar acum că negrii și albii nu mai aveau voie să stea împreună la același hotel, nu ne prea trăgea pe niciunul ața într-acolo. În cele din urmă, doamna Hammond a fost cea care ne-a scos din încurcătură. Într-o zi, Katie și cu mine am întrebat-o dacă ar putea comanda o rochie pentru Josepha.

— Știu și eu..., murmură ea, nu-i ușor să găsești o rochie pe măsura unei femei atât de... hm... atât de trupeșe, iar dacă

rochia comandată nu i se potriveşte, nu mai e nimic de făcut. Şi apoi, o rochie frumoasă costă multişor.

Căzu câteva clipe pe gânduri, apoi faţa i se destinse într-un zâmbet şi începu să dea încet din cap.

— Da... Cred că am găsit soluţia.

— Şi care ar fi aceea, doamnă Hammond? întrebă Katie entuziasmată.

— Ei bine, mă gândeam că... am putea să îi facem noi o rochie frumoasă.

— Chiar ar fi cu putinţă??

— În tinereţe mai coseam una, alta... Da, sunt sigură că se poate.

Eu şi Katie am ales câteva eşantioane de pânzeturi din prăvălia doamnei Hammond şi le-am dus cu noi acasă ca să i le arătăm Josephei. În nici o săptămână, materialul ales de Josepha, o olandă fină de un vernil superb, fu comandat, iar viitoarea mireasă începu deja probele în croitoria improvizată deasupra magazinului universal.

În vreme ce rochia se contura încet-încet după formele ei generoase, ne-am distrat toate de minune, discutând şi râzând ca patru prietene vechi. Doamna Hammond se dovedi a fi o croitoreasă mult mai pricepută decât lăsa să se creadă. Rochia făcută de ea avea tot soiul de falduri şi pliuri elegante, iar, când fu gata, arăta mai bine ca orice rochie pe care am fi putut-o cumpăra de la magazin. Între timp, Josepha şi doamna Hammond deveniseră atât de apropiate, încât negresa o rugă pe aceasta să îi stea alături la cununie, împreună cu mine şi Katie.

În ziua cea mare, doamna Hammond sosi prima. Voia să facă ultimele retuşuri la panglica galbenă pe care avea s-o poarte mireasa în talie. Am dus-o repede la etaj, în odaia Josephei, şi acolo am continuat pregătirile, chicotind ca patru şcolăriţe – chit că eu şi Katie aveam 20 de ani, Josepha, 49, iar doamna Hammond probabil aşijderea.

După ce am ajutat-o pe Josepha să se îmbrace, i-am aranjat coafura, în vreme ce ea ţinea o oglindă să vadă ce facem.

Cu florile şi fundiţele pe care i le-am prins în păr, arăta de-a dreptul minunat.

Între timp, în coliba renovată – pe care de acum o numeam cu toţii „casa cea nouă" – tata, unchiul Ward şi Jeremiah îl pregăteau pe mire. Tot doamna Hammond fusese cea care ajustase pentru Henry un costum bleumarin elegant şi o cămaşă cu volane care rămăseseră de la tata de pe vremea când frecventa saloanele de joc. Cum Henry era mai înalt şi mai slab decât el, doamna Hammond desfăcuse tivul pantalonilor, lungind cracul cu câţiva centimetri şi îi strâmtase cam tot atât şi în talie. Rezultatul final, pe care l-am văzut ceva mai târziu, a fost de-a dreptul uimitor. Henry arăta mai fercheş ca niciodată!

Domnul Thurston, reverendul Hall şi soţia acestuia au ajuns la Rosewood pe la ora unsprezece, iar, la scurtă vreme după ei, au sosit Aleta şi tatăl său. Cum aceasta era a doua nuntă pe care o găzduiam, am făcut totul aproape la fel ca prima oară, când se căsătorise Emma. Reverendul Hall discută cu Katie despre felul în care avea să se desfăşoare ceremonia, după care ea se întoarse grăbită la noi. Întocmai ca Emma, Josepha îi rugase pe tata şi pe unchiul Ward să o conducă până la cel care avea să-i devină soţ.

— Totul e pregătit, ne anunţă Katie când intră în odaie. Dar tu, Josepha, eşti pregătită?

— Nu ştiu, maică, răspunse negresa. Aşa-s de fericită şi de emoţionată, că nu mai ştiu de mine!

Auzirăm deschizându-se la parter uşa de la bucătărie.

— Ei trebuie să fie, spuse Katie. E timpul să ne retragem, Josepha.

Zicând acestea, Katie făcu un pas în faţă, o îmbrăţişă cu grijă pe mireasă şi o sărută pe obraz.

— Te iubim, Josepha, şi ne bucurăm nespus pentru tine.

— Taci, copilă, că iar mă faci să plâng! exclamă negresa, după care îşi aşeză mâinile pe umerii mei şi mi se uită adânc în ochi.

— Îţi mulţumesc că mi-ai fost toată viaţa alături, murmurai eu printre lacrimi, strângând-o în braţe.

Mai mult n-am putut să spun, şi n-a putut nici ea. Nu aveam, oricum, nevoie de cuvinte.

În cele din urmă, făcu şi doamna Hammond un pas în faţă şi, şovăind doar preţ de o clipă, îşi petrecu braţele pe după mijlocul Josephei.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, Josepha. Eşti o femeie minunată şi norocoasă.

— Îţi mulţămesc din suflet pentru tăt, Elfrida, zise negresa. Eşti o prietenă de nădejde.

Când se desprinseră din îmbrăţişare, aveau amândouă ochii plini de lacrimi.

Bărbaţii urcau deja scara, semn că sosise vremea să plecăm.

I-am strâns pe rând mâna Josephei şi, zâmbind tustrele, ne-am îndreptat spre uşă.

— Gata, doamnelor, e timpul să vă retrageţi! exclamă tata, păşind înăuntru. De aici ne ocupăm noi de mireasă!

— La parter te aşteaptă un bărbat chipeş foc, i se alătură unchiul Ward.

— Vai, dom' Ward, nu mă face să plâng!

— Lasă, că plânsul face bine. Lacrimile zice-se că răcoresc sufletul, chit că eu unul nu ştiu prea multe despre treburile astea. Aşadar... eşti pregătită să-ţi întâlneşti alesul?

— Cred... cred că da.

— Eu te văd cât se poate de pregătită, spuse tata. Eşti o mireasă superbă, Josepha. Suntem cu toţii foarte mândri de tine.

— Mulţămesc, dom' Templeton. Amândoi fost-aţi tare buni cu mine.

— Katie a început să cânte la pian! exclamă unchiul Ward. Pare-se că-i timpul să mergem.

Ieşiră pe uşă şi coborâră încet treptele, Josepha ţinându-i de braţ pe cei doi bărbaţi. Păşi în salon radiind toată, iar, când îl văzu pe Henry aşteptând-o cu faţa numai un zâmbet, dichisit la patru ace, mai că i se tăie răsuflarea.

Eu şi doamna Hammond stăteam de o parte a reverendului, iar Jeremiah de cealaltă. Când Henry o văzu pe Josepha coborând

scara în rochia ei cea nouă, chipul i se umplu de mândrie. Era lesne să-ţi dai seama cât de mult o iubeşte.

Cei trei traversară salonul şi se opriră în faţa reverendului Hall. Ajungând la capătul partiturii, Katie se ridică de la pian şi veni să mi se alăture.

— Dragii noştri, începu preotul, ne-am adunat azi aici pentru a uni prin taina sfintei căsătorii pe acest bărbat şi pe această femeie. Dacă cineva se opune acestei uniuni, să vorbească acum sau să tacă pe veci.

Reverendul Hall aşteptă preţ de o clipă, apoi continuă:

— Cine o dă pe această femeie în căsătorie acestui bărbat?

— Noi o dăm, răspunseră într-un glas tata şi unchiul Ward, după care se duseră lângă Jeremiah.

Când Josepha făcu un pas în faţă, oprindu-se în dreapta alesului ei, gândurile îi zburară la ziua în care părăsise plantaţia McSimmons şi se dusese să îl caute pe Henry la Greens Crossing.

*

Se apropiase încet de grajdul cu chirie. După atâta amar de drum, sleită de puteri, abia îşi mai târa picioarele. Îl recunoscuse imediat pe bărbatul din spatele gardului, cel cu furca în mână, dar se întreba dacă el şi-o mai fi amintind de ea.

— Dumneata îi fi Henry, de nu mă-nşel.

— Nu te-nşeli, nu, răspunsese el.

— Io mi-s Josepha, de la conacu' McSimmons.

— Ştiu prea bine cine eşti, mustăcise Henry. N-oi uita-n veci prima noastră întâlnire. Ţie-ţi datorez, doar, slujba asta!... Da' ce caţi aşa departe de casă, că te văz ostenită tare?

— Aia nu mai îi casa mea, răspunsese ea. Îs liberă, aşa că m-am luat frumuşel ş-am plecat, că nu mai are nime' dreptu' să mă calce-n picioare-n chipu' cela. Ş-acu' o caut pe donşoara Mayme şi nădăjduiam că dumneata îi fi cunoscând-o şi mi-i putea zice un' să dau de ea.

Henry râse iar încetişor.

— Ţi-oi zice, cum nu! Ba chiar aş putea să te duc chiar io pân-acol', de nu te grăbeşti prea tare. Nu de alta, da' la cum

te văz, nu cred c-ai dori să mai baţi atâta cale pe jos. De poţi aştepta pân' ce-oi isprăvi io treaba acilea, om merge cu şareta ceea arătoasă de-acol' de mi-a lăsat-o dom' Thurston să i-o dreg. E aproape gata şi i-o pot duce, iar Rosewood e chiar în drum. Şi, la cum îl ştiu io, nu cred că dom' Thurston s-a supăra dacă mai iau un suflet cu mine.

Henry fusese atât de bun cu ea, chiar şi atunci.

Cine s-ar fi gândit că într-o bună zi o să-i stea alături în chipul acesta?

*

— Henry Patterson, zise pastorul, o iei pe această femeie să-ţi fie soaţă, s-o ai alături şi să-i fii credincios de azi înainte, la bine şi la rău, în sărăcie şi în bogăţie, în boală şi în sănătate, s-o iubeşti şi s-o preţuieşti până ce moartea vă va despărţi, aşa cum e porunca Domnului?

— Sigur c-o iau! exclamă Henry.

— Josepha Black, urmă reverendul Hall, întorcându-se spre mireasă, îl iei pe acest bărbat să-ţi fie soţ şi să-i fii credincioasă de azi înainte, la bine şi la rău, în sărăcie şi în bogăţie, în boală şi în sănătate, să-l iubeşti şi să-l preţuieşti până ce moartea vă va despărţi, aşa cum e porunca Domnului?

— Îl iau, da, răspunse Josepha. Şi Dumnezău să-l binecuvânteze că iubeşte pe una ca mine.

Am izbucnit cu toţii în râs. Pur şi simplu nu ne-am putut abţine!

*

După ce râsetele se domoliră, gândurile lui Henry zburară la ziua în care o văzuse pentru prima oară pe Josepha.

Chiar dacă la vremea aceea nici prin cap nu-i trecuse că bucătăreasa de la conacul McSimmons avea să-i devină într-o bună zi soaţă, prima lor discuţie i-a rămas întipărită în minte. Totuşi, dragostea adâncă pe care o simţea acum înflorise în sufletul lui de-a lungul clipelor petrecute împreună la Rosewood, atât de încet şi de lin încât nici n-o băgase de seamă până când într-o zi nu îşi mai putu tăgădui că o iubeşte. Ceea ce nu ştia el

era când *începuse* s-o iubească. Ei, dar când e vorba de iubire, poate că începutul contează mai puțin decât sfârșitul.

Și iată-l acum stând lângă Josepha în fața preotului și a lui Dumnezeu, la fel de uimit ca ea de turnura lucrurilor. Fericirea lui era diferită, căci el trebuia să facă loc și unei amintiri – dar era la fel de adâncă.

*

— Dat fiind că tu, Henry, și tu, Josepha, v-ați exprimat în fața Domnului și a acestor martori dorința de a vă uni destinele, și v-ați jurat iubire și devotament unul altuia, vă declar soț și soție. Doamnelor și domnilor, adăugă reverendul Hall, întorcându-se spre noi, am onoarea să vi-i prezint pe domnul și doamna Patterson!

Răsunară urale și aplauze, după care dădurăm toate fuga să îi îmbrățișăm pe proaspeții însurăței, iar bărbații își strânseră mâinile. Doamna Hammond o sărută pe Josepha și îl felicită pe Henry, la fel de fericită și de zâmbitoare ca toți ceilalți. Cred că de acum nici ei nu îi mai păsa câtuși de puțin de culoarea pielii.

Îl căutai cu privirea pe Jeremiah și mă dusei la el. Își petrecu visător brațul pe după mijlocul meu. Știu că ne gândeam amândoi la același lucru – speram că va veni în curând și vremea noastră.

Întrucât invitasem lumea la masă, în scurtă vreme, discuția o coti spre mâncare, cafea și tortul de nuntă.

Josephei nici că-i trebui mai mult. Își puse numaidecât un șorț curat peste rochia cea nouă de mireasă și țuști! la bucătărie să continue pregătirile pentru ospăț. Acolo, la bucătărie, se simțea, doar, mai fericită ca oriunde.

40
Despărțire

Nici nu se încheie bine ospățul de nuntă, că Jeremiah se strecură afară din casă și o luă spre grajd. Urmărindu-l de la fereastră, am simțit că mi se strânge inima. Știam ce face. Venise în sfârșit clipa de care îmi era groază. Știam că era hotărât să plece după nuntă, chit că nu vorbiserăm prea mult despre asta în ultima vreme. În adâncul sufletului nădăjduiam, bag seama, că între timp s-o fi răzgândit. Cred că ne întrista pe amândoi prea tare să discutăm despre despărțire.

Pe când făceam curat în bucătărie împreună cu celelalte femei, Jeremiah se întoarse în casă și spuse că dorește să-mi vorbească. Urmându-l afară, i-am văzut calul legat de pripon. Avea deja șaua pusă.

Jeremiah mă luă de mână și pornirăm, cum obișnuiam adesea, spre pădure. Pe drum niciunul dintre noi n-a spus prea multe. Aveam amândoi inima grea. Într-un târziu, nu m-am mai putut stăpâni.

— Jeremiah, de ce trebuie să pleci?

Oftă prelung și ne așezarăm amândoi pe un buștean.

— Așa socotesc eu că-i mai bine, zise el într-un târziu. Și mie mi-e greu, da' trebuie să fac ceva ca să câștig niște bani. Domnu' Watson mi-a dat o scrisoare de recomandațiune și mi-a zis de

un loc din Delaware unde s-a găsi probabil de lucru pentru un flăcău vânjos ca mine. N-oi sta mult.

— Câtă vreme ai să fii plecat? murmurai eu.

— Nu ştiu, poate câteva luni – pân' ce-oi strânge destui bani cât să nu fim o povară pentru alţii şi pân' ce s-or mai linişti lucrurile prin părţile astea. Acu' prea-i periculos. Afurisiţii ăia de zurbagii albi mă urăsc şi, dac-or afla c-am plecat, poate că nu s-or mai gândi atâta la Rosewood. Acu' că tătuca nu mai munceşte în târg, nădăjduiesc c-or uita de noi cu totu'.

— Mie tot nu-mi convine.

— Nici mie. Da' timpu' a trece repede şi-n scurtă vreme om fi din nou împreună.

Începură să mi se prelingă lacrimile pe obraji.

— Dar de ce trebuie să pleci azi?

— De trebuit, nu trebuie, da' cum tătuca s-a însurat şi ziua de azi îi un nou început pentru dânsu', socotesc c-ar putea fi şi pentru mine. Am stat de vorbă cu el. Nu m-aş duce dacă plecarea mea i-ar înnegura ziua nunţii. Da' tata a zis că-i poate potrivit s-o luăm amândoi de la capăt în aceeaşi zi. Mi-a dat binecuvântarea lui şi mi-a spus să purced liniştit la drum; cu atât mai repede m-oi întoarce acasă.

Se lăsă tăcerea vreme de un minut, două.

— Am ceva pentru tine, spuse Jeremiah în cele din urmă, un cadou care să-ţi amintească de mine.

Îşi vârî mâna în buzunar. Nu observasem că avea ceva la el. Ce o fi fost?

— Ştiu că nu-i la fel de arătos ca ăl de-i ziceţi Lacrima, pe care-l avea mămuca ta, da' m-am gândit că ţi-o aminti de mine şi că ne-o aminti la amândoi că n-a trece mult şi fi-vom iar împreună.

Zicând acestea, îmi întinse un buton mic de cămaşă, din argint, pe care erau gravate iniţialele JP.

— O, Jeremiah, ce frumos e!

— Am rugat-o pe coana Hammond să-i comande pentru mine. Nu-s prea sigur ce se face cu butonii ăştia, da' îs mereu doi

la număr şi m-am gândit că, de-om păstra unu' fiecare, a fi ca o făgăduinţă pe care ne-o facem unu' altuia.

— Lacrima a fost amintirea care-i rămăsese mămucăi de la tata. Butonul acela mi-e drag pentru că mă duce cu gândul la ei doi. Dar acesta are să-mi fie şi mai drag, căci este al meu şi o să-mi amintească... de omul pe care îl iubesc.

— Şi care te iubeşte. Pentru că ăsta-i adevăru', Mayme. Te iubesc cum n-am iubit pe nimeni alta. Fost-ai mereu singura mea iubire.

— Mulţumesc, Jeremiah!

M-am tras mai aproape de el. Jeremiah mă cuprinse cu braţul şi am rămas aşa vreme îndelungată, fără să spunem un cuvânt.

Când ne-am întors acasă, bărbaţii discutau voioşi cu Henry afară, unii dintre ei fumând trabucuri, în vreme ce femeile tocmai isprăveau de dereticat înăuntru. Henry, tata şi unchiul Ward ne văzură venind mână de mână, dar ne lăsară în pace. Ştiau şi ei că Jeremiah urma să plece chiar în după-masa aceea.

Jeremiah se duse să îşi strângă ultimele lucruri.

După ce îşi aşeză în spatele şeii cele câteva haine pe care le lua cu el şi belşugul de merinde pe care i le pregătiserăm Josepha şi cu mine, ne adunarăm cu toţii în jurul lui.

— Să ai grijă de tine, auzişi? spuse tata, strângându-i mâna.

— Oi avea, dom' Templeton, oi avea, răspunse Jeremiah, după care se duse la unchiul Ward şi îi scuturâ şi lui mâna.

Katie îl strânse, lăcrimând, în braţe, după care Josepha mai că îl înghiţi în îmbrăţişarea ei, plângând la rându-i.

Când trupeşa negresă îi dădu drumul şi se retrase lângă proaspătul ei soţ, Jeremiah se uită zâmbind la amândoi.

— Vă şade bine împreună, spuse el. Felicitări înc-o dată. Nădăjduiesc că-ţi fi tare fericiţi.

Tatăl şi fiul se îmbrăţişară. Henry îi şopti ceva la ureche, cu ochii înlăcrimaţi, cum îi aveam cu toţii. Jeremiah îl privi zâmbind în ochi şi încuviinţă din cap, după care făcu un pas înapoi.

Apoi îmi veni, în sfârşit, rândul şi mie. De acum, jeleam deja de mama focului! Jeremiah mă cuprinse în braţe şi mă strânse la pieptul lui.

— Te iubesc, Mayme, îmi şopti el la ureche.

— Şi eu te iubesc, Jeremiah, suspinai eu. Şi fă bine să ai grijă de tine, aşa cum a zis tata!

— Stai pe pace... oi avea.

Mă mai strânse o dată în braţe, apoi înclină din cap spre tata, care îşi petrecu braţul stâng pe după umerii mei şi îi strânse iar mâna. Jeremiah făcu un pas îndărăt şi îşi plimbă privirea peste toţi cu un ultim zâmbet de rămas-bun, după care încălecă în şa.

L-am petrecut cu toţii din ochi cum se îndepărtează călare spre plantaţia domnului Thurston. Când ajunse la cotitură, Jeremiah întoarse privirea, ne făcu încă o dată cu mâna, apoi se făcu nevăzut.

Mă podidiră iar lacrimile. Tata mă luă în braţe, iar eu îmi îngropai faţa la pieptul lui, zguduită de suspine.

41
Un vis împlinit

Tata şi unchiul Ward încercaseră să îi convingă pe proaspeţii însuraţi să plece într-o lună de miere. Dar ţi-ai găsit! Pentru Henry şi Josepha, nu se afla pe faţa pământului călătorie care să-i entuziasmeze mai tare decât faptul că acum aveau o căsuţă a lor, pe care o cumpăraseră cu propriii lor bănuţi la preţul final de 50 de dolari.

Când aflase de negocieri, dacă se pot numi astfel nişte tratative în care vânzătorii încearcă să coboare preţul, iar cumpărătorii să-l urce, Josepha stăruise să îşi aducă şi ea aportul alături de Henry. Având în vedere că, de când era liberă, strânsese la rându-i aproape 30 de dolari – pe care îi ţinea vârâţi sub saltea în odaia ei de la etaj – insistă să contribuie şi ea cu măcar 10 dolari la cumpărarea casei.

Şi, uite aşa, preţul crescu de la 25 la 40 şi în cele din urmă la 50 de dolari, iar Henry şi Josepha nu numai că îşi începeau viaţa de oameni căsătoriţi în casă nouă, ci le mai rămâneau, pe deasupra, şi 30 de dolari – o adevărată avere pentru doi foşti sclavi! Nu ştiu, zău, dacă se găseau în toată ţara oameni mai fericiţi ca ei.

Iar proaspeţii însuraţi nici că-şi doreau ceva mai fierbinte decât să îşi petreacă primele zile de căsnicie la Rosewood, în propriul lor cămin.

După cununie, invitaţii au rămas mai toată după-masa la Rosewood şi au petrecut de minune. Dată fiind plecarea lui Jeremiah, fericirea mea era amestecată cu tristeţe. Seara ne-am adunat cu toţii şi i-am condus cu alai pe Henry şi Josepha la noua lor casă.

În săptămâna de dinaintea nunţii, căsuţa fusese amenajată astfel încât noilor soţi să nu le lipsească nimic. Sosiseră patul şi alte piese de mobilier, se puseseră preşuri pe jos, se aduseseră ustensile şi vase de bucătărie, mâncare şi câte şi mai câte. Tata şi unchiul Ward procuraseră mai toate cele trebuincioase de la prăvălia doamnei Hammond, iar celelalte fuseseră aduse de la conac – mese, scaune, un bufet şi un dulap de haine, oale, tigăi, farfurii, tacâmuri. Şi uite aşa coliba, nefiind foarte mare, se umplu iute. Văzând-o pe Josepha la tejgheaua din bucătărie – propria ei tejghea! – şi pe Henry aşezat la masă... totul părea atât de firesc, că ai fi zis că trăiau acolo de o viaţă.

În drum spre noul lor cămin, discutam cu toţii voioşi, apoi cineva începu să cânte şi, în scurtă vreme, cântam deja cu toţii în gura mare „Jimmy macină porumbu'".

Când am ajuns în dreptul casei se făcu linişte.

— Ei bine, doamnă Patterson, zise Henry, bine ai venit în nou' nost' cămin.

I-am strâns pe rând mâna lui Henry şi i-am dat o ultimă îmbrăţişare Josephei, apoi am făcut cu toţii un pas înapoi.

Henry se întoarse spre noi.

— N-avem cuvinte să vă mulţămim. Sunteţi ăi mai buni prieteni pe care şi-i poate dori cineva.

Zicând acestea, se răsuci şi îşi conduse mireasa înăuntru.

Epilog

Peste vreo şapte-opt luni, când sosi un oaspete şi fraţii Daniels îl invitară în casă, cei trei bărbaţi purtară o discuţie serioasă ce avea să schimbe vieţile celor de la Rosewood pentru totdeauna.

Musafirul luă loc. Gazdele îi oferiră o cafea, dar după ce luă o înghiţitură, acesta se strâmbă uşor şi puse ceaşca deoparte.

— Vasăzică au plecat fetele alea două ale voastre, spuse el.

— Mda, şi parcă-i prea linişte pe-aici fără ele! râse Templeton.

Tocmai în momentul acela, uşa se deschise şi Josepha intră în bucătărie, urmată de Henry.

— Ce bine că ai venit, Josepha! exclamă Templeton. Avem nevoie de o porţie proaspătă de cafea. Nu de alta, dar bem din cafeaua rămasă de la micul dejun şi nu e prea gustoasă.

Oaspetele înclină din cap, salutându-l pe Henry.

— Doar nu i-oţi fi dat lu' dom' Watson să bea din cafeaua a rece de rămas-a de azi-dimineaţ'?! pufni Josepha, aruncând în drum către sobă o privire spre ceaşca din faţa bărbatului.

— Mă tem că alta n-am avut să-i dăm, răspunse Ward.

— Ei las', că vă fac io acuşica o cafea proaspătă şi bună, ripostă negresa. Ci, dom' Watson, adăugă ea, întorcându-se spre musafir, nu ne-adusăşi cumva vreo scrisoare de la fetele alea a noastre?

— Nu, Josepha, răspunse bărbatul. Îmi pare rău, dar nu mi-a dat prin cap să vă ridic corespondenţa.

— Trecut-a amar de vreme şi n-am primit încă nicio veste de la ele, murmură Josepha, ca pentru sine. De ce nu ne scriu?

— Or fi probabil prea ocupate, răspunse Templeton, dar n-am nicio îndoială că sunt bine.

— Io tăt socotesc că trecut-a prea mult de când nu mai ştim nemica de ele şi nu-mi place defel treaba asta.

— Judecând după expresia de pe chipul tău, Herb, s-ar zice că te frământă o chestiune serioasă, comentă Ward.

Herb Watson se sforţă să râdă la rându-i, dar râsul îi sună trist.

— Ai pasămite dreptate, Ward.

— Orice ai avea de spus, poţi să vorbeşti deschis de faţă cu toţi.

Watson dădu din cap. N-avea oricum niciun rost să mai tergiverseze.

— Nădăjduisem că, renunţând la feciorul tău – oricât de greu mi-a fost s-o fac, începu el, uitându-se spre Henry, voi scăpa de probleme. Dar primesc mai departe ameninţări. Şi, din nefericire, cum legea e de partea lor...

Nu îşi duse vorba până la capăt. În afară de Josepha, care trebăluia pe lângă sobă, toţi ceilalţi se cufundară în tăcere.

— Haide, Herb, zi ce ai de zis, îl îndemnă în cele din urmă Templeton. Cât de grav poate fi?

— E grav, băieţi, foarte grav. Nici nu ştiu cum să v-o spun.

— Hai, spune-ne pe şleau ce ai de spus.

Watson oftă din rărunchi.

— Ce încerc eu să zic e că ar fi poate mai bine pentru toţi dacă v-aţi procura cheresteaua din altă parte – doar pentru o vreme, până se mai potolesc spiritele.

— Refuzi să ne mai vinzi lemne?

— Ei, ştiţi bine că nu aşa se pune problema. Dar se fac presiuni asupra mea şi... de ce să căutăm necazurile cu lumânarea? Mai sunt, doar, şi alte depozite de la care vă puteţi aproviziona.

— Şi ce ne vom face cu recolta de bumbac? întrebă Ward.

— Nu ştiu – până atunci ne mai rămân câteva luni bune. Suntem abia în mai – să nu ne pierdem cu firea înainte de vreme.

— Dacă nu ne vindem la toamnă bumbacul, nu ne vom putea achita dările, interveni Templeton. Astă-toamnă n-am avut cu ce

plăti impozitul şi ne-au mai păsuit un an. Dar, de astă dată, nu or să mai fie la fel de înţelegători.

— Mda, ştiu... Dar, aşa cum am zis, poate că lucrurile se vor mai linişti până atunci.

— Ticăloşii ăştia încearcă să ne îngenuncheze, oftă Ward, clătinând din cap. Şi pare-se că, după toate strădaniile noastre de a ţine plantaţia pe picioare, s-ar putea în sfârşit să reuşească.

— Îmi pare rău, băieţi, spuse Watson. Am să chibzuiesc şi eu la problemă să văd dacă nu-mi vine cumva vreo idee salvatoare.

Se ridică să plece.

— Nu doreşti să bei o cafea fierbinte, dom' Watson? îl întrebă Josepha.

— Îţi mulţumesc, Josepha, dar trebuie să plec. Regret că a trebuit să vă dau o asemenea veste. Mă simt ca un netrebnic, dar sper să înţelegeţi că n-am avut încotro.

— Înţelegem, Herb, spuse Ward.

— Până una, alta, adăugă Watson, întorcându-se spre Henry, ce mai face feciorul tău?

— E bine, mulţam de întrebare, răspunse tatăl lui Jeremiah. Numa' că nu se prea omoară cu scrisorile.

— Şi-a găsit de lucru în Delaware, spuse Templeton. Câştigă frumuşel şi strânge bani să se însoare cu fetiţa mea.

— Mă bucur s-o aud. Transmiteţi-i salutări din partea mea.

— Îi vom transmite.

— Uneori mă gândesc că poate ar fi mai bine să ne facem cu toţii bagajele şi să îi urmăm exemplul, oftă Ward. Probabil că asta ar scuti pe toată lumea de o mulţime de probleme.

— Nu ne putem lăsa păgubaşi, Ward, ripostă Templeton. Trebuie să ţinem piept situaţiei, aşa cum am ţinut piept şi celorlalte greutăţi cu care ne-am confruntat până acum.

— Până acum am scos-o la capăt datorită bumbacului. Şi nu-s sigur că merită lupta dacă se lasă cu vărsare de sânge.

— Ei bine, Herb, îţi mulţumim că ne-ai dat de ştire, spuse Templeton. Îmi pare rău că problemele noastre îţi pricinuiesc

— Încă nu am avut niciun necaz. Sper doar să putem găsi o cale de a ne feri cu toţii de belele.

După ce Herb Watson, Henry şi Josepha se retraseră, primul pornind înapoi spre Greens Crossing, iar ceilalţi doi spre propria lor căsuţă, fraţii Daniels se aşezară iar la masă, singuri în bucătăria ce fusese cândva plină de forfotă şi de viaţă. Acum că nu mai erau decât ei doi aici, casa părea mult prea mare, mult prea tăcută şi mult prea pustie. Părea de-a dreptul părăsită.

În Sud nu se schimbase doar atitudinea albilor faţă de cei de culoare. Se schimbase şi viaţa la Rosewood. Iar cei doi fraţi nu erau prea siguri că le surâde această schimbare.

Despre autor

Michael Phillips şi-a început distinsa carieră de scriitor în anii 1970. La începutul anilor 1980, eforturile sale de a readuce în atenţia publicului lucrările romancierului victorian George MacDonald i-au adus recunoaşterea internaţională. Phillips este considerat unul dintre cei mai competenţi experţi din lume în opera autorului scoţian, atribuindu-i-se totodată meritul de a fi reînnoit interesul cititorilor de pretutindeni faţă de scrierile acestuia. După redactarea şi republicarea lucrărilor lui MacDonald în colaborare cu editura Bethany House Publishers, Phillips şi-a început propria carieră de scriitor. Cărţile sale, care s-au bucurat de elogiile publicului şi ale criticilor literari deopotrivă, au fost traduse în opt limbi şi s-au vândut în peste şase milioane de exemplare. În prezent, mulţi recunosc în el pe urmaşul literar al scriitorului său preferat, George MacDonald. Michael Phillips este autorul celei mai citite biografii a acestuia, intitulată *George MacDonald, Scotland's Beloved Storyteller*, precum şi directorul revistei *Leben*, o publicaţie periodică dedicată gândirii creştine cutezătoare şi moştenirii literare lăsate de MacDonald. Michael trăieşte împreună cu soţia sa, Judy, în localitatea Eureka din statul California.

Soţii Phillips petrec mult timp şi în Scoţia, unde încearcă să redeschidă apetitul publicului larg pentru opera lui MacDonald.

Cărți de același autor

Dacă v-a plăcut cartea, vă va plăcea cu siguranță și seria premergătoare, *Surorile din comitatul Shenandoah*, patru cărți despre Katie și Mayme și viața dusă de ele la Rosewood imediat după război. Primul volum din serie se intitulează *Vegheate de îngeri*.

Celor dornici să citească despre Calea Ferată Subterană și despre felul în care îi ajuta Amaritta pe sclavii fugari aflați în drum spre libertate, le recomandăm cu căldură una dintre cele mai recente serii scrise de Michael Phillips: „American Dreams" – *Dream of Freedom* și *Dream of Life*.

Dacă doriți să aflați mai multe despre Alkali Jones și despre aventurile familiei Hollister în California în perioada goanei după aur, citiți *The Journals of Corrie Belle Hollister* începând cu prima carte, *My Father's World*.

Pentru date de contact și o listă completă a cărților scrise de Michael Phillips, vă rugăm să îi scrieți autorului la adresa:

PO Box 7003
Eureka, CA 95502
USA

La aceeași adresă, puteți obține și informații despre *Leben*, o revistă dedicată viziunii spirituale a lui Michael Phillips și moștenirii literare lăsate de George MacDonald.

Alte cărți publicate la editura Casa Cărții

Căminul mult visat, de Lynn Austin
Când o lume întreagă ne desparte, de Lynn Austin
Dorie, fata pe care nu o iubea nimeni, de Doris VanStone și Erwin W. Lutzer
Fiicele Evei, de Lynn Austin
Flacăra Rezistenței, de Tracy Groot
Ironia sorții, de Jerry B. Jenkins
Locul femeii, de Lynn Austin
În vâltoarea apelor, de Lynn Austin
Misterul fotografiei, de Beverly Lewis
Omul ceresc, Fratele Yun și Paul Hattaway
O comoară nebănuită, de Tamera Alexander
O perlă în nisip, de Tessa Afshar
Pârâul Fermecat, de Lynn Austin
Perechea potrivită, de Lynn Austin
Scorpionul roșu, de Rami Kivisalo și Marko Joensuu
Sub ocrotirea aripilor Lui, de Lynn Austin
Tărâmuri ascunse, de Lynn Austin
Tot ce ea își dorește, de Lynn Austin
Un nou început, de Lynn Austin
Colecția *Raftul clasic*:
- *Ben-Hur*, de Lewis Wallace
- *Cămașa lui Cristos*, de Lloyd C. Douglas
- *Cetatea blestemată*, de John R. Carling
- *Coliba unchiului Tom*, de Harriet Beecher Stowe
- *Mândrie și prejudecată*, Jane Austen
- *Quo vadis*, de Henryk Sienkiewicz

Seria *Anotimpurile inimii*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Cântecul Acadiei*, de Janette Oke și T. Davis Bunn (5 volume)
Seria *Cronicile de la Fountain Creek*, de Tamera Alexander (3 volume)
Seria *Cronicile întoarcerii din exil*, de Lynn Austin
Seria *Cronicile regilor*, de Lynn Austin (5 volume)
Seria *Faptele credinței*, de Davis Bunn și Janette Oke (3 volume)
Seria *Focul topitorului*, de Lynn Austin (3 volume)
Seria *Învățuiți de iubire*, de Janette Oke (8 volume)
Seria *Moștenirea din Lancaster County*, de Beverly Lewis (3 volume)
Seria *Moștenirea din prerie*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Secretul trandafirului*, de Michael Philips (4 volume)
Seria *Soțiile patriarhilor*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Soțiile regelui David*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Surorile Shenandoah*, de Michael Phillips (vol. 1, 2 și 3)
Seria *Trilogia Genezei*, de Kacy Barnett-Gramckow (3 volume)
Seria *Verișoarele Carolina*, de Michael Phillip (vol. 1 și 2)
Seria *Vestul canadian*, de Janette Oke (6 volume)

În curs de apariție

Seria *Verișoarele Carolina*, de Michael Phillip (vol. 4)
Seria *Plantația Belle Meade*, de Tamera Alexander (3 volume)

VERIȘOARELE DIN CAROLINA - 3

Din ziua aceea de după incendiu,
frica o transforma de fiece dată într-o stană de piatră.

Focul.

A despărțit-o pe Seffie de familia ei și, pe deasupra, i-a răpit și singurul prieten. Va lăsa ea oare ca vâlvătaia să-i fure iarăși șansa de a fi fericită?

Sclavă din naștere, Seffie fusese slujitoarea unei fetițe albe, dimpreună cu care a învățat să scrie și să citească, ba chiar și un pic de franceză. Dar soarta nu i-a surâs decât puțină vreme. După ce moartea a curmat prietenia cu tânăra ei stăpână, Seffie s-a deprins să-și țină inima în frâu și să-și ascundă trecutul.

Totuși, Seffie începe să hrănească, în taină, un nou vis: să-și caute libertatea în Nord. Însă chiar dacă această dorință i-ar deveni realitate, va putea să treacă ea și ultima încercare a focului? Iar inima ei frântă va mai putea iubi vreodată? Sau deja e prea târziu?

Michael Phillips este un autor prolific și directorul revistei *Leben*, o publicație periodică dedicată gânditorilor creștini și moștenirii literare lăsate de George MacDonald. Portofoliul său cuprinde peste o sută de titluri, vândute în peste șase milioane de exemplare. Michael locuiește împreună cu soția sa, Judy, în localitatea Eureka din statul California.

Editura Casa Cărții
ISBN: 978-606-732-092-3
CASA CĂRȚII
9 786067 320923
www.ecasacartii.ro